Descriptive Catalogue of Manuscripts

IN THE

GOVERNMENT MANUSCRIPTS LIBRARY

deposited at the

Bhandarkar Oriental Research Institute

Serial Number 31

VEDĀṄGAS

Bhandarkar Oriental Research Institute
POONA
1991

Descriptive Catalogue of Manuscripts

IN THE

GOVERNMENT MANUSCRIPTS LIBRARY

deposited at the

Bhandarkar Oriental Research Institute

Serial Number 31

VEDĀṄGAS

Bhandarkar Oriental Research Institute
POONA
1991

Descriptive Catalogue of Manuscripts
Serial Number 31
Bhandarkar Oriental Research Institute, Poona 4 (India)

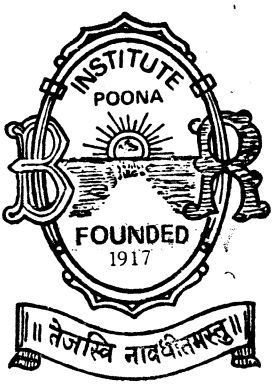

Printed at : The Bhandarkar Institute Press, Poona.

Published by : R. N. Dandekar, Honorary Secretary,
Bhandarkar Oriental Research Institute, Poona.

Descriptive Catalogue of Manuscripts

IN THE

GOVERNMENT MANUSCRIPTS LIBRARY

deposited at the

Bhandarkar Oriental Research Institute

Serial Number 31

Volume III, Part III

VEDĀṄGAS

D. Jyotiṣa (continued)

Seen through the Press by

P. D. NAVATHE

Curator

Bhandarkar Oriental Research Institute

POONA

1991

The Bhandarkar Oriental Research Institute acknowledges with grateful thanks the generous grant made by the National Archives of India, Government of India, towards the publication of this volume of the *Descriptive Catalogue of Manuscripts*.

CONTENTS

VEDĀṄGAS

D. – Jyotiṣa (continued)

No.		Pages
560–563	Jyotiṣaratnamālā with Commentary	1–6
564	Jyotiṣaśāstrabhāṣya	6–7
565–566	Jyotiṣasāgara	7–8
567–568	Jyotiṣasāra	8–11
569	(Laghu) Jyotiṣasāra with ṭabbā	11–12
570	Jyotiṣkedāra	12–13
571	– do – with Comm. Arthaprakāśinī	13–14
572	– do –	15–16
573	Ṭoḍarānanda (Jyotiḥsukhasaṁhitāskandha)	16–17
574	Ṭoḍarānandasaṁhitāsaukhya	17–18
575–577	Tattvapradīpa	18–21
578	– do – or Jātakatattvapañcāśikā	21–22
579	Tattvapradīpākhyajātaka	22–23
580–582	Tājikakaustubha	23–25
583–584	Tājikatantrasāra	26–27
585	– do – or Gaṇakabhūṣaṇa	28–29
586	– do – or Karmaprakāśamanuṣyajātaka	29–30
587–588	– do – (Manuṣyajātaka)	30–32
589	– do – also called Karmaprakāśa with Commentary	32–34
590	Tājikatantrasāraṭīkā or Manuṣyajātaka-karmaprakāśikāvṛtti	34–35
591	– do – or Manuṣyajātakaṭīkā or Karmaprakāśikāvṛtti	35–36
592	Tājikatilaka	36–37
593	Tājikanīlakaṇṭhī or Grahaphalāditantra	37–38
594	– do –	39–40
595–599	– do – (Saṁjñāvivekādhyāya) with Comm. called Rasālā	40–46
600–601	Tājikanīlakaṇṭhīvṛtti (Samāvivekaṭīkā called Rasālā)	46–48

No.		Pages
602	Tājikanīlakaṇṭhī with Commentary (Saṁjñātantra and Varṣatantra)	48–50
603-604	– do – (Saṁjñātantra) with Commentary	50–52
605	Tājika (Saṁjñāviveka) vṛtti called Śiśubodhinī	53–54
606	Tājikapaddhati	54–55
607-610	Tājikapadmakośa	55–58
611	– do – (Maṇitthatājika)	58–59
612-615	Tājikabhūṣaṇa	59–63
616–617	Tājikayogasudhānidhi	63–65
618	Tājikaratna	65–66
619	Tājikaśāstra	66–67
620-625	Tājikasāra	68–73
626	Tājikasāraṭīkā	73–74
627	– do – called Kārikā	74–75
628	– do –	75–76
629	Tājikaṭippaṇa	76
630	Tājikaṭippaṇikā	77
631	Tājikasāroddhāra	78
632	Tājikasudhānidhi	79–80
633	Tājikālaṁkāra	80–81
634	Tārāvilāsa	81–82
635	Tithicakra	82–83
636–637	Tithicintāmaṇi	83–84
638	Turīyayantra	84–85
639–641	Trivikramaśataka	85–88
642	– do – with Comm. called Budhavallabhā	88–89
643	Trailokyaprakāśāntargata Ardhakāṇḍa	89–90
644	Daśāphala	90-91
645	Daśāphalāni	92–93
646	Divākarapaddhati	93–84
647	°tiprakāśavivaraṇa	94–95
648	Daivajñavallabhā	95–96
649	Daivajñālaṁkṛti	96–97
650	Dvādaśabhāvaphala	98
651	Dvādaśabhāvavicāra	99
652	Dhīkoṭi with Commentary	100–101
653	Dhruvabhramayantra	101–102

No.		Pages
654	Dhruvabhramaṇādhikāra	102–103
655	Nakṣatracūḍāmaṇi	103–104
656	Nakṣatrajātaka	104–105
657	Nakṣatraprakaraṇa	105–106
658–661	Narapatijayacaryā	106–110
662–666	– do – or Svarodaya	110–116
667	– do – (Caturaśīticakrāṇi)	116–117
668–671	– do – with Comm. Jayalakṣmī	117–122
672	°caryāṭīkā or Svarodayaṭīkā	122–123
673	Nāradasaṁhitā	123–124
674–675	Nāradīyasaṁhitā	124–126
676	Nāvapradīpa	126–127
677	Nibandhaśiromaṇi	127–128
678	Niṣekodāharaṇa	128–129
679	Pañcapakṣinirūpaṇa	129–130
680	– do – from Jātakaratnākara	130–131
681	Pañcapakṣipraśnagrantha	131–132
682–683	Pañcasiddhāntikā	132–134
684	Pañcaśirā	134–135
685–686	– do – or Pañcaśarānirṇaya	135–138
687	Pañcasvaraṭippaṇa	138
688	°ṭippaṇī	139
689	Pañcāṅgakautuka	139–140
690	Pañcāṅgatattva	140–141
691	Pañcāṅgadīpikā	141–142
692	Pañcāṅgasāraṇī	142–143
693	Paddhatibhūṣaṇa	143–144
694	Paddhatiratnaṭīkā	144–145
694 A	Paddhatibhūṣaṇaṭīkā	145–146
695	Padmalīlāvilāsinī	146–147
696	Padyapañcāśikā	148–149
697	Padyābjamālā	149–150
698	Parāśarasiddhānta	150–151
699	Parvaprabodha (Sūryagrahaṇodāharaṇa)	151–152
700	Pātasāraṇī with Commentary	152–153
701	– do – with Vivṛti	153–154
702	Pārāśarasūtrāṇi	154–155
703	Pārāśarahorāśāstra	155–156

No.		Pages
704	Pārāśarahorā (Uttarabhāga)	157–158
705	Pārāśarījātaka	158–159
706	Pārijātaratnākara	159–160
707–712	Pāśakakevalī	160–165
713	Pūrvadeśasaṁvatsaraphala	165–166
714	Paitāmahī with Bhāṣya	166–167
715	Pratodayantra	167–168
716	Praśnacaṇḍeśvara or Praśnavidyā	169–170
717	Praśnacandrikā with Commentary	170–171
718	Praśnacūḍāmaṇi with Vyākhyā	171–172
719–726	Praśnajñāna	172–179
727	– do – or Praśnasaptati with Commentary	180–181
728	Praśnatantra	181–182
729–730	Praśnatilaka	182–184
731–732	Praśnadīpaka	184–186
733	Praśnadīpikā	186–187
734	Praśnapradīpa	187–188
735	Praśnanidhi with Commentary	188–190
736–737	Praśnabhairava	190–192
738–740	Praśnaratna	192–195
741	°ratnaṭīkā	195–196
742	Praśnavidyā with Commentary	197–198
743	Praśnaratna with Commentary	198–199
744	Praśnavinoda	199–200
745–748	Praśnavaiṣṇava	200–204
749	– do – or Praśnārṇavaplava	204–205
750	– do – or Praśnārṇava or Vaiṣṇavaśāstra	205–206
751	Praśnavaiṣṇava or Vaiṣṇavaśāstra	206–207
752	Praśnaśiromaṇi	207–208
753–756	Praśnasaṁgraha	208–211
757	– do – or Haṁsacakra	212
758	Praśnasāra	213
759	– do – from Jyotiṣakalpataru	214–215
760	– do – or Praśnaratnāvalī	215–216
761	Praśnasudhākara	216–217
762	Praśnādarśa	217–218
763	Praśnādhikāravāsanā	218–219
764	Praśnādhyāya	219–220

No.		Pages
765	Prāṇapadaphala	220–221
766	Phāraśīprakāśa	221
767	– do – or Saṁskṛtapārasīkaracanā	222–223
768	Phārasīvinoda	223–224
769	Phiraṅgīsāraṇi (Sūryagrahaṇa)	224–225
770–771	Bādarāyaṇapraśnavidyā with Commentary	225–228
772–774	Bālabodha	228-230
775	Bālabodhapaddhati	231
776	Bālavivekinī	232
777–781	Buddhivilāsa	233–237
782	Bṛhaccintāmaṇi	237–238
783–784	°maṇisāraṇī	238–239
785–788	Bṛhajjātaka	240–243
789–797	– do – with Commentary	243–254
798–799	Bṛhajjātakaṭīkā	254–257
800	Bṛhajjātaka with Vivaraṇa	257–258
801–803	Bṛhajjātakavivaraṇa	258–262
804	°raṇe naṣṭajātakādhyāyaḥ	262
805	Bṛhatparvamālā	263-264
806	°mālābhāṣya	264–265
807–808	Bṛhatpārāśarahorā(Pūrvakhaṇḍasārāṁśa)	265–267
809	Bṛhatpārāśarī (Pūrvabhāga)	267–268
810–811	Bṛhatsaṁhitā or Varāhamihirasaṁhitā	268–270
812	– do – or Vārāhasṁhitā	270-271
813–814	– do – with Commentary	271–274
815–816	– do – Vivṛtti	274–276
817	Bṛhatsaṁhitāvṛtti	276–278
818	Bṛhadramala	278-279
819	Brahmavyavahāra	279
820	– do – or Trivikramaśataka	280–281
821	Brahmasiddhānta of Śākalasaṁhitā	281–282
822	– do – (from Śāk°)	282–283
823	Brahmasphuṭasiddhānta or Brahmasiddhānta	284–285
824	– do – with Vāsanābhāṣya	285-286
825	Bhaṭatulya Karaṇagrantha	286–287
826	Bhārgavamuhūrta	287–288
827	Bhāvacintā	288–289

No.		Pages
828	Bhāvasaṁgraha	289–290
829	Bhāvasaptatikā	290–291
830	Bhāvasāgara	291–292
831	Bhāsvatī or Pañcasiddhāntabhāsvatī	292–294
832	– do – also called Pañcasiddhāntī	294
833	– do – with Commentary	295–296
834	Bhāsvatīkaraṇa with Commentary	296–297
835	– do – with Comm. called Śiśubodhinī	298–299
836–837	Bhāsvatīvivaraṇa	299–302
838	Bhāsvatīkaraṇa ikā	302–303
839	Bhāsvatyudāharaṇa	303–304
840	Bhāsvatīpaddhati	304–305
841	Bhuvanakośa	305–306
842	Bhūpālavallabhaśāstra	306–308
843	Bhṛgusaṁhitā or Yogasāgara	308–309
844	Makarandakārikā	309–310
845	Makarandapañcāṅga	310–311
846	°ṅgavidhi	311
847	Makarandapaddhati	312
848–851	Makarandavivaraṇa	313–316
852	Maṇitthajyotiṣagrantha	316–317
853	Maṇitthajātjika	317–318
854	°kagrantha	319
855–860	Mayūracitraka	319–326
861	Mahādevī	326–327
862–863	– do – with Commentary	327–328
864–865	Mahādevīsāraṇī with Commentary	329–331
866	Māsapraveśasāraṇī	331–332
867	Mitāṅkagaṇita	332–333
868	Mitāṅkaprakaraṇa	333–334
869	Miśrabhāvādhyāya	334–335
870–871	Minarājajātaka or Vṛddhayavanajātaka	335–337
872–873	Mukundavijaya	337–339
874	Muṣṭijñāna	339–340
875–877	Muhūrtakalpadruma	340–342
878–879	Muhūrtagaṇapati	343–345
880–882	Muhūrtacintāmaṇī	345–349
883–885	– do – called Piyūṣadhārā	349–352

VEDĀṄGAS

(Vol. III, Part III)

D. JYOTIṢA (Continued)

ज्योतिषरत्नमाला
with टीका

Jyotiṣaratnamālā
with Commentary

No. 560

190
1883-84

Size — 9¾ in. by 4¼ in.

Extent — 93 leaves ; 9 lines to a page ; 34 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgari characters; old in appearance; handwriting clear legible and uniform; borders ruled in two double black lines; red pigment used for marking the portion; edges extremely worn out; white chalk used for corrections; foll. 6, 12, 13, 21, 24, 43–50, 61–64, 68, 72–75, 77–89, 103, 112, 115, 116, 126, 129–147 missing; the Ms. contains both the text and the commentary ; incomplete.

Age — Fairly old.

Author of the Text — Śripati.

,, ,, Comm. — Paṇḍitavaijā.

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) — fol. 1*b*

प्रभवविरतिमध्य etc. as in No. 119 / A1879-80.

Begins (Comm.) — fol. 1*b*

॥ सिद्धिः श्रीगणेशयं नमः

यः सृष्टिस्थितिसंहारकर्त्ता कालस्य रूपभृत् ।
तं महेशमहं वंदे राशि...स्थिति दिवि ॥ १ ॥

नत्वा गणपतिं देवीं भारतीं वाग्विबुद्धये ।
करिष्ये रत्नमालायाष्टीकां बालावबोधनीं ॥ २ ॥

श्रीपतेः कविराजस्याग्रंथं व्याकर्त्तुमुद्यता
दोर्भ्यां सागरं तर्त्तुं वालिशस्येव भीर्म्ममा ॥ ३ ॥

गुरोश्चरणभक्तिर्म्मामयशंसमचुचुदत् ॥
व्याख्यानेसौ समारंभः क्षंतव्यः सज्जनैर्म्ममा ॥ ४ ॥ etc.

fol. 11*b* इति भट्टश्रीपतिविरचितायां ज्योतिषरत्नमालायां पंडितवैयाक्रितटीकायां तिथिप्रकरणं द्वितीयम् ॥ २ ॥

Ends (Text) — fol. 152*b*

संवत्सरादितिथिवारगुणस्ततश्च । योगाभिधे प्रकरणप्रशंसा ।
भानं कलानि तनुक्षणजागुणश्च पञ्चदुपग्रहफलं रविसंक्रमोथ ॥ १ ॥

Ends (Comm.) — fol. 152*b*

... त्सरादिसंवत्सरप्रभृतितिथिवारगुणाः संवत्स ...

ज्योतिषरत्नमाला with टीका

Jyotiṣaratnamālā with Commentary

No. 561

817
1884-87

Size — 8¼ in. by 4⅝ in.

Extent — 143 leaves; 10 lines to a page; 28 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old and musty in appearance; handwriting bold and uniform but not quite clear on some folios; borders ruled in two double black lines; red pigment used for marking the portion and yellow for corrections; some folios pasted with paper slips; folios numbered in both margins; edges worn out; foll. 135, 136 missing; the Ms. contains both the Text and the Commentary but incomplete; (the Ms. contains 1-16 prakaraṇās) appears to be a rare commentary.

Age — Fairly old.

Author of the Text — Śrīpati

" " Comm. — Paṇḍita Vaijā. Aufrecht calles him Vaidyanātha.

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) — fol. 1*b*

प्रभवविरतिमध्य etc. as in No. 119/A1879-80.

Begins (Comm.) — fol. 1*b*

॥ ॐ ॥ ॐ श्रीगणेशाय नमः ॥

यो देवो सिधिदाता त्रिभुवनसकलं सर्व्वमांगल्यहेतो- ।
यो देवो हस्तिरूपं करपरशुधरं मूषकं वाहनं स्यात् ।
यो देवोप्येकदंतो सकलगुणनिधिः विघ्नहर्त्ता समस्तं
यो देवो नित्यनित्यं अपहरतु भयं पातु वो गौरिपुत्रः ॥

यः सृष्टिस्थितिसंहारः etc. as in No. 190/1883-84.

fol. 8*a* इति श्रीः श्रीपतिभट्टविरचितायां ज्योतिषरत्नमालायां पंडितवैजाकृत-टीकायां संवत्सरप्रकरणं प्रथमं समाप्तं ॥

Ends (Text) — fol. 145*b*

कृतकौतुकं मंगलचातुर्वपुर्मधुपर्क्कविधेपुरतास्त्वंवरः
कलिताग्निसमक्षमवाप्यवधूसमुपैति शुभशुभमेवतः छ ।

Ends (Comm.) — fol. 145*b*

कृतकौतुकमंगला । चात्र वपुः कृतकौतुकेन मंगलेन तिलकेन चातु-मानोज्ञं । वपु शरीरं यस्य स मधुपर्कविधानात् । परतोनंतरं तु पुनः वरः परिणेताज्वलिता वैश्वानरपत्पक्षं अवाप्य प्राप्य कां वधूनारी । समुपैति संम्यक्प्रकारेणोपयाति किं शुभाशुभं पुन्यं पुन्यं एवं निश्चयेनाततस्तदनंतरं ॥ छ ॥

इति श्रीः श्रीपतिभटविरचितायां ज्योतिषरत्नमालायां वैजाकृतटीकायां विवाहप्रकरण षोडसमं समाप्तं ॥ १६ ॥

अथ वास्तव्यप्रकरणमारभ्यते ॥ छ ॥

आयुर्व्ययक्ष्यां शकचंद्रतारा बलानिलाक्षादवगम्य सम्यक् ।
आयुर्धनारोग्ययशोभि .....

References — Mss. – Aufrecht's Catalogus Catalogorum :– i, 213*a*; ii, 44*a*.

ज्योतिषरत्नमाला
with टीका

Jyotiṣaratnamālā
with Commentary

No. 562

914
1886-92

Extent — 63 leaves ; 15 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgari characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in triple red lines and edges in double; occasional marginal notes; leaves slightly brittle; commentary in Gujarati as it seems; edges slightly worn out.

The Ms. contains 21 Prakaraṇas.

Age — Saṁvat 1817.

Author of the Text — Śrīpati.
" " Comm. — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) fol. — 1*b*

॥ ॐ ॥ अथ सर्वज्ञाय नमः ॥
प्रभवविरतिमध्यज्ञानवंध्यानितांतं ॥
विदितपरमतत्त्वा यत्र ते योगिनोपि ॥
तमहमिह निमित्तं विश्वजन्मात्ययाना- ॥
मनुमितमभिवंदे भग्रहैः कालमीशं ॥ १ ॥

followed by the commentary and then.

विलोक्य गर्गादिमुनिप्रणीतं ॥ वराहलल्लादिकृतं च शास्त्रं ।
दैवज्ञकंठाभरणार्थमेष । विरचते ज्योतिषरत्नमाला ॥ २ ॥

Begins (Comm.) — fol. 1*b*

हिवरत्नमालारौ अर्थसगलानसमज्ञावणरै अर्थवार्त्ता लिषु छु ॥ तीयै कालनु नमस्कार जीयै कालरी उत्पत्तिविचै अनै छे हुडै कोई जोगीश्वरही न जाणै ।

fol. 3*b* — इति श्रीश्रीपतिभट्टविरचितायां ज्योतिषरत्नमालायां सवत्सरप्रकरणं प्रथमं ॥ १ ॥

fol. 6*b* इति श्रीश्रीपतिविरचितायां ज्योतिषरत्नमालायां तिथिप्रकरणं द्वितीयं ॥ २ ॥

Ends (Text) — fol. 63*a*

रविर्नृपविलोकने सुरगुरु विवाहोत्सवे ।
रणे धरणिनंदने भृगुः सुतः प्रयाणे बली ।
शनिश्च खलु दीक्षते निषलशास्त्रबोधे बुधः ।
शशी सकलकर्म्मसु ध्रुवमुदाहृतः सूरिभिः ॥ २७

इति श्रीपतिविरचितायां ज्योतिषरत्नमालायां भाषाटीकायां समुच्चयप्रकरणं मेकविंशति ॥ २१ ॥

मिती ज्येष्टमासे शुक्ला द्वितीयां भृगुवारे संवत् १८१७ ॥ लिखतं ब्राह्मण हरिकृष्ण दसपुरनगरमध्ये ॥

ज्योतिषरत्नमाला
with टीका

Jyotiṣaratnamālā
with Commentary

No. 563

14
1898–99

Size — 9¾ in. by 4¼ in.

Extent — 68 leaves; 15–16 lines to a page; 40–42 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राs; very old in appearance; handwriting small but not uniform; also not quite clear in many places; borders ruled in double red lines; red pigment used for marking; edges extremely worn out; slightly moth-eaten; the Ms. contains both the Text and Commentary; foll. 10, 15–24, 34–52, missing; incomplete.

Age — Saṁvat 1673 : Śaka 1538.

Author of the Text — Śrīpati.
,, ,, Comm. — Mahādeva.

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) — fol. 2*a*

प्रभवविरतिमध्य etc. as in No. 119/A1879–80.

Begins — (Comm.) fol. 1*b*

श्रीगणाधिपतये नमः ॥
प्रणम्य भानुत्रियुगन्नमस्यमशेषसर्गः स्थितिनाशहेतुः
दैवज्ञबोधाय मृदुस्फुटार्थं व्याख्यायते योतिषरत्नमाला ॥ १ ॥ etc.

Ends (Text) — fol. 98*a*

सुवृत्तया श्रीपतिदृष्टयानया कंठस्थया नीमंतरत्नमालया ॥
अलक्षणैर्व्यर्थपरिच्युतोप्यलं सुभासु भूम्ना गणको विराजते ॥ १२ ॥

Ends — (Comm.) fol. 98*a*

अथ यः कश्चिदविचारितपूर्वापर्याविद्धमान्याधुनीकशास्त्रामतदित्यवगणय-तीतं प्रति रथोद्धतयाह ॥

भ्रातरद्य तव यविप्रनिर्मितं शास्त्रामतदिती मावृथात्यजा ॥
…… गमोयमृषि भाषि ॥

श्री ॥ श्रीसंवत् १६७३ वर्षे शाके १५३८ प्रवर्त्तमाने दक्षिणायनगते श्रीसूर्ये वृषासतु महामांगल्यप्रदे श्रावणमासं … सितपक्षे तृतीयायां पुण्यतिथौ रविदिने पूर्वाभद्रपदनक्षत्रं अतिगंजनाम्नो योगे विष्टिकरणे कुंभस्थिते चंद्रे एव पंचांगशुद्धौ भार्गवज्ञाति नारायणपुरावास्तव्य ॥ जोशीश्रीजादवसुतरामजी-सुतश्रीकमेन लिषितं शुभं भवतु ॥ — — ॥ यादृशं पुस्तकं …… यत्नेन परिपालयेत् ॥ श्री श्री श्री ॥

References — See No. 316/1882-83.

ज्योतिषशास्त्रभाष्य — Jyotiṣaśāstrabhāṣya

No. 564 — 535 / 1899-1915

Size — 10¼ in. by 4 in.

Extent — 22 leaves; 10 lines to a page; 36-38 letters to a line.

Description — Modern paper with watermarks; Devanāgarī characters; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines; folios numbered in both margins; red pigment used for marking the portion; yellow pigment used for corrections; complete.

Age — Śaka 1687.

Author — Śeṣa.

Subject — A commentary on an astronomical work.

Begins — fol. 1*b*

श्रीमद्गागणाधिपतये नमः ॥ ॥ ॐ नमो ज्योतिषे ॥ शुभमस्तु ॥
अव्याकृता व्याकृतं यत्तदाद्यं त्रय्यात्मकं शब्दराशि विशिष्टैः ॥
कालस्येदं कारणं यज्ञसारं भोगावासैः साधनं संप्रणम्य । १ ॥

देशस्य कालस्य विपर्य्ययाद्यदुत्पन्नार्थं मंगमाद्यं तु शास्त्रं ॥
ज्योतिषं नामाकुलंकं प्रध्यनं सोमाकरोहं विवृणोमि शक्या ॥ २ ॥

Ends — fol. 22*a*

सोमाकरो वेदविदुक्तकांतप्रातिभज्ञानागमभावबुद्धिः ॥
ज्योतिःशास्त्रं नाकुलिकेन सम्यग् जीव्वात्सर्वमात्मनां प्रवक्ष्यिन् ॥

इति शेषकृतं ज्योतिःशास्त्रभाष्यं समाप्तम् ॥ संपूर्णम् ॥ श्रीसूर्यो विजयते ॥ followed by.

ध्रुवकं मूर्ध्नि विन्यस्य तन्मूर्ध्न्युत्क्रमतो लिखेत् ॥
एकाद्येकोत्तरानंकात्खपूर्वगुणितानपि ॥ १ ॥ etc:

शके १६८७ पार्थिव नाम संवत्सरे ॥ मार्गसीर्षे सिते पक्षे अष्टम्यां गुरुवासरे ॥ तद्दिनेदं ॥ छ ॥ ॥ छ ॥ छ ॥ श्रीगजाननार्पणमस्तु ॥ छ ॥ छ ॥

ज्योतिःसागर

Jyotiḥsāgara

No. 565

7. 3 (i)
1883-84

Size — 8 $\frac{1}{16}$ in. by 3 $\frac{7}{8}$ in.

Extent — 102 leaves; 5 lines to a page; 18 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting bold, clear, legible and uniform; bordere ruled in two double red lines; red pigment used for verse numbers and topical headings; foll. 1–3 & 22–29 missing; incomplete.

The Ms. contains another work called षट्पञ्चाशिकावृत्ति. It is fragmentary.

Age — Appears to be old.

Author — Not mentioned.

Subject — An astrological treatise.

Begins abruptly — fol. 4a

॥ दस्र ॥ यम ॥ अग्नि ॥ ब्रह्म ॥ चंद्र ॥ रुद्र ॥ अदिति ॥ etc.

fol. 9b इति श्रिज्योतिःसागरे गृहारंभप्रकरणं ॥

Ends abruptly — fol. 113b

एतदेव फलं ज्ञेयं शरडस्य प्ररोहणे ॥
इत्थं पल्लिप्रपातस्य प्र .....

ज्योतिःसागर

Jyotiḥsāgara

No. 566

704
1883-84

Size — 7 $\frac{3}{4}$ in. by 5 $\frac{1}{8}$ in.

Extent — 71 leaves; 9 lines to a page; 12–14 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting bold, clear and legible; borders ruled in two double red lines; red pigment used for marking verse numbers and topical headings; edges worn out; slightly brittle leaves; incomplete.

Age — Appears to be old.

Author — Not mentioned (Tithisāgara ?).

Suject — An astrological treatise.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः श्रीसरस्वतिय नमः श्रीकुळदेव्यै नमः ॥

विघ्नराजं प्रणम्यादौ शारदां शास्त्रदैवतां ॥
दक्षिणामूर्तिमीशानं ग॰ल्लादिकान् मुनिन् ॥ १ ॥

नानाग्रंथां समालौक्य गणकानां प्रसिद्धये ॥
करिष्ये बालबोधाय ज्योतिःसागरसज्ञीकं ॥ २ ॥ etc.

fol. 4*b* इति नक्षत्रदेवतानि ॥

fol. 5*b* इति शष्टीसंवत्सरः ॥

fol. 16*b* इति श्रिज्योतिसागरे पशुप्रकरणं ॥

Ends fol .71*a*

पंचांगशुद्धिरहितो दोषः स्वाद्यः प्रकीर्तितः ॥
उदयास्त शुद्धिहीनो द्वितीयः सूर्यसंक्रमः ॥ ६८ ॥

तृतीयः पापषष्टर्गो भृगुः षष्टः कुलोष्टमः ॥
गंडांतं कर्तरीरिफषडष्टेदुश्च सग्रहः ॥ ६९ ॥

दंपत्योरष्टमं लग्नं राशेर्विशघ .....

References — Mss. A – Aufrecht's Catalogus Catalogorum :– I, 211*a*
B – Descriptive Catalogues :– R. Mitra, Notices No. 2444.

ज्योतिषसार

Jyotiṣasāra

536
1899-1915

No. 567

Size — 10 in. by 4¾ in.

Extent — 31 leaves; 13-14 lines to a page.

Description — Country paper; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्रा's; old in appearance; handwriting legible and uniform but not quite clear in some places; borders ruled in two double black lines with a thick reddish line between them; red pigment used for marking; yellow pigment used for corrections; blank spaces in the centre of folios; complete.

Age — Saṁvat 1622.

Author — Nāracandra, a Jain author.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*a*

ॐ ॥ श्रीसर्वज्ञाय नमः ॥

श्रीअर्हतं जिनं नत्वा नरचंद्रेण धीमता ।
सारमुध्रियते किंचि ज्योतिषः क्षीरनीरधेः ॥ १

सरस्वतीं नमस्कृत्य यंत्रकोद्धारटिप्पनं ।
करिष्ये नरचंद्रस्य । मुग्धानां बोधहेतवे ।. १ etc.

fol. 17*a* इति नारचंद्रटिप्पनके श्रीसागरचंद्रसूरिकृते सप्ततियंत्रकां सूत्रसहितं प्रथमं प्रकीर्णकं । समाप्त । छ ।

Ends — fol. 31*b*

नारचंद्रसमुद्रस्य पारं ये प्राप्तुमिच्छुवः ।
गृहातांतसरीतुल्यं । यंत्रकोद्धारटिप्पनं । २६

इति नारचंद्रे टिप्पनके श्रीसागरचंद्रसूरिकृते द्वितीयं प्रकीर्णकं समाप्तं । उभयप्रकीर्णं सत्कसार्द्धशत ॥ १५० यंत्रकाणि समाप्तानि ॥ छ ॥

पापाः पाणिग्रहे प्राप्ते । हीनवर्णास्तु गोपगाः
सूर्ये वाऽस्तंगते लग्ने । यावच्छाम्येश्वरो रेजः ॥ १

कुलिकं १ क्रांते साम्यं २ वमूर्त्तौ ३ षष्ठा ४ । ष्टमः पशशी ।
पंचदोषान परित्यज्य । ततो गोधूलिकं । स्मृतं ॥ २ ॥

लग्नाष्टमे चंद्रजीवे । भौमे तथा । भार्गव चाष्टमे च ।
मूर्त्तौ च चंद्रो नियमाच्च मृत्यु ॥ गोधूलिक स्यात् ॥
परिवर्ज्जनीयं ॥ ३ ॥ गोधूलिकं लग्नं ॥ छ ॥

संवत् १६२२ वर्षे माघमासे । कृष्णपक्षे द्वादिसं तिथौ । गुरुवास्वरे ॥ षीमेलनगरे मुनिराजमेर लिषता ॥ ॥ रि ॥ श्री ॥ श्री श्री श्री

References — Mss. A – Aufrecht's Catalogus Catalogorum :– i, 277*a*

...2

B – Descriptive Catalogues :– The work is described by R. Mitra, in his 'Notices of Sanskrit Mss. Vol. VIII No. 2798.

ज्योतिषसार

Jyotiṣasāra

No. 568

538
1899–1915

Size — 10¼ in. by 4½ in.

Extent — 18 leaves; 14 lines to a page; 30 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्रा's; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in triple red lines and edges in double; red pigment used for marking the portion; edges extremely worn out; some of the contents are in vernacular; complete.

Age — Appears to be old.

Author — Nāracandra.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1b

॥ ॐ ॥ श्रीनम ॥

श्री अर्हंत जिनं नत्वा नारचंद्रेण धीमता।
सारमूद्धियते किंचिज्ज्योतिषक्षीरनीरधे। १।

प्रणम्य भारतिं सम्यक्। हिताक्षरप्रदायिनी।
क्रियते ज्योतिषं सारं। सारधिसारमूद्धरेत्। २।

विदुषां ब्राह्मणानां च। गणकानां तथैव च।
एतेषां करलग्नोस्त। बालबोधकृतो मया। ३ etc.

Ends — fol. 18a

लछी हिणराशभधनलाभोह अगयहि!
सुयबहूभेसे मर्णकारह। जंबूसुहहरह संचाई ३०

सीहो पीशणमर्ण कागो दुहकारह विशेश
मोरो अत्थलाभं हंसो सुह सयलवढ।३१

इति नववाहन संपूरण॥

इति श्रीनारचद्र समाप्त गाथा सं ३२ । ल । उतमविजय । श्रीर्ह्रीं

References — See No. 536/1899–1915.

(लघु)ज्योतिषसारोद्धार with टब्बा

(Laghu)jyotiṣasāroddhāra with ṭabbā

No. 569

992
1886–92

Size — 10⅜ in. by 4⅜ in.

Extent — 18 leaves; 6 lines to a page; 30 letters to a line. (Text)
6 „ „ 30–35 „ „ (Ṭabba)

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting of the Text bold, clear and legible; of the Ṭabbā small; borders ruled in double red lines and edges in single; foll. 17 & 18 slightly torn; folios numbered in both margins; complete.

Age — Saṁvat 1870 : Śaka 1735.

Author — Text attributed to Harṣa Kīrti (cf. I. O. Cat. No. 3001).

Subject — 'A Jaina summary of astrology by *Upādhyāya Harṣhakīrti Suri*, disciple of *Chandrakīrti Sūri* of Nāgapura" (see I. O. Cat. No. 300).

Begins (Text) — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नम ॥
तनु १ धनु २ सहज ३ सुहृद ४ सुत ५ रिपु ६
जाया ७ मृत्यु ८ धर्म ९ कर्म्म १० आयु ११
व्यय १२ लग्नाद्भावा द्वादशचिंत्याः प्रयत्नेन १
सूर्यो भौमस्तथा राहुः शनिर्मूर्त्यौं यदा स्थितः
संतापो रक्तपीडा च सौम्याः सर्व्वे निरोगताः २ etc.

Begins — (Ṭabba) fol. 1*b*

श्रीगणेशजीकों नमस्कार
तनभुवन धनभुवन भाद्रभुवन मित्र और माता-
भुवन पुत्रभुवन वैरिभुवन ६ स्त्रीभुवन ७ मृत्यु-
भुवन ८ धर्मभुवन ९ कर्मभुवन १० बालभुवन ११
खर च भु० १२ द्वादशलग्ननामफल कहियै १

Ends (Text) — fol. 18*a*

कन्याप्रदान समवरविसंक्रमे वा कांम्ये व्रते च मरणे रणे ग्रहणे वा
पुत्रोत्सवे भगवते हवने च रात्रौ सस्नांन दांन सततं कथितं मुनीद्रै १४६
रात्रि च सौम्यौ भृगु सूर्यभोम जीवार्कपुत्रो कर्मादिकानं
एकैक वृथा कलिकालखेटा प्रोक्ता मुनैद्रि नवग्रहघात चंद्रा दं १४७

इति श्रीज्योतिषसारोद्धारं लघु संपूर्णं ॥ समत् १८७० वृषे शाषे १७३५ प्रवर्त्तमाने श्रावणवीदी १० भृगुवासरे श्री

Ends — (Ṭabbā) fol. 18*a*

चंद्र बुध शुक्र सूर्य मंगल गुरु शनि राहु एके
एक वृधावजो ग्रह मुनीसुरयुक्तकीयो चंद्रमा आददे नवगणी जै १४७

References — Mss. A – Aufrecht's Catalogus Catalogorum :– i, 213*a*; ii, 44*a*, 202*a*.

B – Descriptive Catalogues :– Bikaner Mss. Cat. p. 306; I. O. Cat. No. 300.

ज्योतिष्केदार — Jyotiṣkedāra

No. 570 — 912 / 1886-92

Size — 11 in. by 4⅝ in.

Extent — 6 leaves; 9 lines to a page; 50 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; not old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders not ruled; edges slightly worn out; incomplete.

Age — Not very old.

Author — Kṛpāśaṁkara, son of Chājurāma; composed in 1767.

Subject — Astrology; dissertations on auspicious conjunctions.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

तत्वज्ञानात्मकं दिव्यं ज्ञानगम्यं सनातनं ॥
भेदं प्राप्तं विहारार्थं तन्नमामि परं महत् ॥ १ ॥

ज्योतिष्केदारसंहितां गणितहोराप्रश्नलताढ्यं करोति
शारसहितं कृपाशंकरः ॥ शिशुबोधनाय लघ्वं ॥ २ ॥

सारं सारं संगहीत्वा कृतोयं ज्योतिःशास्त्रे यस्य वेलाऽखिलज्ञः
स्याद्दातव्यः साधु शिष्यं परीक्ष्य दुष्टा माम्यद्वेषिणे नो खलाय ॥ ३ ॥ etc.

Ends — fol. 6*a*

ध्रुवशशिगुरुमिश्वंत्येंद्रभे शुक्लपक्षे
शुभखगयुतलग्ने चायने सौम्यसंज्ञे
शुभखगदिवसे स्यादग्निहोत्रं प्रशस्तं ।
कुजशशिभृगुजीवे नीचगे शत्रुगे नो ॥ २२ ॥

द्व्यधिपोग्रभतीक्ष्णसमीरणभे मृगया शुभदा खलु पापदिने ॥
विशशि... शनौ करपंचवसुसुतवंधुप्रथग्करणं ह्यभे ॥ २३ ॥

राधोज्जमार्गनभ आश्वनफाल्गुनेषु तिर्थे च पुण्यसमये
विकुजार्किवारेद्विशेंद्रदस्त्रजलयशवसुध्रुवेषु
क्षिप्रानिलेषु शुभदा खलु मंत्रा .....

References — Mss. A – Aufrecht's Catalogus Catalogorum :– i, 212*b*; ii 44*a*, 202*a*.

B – Descriptive Catalogues :– Bikaner Mss. Des. Cat. No. 655; Ulwar Mss. Cat. No. 1789, Extra. No. 494. cf. also Stein's Catalogue of Jammu Mss. A. 162. He gives the date of composition as Śaka 1684 i. e. A. D. 1762.

ज्योतिष्केदार with टीका अर्थप्रकाशिनी

Jyotiṣkedāra with Commentary Arthaprakāśinī

No. 571

913
1886–92

Size — 13¼ in. by 6 in.

Extent — 28 leaves; 12–15 lines to a page; 35–40 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting of the Text bold, of the Comm. small, clear and legible; borders not ruled; Text in the middle with the Commentary above and below it; Text begins on fol. 4*b*; the first four folios contain some 71 verses probably of the commentary; the Ms. does not seem to be complete.

Age — Appears to be old.

Author of the Text — Kṛpāśaṁkara.
„ „ Comm. — Cirañjivabhaṭṭa.

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) — fol. 4*b*

श्रीगणेशाय नमः

तत्वं ज्ञानात्मकं दिव्यं ज्ञानगम्यं सनातनम्
भेदं प्राप्तं विहारार्थं तन्नमामि परं महः १

ज्योतिष्केदारं संहिता गणितहोरा प्रभततादयं
करोति सारसहितं कृपाशंकर शिशुबोधनाय लघुं २

Begins (Comm.) — fol. 4*b*

fol. 1*b* श्रीगणेशाय नमः

कूटस्थं सच्चिदानंदं निराकारं निरंजनं
ब्रह्मादिभिः सुरैर्वंद्यं तन्नमामि परात्परं १

हेरंबरामशिवविष्णुहलायुधादीन् कृष्णकपीशदुहिए वटुकादिकाश्च
श्रीसारदाजनकजागिरिजापगाश्च
नत्वा स्मरामि हृदि बुद्धिप्रकाशहेतून् २

श्रीगणेश नमस्कृत्य बुद्धिदं ज्ञानभास्करं
करोमि शिशुबोधाय टीकामर्थप्रकाशिनीं ३ etc.

Ends (Text.) — fol. 28*a*

चरक्षिप्रमैत्रध्रुवेशिल्पपुण्ये नवान्नं शुभं विध्रुवेऽथो कुचंद्रे
विपैत्रादितिस्वातिपौष्णध्रुवाहौ शुभं रोगिणः स्नानमिदौ कवौ नो ॥ १४५ छछ

लघुशशिपवनार्द्रा मूलकर्णाहिमेसद्रविगुरुशशिनि स्यात्प्रेतदाहो विनंदे
पितृयमशिवमूलेंद्रौ च वीराभिचारावहनि सति तु जीवे मित्रभाग्ये च संधिः १५

Ends (Comm.) — fol. 28*b*

अथ वीरसाधनामुहूर्त्तयोगमाह पितृमद्यायमभरणी शिवा आर्द्रा मूलेंद्र-ज्येष्टा एतेषु नक्षत्रेषु वीराभिचारौ वीरसाधनमभिचारमारणप्रयोगद्वावित्यर्थः

अहनि सति श्रेष्ठे दिवसे वारे चंद्रबुधगुरुशुक्रवारेषु कर्त्तव्यताः साधनभूतौ सिद्धिदौ असंधि मैत्री मुहूर्त्तः तु पुनः जीवे पु ... मित्र मे मृगशिररेवती चित्राऽनुराधाभाग्ये पूर्वाफाल्गुणीषु च श्लोकपूर्णार्थसंधिः सिद्धि मैत्री श्रेष्ठ-मित्यर्थः छ छ छ

This is the only Ms. recorded by Aufrecht.

ज्योतिष्केदार

Jyotiṣkedāra

No. 572

486
1892-95

Size — 12 in. by 5½ in.

Extent — 13 leaves; 12 lines to a page; 32–35 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in triple red lines and borders in double; red daṇḍas used; edges of some folios slightly worn out; folios numbered in both margins; white chalk used for corrections; complete.

The work was composed in Saṁvat 1835 i. e. A. D. 1779. Aufrecht gives the date of the composition as 1767, while Stein gives the date as Śaka 1684 i. e. A. D. 1762.

Age — Saṁvat 1892.

Author — Kṛpāśaṁkara.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीगुरुचरणारविंदाभ्या नमः ॥
नत्वा देव्याः पदाञ्चंनतसुरवनिताकेशपाशालिशालं
नानावर्णप्रबंधाकृतरुचिरगुणारध्वहारांकयुक्तं ।
ज्योतिष्केदारपुष्पोच्चयमखिलगुणानंदकृद्वासनाढयं
छाजूरामात्मजश्रीभृगुकुलभृद्दुदीष्चक्रपाशंकराख्यः ॥ १ ॥ etc.

fol. 2*a* इति शुभाशुभप्रकरणं

fol. 3*b* इति मुहूर्त्तप्रकरणं ॥

fol. 6*b* इति श्रीमद्दैवज्ञछाजूरामात्मजकृपाशंकरविरचिते ज्योतिष्केदारपुष्पोच्चये संहितास्तबकः प्रथमः समाप्तः ॥

fol. 7*b* इति ..... गणितस्तबको द्वितीयः समाप्तः ।

Ends — fol. 12*b*

कुंढाडदेशे सुनरां पवित्रे प्रांते रणस्तंभमधोपुराख्ये ।
राज्याधिपो यत्र प्रतापसिंहस्तत्र स्थितत्वेन च शंकरेण ॥ ७४ ॥

बाणाग्निवसिंधु १८३५ मिते च शाके श्रीविक्रमाख्ये तु खखाद्रिचंद्रे १७०० ॥
राज्ये गते शालिपवाहनस्य मासे च माघे शुभशुक्लपक्षे ७६ ॥

ईशस्य तिथ्यामसुरेज्यवारे संपूर्णतां याति गुरोः प्रसादात् ॥
बोधस्य बीजं फलमद्भुतं च तस्मात्वमंगीकुरु तां सदैव ॥ ७७ ॥

इति श्रीमद्दैवज्ञछाजूरामसूनुकृपाशंकरविरचिते ज्योतिष्केदारे पुष्पोद्धये प्रश्नकथनं चतुर्थः स्तबकः समाप्तोयं ग्रंथः ॥ संवत् १८९२ ॥ ५ ॥ लिषापतं व्यासजीस्यो प्रसादजी । लिषितं वैष्णव हरिदास जयपुरमध्ये ॥ शुभं ॥

References — See No. 912 / 1886-92.

टोडरानन्द (ज्योतिः सुखसंहितास्कंध)

Ṭoḍarānanda (Jyotiḥ-sukhasaṁhitāskandha)

No. 573

317 / 1882-83

Size — 9 in. by $4\frac{7}{8}$ in.

Extent — 171+1=172 leaves; 13 lines to a page; 28 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old and musty in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in single black lines; red pigment used for marking, colophons and headings; yellow pigment occasionally used for corrections; edges worn out and some of the folios being torn are pasted with paper slips; fol. 38 repeated and fol. 52a blank.

The Ms. contains portion up to निमित्तपाकाध्याय. The Ms. is written by one Ratneśvara son of Divākara.

The date of composition is Saṁvat 1672.

Age — Saṁvat 1788.

Author — Ṭoḍarānanda.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1b

॥ श्रीवरदमूर्त्तिर्ज्जयति ॥

कृपापांगवीक्षां समासाद्य यस्य प्रमाथी प्रमथ्नाति दैत्यान्समस्तान् ।
विधाता जगन्निर्ममीते मुरारिः प्रजाः पालयत्येनमीडे गणेशं ॥ १ ॥

निज ··· क्षक्तजनाय दातुकामः कमलां यः कमलांतराललीनां ।
स्वकरैः प्रविकाशयत्यजस्रं वरिवस्ये सवितारमादिदेवं
यत्कीर्त्या विजितो भुजंगमपतिः पातालमध्यास्त य-
द्वाणीनैपुणमाधुरीषु विजितो । वाचां पतिः स्वर्गतः ।
दग्धारिव्रजयत्प्रतापशिखिनो धूमस्य लेखा व्यधा-
दिंदौ लक्ष्म स टोडरक्षितिपतिर्ज्जीयात्समाः कोटिशः । ३ ।

तदाज्ञया ज्यौतिषसौख्यमेतदारभ्यते पंडितसौख्यहेतोः ॥
त्रिस्कंधपारंगमदैवविद्भिः समूलसिद्धांतनिबद्धयुक्ति । ४ ।

वासिष्ठादिमुनिप्रोक्तं शास्त्रमालोच्य तत्वतः ।
सांगं स्कंधत्रयोपेतं ज्योतिःशास्त्रं निरूप्यते । ५ । etc.

fol. 7*b* इति श्रीनिखिलभूपालमौलिमुकुटविविधरत्ननिकरमयूषमालानीराजित-चरणकमलश्रीमहाराजाधिराजश्रीटोडरवर्मविरचितटोडरानंदांतर्गतज्योतिःसुखे संहितास्कंधे शास्त्रावतारो नाम विलासः ॥

fol. 14*a* इति श्रीमन्महाराजाधिराजश्रीटोडरमल्लवेदेन विरचिते टोडरानंदे ज्योतिसुखे दैवज्ञप्रशंसा नाम विलासः ॥

Ends — fol. 171*b*

मासचतुष्केषाढे सद्यः पाकाभिजित्तारा ।
सप्ताष्टावध्यर्द्धं त्रयस्त्रयः पंच मासाः स्युः ।
श्रवणादीनां पाको नक्षत्राणां यथासंख्यं
निगदितसमये न दृश्यते चेदधिकतरद्विगुणे प्रपच्यते तत् ।
यदि कनकरत्नगोप्रदानैरुपशमितं विधिवद्द्विजैश्च शांत्या ॥

इति निमित्तपाकाध्यायः ॥ शिवार्पणमस्तु ॥ शिवमस्तु ॥ संवत् १६७२ फाल्गुनवदि तृतीया नृसिंहजोषी मिदं टोडरानंदश्च पुस्तकं पत्रें १७१ काश्यां विश्वेश्वरसन्निधौ लिखितं जगत्कल्याणहेतवे ग्रंथसंख्या ३५००

स्वस्ति श्री संवत् १७८८ माहा शुदि ५ ग्रंथसुखसंहिता टोडरानंदकृत-पत्र १७१ पंड्या दिवाकरसुतरत्नेश्वरेणेदं पुस्तकं ॥ वेचाण लोघु छे ॥ वीरे-श्वरपठनार्थं ॥

References — See No. 915 / 1886–92.

———

टोडरानन्दसंहितासौख्य — Ṭoḍarānandasaṁhitāsaukhya

No. 574 — 915 / 1886–92

Size — 9⅛ in. by 4½ in.

Extent — 124 leaves; 11 lines to a page; 25-26 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; handwriting bold, clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines and edges in single except some folios at the end; red pigment used for topical headings and colophons; the Ms. begins abruptly; incomplete.

Age — Saṁvat 1846 ; Śaka 1711.

Author — Nīlakaṇṭha.

Subject — A part of Ṭoḍarānanda dealing with astrology.

Begins abruptly — fol. 1*a*

..... सुभिक्ष च
वारुणीमवनीशा शुभमन्वेषां क्षेमसस्यवृद्धिकरं
आग्नेयं मित्राख्यं सस्यारोग्याभयावुकरं
याम्यं करोत्यवृष्टिं दुर्भिक्ष संक्षयं च लोकानां
यदतः परं तदशुभं क्षुन्मरका वृष्टिदं पर्व etc.

fol. 23*a* इति श्रीमन्महाराजाधिराजश्रीटंडलवंशतिलकटोडरमल्लकारिते श्रीदैवज्ञवर्यनीलकंठविरचिते टोडरानंदे ज्योतिःसुखे संहितास्कंधे राहुचारो नाम विलासः

fol. 34*a* इति श्रीमन्महाराजाधिराजश्रीटोडरमल्लदेवकारिते दैवज्ञवर्यश्रीनीलकंठविरचिते टोडरानंदे ज्योतिःसुखे संहितास्कंधे केतुचारो नाम विलासः

Ends — fol. 124*b*

श्रवणादीनां पाको नक्षत्राणां यथासंख्यां निगदितसमयेन दृश्यते चेदधिकतरद्विगुणो प्रपच्यते तत् यदि कनकरत्नगोप्रदानैरुपशमिनं विधिवद्विहितैश्च शांत्या इति निमित्तपाकाध्यायः

इति श्रीमन्महाराजाधिराजश्रीटोडरमल्लकारिते श्रीमदैवज्ञानांतसुतनीलकंठविपश्चिद्विरचिते टोडरानंदे संहितासौख्यं समाप्तां ग्रंथसंख्या ४१२५ संवत् १८४६ शाके १७११ श्रावणमासे शुक्लपक्षे तिथौ १ पोथी चीरंजीहरसेवगकी लिषंतं नाथुरामभ्यासः

तत्त्वप्रदीप Tattvapradīpa

No. 575 534 / 1875-76

Size — 9 in. by 4¼ in.

Extent — 7 leaves; 9 lines to a page; 35 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting small but clear, legible and uniform; folios numbered in both margins; yellow pigment occasionally used for corrections; edges slightly worn out; complete.

Age — Appears to be old.

Author — Śrīpati.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1a

श्रीगणेशाय नमः ॥

कस्तूरीकोशभासः कमलदलदृशः कौस्तुभांकः कपालुः
कालिंदीकूलकेलिः कुलिशकरक्रतुः कामिनीकंठमालः ॥
कंसारिः कैटभारि कलिकलकदमकौलपानां कराज्ञः
कल्पस्थानुः कवीनां कलयतु कुशलं केशवः केशिकालः ॥ १ ॥

नत्वा कृष्णांघ्रियुग्मं परमपदप्रदं रम्यराजीवरूपं
विश्वोत्पत्यैकबीजं भवभयहरणं कामधेनुं कृपालुं ॥
काशिस्थाः गौडविप्रा हरिरसकवयो सेवको सज्जनानां
कुर्वे सिद्धांतसारं मुनिमनुजमतं पद्यपंचाशकीयं ॥ २ ॥ etc.

Ends — fol. 7a

जीवो वा भार्गवो वा परमवलयुतो कामभावेषु यासां
कर्मेशो धर्मलाभे तनसुखतनये कर्मकोशे वलस्थः ॥
तासां चंद्रानराणां कमलदलदृशां नायकां रूपयुक्ता
राज्यंते राज्यलक्ष्मी मणिमयशिवका दासभावे सदैव ॥ ५० ॥

इति श्री कवींद्रकुलकलशपंडितश्रीपतिविरचितायां तत्वप्रदीपका समाप्त ॥

तुलाकोदंडमीनस्थो लग्नस्थो शनैश्चरः ॥
करोते भूपतिर्जन्म रन्याराशेर्गतायुषः ॥ १ ॥

References — See No. 418/1895-98.

तत्वप्रदीप

Tattvapradipa

No. 576

867
1887-91

Size — 9¼ in. by 4¼ in.

Extent — 9 leaves; 9 lines to a page; 30 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; yellow pigment used for corrections; edges slightly worn out; complete

Age — Saṁvat 1828 : Śaka 1693.

Author — Śrīpati.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥

कस्तूरीकोशभाशः कमलदलदृशः etc. as in No. 418 / 1895-98.

Ends — fol. 9*a*

जीवो वा भार्गवो वा परमबलयुतो कामभावेषु यासां
कर्मेशो धर्मलाभे तनुसुखतनये कर्मकोशे बलस्थः
ताशां चंद्राननां कमलदलदृशी नायकां रूपयुक्तां
राजंते राजलक्ष्मीं मणीमयशिषिडे दाशिभावेश देवे ५०

इति श्रीकवींद्रकुलकलशपंडित श्रीपतिविरचितं तत्वप्रदिपाख्यं जातकं संपूर्ण श्रीरस्तु संवत १८२८ साके १६९३ प्रवर्त्तमाने मासानां मासोतमासे भाद्रपदमासे शुभे कृष्णपक्षे तिथि ४ वार शुक्रवार

References — See No. 418/1895-98.

तत्त्वप्रदीप — Tattvapradīpa

No. 577 — 418 / 1895-98

Size — 11¼ in. by 5¼ in.

Extent — 7 leaves; 11 lines to a page; 30-32 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting bold, legible and uniform; borders not ruled; red pigment used for verse numbers; white chalk used for corrections; edges worn out; additions in margins; complete.

Age — Saṁvat 1824 : Śaka 1689.

Author — Śrīpati.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*a*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीगुरुर्ज्जयति ॥

कस्तूरीकोशभासः कमलदलदृशः कौस्तुभां क ... कृपालः
कालिंदीकूलकोलिः कुलिशकरक्रतुः कामिनिकंठमालः ॥
कंशारिः कैटभारिः कलिकुलकदनकौणपानां करालः
कल्पस्थाणुः कवीनां कलयतु कुशलं केशवः केशिकालः ॥ १ ॥

नत्वा कृष्णांह्रियुग्मं परमपदप्रदं रम्यराजीवरूपं
विश्वोत्पत्यैकबीजं भवभयहरणं कामधेनुं कृपालुं ॥
काशीस्थाः गौडविप्राः हरिरशवयो शेवको सज्जनानां
कुर्वे सिद्धांतसारं मुनिमनुजमतं यद्यपंचाशकीयं ॥ २ ॥ etc.

Ends — fol. 7*a*

जीवो वा भार्गवो वा परमबलयुतो कामभावेषु यासां
कर्मेशो धर्मलाभे तनुसुखतनये कर्मकोशेवास्थः ॥
तासां चंद्राननानां कमलदलदृशां नायकां रूपयुक्तां
राजंते राजलक्ष्मी मणिमयशिविरे दाशिभावे सदैव ॥ ५० ॥

इति श्रीकवींद्रकुलकलशपंडितश्रीपतिविरचितं तत्वप्रदीपाख्यं जातकं समाप्तं ॥ श्रीकल्याणं करोतु शुभं भवतु ॥ संवत् १८२४ ॥ शाके १६८९ का लिखितं माधवरामेण तत्वदीपाख्यजातकं संपूर्णं ॥

श्रीहरये परमात्मने परब्रह्मणे नमः

References — Mss. – Aufrecht's Catalogus Catalogorum :– i, 219*a*; ii, 46*a*; iii, 47*a*.

तत्त्वप्रदीप or
जातकतत्त्वपञ्चाशिका

Tattvapradīpa or
Jātakatattvapañcāśikā

No. 578

863
1891-95

Size — 8 in. by 5⅛ in.

Extent — 20 leaves; 5 lines to a page; 20-22 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting bold, clear and legible; easy rendering of difficult words given; complete.

Age — Saṁvat 1901 : Śaka 1766.

Author — Śrīpati.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
अथ तत्वपंचासिका लिख्यते ॥
कस्तूरीकोशभासः etc. as in No. 418/1895–98.

Ends fol. 20b

जीवो वा भार्गवो वा etc. up to तत्वपंचासिका संपूर्णम् ॥ १ ॥ as in No. 418 / 1895–98 followed by सं १९०१ शाके १७८१ (?) पौषमासे शुक्ले पक्षे पुण्यतिथौ २ भृगुवासरे शुभं भूयात् ॥ श्री ॥

References — See No. 418/1895–98.

तत्त्वप्रदीपाख्यजातक Tattvapradīpākhyajātaka

No. 579 818/1884–87

Size — 14 in. by 5½ in.

Extent — 6 leaves ; 13 lines to a page; 30–32 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; not old in appearnce; handwriting clear, legible and uniform ; borders ruled in two double black lines; white chalk used for corrections; additions in the margins; complete.

Age — Saṁvat 1815 : Śaka 1780.

Author — Śrīpati.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1b

श्रीगणेशाय नमः ॥
कस्तूरीकोशभासः etc. as in No. 418/1895–98.

Ends — fol. 6a

जीवो वा भार्गवो वा etc. up to दासभावे सदैव ॥ ५३ ॥ as in No. 418/1895–98 followed by इति श्रीकर्णीद्रकुककपंडितश्रीपतिविर-

चितायां तत्वप्रदीपिकाख्यं जातकं संपूर्णं ॥ सम्वत् १८०।१५ शाके १७८० मार्गशुक्लषष्ठ्यां शनिवासरे लिषितं कालिदासेन इदन्पुस्तकं

References — See No. 418/1895–98.

ताजिककौस्तुभ Tājikakaustubha

No. 580 — 318 / 1882–83

Size — 10½ in. by 4½ in.

Extent — 37 leaves; 12 lines to a page; 40 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old and musty in appearance; handwriting small but clear and legible; borders ruled in double red lines; red pigment used for verse numbers and colophons; edges worn out; yellow pigment used for corrections; complete.

Age — Saṁvat 1797 : Śaka 1663.

Author — Bālakṛṣṇa.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

ध्यात्वा तत्सपयः पयःप्रदनिभं etc. as in No. 319/1882–83.

fol. 5*b* इति श्रीमद्भट्टयादवात्मजबालकृष्णविरचिते ताजिककस्तुभे वर्षप्रवेशादि भट्टयावधि समाप्तिमगमत् ॥ छ ॥

Ends — fol. 37*a*

एवं नरस्ताजिककौस्तुभं यः कंठे विदध्यात्समनिषी मान्यः ॥
सर्वं ग्रहामंडलमंडनाय भवेन्नरेशाप्तगजाश्ववित्तः ॥ १९ ॥

नाभ्यर्थ्यते चंद्रिकायां चकोराश्चंद्रेणाथो कल्पपृष्पैर्न भृंगाः ॥
तद्वत्स्यादस्मिन् गुणोत्कर्षलेशः कश्चिन्नूनं पंडिताः संतु सक्ताः ॥

यादृशो मम मतेः परिपाकस्तन्निदानवशतोयमकारि ॥
शोधयंत्विह बुधा यदशुद्धं प्रार्थनां सफलयंतु ममैतां ॥ २१ ॥ श्री ॥ छ

इती श्रीमद्भट्टयादवात्मजबालकृष्णविरचितो ताजिककौस्तुभः समाप्तः ॥ श्री ॥ ॥ वृतसंख्या ५८१ ॥ संवत् १७९७ वर्षे शके १५६३ प्रवर्त्तमाने

आग्रहायणिकमासेऽसिते पक्षे ८ भृगौ लेखः ॥ शुभं ब्रूयात् ॥ ... भ श्रा १ श्रीकृष्णात्मज मया संकरेणालेखि ॥

जलाद्रक्षे तैलाद्रक्षे द्रक्षेत्स्थिथल बंधनात् ॥
परहस्तगता रक्षेदेवं वदति पुस्तिका ॥

लेखकपाठकयो शुभं ॥ श्री ॥ ए पुस्तकचोरे ओलवेतेने ब्रह्महत्यादिपाप ॥ श्री ॥ छ ॥ श्री ॥ पत्र ॥ ३७ ॥ श्री ॥

ताजिककौस्तुभ Tājikakaustubha

No. 581 $\frac{319}{1882-83}$

Size — 11¼ in. by 4⅞ in.

Extent — 41 leaves; 11 lines to a page; 32–34 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting bold, clear and legible; borders ruled in double black lines; edges of some folios slightly worn out; incomplete.

Age — Appears to be old.

Author — Bālakṛṣṇa.

Subject— A treatise on astrology.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥
ध्यात्वा तत्सपयः पदयः प्रदनिभं विध्याद्रिसंस्थं महो
यश्चासित्सकालागमार्थकलनः श्रीरामजित्पंडितः ॥
तद्वंशोद्भवभट्टयादवसुतः श्रीबालकृष्णाभिधः
कुर्वे ताजिकाकौस्तुभं सुललितं विद्वन्हृदाभूषणं ॥ १ ॥ etc.

fol. 7*a* इति भट्टयादवात्मजभट्टबालकृष्णविरचिते ताजिककौस्तुभे वर्षप्रवेषादीदृष्टव्याधि समाप्ता ॥

Ends — fol. 41*b*

विक्रयः क्रयभवांद्रविणार्सि मेदिनीशधनमाह यार्सि ॥
कांतितां वपुषि मासि नितांतं लग्नगः सुरगुरुः कुरुते नुः ॥ १ ॥

निजकुटंबहिताहितमानसनिजपरासयशोनिवहं नरं ॥
वसनधान्यधनागमसंयुतं प्रकुरुते धननामगतां गिराः ॥ २ ॥

References :— See No. 318/1882-83.

ताजिककौस्तुभ — Tājikakaustubha

No. 582 — 917 / 1886-92

Size — 12⅝ in. by 4⅜ in.

Extent — 63 leaves; 8 lines to a page; 32-34 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders not ruled; red pigment used for marking; yellow pigment used for corrections; complete.

Age — Saṁvat 1817 : Śaka 1682.

Author — Bālakṛṣṇabhaṭṭa.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशांबिकाभ्यां नमः ॥
ध्यात्वा तत्सपयः etc. as in No. 319/1882-83.

fol. 9*a* इति श्रीमद्भट्टयादवात्मजबालकृष्णभट्टविरचिते ताजिककौस्तुभे वर्षप्रवेशादिदृष्टिविधिः समाप्तिमगमत् ॥ १ ॥

fol. 10*a* इति श्रीताजिककौस्तुभेरिष्टाध्यायः ॥ २ ॥

Ends — fol. 62*a*

यातापुत्तरतीरसंश्रयवती etc. up to पंडिताः संतु सक्ताः ॥ २० ॥
followed by

यादृशो मम मतेः परिपाकस्तन्निदानवशतोऽयमकारि ॥
शोधनं त्विह बुधा यदशुद्धं प्रार्थनां सफलयंतु ममैनां ॥ २१ ॥

इति श्रीमद्भट्टयादवात्मजबालकृष्णभट्टविरचितस्ताजिककौस्तुभः समाप्तिमगमत् ॥ संवत् १८१७ शाके १६८२ पौषकृष्ण ५ पंचम्यां भृगुवासरे लिखितमिदम् गौडज्ञातीयलाटा - उपनामकस्य मुक्तारामकस्य पुस्तकं

References — See No. 318/1882-83.

ताजिकतन्त्रसार Tājikatantrasāra

No. 583 $\frac{320}{1882-83}$

Size. — $10\frac{7}{8}$ in. by $4\frac{3}{8}$ in.

Extent — 23 leaves; 12 lines to a page; 40 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double black lines; red pigment used for marking verse numbers and topical headings; folios numbered in both margins; almost every folios moth-eaten fol 1 missing; incomplete.

Age — Appears to be old.

Author. — Samarasiṁha.

Subject — Jyotiṣa.

Begins abruptly — fol. 2*a*

..... कर्कटकानि मिषा विरवा बहुसंगबहुः प्रसवा स्युरिमे ॥ ९ ।
गृहोच्चहृद्दांशनवांशकाश्च
त्रैराशिकानि ग्रहं पववगीखराम ३ खाक्षी २
द्रिपभूमि १५ भूत ५ पंक्त्यां शकास्तेः क्रमशोपाः ॥ १० ॥

सिंहःकर्कौ वृश्चिकमेषौ युगकन्यके धनुमीनौ ।
वृषभतुले मृगकुंभौ स्वगृहक्रमशः खगादीनां ॥ ११ etc.

fol. 3*a* इति श्रीकुमारसिंहात्मजसमरसिंहसमुद्धृतेश्माधिकारः प्रथमः ॥

Ends — fol. 24*a*

चौलक्यक्षितिपालमौलिसकलव्यापारपारंगमः
प्राग्वटान्वयभूर्बभूव सचिवः ।
श्रीमान् शोभवनदेवहृत्यभिजने तस्याभवत्सजनः
श्रीसामंत इति प्रशांतसुमतिस्तस्यादतूदंगभूः १० ।

तस्यात्मजः समरनिष्टकुमारसिंहनाम्नां प्रणीतगुरुगीर्गरिमाढ्यगेहः
तसूनुना गणकभृगमुदे स्मरेण ग्रंथोत्युदं हि यतजाजिकपद्मकोशात् । ११ ॥

इति प्राग्वाटान्वयकुमारसिंहात्मजसमरसिंहसमुद्धृते ताजिकतंत्रसारे कर्मप्रकाशापरनाम्नि मनुष्यजातकप्रकीर्णकानि नयाधिकारो नाम एकविंशतितमोध्यायः ॥ समाप्तोयं ग्रंथः ॥

References — See No. 321 / 1882–83.

ताजिकतन्त्रसार

Tājikatantrasāra

No. 584

322
1882-83

Size — 9⅛ in. by 4⅛ in.

Extent — 14 leaves; 9 lines to a page; 28-30 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्रा's; very old in appearance; handwriting clear and legible but rather careless; borders ruled in double black lines with a line of red pigment between them; edges extremely worn out; red pigment used for verse numbers; moth-eaten; fol 2 missing; the Ms. contains the third Adhyāya only.

Age — Saṁvat 1491.

Author — Samarasiṁha.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ ॐ ॥ ॐ नमः श्रीगणेशाय । श्रीगुरुभ्यो नमः ॥
प्रायो न जातकफले चिरप्रयोज्ये मतिः स्फुर ..... सां ।
तेनात्र हायनफलं प्रकाश्यते ताजकप्रोक्तं ॥ १

यद्राशौ स्याज्जन्मनि यद्भागैस्त ... दृशैरेव ।
सवितरि यल्लग्नं स्यात् प्रकीर्त्तितं वर्षलग्नमिह ॥ २ etc.

Ends — fol. 15*b*

चौलुक्यक्षितिपाल etc. up to पद्मकोशात् followed by
यत्तार्त्तीयकतंत्रतः स्मृतमिदं खेटात्मयोगाबली
पृच्छा वर्षफलांकितं द्रुतमति सत्तंत्ररत्नत्रयं ।
आकल्यं किल कल्पयिष्यति गले भ्राजिष्णु सौंतःसभो-
भावीन्यत्र शुभाशुभानि निगदन् द्युम्नं यशः प्राप्यते ॥ ५

इति प्राग्वाटान्वयकुमारसिंहात्मजसमरसिंहसमुद्धृता ताजिकतंत्रसारे गणकभूषणनाम्नि वर्षफलाध्यायस्तृतीयतंत्रं समाप्तमिति संवत् १४९१ वर्षे मार्गशीर्ष वदि १० गुरौ ज्योतिश्रीविश्वरूपानुचरेण चतुर्भुजेन स्वपठनाय लिखितं पंडारत्नेश्वरस्य ॥ संवत् १५९४ वर्षे भट्टगदा० ॥

References — See No. 321 / 1882-83.

ताजिकतन्त्रसार or
गणकभूषण

Tājikatantrasāra or
Gaṇakabhūṣaṇa

No. 585

321
1882–83

Size —8½ in. by 3⅝ in.

Extent — 68 leaves; 8 lines to a page; 25 letters to a line.

Description — Rough country paper; Devanāgarī characters; very old in appearance; handwriting not quite clear; borders ruled in double black lines; red pigment used for marking; edges worn out; moth-eaten; the folios are numbered as 1–37 and then 3–33; complete.

The work is also known by two other names viz. Karmaprakāśa or Manuṣyajātaka.

Age — Śaka 1458.

Author — Samarasiṁha.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

श्रीमद्दागणपतये नमः ।
लग्नाद्यमंत्यत्रावप्रांतग्रहगतसमस्तवस्तुपृ ... नां
ज्ञानामनुवच्मि ताजिकमतं यथोक्तं पुराचार्यैः । १ etc.

fol. 15*b* इति प्राग्वाटान्वयकुमारसींहात्मजमहं समरसींहेन ताजिकसिद्धांतोद्धृते ताजिकसरे । संज्ञावर्णनं नाम प्रथमं तंत्रं समाप्तमिति ॥

Ends — fol. 32*a*

चालुक्यक्षितिपालमौलसकलव्यापारपारंगमः
प्राग्वाटान्वयभूर्बभूव साचिव श्रीचंडसींहाह्वयः ॥
श्रीमान् शोभनदेव इत्यभिजने तस्याभवः सज्जनः
श्रीसामंत इति प्रशांतसुमतिस्तस्मादभूद्गंगभूः । १९

तस्यात्मजस्समजनिष्ट कुमारसींह-
नामा प्रमाणितगुरुर्गरिमाद्यगेहं ॥
तत्सूनुना गणकभृंगमुदे स्मरेण
गंधोभ्युदाश्रियत ताजिकपद्मकोशात् ॥ १०० ॥

यत्तार्तीयकतंत्रतस्मृतमिदं ... टात्स्ययोगावली
पृच्छा वर्षफलांकितं इतमतिः सत्तंत्ररत्नत्रयं ॥

आकल्पं किल कल्पयिष्यति गले आजिष्णु सोतः प्रभो
भाविन्यत्र शुभाशुभानि निगदन् शुम्नं २ यशश्राप्स्यते ॥ २७ ॥
श्रीः ॥ श्री ॥ श्री ॥

..... श्रीप्राग्वाटान्वयकुमारसींहात्मजसमरसिंह-समु ... सारे गणक-भूषणनाम्नि वर्षफलाख्यापनं ना ... समाप्तमिति ॥ श्री ॥ श्रीः ॥ स्वस्ति श्री शे १४५८ ... रे । आषाढमासे सिते पक्षे ॥ चतुर्दश्यां तिथौ । रवि ... नक्षत्रे । धनस्थे चंद्रे । मीनस्थे गुरौ ॥ एवंविधे सम ... सुतगोविंदेन । इदं ताजकाभिधं ॥ ज्योतिषसारं । श्रीः । श्री ॥ श्रीः ॥

Then follow Koṣṭakas.

References — Mss. – Aufrecht's Catalogus Catalogorum –: i, 227*b*; ii 48*a*, 203*b*.

ताजिकतन्त्रसार or कर्मप्रकाशमनुष्यजातक

Tājikatantrasāra or Karmaprakāśamanuṣyajātaka

No. 586 — 505 / 1895-1902

Size — 11 in. by 5¼ in.

Extent — 41 leaves; 8 lines to a page; 34 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting bold, clear, legible and uniform; folios numbered in both margins; edges slightly worn out; slightly moth-eaten; complete.

Same as No. 919/1886-92.

Age — Appears to be old.

Author — Samarasiṁha, son of Kumārasiṁha.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ ॐ ॥ श्रीगणेशाय नमः
नत्वा गिरं गणपतिं ग्रहवर्गमुख्यं तं कर्मसाक्षिणमलक्ष्यगुणं गुरुं च
श्रीखिंदिकोक्तगुरुताजकतंत्रदीपात् कर्मप्रकाशमणुदीपकमुद्धरामि १
श्रीगर्गादिमुनिप्रणीतमखिलं सत्यादिभिः कीर्त्तितं
शास्त्रं ताजकशास्त्रमाचयवनैर्यद्रोमकाद्यैः कृतं

तद्वोराजकथेरुदस्य परमं मत्वा पदाब्जं गुरो-
र्वक्ष्ये भोगरसादितस्तनुभृतां नित्यं चमत्कारिकं २ etc.

fol. 4a इति श्रीकुमारसिंहात्मजसमरसिंहमुधृते ताजिकतंत्रसारे कर्मप्रकाशिका-
नाम्नि मनुष्यजातके राश्यधिकारः प्रथमः १

fol. 5b इति ग्रहाधिकारो द्वितीयः

Ends — fol. 40b

त्रैलोक्यक्षितिपालमौलिसकलव्यापारपारंगमः
प्राग्वाटान्वयभूर्बभूव सचितः श्रीचंडसिंहाह्वयः
श्रीमान् शोभनदेव इत्यभिजने तस्याभवत्सजनः
श्रीशामंत इति प्रशांतसुमतिस्तस्मादभूदंगभूः १०

तस्यात्मजः समरनिष्टकुमारसिंहा नाम्ना प्रगुरुर्गिरिमार्ग्यगेहः
तत्सूनना गणकभृंगमुदे स्मरेण गंधोभ्युदंहियतताजिकपद्मकोशात् ११

इति श्रीकुमारसिंहात्मजसमरसिंहविरचितं कर्मप्रकाशाभिधं मनुष्यजातकं
विधिसमाप्तं ॥ शुभं भूयात् ॥

ताजिकतन्त्रसार
(मनुष्यजातक)

Tājikatantrasāra
(Manuṣyajātaka)

No. 587

918
1886-92

Size — 13⅞ in. by 4⅛ in.

Extent — 28 leaves; 8 lines to a page; 45–50 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; red pigment used for marking verse numbers and colophons; yellow pigment used for corrections; folios numbered in both margins; the Ms. is corrected in many places; it contains 1–20 Prakāśas.

Age — not very old.

Author — Samarasimha.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥

उद्यत्कोटिदिवाकरद्युतिनिभं रक्तांगरागांशुकं
हस्तैर्मोदक पाशमंकुशरदं वीणाढ्यगीः संयुतम् ॥
ब्रह्मेन्द्रप्रमुखैश्च किन्नरगणैः सिद्धैश्च विद्याधरैः
सेव्यं सत् सुखदं गजेन्द्रवदनं वाक्सिद्धिदं तं भजे ॥ १ ॥

गिरीशं दिनेशं गिरं विष्णुरामां गुरुं खिदिकं रोमकाचार्यवर्यान् ॥
प्रणम्याथ कर्म्मप्रकाशस्य वृत्तिं करोमीह बालावबोधाय सम्यक् ॥ २ ॥ etc.

fol. 3*a* इति श्रीकर्मप्रकाशिकायां मनुष्यजातके प्रथमो राश्याधिकारः
fol. 4*a* इति कर्मप्रकाशिकायां द्वितीयो ग्रहाधिकारः ॥

Ends — fol. 28*b*

पर्वांतकालोदयतं विशोध्यं स्वजन्मलग्नादिह शेषदंडैः ॥
पर्वांतलग्नाच्च विलोमवृत्त्या यत्स्याद्विलग्नं जनिलग्नमेतत् ॥ शुभं भूयात् ॥

References — See No. 321 / 1882–83.

ताजिकतन्त्रसार (मनुष्यजातक)

Tājikatantrasāra (Manuṣyajātaka)

No. 588

919 / 1886-92

Size — 9 in. by 6¼ in.

Extent — 30 leaves; 14 lines to a page; 30 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting bold, clear, legible and uniform; borders not ruled; red pigment used for verse numbers and colophons; edges of some folios slightly worn out; complete.

Age — Saṁvat 1872.

Author — Samarasiṁha.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥

नत्वा गिरां गणपतिं ग्रहवर्गमुख्यं तं कर्मसाक्षिणमलक्ष्यगुणं गुरुं च
श्रीखिदिकोक्तगुरुताजिकतंत्रदीपात्कर्मप्रकाशमणुदीपकमुद्धरामि १

श्रीगर्गादिमुनिप्रणीतमखिलं सत्यादिभिः कीर्त्तितं
शास्त्रं जातकशास्त्रमाद्ययवनैर्यद्रोमकाद्यैः कृतम्
तद्घोराजलधेरुदस्य परमं नत्वा यदाज्यं गुरो-
र्वक्ष्ये भोगरसादितस्तनुभृतां नित्यं चमत्कारिकम् २ etc.

fol. 4a इति श्रीकुमारसिंहात्मजसमरसिंहसमुद्धृते ताजकतंत्रसारे कर्मप्रकासिकानाम्नि मनुष्यजातके राश्यांधिकारः प्रथमः १

fol. 5a इति क. मारः ग्रहाधिकारो द्वितीय २

Ends — fol. 30a

त्रैलोक्यक्षितिपाल etc. up to ताजिकपद्मकोशात् ११ as in No. followed by

इति श्रीकुमारसिंहात्मजसमरसिंह(स)मुद्धृते ताजिकतंत्रसारे कर्मप्रकासिका मनुष्यजातकोध्यायः २० समाप्तः लिखता ब्राह्मणकान्यकुब्जगंगाविष्णगंगापुरमध्ये लिखायतं चिरंजीव फतेरामजी श्रीरस्तु मीति मार्गसिर सुदि १३ गुरुवासरे संवत् १८७२.

References — See No. 321 / 1882-83.

ताजिकतन्त्रसार also called कर्मप्रकाश with टीका

Tājikatantrasāra also called Karmaprakāśa with Commentary

No. 589

156
A1883-84

Size — 12⅞ in. by 6¼ in.

Extent — 44 leaves; 15 lines to a page; 38-40 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old and musty in appearance; handwriting clear, legible and uniform; brittle leaves; red pigment used for marking the portion; fol. 8 being torn pasted with paper slips; both the Text and the Commentary complete.

Age — Saṁvat 1862.

Author of the Text — Samarasiṁha.

" " Comm. — Nārāyaṇa.

Subject — A treatise on astrology based on Persian names and its Commentary.

Begins (Text) — fol. 1b

ॐ श्रीगणेशाय नमः

ॐ उद्यत्कोटिदिवाकरद्युतिनिभं रक्तांगरागांशुकं
हस्ते मोदकपाशमंकुशरदं वीणाद्यगीतैर्युतं ॥
ब्रह्मेंद्रप्रमुखेश्च किन्नरगणैः सिद्धैश्च विद्याधरैः
सेव्यं सत्सुखदं गजेंद्रवदनं वाक्सिद्धिदं तं भजे । १ । etc.

Begins (Comm.) — fol. 1b

अहं गजेंद्रवदनं भजे ध्यायामि किं भूतं वाक्सिद्धिदं पुनः उद्यत्कोटिदिवाकरद्युतिनिभं पुनः रक्तांगरागांशुकं पुनः हस्ते मोदकपाशमंकुशरदं पुनः सत्सुखप्रदेशानां सुखदमित्यर्थः इदानीं निर्विघ्नेन ग्रंथसमाप्त्यर्थं ग्रंथादौ मंगलाचरणं नमस्काररूपं करोमि गिरीशमित्यनेन श्लोकेन वृत्ति करोमी तेषां प्रतिज्ञां शिष्यावबोधार्थं । १ । etc.

fol. 4b इति कुमारसिंहात्मजसमरसिंहसमुद्भूतजाजकसार कर्मप्रकाशपरनाम मनुषजातकवृत्तौ राश्यधिकारः प्रथमः । छ ।

Ends — fol. 44a

त्रैलोक्यक्षितिपालमौलिसकलव्यापारपारङ्गमः
प्राग्वाटाम्वमसार्वभौमसचिवः श्रीवरा सिंहाहु यः
श्रीमाम्शोभनदेव इत्यभिजने तस्याभवत्सज्जनः
श्रीसामंत इति त्रशात्तसुमतस्तस्मादभूदङ्गभूः १०

तस्यात्मजः समजनिष्ट कुमारसिंहनामा प्रमाणमेरुगिरिसाम्यगेहे ।
तत्सूनुना वणकृनंगमुभे स्मरेण गन्धोभ्युदह्नि व तत्ताजिकपद्मकोशात् ११

कर्मार्थमित्यादि श्लोकाः स्पष्टार्थः । ११

इति श्रीसामुद्रिकोपनामनारायणकृतायां श्रीप्राग्वाटाम्वयकुमारसिंहात्मजस्मरसिंहसुमुद्र जाजिकतंत्रसारकर्मप्रकाशापरनामधेयमनुष्यजातकस्यवृत्तौ प्रकीर्णनिर्णयाधिकाराध्यायः ॥

ॐ खुतुःखुत्तो ... मकश्वहिलाजेधिषणाह्वयः ।
दुर्मुखाचार्य इत्येते ताजकस्य प्रवर्तकः ॥
सं० १८६२ फाल्गुण शुदि द्वादश्यां शनौ लिखितम् ॥

इष्टद्युमानरहितं परमद्युमानं स्वार्थान्वितं द्युदलभा भवति स्वदेशे ।
तत्कालभायुदलभाग्नरमर्कयुक्तं तेनोङ्गमृताद्युमि ... रङ्गहृतेष्टनाड्य;

...5

इष्टद्युमानं ३०। परमद्युमाणं ३४। इट इष्ट द्युमानं ३०। रहितं ४।३८ स्वार्थी २।१९। न्वितं ध ५७ सुदेशे द्युदलभाततो द्वादशाङ्गुल शङ्को काया ११ द्युदलभा ३।५० अंतरं ४।३ रवि युक्तं १६।३ नातोहारः द्युमितिः ३०। हारेण १६।३ भक्तं १।५२ एतत्षडगुणितं ११।१२ इमा सूर्योदयाहतीष्टनाडयः ११।१२ मध्यान्हो परिपूर्वशेषनाडयः। सम्पूर्णम् समाप्तम्॥ ४८८१ संशा १७२७

References — Mss. — A- Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 227*b*; ii, 48*a*; iii, 49.

B - Descriptive Catalogues :- Stene's Cat. of Jammu Mss. 163.

ताजिकतन्त्रसारटीका or मनुष्यजातककर्मप्रकाशिकावृत्ति

Tājikatantrasāraṭīkā or Manuṣyajātakakarma-prakāśikāvṛtti

No. 590 — 844 / 1887-91

Size — 11⅓ in. by 4⅛ in.

Extent — 54 leaves; 8 lines to a page; 45 letters to a line.

Description — Modern paper with watermarks; Devanāgarī characters; new in appearance; handwriting clear, legible and uniform; red pigment used for verse numbers and colophons; folios numbered in both margins; complete.

Age — Modern.

Author — Nārāyaṇa.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः॥

उद्यत्कोटिदिवाकरं etc.

fol. 5*b* इति श्रीसामुद्रिकेयनारायणनाम्ना कृते कर्म्मप्रकाशिकावृत्तौ प्रथमाधिकारः ॥ १ ॥

Ends — fol. 54*a*

द्युजातकेति दिवाजन्मनि यदा रवि पुण्यसद्मेंद्रस्थे बलयुते शुभयुतदृष्टे तदा महत्वं प्राप्नोति एवं रात्रिजन्मनि पुण्यचंद्रौ केंद्रगौ बलयुतौ शुभयुक्त-

दृष्टौ तदा महत्त्वं प्राप्नोति एतद्वैपरित्ये लघुत्वं प्राप्नोति ७ कथमामिडेत्यादि-श्लोकाः स्पष्टार्थं एव ॥

इति श्रीमनुष्यजातकाकर्मप्रकाशिकावृत्तौ प्रकीर्णाधिकारः समाप्तमगात् दंतीदंतसमानं हि महतां निर्गतां वच कुर्मग्रीवेव नीचानां पुनरायांति याति च ॥

ताजिकतन्त्रसारटीका or
मनुष्यजातकटीका or
कर्मप्रकाशिकावृत्ति

Tājikatantrasāraṭīkā or
Manuṣyajātakaṭīkā or
Karmaprakāśikāvṛtti

No. 591.

886
1891-95

Size — $10\frac{1}{5}$ in. by 7 in.

Extent — 47 leaves; 14-15 lines to a page; 25 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting careless but clear and legible; red pigment used for marking the portion; edges worn out and moth-eaten; complete.

This is a Commentary by Nārāyana on the मनुष्यजातक or ताजिकतन्त्रसार by Samarasiṁha.

Age — Saṁvat 1878.

Author — Nārāyaṇa.

Subject — Jyotiṣa Astrology.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ मनुष्यजातकस्य टीका लिख्यते ।
उद्यतकोटिदिवाकरद्युतिनिभं रक्तांगरागांशुकं
हस्ते मोदकपाशमंकुशरदं वीणाद्यगीसंयुतं
ब्रह्मेंद्रप्रमुखैश्च किन्नरगणैः सिद्धैश्च विद्याधरैः
सेव्यं सत्सुखदं गजेंद्रवदनं वाकसिद्धिदं तं भजे । १ ॥

अहं गजेंद्रवदनं ध्यायामि कथंभूतं गजेंद्रवदनं वाकसिद्धिदं वाचां सिद्धि वाक्सिद्धिः etc.

fol. 5*a* इति कर्मप्रकाशिकावृत्तौ प्रथमाधिकारः १

fol. 6a इति कर्मप्रकाशिकावृत्तौ ग्रहबलयोनिभेदाध्यायः

fol. 9a इति सामुद्रिकोपनामकनारायणकृतकर्मप्रकाशिवृत्तौ तृतीयोध्यायः ३

Ends — fol. 47b

द्युजातकेति। दिवा जन्मनि यदा रवि पुण्यग्रहमे केंद्रस्थे। बलयुते शुभयुतदृष्टे तदा महत्वं प्राप्नोति। एवं रात्रिजन्मनि पुण्यचंद्रौ केंद्रगौ बलयुतौ शुभयुतदृष्टौ तदा महत्वं प्राप्नोति एतद्वैपरीत्ये लघुत्वं प्राप्नोति ॥ ६॥ कर्मार्थमित्यादि श्लोका स्पष्टार्था एव॥

इति श्रीकर्मप्रकाशिकावृत्तौ प्रकीर्णाधिकारः समाप्तोयं ग्रंथः॥ लिपिकृतं श्रीनंदेन संवत् १८७८ मार्गकृष्ण २ ऋतौ शुभं भूयात लेखकपाठयोः शुभानि संतु श्री श्री

ताजिकतिलक — Tājikatilaka

No. 592 — 56 / 1881-82

Size — 8¼ in. by 4⅝ in.

Extent — 19 leaves; 11-12 lines to a page; 30 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting small and uniform but some of the letters not legible; borders ruled in double black lines; red pigment used for verse numbers and colophons; the first and the last folios worn out; foll. 12, 13 missing; incomptele.

Age — Saṁvat 1648.

Author — Śrīkṛṣṇajyotirvid.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1b

॥ श्रीगणेशाय नमः॥

यःस्वांतापुजअब्दमले कलुषहा नूनं द्विरेफीकृत।
पर्यंकी ... तपन्नगक्षितिपतिः ... तार्क्ष्यबाह्यं प्रभुं।
लक्ष्मीलोचनमीनं जीवनमलं भक्तामृतार्थप्रदं।
दैत्यारिं प्रणमभि कृष्णगणकः सूर्यादिषेटानपि ॥ १॥

... ...

वक्षे ताजिकसारं। लसप्रकारं सुचित्रगणकारं
ताजिकतिलकं विमलं सुयुक्तं विपुलं स्फुटं सरसं ७॥

श्रीमत् कृष्णविनिर्मितशास्त्रामृतसिच्यमानधी-
लतिका उपयातुपचितिमसौ निरंतराधिष्टितानां च । ८ ॥ etc.

fol. 2*b* इति श्रीवैजनाथसुतकृष्णज्योतिविधिरचिते ताजिकतिलके समादिसाधना-ध्यायः प्रथमः ॥ छ ॥

Ends — fol. 21*a*

स्फुर्ज्जत्काश्यपवंशभूषणमलं श्रीदाक्षिणात्याग्रणी-
निष्णातः सुजनांघ्रिपद्मयुगलध्यातात्प्रतेनेमलं ।
चंचत्सद्विमलोक्तिसुंदरतरं सांवत्सरीयं फलं
लीलाबोध्यमिदं कुबुधिमथनं सन्मंडलीमंडनं ॥ १९

इति श्रीमध्योननाथः कृष्णज्योतिविधिरचिते ताजिकतिलकाभिधाने । ताजिक ... तत्कालवीर्यनिर्णयाध्याय । समाप्त ।

श्रीश्रीमत्खलचीगयासुरुयांभोनैकभृगकृती
दैवज्ञार्यचकोरवालशशभृत् श्रीवैजनाथोग्रणी
तजु ... चरणारविंदयुगलध्यानामृतास्यादत ।
प्राप्त । ज्ञानलबां । श्रकार तिलकं । श्रीकृसांवत्सर ॥ २१

इति ताजिक समाप्तः ॥ छ ॥ श्रो ॥ स्वस्ति श्री सं १६४८ वर्षे वैशाष-शुदि १२ गुरौ । अथेह श्रीवीरमग्रांम । वास्तव्यं स्वयमेव लिषितं ॥ श्रीरस्तु ॥ श्रीमंगलमस्तु ॥ समाप्तमिती श्री ॥

श्रीजानी रणसोड । सुतजयकृष्ण ॥

References — Mss. — Aufrecht's Catalogus Catalogorum :– i, 227*b*.

ताजिकनीलकण्ठी or ग्रहफलादितन्त्र

Tājikanīlakaṇṭhī or Grahaphalāditantra

No. 593

821 / 1887–91

Size — 11½ in. by 5¾ in.

Extent — 31 leaves ; 12 lines to a page ; 30 letters to a line.

Description — Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; handwriting careless and not quite clear on some folios ; borders ruled in double red lines ; red pigment used for verse numbers and colophons ; yellow pigment used for corrections ; white chalk also used for corrections ; edges worn out ; some folios torn ; folios numbered in both margins ; complete.

The work is composed in Śake 1509.

Age — Appears to be fairly old.

Author — Nīlakaṇṭha.

Subject — An astrological treatise based on the Tājika, on the effects of particular astral conjunctions at the natal hour.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥

प्रणम्य हेरबमथो दिवाकरं गुरोरनंतस्य तथा पदांबुजं ॥
श्रीनीलकंठो विविनक्ति सूक्तिभिस्तत्ताजिकं सूरिमनःप्रसादकृत् १ etc.

fol. 5*a* इति श्रीनीलकंठे ताजिके प्रथमप्रकरणं १

fol. 9*a* इति श्रीनीलकंठज्योतिर्विद्विरचिते ताजिकशास्त्रे षोडशयोगो नाम द्वितीयोध्यायः ॥ २

Ends — fol. 31*a*

आसीदसीमगुणमंडितपंडिताग्र्यो व्याख्याभुजंगपगर्विःश्रुतिवित्सुवृत्तः
साहित्यरीतिनिपुणो गणितागमज्ञचिंतामणिर्विपुलगर्गकुलावतंसः ४९।

तदात्मजोनंतगुणास्त्यनंतो योधात्सदुक्तिः किल कामधेनुं ॥
संतुष्टये जातकपद्धतिं च व्यरूपयदुष्टमतं निरस्य ॥ ५० ॥

पद्मांवयो सो विततो विपश्चित् श्रीनीलकंठ श्रुतिशास्त्रनिष्टः ।
विद्वद्विप्रीतिकरं व्यधासीत्तद्वर्षतंत्रं मृगयादियुक्तं ॥ ५१ ॥

शाके नंदाभ्रबाणेंदुमित आश्विनमासके ।
शुक्लेष्टम्यां वर्षतंत्रं नीलकंठबुधोकरोत् । ५२ ॥

इति श्रीदैवज्ञानंतसुतनीलकंठविरचितं ग्रहफलादितंत्रं संपूर्णं ॥

द्वित्रिचतुष्कगानीचा खापभाग्ये भवेन्नृपः
षष्टे चतुंगिनो दासः निधनांते च भिक्षुकः १

श्रीहरये नमः जातक

आनीता भवता यदा पतिरता साध्वी चरित्रीसुता
स्फूर्जद्राक्षसमा मया न च कृतं रामांगमंगीकृतं
कर्त्तुं चेतसि पुंडरीकनयनं दूर्वादलश्यामलं
तुच्छं ब्रह्मपदं भवेत्परवधूसंगप्रसंगः कुतः १

References — Mss. — A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 227*a*; ii, 48*a*, 203*a*; iii, 49*a*.

B-Descriptive Catalogues :- Bikaner Mss. Cat. No. 694 ; Weber's Cat. of Berlin Mss. No. 876; I. O. Cat. Nos. 3045-48 and 6347-51.

———

ताजिकनीलकण्ठी

Tājikanīlakaṇṭhī

No. 594

544 (ili)
1899-1915

Size — 8⅝ in. by 4⅕ in.

Extent — 11 leaves; 13 lines to a page; 30 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting uniform but not quite clear in some places; borders ruled in double black lines; yellow pigment often used for corrections; red pigment used for marking; foll. 1-2 missing; contains the section Saṁjñātantra; incomplete.

Age — Fairly old.

Author — Nīlakaṇṭha.

Subject — Jyotiṣa.

Begins abruptly — fol. 3*a*

... क्रियतो ६ ... ण्याः २८ सूर्यादि तुंगर्क्षेमजो दानक्रकन्याकुलीरात्यतुंला-
लवैः स्यात् etc.

fol. 4*a* इति पंचवर्गीवलम्

Ends — fol. 13*b*

आसीदसीमगुणमंडितपंडिताग्र्यो व्याख्यद्भुजंगप ... वीः श्रुतिवित्सुवृत्तः
साहित्यरीतिनिपुणो गणितागमज्ञश्रितामणिर्विपुलगर्गकुलावतंसः ६४

तदात्मजोनंतगुणस्त्वनंतो योधुक् सदुक्तीः किल कामधेनुं
सन्तुष्टये जातकपद्धतिं च न्यरूपयद्दुष्टमतं निरस्य ६५

पद्मांवयासौ विततो विपश्चित् श्रीनीलकंठः श्रुतिशास्त्रनिष्ठः
विद्वच्छिवप्रीतिकरं व्यधासीत्संज्ञाविवेके सहमावतंसम् ॥ छ

इति नीलकंठीये ताजिके संज्ञातंत्रं समाप्तं प्रथमम् ॥ छ ॥ श्रीः ॥

References — (1) Mss. A – Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 227*a*; ii, 48*a*, 203*a*; iii, 49*a*.

B – Descriptive Catalogues :- Bikaner Mss. Cat. No. 694; I. O. Cat. Nos. 3045-48 and 6347-51.

(2) Printed Editions – The Text is published with Viśvanātha Daivajña's Commentary. Ms. form, ff. 66, 1864.

ताजिकनीलकण्ठी
(संज्ञाविवेकाध्याय)
with टीका
called रसाला

Tājikanīlakaṇṭha
(Saṁjñāvivekādhyāya)
with Commentary
called Rasālā

No. 595

155
A1883-84

Size — 13 in. by 1½ in.

Extent — 28 leaves; 15-16 lines to a page; 35-40 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting bold and uniform but not quite clear; borders not ruled; edges slightly worn out; red pigment used for marking the portion; both the Text and the Commentary complete.

Age — Saṁvat 1860: Śaka 1725.

Author of the Text — Nīlakaṇṭha.
" " Comm. — Govinda.

Subject — A manual of general astronomy (derived from Muhamedan sources) compiled in 1587 A. D. by Nīlakaṇṭha (I. O. Cat. No. 3045.)

Begins — fol. 1b

ॐ श्रीगणेशाय नमः

गौरीसुतं मनसिकृत्य महानुभावं तातं च सर्वविबुधार्च्चितपादपद्मं ।
गोविंददैवचिदहं विवृणोमि सुत्तप्रीत्यै यथामति हि षोडशयोगसंघं ।१।

अथ षोडशयोगाध्यायो व्याख्यायते ।

तत्रेक बालादीनां षोडशयोगानां यावनानि नामानि तल्लक्षणकथनप्रतिज्ञां चोपजातिकेन वज्राभ्यांमाह ।

प्रागिक बालोऽपर इंदुवारस्तथेशालोऽपर ईसराकः ।
नक्तं ततः स्याद्यया मण्डंकंवूलतो गैरिक वूलमुक्तं १

Ends — fol. 28*b*

अथ षोडशयोगोपसंहारं शार्दूलविक्रीडितेनाह ॥

श्रीगर्गान्वयभूषणं गणितविच्चिंतामणिस्तत्सुनो-
नंतोनंतमतिर्विधान् बलमतक्रस्त्यै जनुःपद्धतिम् ।
तस्सूनुः खलु नीलकंठविबुधो विद्वक्विवानुज्ञया
योगान्षोडशहर्षभाणि च तथा संज्ञा विवेकेभ्यधात् ।

चरणत्रयं पूर्वं व्याख्यातमेवासनीलकंठविबुधो षोडशयोगानिकबालादीन् तथा हर्षभाणि हर्षस्थानानि संज्ञाविवेकेऽभ्यधाद्वदति स्म ।

अभिपूर्वाद्धाजोजौहोत्यादिकाल्लुङि पूर्ववत्प्रक्रियाश्रीः

दैवज्ञाग्रियनीलकण्ठविदुषः श्रीचंद्रिकायास्तथा
पुत्रेणा द्विगवीप्रसारितधिया संज्ञाविवेकस्य हि ।
गोविन्देन विनिर्म्मिते नयनिधौ दिव्ये रसालाभिधे
व्याख्याने ग्रहरूपषोडशयुतिव्याख्यागमत्पूर्णतां । १ ।

इति श्रीमन्नीलकंठज्योतिर्वित्पुत्रगोविंदज्योतिर्विद्विरचितायां संज्ञाविवेकटीकायां ग्रहस्वरूपदृष्टिषोडशयोगविवृत्तिः समाप्तिमगमत् ॥ श्रीसंवत् १८६० शाके १७२५ कार्त्तिवदि चतुर्थ्यां भौमे समाप्तम् ॥ सप्तर्षिसंवत् ४७७९

References — Mss. A – Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 227*a*; ii, 48*a*; 203*a*; iii, 49*a*.

B — Descriptive Catalogues:- I. O. Cat. No. 3045; Cat. of Ulwar Mss. No. 1801 Extract No. 502.

ताजिकनीलकण्ठी (संज्ञाविवेक) with व्याख्या called रसाला

Tājikanīlakaṇṭhī (Saṁjñāviveka) with Vyākhyā called Rasālā

No. 596

874
1884–87

Size — 13 in. by 5¾ in.

Extent — 50 leaves; 13 lines to a page; 48 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders

...6

ruled in triple black lines and edges in double; red pigment used for verse numbers and topical headings; edges slightly worn out and moth-eaten; foll. 1-41 missing; contains both Text and Commentary; incomplete.

Age — Saṁvat 1800.

Author of the Text — Nīlakaṇṭha.
„ „ Comm. — Govinda.

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) abruptly — fol. 42*a*

स्त्रीलाभप्रच्छातनुरस्ति कन्यात्रज्ञोदिगंशैस्तिथिभिः सुरेज्यः
कलत्रगः खेऽवनिजो भवांशे पूर्वं बुधो भौमहृतस्वतेजाः

जीवेन पश्चान्मिलनीतिलाभो नार्यास्तु नो पृष्टगतेऽथ वास्मिन् १८। १९
। etc.

Begins (Comm.) abruptly — fol. 42*a*

— तदा असौमणजं नामको योगः स्यात् स शुभो न कार्यकर्ता नेत्यर्थः अयमत्र निष्कृष्टोर्थः etc.

fol. 63*a* इति श्रीमन्नीलकंठज्योतिर्विपुत्रगोविंदज्योतिर्विद्विरचितायां संज्ञाविवेकटीकायां रसालाभिधायां ग्रहस्वरूपं दृष्टिषोडशयोगविवृतिः समाप्तिमगमत् ॥

Ends (Text) — fol. 90*a*

पद्मांबया सा विततो विपश्चिच्छ्रीनीलकंठः श्रुतिशास्त्रनिष्टः
विद्वच्छिवप्रीतिकरं व्यधात्स संज्ञाविवेकं सहमावतंसं ॥ ३९ ॥

Ends (Comm.) — fol. 91*a*

अस्ति प्रशस्ततरभूसुरसंनिवेशो etc. up to भूयाद्गणाधिपतिरिष्टफलप्रदोमें ॥ as in No. 905 / 1884-87 followed by इति श्रीविद्वद्दैवज्ञमुकुटालंकारश्रीनीलकंठज्योतिर्वित्सूनुगोविंदज्योतिर्विरचिता रसालाभिधा संज्ञाविवेकवृतिः समाप्तिमगमत् ॥ श्रीनीलकंठार्पणमस्तु ॥ संवत् १८०० वैशाखमासे पंचमीतिथौ शनिवासरे ॥ लिष्यतं माहात्मा उतिमचंदः ॥ पठनार्थं मिश्रजी श्रीहरलाल तत्तपुत्र श्रीजादूराय ॥ सुभमस्तु ॥ कल्याणमस्तु ॥ ॥ श्री ॥

References — See No. 155 / A 1883-84.

ताजिकनीलकण्ठी
(संज्ञाविवेक)
with रसाला

Tājikanīlakaṇṭhī
(Saṁjñāviveka)
with Rasālā

No. 597

905
1884–87

Size —10⅛ in. by 4⅜ in.

Extent — 73 leaves; 11 lines to a page; 45 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting small, clear, legible and uniform; borders not ruled; red pigment used for marking the portion; white chalk and yellow pigment used for corrections; foll. 1 &2 missing; incomplete.

The work was composed in Śaka 1544.

Age — Appears to be old.

Author — Govinda.

Subject — Jyotiṣa.

Begins abruptly on — fol. 3*a*

..... तेनाह

चेत्कंटके पणफरे च खगाः समस्ताः स्यादिक्कबाल इति राज्य सुखासिहेतुः
आपोक्तिमे यदि खगाः सकिलेंदुवारो न स्याच्छुभः क च न ताजिकशास्त्रगीतः ३
लग्नचतुर्थसप्तमदशमभावानां कंटक संज्ञा प्रागुक्ता etc.

Ends — fol. 70*a*

एतस्माच्चंद्रिकायां समजनि तनयो विश्वविख्यातनामा
गोविंदोऽत्यंतमान्यः सकलवसुमतीमंडलाखंडलानां ।
सद्यो विद्योतमानः प्रचुरतरगुणैर्ज्योतिषग्रंथकर्त्ता
श्रीमद्धेरंबभक्तः फणिपतिभणितिव्याकृतौ लब्धवर्णः ॥ ६ ॥

श्रीनीलकंठरचितस्य सुताजिकस्य टीकार्थमापूतमशिष्यगणप्रणुन्नः ॥
संज्ञाविवेकविवृतिं सरलां रसालां विद्वद्विधिज्ञगणचित्तहरामकार्षीत् ॥ ७ ॥

ज्योतिश्शास्त्रं मया हि प्रणिहितमनसा संविगाह्य प्रणीते
ग्रंथेस्मिंदोषलेशो यदि भवति तदा क्षंतुमर्हंति संतः ॥
आजाने यो पितावद्बहुविधगतिभिर्भिर्भरं धावमानः
पाषाणानां समूहे विचलति सहसा दैवयोगेन यस्मात् ॥ ८ ॥

शोकेऽधि वेदशरभू १५४४ गणिते तपस्ये
मास्युज्वले दल इनस्य तिथौ हि काश्यां
टीका विनिर्मितिजपुण्यफलार्पणेन
भूयाद्गणाधिपतिरिष्टफलप्रदो मे ॥ ९ ॥

इति श्रीविद्वद्दैवज्ञमुकुटालंकारश्रीनीलकण्ठज्योतिर्वित्सूनुगोविंदज्योतिर्विद्विरता रसालाभिधा संज्ञाविवेकवृतिः समाप्तिमगमत् ॥ श्री ॥ श्रीः ॥

ताजिकनीलकण्ठी
(संज्ञाविवेक)
with रसाला

Tājikanīlakaṇṭhī
(Saṁjñāviveka)
with Rasālā

No. 598

857
1887–91

Size — 9¾ in. by 6 in.

Extent — 32 leaves ; 15 lines to a page; 25–28 letters to a line.

Description — Thick ountry paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear and legible but not quite uniform; borders of some folios ruled in single black lines; red pigment used for marking; foll. 2, 3, 4, 5 missing; first folios torn; similarly foll. 7, 8, 9 torn; incomplete.

Age — Appears to be old.

Author — Govinda.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीवरदमूर्त्तिर्ज्जयति ॥
..... हृदि चंद्रिकांबाम् ॥
समाफलस्य प्रविचारणाय गोवि .....

Ends — fol. 36*a*

॥ श्री ॥ दैवज्ञाग्रियनीलकंठविदुषः श्रीचंडिकायास्तथा
पुत्रेणाहिगवीप्रसारितधिया नव्याब्दतंत्रस्य हि ॥
गोविन्देन विनिर्म्मिते नयनिधौ दिव्ये रसालाभिधे
व्याख्याने समभूदरिष्टशमनोऽध्यायः कु ... योगयुक् ॥ १ ॥

कुभृद्योगा राजयोगाः ॥

इति श्रीमन्नीलकंठज्योतिर्वित्पुत्रगोविन्दज्योतिर्विद्विरचितायां समासंज्ञाविवेकटीकायां रसालाभिधायां वर्षे ... रफलमुथहा फलारिष्टयोगारिष्टपरिहाराध्यायविवृत्तिः समाप्तिमगमत् । श्री ॥

श्रीविघ्नवल्लीकुठारायवरहमूर्तये नमः ॥

श्रीमत् कल्याणमस्तु ॥ श्रीरस्तु श्री श्री श्री

ताजिकनीलकण्ठी (संज्ञाविवेक) with टीका called रसाला

Tājikanīlakaṇṭhī (Saṁjñāviveka) with Commentary called Rasālā

No. 599 — 529 / 1899–1915

Size — 12¾ in. by 6⅛ in.

Extent — 41 leaves; 16 lines to a page; 42–45 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting somewhat careless and not quite uniform but legible; borders ruled in double red lines; red pigment used for marking the portion; yellow pigment used for corrections; left hand edges extremely worn out; moth-eaten also; the Ms. contains only 1–41 folios; contains the Text and the Commentary; incomplete.

Same as No. 155/A1883–84.

Age — Appears to be old.

Author of the Text — Nīlakaṇṭha.
" " Comm. — Govinda.

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) — fol. 2b

प्रणम्य हेरंबमथो दिवाकरं गुरोरनंतस्य तथा पदांबुजं
श्रीनीलकंठो विविनक्ति सूक्तिभिस्तत्ताजिकं सूरिमनःप्रसादकृत् १ etc.

Begins (Comm.) — fol. 1b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

वागीशाद्याः सुमनसः सर्वार्थानामुपक्रमे ॥
यं नत्वा कृतकृत्याः स्युस्तं नमामि गजाननं ॥ १ ॥.....

संज्ञाविवेकोदधिसिंधुमाभु प्रमथ्य सद्युक्तिशमेन दिव्यां
गोविंदनामा कुरुते सुखाय भूमीसुराणां विवृतिं रसालां १४ etc.

fol. 28b इति श्रीमन्नीलकंठज्योतिर्वित्पुत्रगोविंदज्योतिर्विद्विरचितायां संज्ञाविवेकटीकायां रसालाभिधायां राशिस्वभावनिर्माणपञ्चवर्गीभावकृत्यविवृतिः १ समाप्ता श्रीरस्तु

Ends (Text) abruptly — fol. 41a

वक्रः शनिर्वा यदि शीघ्रखेटात्पश्चात्पुरस्तिष्ठति लुर्यदृष्टया एकर्क्षसप्तर्क्षभुवाहशा वा .....

Ends (Comm.) abruptly — fol. 41a

वांछितकार्यस्थानं लक्षणया कार्यस्थानाधीशेन सहमुथशिलकारी संस्थितो वर्त्तमानश्चेन्नवति .....

ताजिकनीलकण्ठीवृत्ति (समाविवेकटीका called रसाला)	Tājikanīlakaṇṭhīvṛtti (Samāvivekaṭīkā called Rasālā)
No. 600	523 / 1895-1902

Size — 12¾ in. by 5⅜ in.

Extent — 45 leaves; 15 lines to a page; 45 letters to a line.

Description — Modern paper with watermarks; Devanāgarī characters; new in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders not ruled; edges of the first few folios slightly worn out; fol. 38 missing; incomplete.

Age — Śaka 1716.

Author — Govinda.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
ध्यात्वा गणेशं वरदं च तातं श्रीनीलकंठं हृदि चंद्रिकांबाम् ॥
समाफलस्य प्रविचारणाय गोविंदसंज्ञो वृतते विचिंत्यः ॥ १ ॥

अथाग्रे त्रिविधबलसहिताब्दयफलं वक्ष्यति तच्च निष्पन्नाब्दपाधीनं [illegible] चाब्दयः पंचाधिकारितद्बलनिष्पन्नाधीनस्तदर्थं सकलग्रहा अपेक्ष्यास्ते च स्पष्टा एव । etc.

fol. 9a इति श्रीमन्नीलकंठविदुषः श्रीचंद्रिकायास्तथा
पुत्रेणाहिगवीप्रसारितधिया नव्याब्दतंत्रस्य हि ।
गोविंदे नयनिधौ दिव्ये रसालाभिधे
व्यानेत्रिविधस्य हायनयते पतिं फलं पूर्णताम् ॥

Ends — fol. 46a

दैवज्ञाग्रियनीलकंठविदुषः श्रीचंद्रिकायास्तथा
पुत्रेणाहिगवीप्रसारितधिया नव्याब्दतंत्रस्य हि ।
गोविंदेन विनिर्मिते नयविधौ दिव्ये रसालाभिधे
व्याख्यानेऽखिलभावजं विवरणं संपूर्णमासीदिदम् ॥

इति श्रीविद्वद्दैवज्ञमुकुटालंकारनीलकंठज्योतिर्वित्पुत्रगोविंदज्योतिर्विद्विरचितायां समाविवेकटीकायां रसालाभिधायां निखिलभावविचारविवृत्तिः ॥ ॥ श्रीरस्तु ॥ श्रीशके १७१६ आनंदनामसंवत्सरे । आश्वीनकृष्णदशम्यां शनौ तृतीयप्रहरे रवडोपनामककेशवात्मजरामाख्येन लिखितं सत् ॥

Reference — See No. 155/A1883–84.

ताजिकनीलकण्ठीवृत्ति
(समाविवेकटीका
called रसाला)

Tājikanīlakaṇṭhīvṛtti
(Samāvivekaṭīkā
called Rasālā)

No. 601

522
1895–1902

Size — 12¾ in. by 5½ in.

Extent — 40 leaves ; 14 lines to a page ; 45 letters to a line.

Description — Modern paper with watermarks; Devanāgarī characters ; new in appearance; handwriting clear, legible and uniform ; borders not ruled.

Age — Śaka 1716.

Author — Govind.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1a

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

गिरिसुतातनयं जगदिष्टदं विधिहरीशतनु प्रणिपत्य तं ॥
सकललोकहितेब्दविवेचने पितृकृते विवृणोमि दशाक्रमं ॥ १ ॥

अथ दशाध्यायो व्याख्यायते ॥ etc.

Ends — fol. 40a

श्रीनीलकंठरचितस्य सताजिकस्य टीकार्थमाप्रतमशिष्यगणप्रणुन्नः ।
श्रीवर्षतंत्रविवृतिं सरलां रसालां विद्वद्विधिज्ञगणचित्तहरामकार्षीत् ॥ ७ ॥

ज्योतिःशास्त्रं मया हि प्रणिहितमनसा संविगाह्य प्रणी-
ग्रंतथेस्मिन्दोषलेशो यदि भवति तदा क्षन्तुमर्हंति संतः ॥
आजाने योपि तावद्बहुविधगतिभिर्निर्भरं धावमानः
पाषाणानां समूहे विचलति सहसा दैवयोगेन यस्मात् ॥ ८ ॥

शाकेऽब्धिवेदशरभू १५४४ गणिते तपस्ये
मास्युज्वले दल हतस्य तिथौ हि काश्यां
टीकाविनिर्मितिजपुण्यफलार्प्पणेन
भूयाद्गणाधिपतिरिष्टफलप्रदो मे ॥ ९ ॥

इति श्रीविद्वद्दैवज्ञमुकुटालंकारश्रीनीलकण्ठज्योतिर्वित्सूनुगोविंदज्योतिविद्विरचिता रसालाभिधा समाविवेकविवृत्तिः समाप्तिमगमत् ॥ लब्धवर्णो विचक्षण इत्यमरः । अश्वप्रकरणे आजानेयाः कुलीनाः स्फुरित्यमरः । धीरो मनीषी ज्ञः प्राज्ञः संख्यावान्पंडितः कविरित्यमरः ॥

॥ श्रीशके १७१६ आनंदनामसंवत्सरे । मार्गशीर्षशुक्ल ९ चंद्रे द्वितीययामेदं पुस्तकं समाप्तं ॥

रवडे इत्युपनामककेशवात्मजरामचंद्रेण लिखितं ॥ श्रीर्जयोस्तु ॥

Reference — See No.155 / A 1883–84.

ताजिकनीलकण्ठी with टीका (संज्ञातंत्र and वर्षतन्त्र)

Tājikanīlakanṭhī with Commentary (Saṁjñātantra and Varṣatantra)

No. 602

920
1886–92

Size — 10¾ in. by 5 in.

Extent — 142 leaves ; 14 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders of foll. 1-89 ruled in double red lines and edges in single; the rest not ruled; red pigment used for marking the portion; yellow pigment used for corrections; white chalk also used; folios numbered in both margins; fol. 137 repeated; both the Text and the Commentary complete.

Mr. S. B. Dikshit quotes the following lines which give the date of composition :-

चन्द्रबाणशरचन्द्र (१५५१) संमिते ह्यायने नृपतिशालिवाहने ।
मार्गशीर्षसितपंचमीतिथौ विश्वनाथविदुषा समापितं ॥

Bhār. Jyo. p. 281.

See also under वर्षतन्त्रटीका by विश्वनाथ below.

Age — Saṁvat 1845.

Author of the Text — Nīlakaṇṭha.

" " Comm. — Viśvanāthadaivajña son of Divākaradaivajña.

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) — fol. 2*a*

प्रणम्य हेरंबमथो दिवाकरं गुरोरनंतस्य तथा पदांबुजं ॥
श्रीनीलकंठो विविनक्ति सूक्तिभिः स्तत्ताजिकं सूरिमनःप्रसादकृत् ॥ १ ॥

Begins (Comm.) — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
चंडीकुंडलमाकलय्य तु काहंडाभशुंडाग्रगं
कृत्वा तांडवडंबरे पशुपतेः खेलन् वलूत्संखलं
चंडाशारिवमंडले तदपरं संदर्शयन्नंबरे
बाहेरंबो जगदंबिकां चिहसयचः श्रेयसे गर्जतां ॥ १ ॥ .....

गोदीनीरस्थ गोलाभिदपुरवसतिः पार्थदेशौकभूषा
संज्ञातंत्रस्य टीकां व्यदधदभिनवी गद्यपद्यानवद्यां ॥
शश्वद्विश्वोपकृत्यै विशदतरनया दैव विश्वनाथो
ग्रंथो ग्रंथिभेत्ता ग्रहगणितविदामग्रगण्योप्यगर्व ॥
निर्विघ्नग्रंथसमाप्त्यर्थं मंगलमाचरच्चिकीर्षितं प्रतिजानीते ॥ etc.

Ends (Text) — fol. 141*b*

आसीदसीमगुणपंडितपंडिताग्र्यो व्याख्याद्भुजंगपगवीः श्रुतिवित्सुवृत्तः
साहीत्परीतिनिपुणो गणितागमज्ञश्चितामणिर्विपुलगर्गकुलावतंसः ५१

तदात्मनोनंतगुणौत्स्यनंतो योधोक् सदुक्तीः किल कामधेनु
सतुष्टये जातकपद्धतिं च न्यरुपयदुष्टमंतं निरस्य ५२

पद्मांवयासावि ततो वियश्चिश्रीनीलकंठः श्रुतिशास्त्रनिष्टः
विद्वच्छिवप्रीतिकरं व्यधासीत्तद्वर्षतंत्रं मृगयादियुक्तं ५३

Ends (Comm.) — fol. 141*b*

पद्मांवयो स्पष्टार्थं । ५३ इति वर्षतंत्र संपूर्णं
शके नंदाभ्रबाणेंदुमित आश्विनमासके
शुक्लेऽष्टमामनुग्रंथं नीलकंठबुधाकरोत् ५४
इति श्रीदिवाकरदैवतात्मजश्रीविश्वनाथदैवज्ञविरचितायां वर्षतंत्रटीकायां
स्वप्नविचारः समाप्तं संवत १८४५ पोथी हरसेवग रामकी ।

References — (1) Mss. A – Aufrecht's Catalogus Catalogorum :– ii, 48*a*; iii, 49*a*.

See also Dikshit's Bhār. Jyo. for Viśvanātha, pp. 281–82.

B – Descriptive Catalogues :– I. O. Cat. Nos. 3050-51 (Saṁjñātantra); 6348.

(2) Printed Editions :– Ms. form, ff. 66, 1884.

ताजिकनीलकण्ठी (संज्ञा-तन्त्र) with टीका

Tājikanīlakaṇṭhī (Saṁjñā-tantra) with Commentary

No. 603

880
1887-91

Size — 10⅛ in. by 5¼ in.

Extent — 70 leaves; 12 lines to a page; 35–36 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting somewhat careless but legible; borders ruled in two double black lines with a thick red line between them; slightly moth-eaten at the edges; red pigment used for marking the portion; yellow pigment used for corrections; both the Text and the Commentary complete.

Age — Saṁvat 1838.

Author of the Text — Nīlakaṇṭha.

" " Comm, — Viśvanātha.

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) — fol. 2*a*

प्रणम्य हेरम्बमथो दिवाकरं गुरोरणंतस्य तदा यदाम्बुजं ॥
श्रीनीलकंण्ठो विविनक्ति सूक्तिभिस्तत्ताजिकं सूरिमनःप्रसादकृत् ॥ १ ॥

etc.

Begins — (Comm.) fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥ ॐ नमः सरस्वत्यै ॥
चण्डीकुण्डलमाकलय्य कुतुकादंडामसुंडाग्रया
कृत्वा तांडवरे पशुपतेः खेलन्वलशृंखलं ॥
चण्डांशोरिव मण्डलं तदपरं संदर्शयन्नम्बरे
हेरम्बो यगदम्बिकां विहसयन्वः श्रेयसे गर्ज्जतां ॥ १ ॥ .....

गोलानीरस्थगोलाभिधपुरवसतिः पार्थदेशैकभूषा ॥
संज्ञातंत्रस्य टीकां व्यदधदभिनवा गद्यपद्यानवद्यां ॥
शस्वद्विस्वोपकृत्यं विसदरतथा दैवविद्विश्वनाथो
ग्रंथोग्रं ग्रंथिभेत्ता ग्रहगणितविदामग्रगण्योपवर्गं ॥ १० ॥

निर्विघ्नग्रंथसमाप्त्यर्थं मंगलमाचरंश्चिकीर्षितं प्रतिजानीते etc.

Ends (Text) — fol. 70*a*

पद्माम्बयासावि ततो विपश्चित्श्रीनीलकंठः श्रुतिशास्त्रनिष्टः ॥
विद्वच्छिवप्रीतिकरं व्यधातु संज्ञाविवेके सहमावतंशः ॥ ६५

Ends (Comm.) — fol. 70*a*

ततः अनंतदैवज्ञात्पद्माम्बया पद्मा नामा माता जयेत्यर्थः ॥ श्रीनीलकंठः श्रीपांडित्यादिशोभायुतो नीलकंठरूपः पुत्र असापि प्रसूतः ॥ कथंभूतः विपश्चित्पंडितः श्रुतिशास्त्रभिर्निष्टः ॥ वेदशास्त्रसंपन्नः सः संज्ञाविवेकं संज्ञाविचारं ग्रंथं व्यधात् कृतवान्कथंभूतं सहमावतंसं सहमनिरूपकशास्त्रं अवतंशः भूषणं पस्यतां अत्र ग्रंथे सहमविचारस्य सम्यक् निरूपतत्वात् पुनः कथंभूतं विद्वच्छिवप्रीतिकरं पंडितशिवकस्य प्रीतिदमिति शुभं ॥

इति श्रीदिवाकर ॥ दैवज्ञात्मजविश्वनाथविरचिते नीलकंठज्योतिर्विस्कृतसंज्ञातन्ने सहमादेर्व्याख्योदाहृतिः ॥ सं १८३८ ॥ माघ शुक्ले १३ रवौ

References — Mss. — A–Aufrecht's Catalogus Catalogorum :– i, 687*b*; ii, 164*a*, 232*a*.

B – Descriptive Catalogues :– R. Mitra Notices, No. 2753; I. O. Cat. 3050–51; and 6349–51; B. B. R. A. S. Cat. No. 263.

———

ताजिकनीलकण्ठी (संज्ञा-तन्त्र) with टीका

Tājikanīlakaṇṭhī (Saṁjñā-tantra) with Commentary

No. 604

544 (i)
1899-1915

Size — 8¾ in. by 4½ in.

Extent — 7 leaves ; 20 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description — Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; handwriting small but clear and legible ; borders ruled in double black lines ; red pigment used for marking ; edges worn out ; incomplete.

The Ms. contains two more works viz.

1 मुहूर्त्तभैरव
2 नीलकण्ठीयताजिक.

Age — Fairly old.

Author (Text) — Nīlakaṇṭha.
,, (Comm.) — Viśvanātha Daivajña.

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) — fol. 1*b*

प्रणम्य हेरंबमथो दिवाकरं गुरोरनंतस्य तथा पदांबुजं
श्रीनीलकंठो विविनक्ति सूक्तिभिस्तत्ताजिकं सूरिमनःप्रसादकृत् ॥ १ ॥ etc.

Begins (Comm.) — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ।
चंडीकुंडलमाकलय्य कुतुकादंडाभशुंडाग्रगं
कृत्वा तांडवडंबरे पशुपते खेलन्खलूत्संखलम्
चंडांशोखिलमंडलं तदपरं संदर्शयन्नंबरे
हेरंबो जगदंबिकां विहसयन्वः श्रेयसे गर्जतां । १ । etc.

Ends abruptly — fol. 7*b*

अनेन सुखभावो युतो जातसुखस्य संधिः ३ । २२ । १७ । १९ अपतेन युतो जातः पंचमभावः ४ । ९ । २६ । ३८ अपेतेन युतः जातः

References — See No. 880/1887-91.

ताजिक (संज्ञाविवेक)वृत्ति called शिशुबोधिनी

Tājika (Saṁjñāviveka)vṛtti called Śiśubodhinī

No. 605

911
1891-95

Size — $9\frac{7}{16}$ in. by $5\frac{1}{5}$ in.

Extent — 110 leaves ; 11 lines to a page ; 24 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform ; borders of some folios ruled in double red lines and edges in single; red pigment used for marking ; yellow pigment used for corrections ; the folios are numbered as follows 1–22, 1–27, 1–29, 1–35; foll. 2, 3 and 8 in the third group missing; incomplete.

The Commentary was written in Śaka 1555.

Age — Appears to be old.

Author — Mādhava.

Suject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीसिद्धेश्वर्ये नमः

हेरंबं भुवनस्थशीर्षमधुलिट्संसक्तपादांबुजं
गौरीहृत्कमलप्रकाशतरणिं विघ्नाटवीपावकं
दुष्पद्वैरिकुलांतकं सुमनसां श्रीसिद्धिबुद्धिप्रदं
सिंदूरारुणगंडयुग्ममनिशं भालौषधीशं भजे १

जीर्णास्ति टीका महतीति मूलं सस्थं विचारं मुनिसंमति च
हित्वाहमर्थांशिशुबोधिनी तां संज्ञाविवेकस्य करोमि टीकां २ etc.

fol. 17*a* इति श्रीमाधवज्यौतिर्विद्विरचितायां संज्ञाविवेकविवृतौ शिशुबोधिन्यां राशिस्वरूपादि प्रकरणं समाप्तं १

Ends — fol. 34*b*

अक्षरबाणशरभूः १५५५ मिति शाके शुक्लपक्षगशुचौ शिवपूर्ण्यां
ग्रंथपूर्त्तिं सुकृतार्पणतः स्तान्मह्यमिष्टफलदो गणनाथः ९

इति श्रीविद्वद्दैवज्ञमुकुटभूषणगोविंदज्योतिर्विल्लुबुमाधवज्योतिर्विद्विरचिता शिशुबोधिनीनाम्नि संज्ञाविवेकविवृतिः संपूर्णा ॥ शुभमस्तु ॥ ग्रंथसंख्या ६५० ।

References — Mss. A- Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 227*b*; ii, 48*a*, 203*b*; iii, 49*a*.

B - Descriptive Catalogues :- R. Mitra, Notices No. 1898; Ulwar Mss. Cat. 1802, 1956;

ताजिकपद्धति

Tājikapaddhati

No. 606

866
1891-95

Size — 11⅞ in. by 4⅝ in.

Extent — 4 leaves; 11 lines to a page; 28 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders not ruled; red pigment occasionally used for marking; edges slightly worn out; complete.

Age — Appears to be old.

Author — Keśava.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥

यतस्ताजिकोक्तं फलं हायनोत्थं क्रमान्नोक्तमन्यैर्यतो दुर्गमंतत् ॥
क्रमाद्वच्मि तत्पद्धतिं प्रस्फुटोक्तया गणेशं नमस्कृत्य बालावबोधां ॥ १ ॥

etc.

Ends — fol. 4*a*

इति वर्षफलस्य पद्धतिं ह्यमृतेशांघ्रियुगप्रसादतः ॥
शिशुशिष्यजनप्रबोधनीमकरोच्छिष्टवरिष्टकेशवः ॥ २६ ॥

इति केशवदैवज्ञविरचिता वर्षफलस्य पद्धतिः समाप्ता ॥
मेषतो मीनपर्यंतं द्रेष्काणानांमधीश्वराः ॥
भौमतो रवितः शुक्राद्गणनीया यथाक्रमं ॥ १ ॥

त्यक्ता भप्रभलग्नस्य कलिकाः खाक्षभूहृताः ॥
लब्धं राश्यादिका मुंथा स्फुटा वर्षमुखे भवेत् ॥ २ ॥

प्रमुखभांगवर्षविलग्नानाथो जन्माधिपस्तुर्यपतिः प्रकल्प्यः ॥
प्रश्नोत्थलग्नान्मुथहाधिपस्यात्रैराशिपः पूर्ववदत्र चिंत्यः ॥ ३ ॥ छ ॥

इदं पुस्तकं धौम्यक्षेत्रस्थज्योतिषोपनाक - बापुदैवज्ञात्मज - गोविंदेन पुण्यपत्तने लिखितं ॥ स्वार्थं परोपकारार्थं ॥ श्रीलक्ष्मिनृसिंहार्पणमस्तु शुभं भवतु

References (1) Mss. A – Aufrecht's Catalogus Catalogorum :– i, 227*b*; ii, 48*a*.

B – Descriptive Catalogues :– Berlin Cat. No. 872; I. O. Cat. No. 3060.

(2) Printed Editions :– Published with Viśvanātha's Commentary at Benares in 1869.

ताजिकपद्मकोश Tājikapadmakośa

No. 607 74 / A 1882-83

Size — 10 in. by 4 in.

Extent — 6 leaves; 15 lines to a page; 35 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines and edges in single; red pigment used for verse numbers and headings; yellow pigment used for corrections; folios numbered in both margins; comlete.

Age — Appears to be old.

Author — Govardhana.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*a*

॥ ॐ ॥ ॥ ॐ नमः ॥ श्रीगुणेशाय नमः ॥

श्रीसारदायन्मः ॥ श्रीपरमात्मने नमः ॥

गणेशं गिरं पद्मयोनिं च नत्वा हरं भारती खेचरान् सूर्यपुर्वान्
विलौक्य खिल ताजिकं पद्मकोशं प्रवक्षे फलं वर्षलग्ने ग्रहाणा १

अथ प्रवक्ष्येयनांनुं सारात् सूर्यादयो भावफलं नराणां
मूर्त्यादि यो द्वादशभावजातं कोतूहलात्खेटविदां विहाय २ etc.

Ends — fol. 5b

श्रीकंडोलपूरे सशोभितगणौ ज्ञातौ द्विजौ धार्मिकौ
रांमो रांम इवापरौ गणगणौ देवज्ञचूडामणी
स्वत्पुत्रेण छदत्तमांनविलासज्योतिज्ञगोव्वर्द्धनो
बालानां शुखबोधनाय कृतवान् वर्षे ग्रहाणां फलं १

ग्रंथे अस्मिन् पद्मकोशाख्ये यो विधातां करोपर
स जारजातको ज्ञेयं संज्ञे भोधिपारग २

गुरुश्रीभूधरं नत्वा विलोक्याखिलताजकं
वक्षेहं पद्मकोशाख्यं तिर्केगेद्रेति शशांकके ३

सर्वकाव्यानि श्लोकानि एकसोः तेरा । ११३

इति श्रीगोर्द्धनविरचितं ताजिके पद्मकोशाख्यं संपूर्णः ॥ अथ वर्खेश-विचार क्रियते

Then follow 12 verses.

Reference — Mss. - Aufrecht's Catalogus Catalogorum:- I, 227b; II, 203b.

ताजिकपद्मकोश Tājikapadmakośa

No. 608 823/1891-95

Size — 10½ in. by 4½ in.

Extent — 4 leaves; 15 lines to a page; 40–45 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī charaters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines and edges in single; yellow pigment used for corrections; complete.

Same as No. 74 / A1882-83.

Age — Saṁvat 1818.

Author — Govardhana.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1a

॥ ॐ ॥ गणेशं हरिं पद्मयोनिं च नत्वा हरिं भारतिं खेचरान्सूयपूर्वान् विलोक्याखिलं जातकं पद्मकोशं प्रवक्ष्ये फलं वर्षलग्ने ग्रहाणां १ etc.

Ends — fol. 4*a*

श्रीकंडोलकानाम्न etc. up to यदि त्रिस्कंदपारगः २ as in No. 932 / 1886-92 followed by इति श्रीपद्मकोशे भावफलं समाप्तं श्रीरस्तु कल्याणमस्तु सं १८१८ वर्षे मिगीशिरवदि ४ सोमे लिपीकृताम् ॥

ताजिकपद्मकोश

Tājikapadmakośa

No. 609

479 / 1892-95

Size — 11¼ in. by 5¾ in.

Extent — 6 leaves; 12 lines to a page; 36-38 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; new in appearance; handwriting beautiful, clear and uniform; borders ruled in triple reddish lines; red pigment used for headings; folios numbered in both margins; complete.

The Ms. was copied by one Kāśīrāma Dave at Bombay.

Age — Saṁvat 1926.

Author — Govardhana.

Subject — Jyotiṣa.

Begins —fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ पद्मकोशप्रारंभः ॥

गणेशं हरिं पद्मयोनिं च नत्वा हरं भारतीं खेचरान्सूर्यपूर्वान्
विलोक्याखिलं ताजिकं पद्मकोशं ॥ प्रवक्ष्ये फलं वर्षलग्ने ग्रहाणां ॥ १ ॥

etc.

Ends — fol. 6*b*

स्थानभ्रंशो भवति च जनास्योदयश्चेद्व्ययस्थ
सिंहिपुत्रो रिपुभयमथोर्मर्त्यमृत्युर्विधत्ते
शीर्षे कर्णे कूजमथ दशो पीडनं वा नराणां
हानिर्लक्ष्मी स्वजनकलहं कामनीनां पीडाः । १२ ॥

इति राहुफलम् ॥ इति श्रीपद्मकोश संपूर्णम् ॥ संवत् १९२६ प्रथम वैशाख शुक्ल ९ सौम्यदिने लिखितं दवे काशीरामवरदाजी ॥ मिदं पुस्तक श्रीधरजीपठनार्थम् ॥ मुम्बईमध्ये इंग्रेजराजधानी

ताजिकपद्मकोश Tājikapadmakośa

No. 610 515/1895-1902

Size — $8\frac{1}{5}$ in. by 6 in.

Extent — 30 leaves; 24 lines to a page; 30 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting very small and sometimes not quite clear; borders ruled in double black lines; red pigment used for marking; white chalk used for corrections; marginal additions; edges slightly worn out.

The Ms. contains portion up to मासदिनफलाध्याय

Age — Appears to be old.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1a

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

दोर्मीलन्दंतदंडः सकलसुरगणाडंबरेषु प्रचंडः
सिंदूराकीर्णदंडः प्रगटितविलसच्चारुचांद्रीयखंडः ॥
विप्रानां कालदंडः स्मरहरतनयः कुंडलीभूतशुंडः
कंठस्थानांतदंडः स भवतु भवभूतये वक्रतुंडः ॥ १ ॥ .....

श्रीपद्मकोशं प्रणिपत्य मूर्द्ध्ना श्रीपद्मकोशस्य गुरुप्रसादात् ।
श्रीपद्मकोशोऽहमहं करिष्ये श्रीपद्मकोशं फलपद्मकोशं ॥ ९ ॥ etc.

Ends — fol. 30b

प्रवासनष्टौ निधनं जयो हास्यं रतिस्तथा ।
क्रीडासुप्ताश्च भुक्तिश्च ज्वराख्यासु स्थिरा क्रमात् ॥ २५ ॥
मेषे प्रवासावस्थाद्याः सुस्थिरांताः क्रमादिह ।
वृषे नषादयस्तद्वत् प्रवासांन्या क्रमेण तु ॥ २६
इति श्रीमत्ताजकपद्मकोशे मासदिनफलाध्यायः ॥

ताजिकपद्मकोश Tājikapadmakośa
(मणित्थताजिक) (Maṇitthatājika)

No. 611 932/1886-92

Size — $12\frac{1}{4}$ in. by $5\frac{7}{8}$ in.

Extent — 6 leaves; 12 lines to a page; 35–40 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; handwriting bold, clear, legible and uniform; borders ruled in double black lines; red pigment used for verse numbers and topical headings; folios numbered in both margins; complete.

Same as No. 74/A1882–83.

Age — Saṁvat 1813 ? 1833 ?

Author — Govardhana.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1b

।। श्रीगणेशाय नमः

शास्त्रैः सज्जनसंपर्कपूर्वकैः सतपोदमैः
आदौ संसारमुक्त्यर्थं प्रज्ञामेवाभिजयेत् १

परमदिनं दिनमानविहीनं सप्त ७ भिताडितपंचविभक्तं
आर्यभटेन विनिर्मितछाया सा च भवेदिनमध्यमछाया २

गणेशं हरिं पद्मयोनिं च नत्वा हरं भारतीं खेचरान् शूर्य्यपूर्वान्
विलोक्याखिलं ताजिकं पद्मकोशं प्रचक्षे फलं वर्षलग्ने ग्रहाणां १ etc.

Ends — fol. 6b

श्रीकंडोकलनासि शोभितगुणो ज्ञातौ द्विजो धार्मिको
रामो रामपरायणो गुणगणो दैवज्ञचूडामणिः
तत्पुत्रो नृपदत्तमानविलसज्योतिज्ञगोवर्द्धनो
वलानां सुखबोधनाय कृतवान् वर्षे ग्रहाणां फलं १

ग्रंथेस्मिन्पद्मकोशाख्ये योभिधानकरोपरः
स जारजातको ज्ञेयो यदि त्रिस्कंधपारगः २

इति श्रीमणित्थपद्मकोशे वर्षफलं सूर्याविग्रहानां उदयादिगतां पलं स्यात् गुरुं श्रीभूधरं नत्वा विलोक्याखिलजातकं संवत् १८१३३ (?) का श्रीहरि· जैयति छ छ

ताजिकभूषण

Tājikabhūṣaṇa

No. 612

344
1880–81

Size — 8½ in. by 4½ in.

Extent — 51 leaves; 10-11 lines to a page; 20-22 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राः; old in appearance; handwriting careless and sometimes not quite legible; also not quite uniform; borders of some folios ruled in double black lines and of some in double red lines, & some in two double black lines; red pigment used for verse numbers and colophons; edges extremely worn out; foll. 38, 39 missing; incomplete.

Age — Appears to be old.

Author — Gaṇeśa, son of Dhuṇḍhirāja.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1b

॥ ॐ ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
भक्तिर्भक्तजनस्य यस्य etc.

fol. 6b इति वर्षायने वर्षेशाध्यायः ॥

fol. 35a इति गृहभावफलाध्यायः ॥

fol. 45b इति श्रीगणेशविरचिते ताजिकभूषणे दशाफलाध्यायः ॥

Ends — fol. 53b

एतत्ताजिकभूषणं etc. up to श्रीढुंढिराजात्मक ॥ ४६ ॥ as in No. 480/1892-95.

इति श्रीमद्दैवज्ञढुंढिरात्मज गणेशविरचिते ताजिकभूषणे भोजचिंताविचारः ॥ यादृशं पुस्तके दृष्टः .....

References — See No. 480 / 1892-95.

ताजिकभूषण

Tājikabhuṣaṇa

No. 613

819
1884-87

Size — 9¾ in. by 5¾ in.

Extent — 33 leaves; 13 lines to a page; 24 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting bold, clear and legible; borders

not ruled; red pigment used for marking the portion; white chalk used for corrections; folios numbered in both margins; edges of folios worn out slightly; complete.

Age — Saṁvat 1847.

Author — Gaṇeśa son of Ḍhuṇḍirāja.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

ॐ श्रीगणेशाय नमः ॐ गुरुभ्यो नमः

ॐ भक्तिर्भक्तजनस्य यस्य भवति etc. as in No. 480/1892–95.

fol. 4*a* इति श्रीदैवज्ञढुंढिराजात्मज गणेशगणकविरचिते ताजिकभूषणे वर्षेशानयनाध्यायः ॥

Ends — fol. 33*a*

एतत्ताजिकभूषणं etc. up to श्रीढुंढिराजात्मजः। as in No. 480 / 1892–95. followed by इति श्रीताजिकभूषणे भोजनविचारः ग्रंथ पूर्त्तिमगमत् । संवत् १८४७ पौषकृष्ण एकादश्यां शुक्रे श्रीरस्तु शुभम् ॥

Then follow some 3 verses.

References — See No. 480/1892–95.

ताजिकभूषण — Tājikabhūṣaṇa

No. 614 — 868 / 1887–91

Size — 8¼ in. by 6 in.

Extent — 30 leaves; 15 lines to a page; 20–25 letters to a line.

Description — Modern paper with watermarks; Devanāgarī characters; handwriting clear and legible but not quite uniform; borders ruled in triple red lines; edges slightly worn out; complete.

Age — Śaka 1718.

Author — Gaṇeśa.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1b

श्रीगणेशाय नमः ॥

भक्तिर्भक्तजनस्य यस्य भवति etc. as in No. 480/1892–95.

fol. 4a इति श्रीमद्गणेशविरचिते ताजिकभूषणे वर्षेशानयनाध्यायः ॥

Ends — fol. 29b

इत्थं विचार्य चतुरैर्विरहखेचराणां नीचान्यतल्पमतिभिः परिकल्पितानि ॥
प्रश्नांगपो वर्षविलग्ननाथो जन्माधिपस्तूर्यपतिः प्रकल्प्यः ॥
प्रश्नोत्थलग्नान्मुथहाधिनाथः त्रिराशिपः पूर्ववदत्र चिंत्यः ॥ १ ॥

त्यक्त्वा भं प्रश्नलग्नस्य कलिकाः खाक्षभू १५० धृताः ॥
लब्धं राश्यादिका मुंथा स्फुटा वर्षमुखा भवेत् ॥ २ ॥

द्वितीय प्रकारः ॥ द्विघ्न प्रश्नांगभागाद्यं शरभक्तं स्फुटेंथिहा ॥

श्रीशके १७१८ अनलनामसंवत्सरे ॥ वैशाखशुक्लषष्ठ्यां गुरौ .....
चंद्रेण ताजिकभूषणस्येदं पुस्तकं लिखितं समाप्तं ॥ स्वार्थं परोपकारार्थं च ॥
श्रीगजाननार्पणमस्तु ॥ श्री ।

References — See No. 480/1892–95.

ताजिकभूषण

Tājikabhūṣaṇa

No. 615

480 / 1892–95

Size — 10¼ in. by 4¼ in.

Extent — 28 leaves; 10 lines to a page; 35–40 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double black lines; red pigment used for verse numbers and colophons; yellow pigment used for corrections; white chalk also used; edges of folios slightly worn out; complete.

Age — Saṁvat 1780.

Author — Gaṇeśa, son of Ḍhuṇḍhirāja.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1b

॥ ॐ ॥ ॐ नमः ॥

भक्तिर्भक्तजनस्य यस्य भवति प्रीतिप्रतीतिप्रदा ॥
स्नेहो वंशपरंपरापरिगतः सर्व्वाभिलाषप्रदः ।
सोयं सर्वसुरासुरेंद्रनिकराराध्योस्तु लंबोदरो ॥
धीरी गर्जनविघ्नतर्जनकरः श्रेयस्करः सर्वदा ॥ १ ॥

तूर्णं यत्करुणाकटाक्षकणिका संपूर्णसिद्धयै भवे-
त्तां वाणीं प्रणिपत्य सत्यनिरतं श्रीढुंढिराजं गुरुं ॥
सारं ताजिकवारिधेर्निरवधेः प्रोद्धृत्य पीयूषवत् ॥
कुर्व्वे ताजिकभूषणं गणपतेर्भक्तो गणेशः सुधीः ॥ २ ॥ etc.

Ends — fol. 28*a*

श्रीमन्मंगलमूर्तिपादकमलद्वंद्वातिसेवोद्भव-
स्फूर्त्या कोमलवाग्विलासविलसत्पद्यानवद्यं भृशं
एतत्ताजिकभूषणं सुगणकप्रीत्यै चकारादरा-
दालोक्याद्यकृतीर्गणेशगणकः श्रीढुंढिराजात्मजः ॥ ८ ॥

इति श्रीदैवज्ञढुंढिराजात्मजगणेशविरचिते ताजकभूषणे भोजनविचारा-
ध्यायः ॥ संवत् १७८० वर्ष्ये वैसाषशुक्लपषे एकदसी शनिवासरे ॥

References — Mss. – A – Aufrecht's Catalogus Catalogorum –: i, 227*b*; ii 48*a*; cf, S. B. Dikshit ; Bhār. Jyo. 182.

B – Descriptive Catalogues :- Bikaner Mss. Cat. No. 743; I. O. Cat. No. 3063.

ताजिकयोगसुधानिधि Tājikayogasudhānidhi

No. 616 $\frac{721}{1886-92}$

Size — $10\frac{7}{16}$ in. by $4\frac{7}{16}$ in.

Extent — 54 leaves; 10 lines to a page; 25 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines; yellow pigment used for corrections; red pigment used for marking the portion; right hand edges worn out and moth-eaten; complete.

Age — Saṁvat 1724.

Author — Yādavasūri.

Subject — Jyotiṣa on the principles of Tājika.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

कमलकैरववंधुधरात्मभूबुधबुधार्चितपादसरोरुहा ॥
भृगुजभानुजभानुविरोधिनो ददतु दंतमुखो विमलां गिरं ॥ १ ॥

विरचये रुचिरं रुचिरप्रियं कमपि ताजिकयोगसुधानिधिं ॥
विधिविदां प्रमुदे द्विजयादवः कलियुगे विधिविच्छरणां ह्यदः ॥ ५ ॥ etc.

fol. 4*a* इति श्रीताजिकयोगसुधानिधि यादवसूरिविरचिते वर्षप्रवेशदिवसादि-कला प्रथमा ॥

Ends — fol. 54*a*

श्रीवत्ससंज्ञा द्विजपुंगवाद्यं श्रीवाइ नाम्नी सुषुवे हि साध्वी ॥
श्रीयादवेन व्यरचीहतेन सुधानिधिस्ताजिक योगपूर्वः ॥ २७ ॥

नृपति १६ मितकलोयं ग्रंथ उक्तोस्य वृत्ता
नगजलधिशराख्यैः ५४८ श्लोककाश्चापि जाताः ॥
पुनरधिकृततोयात्कारनागेस्तु ८४४ तुल्या
समजनि किल संख्यानुष्टुभाः श्लोकराशिः ॥ २८ ॥

श्रीभायिपादतलजात कृपात्तविद्या श्रीयादवेन रचिते स्वगुरुप्रसादात् ॥
तार्त्तीययोगसु सुधा निधिनामधेये जाताकलादिनफला किल षोडशीयं ॥ २९ ॥

इति श्रीयादवसूरिविरचिते ताजिकयोगसुधानिधौ दिनफलाख्य ... कला १६ ॥ संवत् १७२४ वर्षे पौषशुक्लद्वितीयां परमानंदमिश्रैः लिपी ...

मंगलं लेखकानां च पाठकानां च मंगलं
मंगलं सर्वशास्त्रेषु भूमिर्भूपतिमंग .....

References — Mss. A — Aufrecht's Catalogus Catalogorum :– i, 227*b*; ii, 48*a*.

B – Descriptive Catalogues :– Bikaner Mss. Cat. No. 745.

ताजिकयोगसुधानिधि — Tājikayogasudhānidhi

No. 617 — 922 / 1886-92

Size — 10 in. by 4½ in.

Extent — 14 leaves ; 15 lines to a page ; 42–45 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting small but clear and legible; borders ruled in double black lines; red ink used for marking; yellow pigment used for corrections; edges worn out; moth-eaten; incomplete.

Age — Appears to be very old.

Author — Yādavasūri.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

कमलकैरवबंधुधरात्मभू etc. as in No. 921 / 1886-92.

fol. 3*a* इति श्रीताजकयोगसुधानिधौ यादवसूरिविरचिते वर्षप्रवेशदिवसादिफला प्रथमा समाप्ता ॥

fol. 5*a* इति श्रीयादवसूरिविरचिते ताजिकयोगसुधानिधौ लग्नभावराशिग्रह-स्वरूपणका द्वितीया ॥

Ends — fol. 14*b*

ऐनेत्कुजे चोद्रकमंगयुक्तं दिवारिपुं चांत्यगृहात्सलग्नं ।
चतुष्पदाख्यं निशि वाममार्किलग्नात्सलग्नं व्यसनं सदैतत् ॥ ३० ॥

मंदं ध .....

ताजिकरत्न

Tājikaratna

No. 618

869
1887-91

Size — $8\frac{1}{5}$ in. by $5\frac{7}{8}$ in.

Extent — 20 leaves; 14-15 lines to a page; 20-25 letters to a line.

Description — Modern paper with watermarks; Devanāgarī characters; handwriting clear and legible but not quite uniform; red pigment used for verse numbers and colophons; edges slightly worn out; complete.

The work was composed in Śaka 1575.

Age — Modern.

Author — Gaṅgādhara, son of Bhairavadaivajña.

Subject — A work on Tājika.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीहेरंबाय नमः ॥
उद्यद्दंतसिताग्रभिन्नशिखरिस्वामिक्षमारंभ्रभू-
विभ्राजिष्णुमणिप्रभावलिमहास्तंभे भ्रमाद्रंडयोः ॥
कंडं स्वामपनेतुमिच्छति मुहु देवो गजेंद्राननः
सोयं हंसमितः प्रसूप्रभृतिभिः प्रीत्यास्तु नः श्रेयसे ॥ १ ॥

विद्यायाः सकलाद्विनिघ्नगिरिभिः स्तुत्याख्ययीपूर्विका
गुर्वाद्यक्षरमातृकाश्च सकला नादात्मका याः स्मृता ॥
ताः सर्वास्तव मूर्त्तिभेदरचनाः संदृश्यते सर्वतः
श्रीवागीश्वरी देवी मद्विरमिमां स्वल्पा सुवृद्धिं नय ॥ २ ॥ etc.

fol. 2*b* इति ताजिकरत्ने वर्षानयनाध्यायः ॥

fol. 3*b* इति ताजिकारत्ने बलाध्यायः ॥

Ends — fol. 20*b*

शके पंचनगाक्षभू १५७५ परिमिते मासे शुचौलौ तिथौ
वारे देवगुरो नरेंद्रविधिना ग्रंथान्विलोक्यादिमान् ॥
श्रीमद्भैरवदैवबेदितनयो गंगाधरस्तद्गुणो
ग्रंथं ताजिकरत्नसंज्ञममलं पूर्णं चकाराद्भुतं ॥

इती श्रीसकलदैवज्ञमुकुटालंकारश्रीभैरवदैवज्ञसुतगंगाधरकृतं ताजिकरत्नं संपूर्णं ॥ श्रीगजाननार्पणमस्तु ॥ छ ॥ छ ॥ छ ॥ छ ॥

References — Mss. - Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- I, 227*b*; II, 49*a* (the present Ms.).

ताजिकशास्त्र

Tājikaśāstra

399
1884-86

No. 619

Size — 9¼ in. by 5¼ in.

Extent — 20 leaves; 12 lines to a page; 30 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राः; old in appearance; handwriting careless and illegible; borders

ruled in double black lines; red pigment used for marking; edges worn out; slightly moth-eaten; complete.

Aufrecht ascribes several works to Yavanācārya or Yavaneśvara (see Cat. Cat. i, 473*b*).

Age — Saṁvat 1621 ; Śaka 1486.

Author — Yavanācārya.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ ॐ ॥ ॐ नमः श्रीसूर्याय ॥

अथ परचक्रागमनपृच्छा ॥

स्थिरे चंद्रे चरे लग्ने। शत्रुरायाति पृच्छतः।
नायाति लग्नशीतांशौ विलोमस्थौ यदा तदा ॥ १

परचक्रागमो वाच्यो लग्नेंद्वोश्चरभस्थयोः।
नास्त्यागमनमेवारेस्तयोरेव स्थिरस्थयो ॥

द्विशरीरगते लग्ने च राशिगते विधौ।
पंथानमर्द्धमागत्य स्वयं शत्रु निवर्त्तते ॥ ३ etc.

Ends — fol. 20*b*

केंद्रेषु सर्वतः पापाः ... स्त ... लसंयुताः
दिशस्तदा विनष्टोसौ ज्ञातव्यः शास्त्रकोविदैः ॥ ६

यदा सौम्या समस्तेषु केंद्रेषु च ... लोत्कटाः।
तदा जनपदः पुष्टः स्वस्थ सस्य च संपदः ॥ ७

इति देशभंगसस्यनिष्पत्तिरनिष्पत्तिपृच्छा ॥

इति श्रीयवनाचार्यविरचितं ज्योतिषशास्त्रं ताजिकं समाप्तं ॥ श्रीरस्तु ॥ स्वस्ति संवत् १६२१ वर्षे शाके १४८६ प्रवर्त्तमाने ॥ कार्त्तिकवदि १ शुक्रे अद्येहं ... टपद्रेवास्तव्य कंडूलकज्ञातीयज्योतिश्रीमहाश्रमसुतज्यो० गोवलसुत ज्यो० वुलासुतज्यो० नरपतिसुतज्यो० रामसुतज्यो० केशवसुतज्यो० रघुनाथात्मजहरिनाथगदाधरयोः पठनार्थं तथा पुत्रपौत्रादिकपठनार्थं श्रीताजिकशास्त्रं लिखितं ॥ श्रीरस्तु ॥

References — Mss. – Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- I, 228*a*;
This is the only Ms. recorded by Aufrecht.
For Yavanācārya see Bhār. Jyo. p. 485.

ताजिकसार

Tājikasāra

No. 620

345
1880-81

Size — 9⅜ in. by 4¼ in.

Extent — 14 leaves; 18 lines to a page; 48 letters to a line.

Description — Thin country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting small, but clear and legible; borders ruled in two double black lines; red pigment used for marking the portion and verse numbers; marginal additions; complete.

Age — Appears to be old.

Author — Haribhadra.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*a*

॥ ॐ ॥ श्रीगणपतये नमः

श्रीरामस्य पदारविंदयुगलं नत्वाथ वागीश्वरीं etc. as in No. 57 / 1881-82.

Ends — fol. 14*a*

क्रीडा हि विद्यापठनं सुरेज्ये etc. up to ज्योतिर्विदां तद्विबुधैः सुपद्यः ३ as in No. 57 / 1881-82 followed by इति श्रीहरिभट्टविरचिते ताजिकसारे दिनवेशप्रकरणं समाप्तं लिखितं ॥ जितचंद्रेण विबुधावतंसपं । श्रीजिनचंद्रगाविनेयेनेति मंगलं ॥ हंसपुर्यांम्

References — See No. 57 / 1881-82.

ताजिकसार

Tājikasāra

No. 621

57
1881-82

Size. — 10 in. by 4¼ in.

Extent — 21 leaves; 13 lines to a page; 45 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राः; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform;

borders ruled in triple red lines; red pigment used for marking the portion; yellow pigment used for corrections; blank space left in the centre of folios; red discs in the centre and in both margins of one side of folios occasional marginal additions; complete.

Age — Samvat 1695.

Author — Haribhadra, composed about Śaka 1445 (cf. Bhār. Jyo. p. 490).

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ ॐ ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥

श्रीरामस्य पदारविंदयुगलं नत्वाथ वागीश्वरीं ।
हेरंबं तपनादिकं ग्रहगणं रुद्रं यशोदासुतं
वक्ष्ये ताजिकसारमल्पसुगमं रम्यं सुबोधप्रदं
नानाताजिकतो विलोक्य रचितं दैवज्ञहर्षप्रदं ॥ १ ॥

यत्पूर्वार्जितमात्मदेहजनितं दैवं शुभं वाशुभं
तत्सर्वं हि विपाकमेति नियते वर्षादिके निश्चितं
सर्वैः संमतमत्र जन्मनि परं जंतोः स्फुटं सूरिभि-
स्तस्मात्तत्परिचिंत्य वर्षजनितं वक्ष्ये फलं स्फूर्त्तिमत् ॥ २ etc.

Ends — fol. 21*a*

आलोक्य नानामुनिताजकानि सम्यक् कृतं ताजिकसारमेनं
स्वाल्पं विचित्रं हरिणा सुखार्थं ज्योतिर्विदां तद्विविधैः सुपद्यैः ॥ २६ ॥

इति श्रीहरिभद्रविरचिते ताजिकसारे दिनप्रवेशप्रकरणं । संपूर्णोयं ग्रंथः ॥ संवत् १६ आ ९५ वर्षे आश्विनसितप्रतिपदायां शुक्रवासरे अंचलगच्छे वाचकोत्तमवा० श्रीसुमतिहर्षगणीनां शिष्य उ. भुवनरत्नगणिलिखितः ॥ श्रीः ॥ लेखकपाठकयोः श्रीस्तात् ॥ श्रीः ॥ श्रीः ॥ श्रीः ॥

References — Mss. A – Aufrecht's Catalogus Catalogorum :– i, 228*a*; ii, 48*a*, 203*b*; iii, 49*b*.

B – Descriptive Catalogues :– R. Mitra, Notices No. 2796; Bikaner Mss. Cat. No. 744; I. O. Cat. No. 3058.

ताजिकसार

Tājikasāra

No. 622

323
1882–83

Size — 9⅞ in. by 4⅜ in.

Extent — 65 leaves; 7 lines to a page; 20 letters to a line.

Description — Rough country paper; Devanāgarī characters; old and musty in appearance; handwriting bold, clear, and legible; red pigment used for marking the portion; edges worn out; foll. 25–31 missing; borders ruled in double black lines; incomplete.

Age — Appears to be old.

Author — Haribhadra.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1ᵇ

श्रीसरस्वत्यै नमः। श्रीसूर्याय नमः॥ श्रीगणाधिपतये नमा॥

श्रीरामस्य पदारविंदयुगलं नत्वाथ वागीश्वरीं etc. as in No. 57 / 1881–82.

Ends — fol. 71ᵇ

क्रीडा हि विद्यापठनं सुरेज्ये etc. up to सततं प्रवाच्यं॥ ९९॥ as in No. 57 / 1881–82 followed by आलोक्य नानामुनिनां मतानि सम्यक् कृतां ताजिकसारमेव। स्वल्पं वि .....

मालवी श्री श्रीगौडज्ञातीय चंद्रात्री पुरोहितचांगदेवं सुत पु० सुदासुतपु० गोपासुतपु० पीतांबरसु०पु० देवदाससु० पु० विश्रामसुत पुरो० राघवसुतपुरोहितत्रीकमसुतहरीदत्तेन लिखितं कीर्चित् श्रीविक्रमेण लिखितमादौ एवं

यादृशं पुस्तकं दृष्टवा तादृशं लिखितं मया।
यदि शुद्धमशुद्धो वा मम दोषो न दीयते। १॥

श्रीरस्तु॥ कल्याणमस्तु॥ शुभं भवतु॥

References — See No. 57 / 1881–82.

ताजिकसार

Tājikasāra

No. 623

324 (1)
1882-83

Size — 9¼ in. by 5¼ in.

Extent — 1b to 7a leaves; 14 lines to a page; 30 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in triple red lines; red pigment used for verse numbers; folios numbered in both margins; incomplete.

The Ms. contains another work called ताजिकमणित्थ.

Age — Saṁvat 1798 : Śaka 1663.

Author — Haribhadra.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ ताजिकसार ग्रंथ लिख्यते ॥

श्रीरामस्य पदारविंदयुगलं etc. as in No. 57 / 1881-82.

Ends — fol. 7

... अनेन प्रकारेण प्रश्नलग्नादेव वर्षफलं कार्यं ॥ इति प्रश्नवर्षे विशेषः ॥

References — See No. 57 / 1881-82.

ताजिकसार

Tājikasāra

No. 624

923
1886-92

Size — 10½ in. by 4¾ in.

Extent — 57 leaves; 8 lines to a page; 24-25 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting bold, clear, and uniform; borders ruled in double red lines; red pigment used for verse numbers and headings; yellow pigment used for corrections; edges extremely worn out; brittle leaves; complete.

Age — Saṁvat 1673.

Author. — Haribhadra.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1b

॥ श्रीमहागणपतये नमः ॥ ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥

श्रीरामस्य पदारविंदयुगलं नत्वाथ वागीश्वरीं etc. as in No. 57 / 1881–82.

Ends — fol. 56b

क्रीडो हि विद्यापठनं सुरेज्ये etc. up to ज्योतिर्विदां तद्विविधैः सुपद्यैः ॥ ४४८ ॥ as in No. 57 / 1881–82 followed by इति श्रीहरिभट्टविरचितस्ताजिकसारशास्त्रं समाप्तः ॥ शुभं भवतु ॥ संवत् १६७३ वर्षे आश्विनशुदि १४ शनिदिने लिषितं भटमुरारि श्री भटमहीधर पुत्रेण ॥ शुभमस्तु

References :— See No. 57 / 1881–82.

ताजिकसार — Tājikasāra

No. 625 — 310 / Viśrāma(1)

Size — 9⅞ in. by 4½ in.

Extent — 45 leaves; 9 lines to a page; 25–28 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters with occasional पृष्ठमात्राः; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double black lines; edges of some folios slightly worn out; complete.

Age — Saṁvat 1702 : Śaka 1567.

Author — Haribhadra.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1b

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥

श्रीरामस्य (प) दारविंदयुगलं नत्वाथ वागीश्वरं ॥ etc. as in No. 57 / 1881–82.

Ends — fol. 44*b*

क्रीडां हि विद्यापठनं सुरेज्ये etc. up to ज्योतिर्विदां तद्विविधैः सुपद्यैः ३९५ as in No. 57 / 1881-82 followed by इति श्रीहरिभट्टविरचिते ताजिकसारे दिनप्रवेशप्रकरणं ॥ समाप्तं ॥ संवत् १७०२ वर्षे शाके १५६७ प्रवर्त्तमाने भाद्र वा शुदि ९ बुधे लषीतं ॥ व्या. जीवराजसुतमाधवजीपठनार्थं । स्वयमेव लषीतं ॥ याद्रशं ..... दोषो न दीयते ॥ शुभं भवतु । कल्याणमस्तु ॥

References — See No. 57 / 1881-82.

ताजिकसारटीका

Tājikasāraṭīkā

No. 626

924
1886-92

Size — 9 in. by 4⅓ in.

Extent — 25 leaves; 17-18 lines to a page; 38-40 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting small but clear and uniform; borders not ruled; red pigment used for marking the portion; edges slightly worn out; complete.

The date of the Commentary in 1677.

The beginning appears to be identical with the beginning of Sumatiharṣagaṇi's Commentary. But the name of the commentator is Sāmanta who lived under a king named Viṣṇudāsa (cf. R. Mitra's Notices Vol. III, No. 1354).

Age — Appears to be old.

Author — Sumatiharṣagaṇi.

Subject — Jyotiṣa.

Begins fol. — 1*a*

॥ ॐ ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

श्रीसूर्यचंद्रारबुधेदुपूज्यान् भृग्वार्किमुख्यान् प्रणिपत्य खेटान्
हृन्मानसस्वर्णसुबोधपद्मप्रबोधने तिग्मकरं गुरुं स्वं १

श्रीशारदीयं शरदिंदुशुभ्रं तेजोज्ञतां ध्वांत इवैकदीपं
निधाय चित्ते विवृणोमि ताजिक-सारस्य तन्त्रान् सुकरान् पदार्थान् २

विरच्यादौ वृहत्पद्ममालावृत्तिमथोद्यतः
कर्त्तुं च कारिकामेतां शिष्यबोधकृते कृती ३ etc.

Ends — fol. 25*b*

वर्षे शैलहयांगभूपरिमिति १६७७ मासे तथा फाल्गुने
पक्षे सुभ्रतरे तिथौ दशमिते श्रीषेरवापुर्वरे
राज्ये श्रीमति विष्णदासनृपतेर्वैरीभवृंदे हरौ
वृत्ति श्रीगुरुहर्षरत्नकृपया सामंतनामा करोत् २

गुरू बांधवरत्नाव्ह । दीर्घायुर्धनराजयोः
निरंतरा ग्रहादेषा रचिता तनुताचिरं ३

श्लोक संख्यादाहरणे क्रमात् सप्तदशौ शतं १७०५
उपरि पंचविष्यातं । ताजिकसारवृत्तिकेः । ४

इति श्रीताजिकसारोदाहरणवृत्तिः संपूर्णाः ॥

References— Mss. – A – Aufrecht's Catalogus Catalogorum :– i, 228*a*; ii, 48*b*, iii, 49*b*.

B – Descriptive Catalogues :– R. Mitra, Notices No. 2797 ; H. I. O. Cat. No. 3059.

ताजिकसारटीका called कारिका

Tājikasāraṭīkā called Kārikā

No. 627

481
1892-95

Size — 9⅝ in. by 5½ in.

Extent — 39 leaves; 13 lines to a page ; 30 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; handwriting clear, legible and uniform ; borders ruled in double red lines and edges in single ; red pigment used for marking ; folios numbered in both margins ; marginal additions ; edges of some folios slightly worn out ; complete.

Age — Appears to be old.

Author — Sumatiharṣagaṇi.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
अथ ताजकसारनी टीका लिख्यते ॥
श्रीसूर्यचंद्रारबुधेंद्रपूज्यान् etc. as in No. 924 / 1886–92.

Ends — fol. 39*b*

एवमुक्तमनुक्तं च etc. up to रचिता तनुताचिरं ॥ ३ ॥ as in No. 924 / 1886–92 followed by इति श्रीआचिजकमहोपध्यायश्री ५ श्रीउदयराजगणिकुंजरशीष्योपाध्याय - श्रीहर्षरत्नगणिसार्दूलशीष्य - पंडीतवाधिराजय - श्रीशुमतिहर्षगणिकृता ताजिकसारटीका कारिकानाम्नी संपूर्ण समाप्तः ॥ श्रीरस्तु ॥ कल्याणमस्तु

ताजिकसारटीका — Tājikasāraṭīkā

No. 628 — 482 / 1892–95

Size — 9⅞ in. by 4⅓ in.

Extent — 28 leaves; 15 lines to a page; 50 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting small but clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines and edges in single; red pigment used for marking the portion; yellow pigment used for corrections; marginal additions; edges of some folios slightly worn out; leaves slightly brittle; complete.

The date of composition is 1677.

Age — Saṁvat 1795.

Author — Sumatiharṣagaṇi.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ ॐ ॥ ॥ श्रीगणेशायन्मः ॥ श्रीभगवत्यै नमः श्रीगुरुभ्यो नमः ॥
श्रीसूर्यचंद्रारबुधेंद्रपूज्यान् etc. as in No. 924 / 1886–92.

Ends — fol. 28*a*

एवमुक्तमनुक्तं च etc. up to रचिता तनुताचिरं । ३ । as in No. 924 / 1886–92 followed by इत्याचलिकमहोपाध्यायश्रीउदयराजगणि-

कुंजराणां शिष्योपाध्यायश्रीहर्षरत्नसार्दूलानां शिष्यपंडितवादिराजपंडित - श्री-सुमतिहर्षगणिकृता ताजिकसारटीका कारिकानानाम्नी संपूर्णा ॥

सकलपंडितशिरोमणिपंडितश्री ५ श्रीगंगविजयगणिना पं - प्रमोदविजगणिना लिषतं ग० भीमविजयवाचनार्थे ॥ संवत् १७९५ वर्षे वैशाषमासे कृष्णपक्षे १० तिथौ रविवारे ॥ श्रीआसोपनगरे लेषक पाठक चिरंजीयात्

References — See No. 924 / 1886–92.

ताजिकसारटिप्पण

Tājikasāraṭippaṇa

No. 629

540
1899–1915

Size — 8⅛ in. by 4⅝ in.

Extent — 30 leaves; 12 lines to a page; 30–32 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double black lines; edges worn out and moth-eaten; complete.

Age — Appears to be old.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

श्रीसांबशिवबटुकसहितसहाय । श्रीगणपतये नमः ॥
अथ श्रीताजकसारस्य टिप्पण लिख्यते । etc.

Ends — fol. 30*b*

लग्नार्थे अयनांशा १९ । १९ । ५३ युक्त रवि । इष्टफलघटी ५७ । २१ षष्टि ६०भिः शोधीते रात्रिशेषं २ । ३६ एथकी उक्तवत् क्षणं लग्नं ८ । २९ । ५४ । १२

इति दिनप्रवेशमासप्रवेशविधिः ॥ अथ प्रवासादि - अवस्थासाधनं ॥ लग्ने घस्रसमुन्नवे इति ॥ छ ॥ छ ॥ छ ॥ श्री ॥

ताजिकसारटिप्पनिका Tājikasāraṭippaṇikā

No. 630 925/1886-92

Size — 9⅝ in. by 4⅝ in.

Extent — 38 leaves; 9 lines to a page; 25-26 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double black lines; red pigment used for marking; yellow pigment and white chalk used for corrections; folios numbered in both margins; complete.

A Commentary on Tājikasāra of Haribhadra. The year taken for calculation is Śaka 1501 which may be taken to be the date of composition.

Age — Saṁvat 1846.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

ताजिकसारस्य टिप्पनिका क्रियते ॥ श्रीरामस्येति वृत्तं सुगमं ॥

श्रीमत्नृपतिविक्रमार्कसमयातीतसंवत् १६ आषाढादि ३६ वर्षे शाके १५०१ प्रवर्त्तमाने लौकिकमार्गशीर्षमासे कृष्णपक्षे। एकादश्यां तिथौ। शनिवासरे। घटी ५६ पल ४८ हस्तनक्षत्रे घटी ४१ आयुष्मान् - योगे घटी ५० तद्दिने सूर्योदयाद्गतजलघटी ७ समये जन्म ॥ etc.

Ends — fol. 38*b*

अहर्गणात् कोष्टकोक्तप्रकारेण ग्रहाः साध्याः। ततो भावाः। ततो दृष्ट्यादि। ततः सहमपंचवर्गी। ततो हीनांशपात्यांशादिक्रमेण दशा साध्या ॥

इति ताजिकसारटिप्पनिका पं. प्रवरसांमतमुखादभिगम्य लिखिता ॥ श्री ॥ लिखतं गुजरमल ॥ मीती पोसमासे सूक्लपक्षे तिथो १०. सू सं १८४६ का शिव

This is the only Ms. recorded by Aufrecht.

ताजिकसारोद्धार Tājikasāroddhāra

No. 631 $\frac{325}{1882-83}$

Size — 8¾ in. by 3⅞ in.

Extent — 11 leaves; 8-9 lines to a page; 25-26 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in two double black lines; red pigment used for marking the portion; folios numbered in both margins; modern paper used for fol. 10; complete.

Besides the present work Aufrecht ascribes to him three more works viz. (1) Tājikatantra (2) Vāmajātaka and (3) Strījātaka (Cf. Cat. Cat. i, 563*b*).

Age — Saṁvat 1825 : Śaka 1690.

Author — Vāmana.

Subject — A manual on astrology.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ वामनताजिक लिख्यते ॥

लग्नस्थितो दिनपति प्रकरोति नित्यं देहं सरोगमतुलं किल वायुपीडां ॥
गुल्मादिकं शिरसि बस्तिरोगान् विर्यक्षयं तु बहुमूत्रकृतादि दोषा ॥ १ ॥

धनविलाससुखादिधनस्थितो दिनकरोति हि जन्मनि ॥
मुखरतां किल नेत्रविकारतां विविधरोगगतिं तनुते वृथा ॥ २ ॥ etc.

Ends — fol. 11*b*

नेत्रे च रोगं किल पादघातं प्रपंचभावं किल वाक्कलायां ॥
दुष्टैविरोधं मरसेवनं च करोति रानं व्ययगेतमेवा ॥ १२ ॥

इति राहुफलं संपूर्णं ॥

इति श्रीवामनताजिके सारोद्धारे नवग्रहाणां जन्मभावफलं संपूर्णमस्तु ॥ संवत् १८२५ शाके १६९० प्रवर्त्तमाने रविदक्षणायने गते श्रीसूर्येमाह ... मांगल्यप्रद आश्विनमासे शुद्धपक्षे तिथौ १४ चंद्रवासरे लिखितं गपंप्र ... रत्नेश्वरसुतविरेश्वरेण लिखितं शुभं भवतु ॥ श्रीरस्तु ॥ छ ॥ श्रीः ॥ छ ॥

ताजिकसुधानिधि Tājikasudhānidhi

No. 632 521/1895-1902

Size — 10¾ in. by 5¼ in.

Extent — 122 leaves; 9 lines to a page; 28 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting bold, clear, legible and uniform; borders ruled in triple red lines and edges in single; red ink used for topical headings; white chalk used for corrections; foll. 52–56 and 92–97 missing; complete.

The work is also called Tājikasārasudhānidhi.

Age — Not very old.

Author — Nārāyaṇa, son of Dādābhai and grand-son of Mādhava (for Nārāyaṇa and his works see Bhār. Jyo. p. 292).

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणाधीपते नमः ॥

कमलकैरवबंधुभरात्मभूबुधबुधार्चितपादसरोरुहाः
भृगुजभानुजभानुविरोधिनो ददतु दंतिमुखो विमलां गिरं ॥ १ ॥ .....

तस्माल्लब्धवरः परोपकृतये नारायणोहं ब्रुवे
तार्त्तीयैकसुधानिधिं गणितविन्तुष्टयै चमत्कारिकं ।
श्रीमान् खिधिकरोमकादि रचिता संगृह्य सारं परं
यस्य ज्ञानलवेन मुख्यपदवीं प्राप्नोति निःसंशयं । ४ । etc.

Ends — fol. 132*a*

पुत्रस्तस्मात्कनिष्टो जलनिधिवसां धार्मिकः सत्यवादी
श्रीमन्नारायणाख्यो निरवधिकरुणापूर्णचित्तांतराल
शिष्यैः संप्रार्थितोहं प्रवरनिजधिया ताजकग्रंथमेन-
माकार्षीत्तेन तुष्टे गजवदनविभूर्भारतीप्राणनाथः । २५ ।

होरासारसुधानिधिर्विरचितः पूर्वं मया जातके
व्याख्या वै नरजातकस्य रचिता दैवज्ञसंतोषिण
प्रश्ने वै गणकप्रियाणिगदिता युद्धादिसिद्धै तथा
प्रोक्तो हि स्वरसागरस्तदनु तार्त्तीयसुधाया निधि । २६ ।

इति श्रीग्रामकरोपनामकमाधवात्मजनारायणकृतस्ताजकसुधानि समाप्तमगमत् ॥ श्री ॥

References — Mss. — A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 228*a*; ii, 203*b*.

B-Descriptive Catalogues :- Oxf. Cat. No. 784.

ताजिकालंकार — Tājikālaṁkāra

No. 633 — 326 / 1882-83

Size — 9½ in. by 4½ in.

Extent — 19 leaves; 9 lines to a page; 28-30 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in two double black lines; red ink used for verse numbers and colophons; edges worn cut; complete.

The work is also called Bodhasudhākara.

Age — Saṁvat 1803 : Śaka 1668.

Author — Sūryadalvajña. For detailed information see Bhār. Jyo. p. 271.

Subject — An astrological treatise relating to the effects of particular astral conjunctions at the natal hour.

Begins — fol. 1*b*

॥ ॐ ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

अगणितगुणकीर्त्तिस्फुर्त्तिरूपो हृतार्त्तिस्त्वरुणकिरणवर्णो मत्तमातंगतुंगः ॥
दलितदनुजदंभोजंभभित्पूजितांघ्रिर्जयति वरदमूर्त्तिर्मानसेस्मिन्ममीये ॥ १ ॥

श्रीज्ञानराजनिजतातपदप्रमादसंसाधितातिसविशेषफलाकलापः ॥
सत्पंडिताननसरोजविकासभृंगः
सूर्योहमार्यकृतिमीक्ष्य वदामि किंचित् ॥ २ ॥

आद्यैर्यद्यपि गद्यपद्यरचना माधुर्यधुर्याक्षर-
प्रक्षेपैरमृतोपमं समुदितं त्वार्याभिरार्यैरपि ॥
तत्र श्रोतृसमूहमोहमहिमाध्वंसो न संजायते
तस्मादस्मि कृतौ कृतादृतिरहं श्रीताजिकालंकृतेः ॥ ३ ॥ etc.

fol. 5a इति ताजिकालंकारे पंचमवर्गौ बलाध्यायः ॥

Ends — fol. 19a

गौतम्युत्तरतीरचारुवसतिः श्रीपार्थसंज्ञं पुरं
तत्रत्यो गणकाग्रणीः पृथुयशाः श्रीज्ञानराजाभिधः ॥
पुत्रस्तस्य महोदयो मतितरोत्वादर्षादकोरेगणित-
पोल्लीलावती...योस्तद्वत् श्रीपतिपद्धतेश्च गणितं बीजं तथैकं व्यधात् ॥ ४ ॥

एतत्ताजिकमच्युतोथमपरं काव्यांष्टकं प्रौढधी-
सूर्यो बोधसुधाकराख्यरकरोदध्यात्मशास्त्राष्टमं ५ ॥

इति श्रीताजिकालंकारे दैवज्ञसूर्य्यविरचिते सहमाध्यायो दशमस्समाप्तोयं ग्रंथः ॥ १६३ ॥ शुभं भूयात्

श्रीहरिजी लिखापितं अर्गलपुरमध्ये ॥ दयालदासेन। लिखितं देव्या वासिनां

अथ माल ... हमं ॥ लग्नेशं चंद्राद्वियोग यदा चंद्रो लग्नपस्तदा चंद्रराशीशात् सदा चंद्रं विशोधयेत् ॥

संवत् १८०३ वर्षे शाके १६६८ आषाढकृष्णप्रतिपत् स्वौ शीहोरग्रामे वासी पंड्यादेवाकरात्मज - पंड्यारत्नेश्वरस्य पठनार्थं पुस्तकं ॥

चतुर्भुजस्येदं स्येदं पुस्तकं

References — Mss. — A- Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 228a.
B - Descriptive Catalogues :- Weber's Berlin Catalogue p. 260; Bikaner Cat. No. 742.

तारविलास

Tārāvilāsa

No. 634

820
1884-87

Size — 8¼ in. by 4 in.

Extent — 4 leaves; 7 lines to a page; 25-26 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; not old in appearance; handwriting bold, clear and legible; borders not ruled; red pigment used for verse numbers; yellow pigment used for corrections; complete.

Age — Saṁvat 1894.

Author — Vaidyanātha.

...11

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*a*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

ज्योतीरूपाग्निधर्म्मध्रुवमुनिसहितं चंद्रतारार्कपूज्यं
वासो दिक्का मुनीनामखिलसुरगणस्याश्रयो जीवभाजां ॥
लीलास्थानं विनोदस्थलममिततलं भूतरक्षोकजानां
व्याप्तं संख्याविहीनं निरुपममलं ब्रह्म च द्वयोमवंदे १

ज्योतिर्विदानंदकगणियानिं विलोक्य शास्त्रानि मया कियंति
ताराविलासो विदुषां मुदेयं वितन्यते कौतुकभावभाजा २ etc.

Ends — fol. 4*a*

वैनतेयकृतसंस्थितिरद्य नारदस्तुतयशा जननाथः ॥
एतसां हरतु मे भरमेनं चक्रपाणिरिह संसृतिचक्रे २२

अत्र पादाद्यांत्याक्षरैर्नामकर्त्तुरपि ज्ञेयमिति इति शांभववैद्यनाथकृतस्तारा-विलासः संपूर्णम् ॥

श्रीरस्तु मार्गशीर्षशुक्ला ५ शनौ लीखितं श्रीचंदेन स्वयं पठनार्थं सं १८९४ कल्याणमस्तु. Then follows some portion.

References — Mss. - Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 229*b*; ii, 48*b*.

तिथिचक्र — Tithicakra

No. 635 — 705 / 1883-84

Size — 8½ in. by 3½ in.

Extent — 16 leaves; 12 lines to a page.

Description — Rough country paper; very old in appearance.
Age — Fairly old.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

श्रीवेंकटेश प्रसंन्न ॥ अविघ्नमस्तु ॥

सिद्धांतदीपिके तिथिचक्रविपद्कानि ॥ — —

१ । ० । ४ । २४ । ४ । २४ । १५ । १७ । २१ । २५ । २ । ० । ८ । ४९ । ४ । २४ । १५ । १८ । २० । २८ । १५ । १७ । etc.

fol. 15*b* इति तिथिचक्रविपदकानि समाप्तः ॥ छ ॥

Ends — fol. 16*b*

५७ । २ । १३ । ५५ ग ५५ । १५ वृ. १३४
५८ । ३ । ८ । ५७ । ग । ५४ । ३९ वृ १३८

तिथिचिन्तामणि Tithicintāmaṇi

No. 636 420 / A1881-82

Size — 8⅝ in. by 3⅓ in.

Extent — 6 leaves; 8 lines to a page; 25 letters to a line.

Description — Rough country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders not ruled; edges slightly worn out; complete.

Age — Śaka 1751.

Author — Gaṇeśa.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
यश्चिंतामणिरंकलेख्यबहुलोत्यल्पक्रियो मत्कृति-
स्तिथ्याद्यावगमप्रदोस्य सुखिनो ये लेखने भीरवः ।।
तत्प्रीत्यै लघुमल्पकृत्यममलं तिथ्यादिचिंतामणिं
विघ्नेशार्कमुखांन्प्रणम्य कुरुते श्रीमद्गणेशः कृतिं ॥ १ ॥ etc.

Ends — fol. 5*a*

उत्साहानुत्पातरुगारुगतथाचारनाचारमूषाः ॥
पातंगाश्चोरमीश्चोरमृतिरसफलोत्यनि के द्वे तथे
च क्षुत्तृणनिद्रालस्योद्यमशमनयमथ च क्रोध दुंशो मदश्च ॥
भेदे मत्सरसाम्रीकहननं भयेर्कटकाः पक्षिमित्तिः ॥ २ ॥

इति वृष्टयादिफलानि ॥ तिथिगतैष्यैक्यफलं तन्मानं करणं भवेत् ॥

इति चिंतामणिः समाप्ताविति ॥ शके १७५१ विरोधीनामसंवत्सरे चैत्र वद्यप्रतिपदां पंचनद्यो नामक ज्योतिर्वितविनायकेन लिखितं इदं पुस्तकं समाप्तं ॥ छ ॥ छ ।। छ ॥

References — Mss. A - Aufrecht's Catalogus Catalogorum .- i, 230*b*; ii, 49*a*; iii, 50*a*. See Dikshit - Indian Astronomy pp. 264–66 etc.

B - Descriptive Catalogues :- I. O. Cat. Nos. 2942–43. The work is called Laghutithicintāmaṇi in the I. O. Cat.

तिथिचिन्तामणि

Tithicintāmaṇi

No. 637

177
Viśrāma (ii)

Size — 12⅛ in. by 5⅛ in.

Extent — 173 leaves.

Description — Thick country paper; borders ruled in two double red lines; white chalk used for corrections; the entire Ms. contains different astronomical tables.

Age — Appears to be old.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः

Ends — fol. 173*b*

इति श्रीतिथिचिंतामणि अंकजाळ समाप्त पत्रे १७३

तुरीययन्त्र

Turīyayantra

No. 638

821
1884-87

Size — 8¾ in. by 5⅞ in.

Extent — 5 leaves; 13 line to a page; 25 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines and edges in single; yellow pigment used for corrections; white chalk also used; complete.

Age — Not very old.

Author — Dādābhaī (son of Mādhava).

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1a

॥ श्रीः ॥

अथ यंत्रचिंतामणिसूत्राणामुपपत्तिः

अत्र यंत्रं त्रिज्या व्यासार्द्धस्य चतुर्थांसः ॥

यंत्रं चक्रदत्वार्द्धं तत्र द्वे व्यासार्द्धरेखे ज्यांगुलविभक्ते चापरूपा नवतिचिन्हिता तृतीया वक्रा रेखा च एताभिस्तिसृभी रेखाभिः परिच्छिन्नः तयोरेका तिर्यगपरोर्ध्वाधरा etc.

Ends — fol. 5a

इति माधवतनुजदादाभाईकृता तुर्ययंत्रोपत्तिः ॥ सिद्धांतशेखरे ।

आद्ये पदेऽपचयनीपलभाल्पिका स्यात्
छायात्मिका भवति वृद्धिमती द्वितीये ।
अक्षद्युतेः समधिकोपचिता तृतीये
तुर्ये पुनः क्षयवती तदनल्पिका च

वृद्धिं प्रयाती यदि दक्षिणाग्रा छाया तथापि प्रथमं पदं स्यात् ।
ह्रासं व्रजंती ... तां विलोक्य रवेर्विजानीहि पदं द्वितीयं २

त्रिविक्रमशतक Tiivikramaśataka

No. 639 182 / A 1882-83

Size — 9⅞ in. by 3⅞ in.

Extent — 5 leaves; 10 lines to a page; 30 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders and edges ruled in double and single red lines respectively; red daṇḍas used; red pigment also used; complete.

Age — Saṁvat 1781.

Author — Trivikarma.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1a

॥ ॐ ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥

नमस्कृत्य परं ब्रह्म गणकेंदु त्रिविक्रमः ।
मुनिप्रणीतमखिलं व्यवहारं प्रविक्षतिः । १ ।

नंदा भद्रा जया रक्ता पूर्णेति च पुनः पुनः ।
शुक्रज्ञारार्किजीवेषु सिद्धास्युस्तिथयः क्रमात् । २ । etc.

Ends — fol. 5b

राज्यं चार्द्रा तथाष्टौ च । पूर्वभद्रपदादयः ।
पुनर्वसुक्षणापुष्पश्रुतीतिस्त्रः करादिकाः । १०१ ।

नारायणस्य तनयो ज्ञानिरिव्हानुजो द्विजः ।
त्रिविक्रम शतश्लोकव्यवहारमसुं व्यधात् ॥ १०२

इति श्रीत्रिविक्रमशतं संपूर्णम् ॥

संवत् १७८१ वर्षे ज्येष्टवदि ११ दिने लिखितं ।
श्रीभिन्नमालमध्ये । मुनिगुलालराजवाचनार्थं ॥

त्रिविक्रमशतक — Trivikramaśataka

No. 640 — 822 / 1884-87

Size — 9¾ in. by 4¼ in.

Extent — 8 leaves; 8 lines to a page; 25-30 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in two double red lines; edges worn out; yellow pigment used for corrections; complete.

Age — Appears to be old.

Author — Trivikrama, son of Nārāyaṇa.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥

नमस्कृत्य परं ब्रह्मकगणकेंदुस्त्रिविक्रमः ॥
मुनिप्रणीतमखिलं व्यवहारं प्रवक्ष्यति ॥ १ ॥

नंदा भद्रा जया रिक्ता पुर्णेति च पुनः पुनः ॥
शुक्रज्ञारार्किजीवाश्चेत्सिद्धाः स्युस्तिथयः क्रमात् ॥ २ ॥ etc.

Ends — fol. 8*b*

ज्येष्ठानुराधा मूलं च नक्षत्र शततारकं ॥
उत्तरापूर्वफाल्गुन्योः क्षणास्तिथिसमा दिने ॥ १०२ ॥

रात्र्यां चाद्रा तथा चाष्टौ पूर्वाभाद्रपदादयः ॥
पुनर्वसुक्षणाः पुष्यश्रुतिलिश्रः क ... दिका ॥ १०३ ॥

नारायणस्य तनयो ज्ञातिरिल्हानुजो द्विजः ॥
त्रिविक्रमः शतश्लोकं व्यवहारममुं व्यधात् ॥ १०४ ॥

किंचित्कलियुगे याते ब्रूते ब्रह्म त्रिविक्रमम् ॥
तव जिह्वाग्रसंस्थेन शास्त्रमेतन्मया कृतम् ॥ १०५ ॥

इति श्रीत्रिविक्रमशतं समाप्तिमगमत् ॥ श्रीः शुभम् ॥

त्रिविक्रमशतक — Trivikramaśataka

No. 641 — 419 / 1895-98

Size — 8⅞ in. by 3⅞ in.

Extent — 10 leaves ; 7-8 lines to a page ;25 letters to a line.

Description — Country paper ; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting bold, clear and legible; borders ruled in double red lines ; borders of last two folios have not ruled ; complete.

Age — Saṁvat 1806.

Author — Trivikrama, son of Nārāyaṇa.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ ॐ ॥ ए । ॐ नमः ॥

अथ त्रिविक्रमशतश्लोकं मुहुर्तग्रंथं लिख्यते ॥ नमस्कृत्क परब्रह्म as in No. 822 / 1884–87.

Ends — fol. 10*a*

जेष्टा विशाषा मूलं etc. up to शास्त्रमेतन्मया कृतं ॥ as in No. 822 / 1884–87 followed by इति नारायणस्य पुत्रत्रिविक्रमशत समाप्तं ॥ संवत् १८०६ मी० माहा वदि ४ सोमवार लि०

वषतरामेण कृतं ॥ श्रीकल्याणमस्तु ॥ श्रीरस्तु ॥ १ ॥

त्रिविक्रमशतक
with टीका
called बुधवल्लभा

Trivikramaśataka
with Commentary
called Budhavallabhā

No. 642

416
1884–86

Size — 10¾ in. by 5⅙ in.

Extent — 18 leaves; 11 lines to a page; 30 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; red pigment used for marking the Text; folios numbered in both margins; the Text is followed by Commentary; both the Text and the Commentary complete.

Aufrecht records only two Mss. of Gopīnātha's Commentary on the Trivikramaśataka.

Age — Appears to be old.

Author of the Text — Trivikrama.
„ „ Comm. — Gopīnātha.

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) — fol. 1*b*

प्रणिपत्य परं ब्रह्म गणकेंदुस्त्रिविक्रमः ॥
मुनिप्रणीतऽमखिलं व्यवहारं प्रवक्ष्यति ॥ १ ॥

नंदा भद्रा जया रिक्ता पूर्णेति च पुनः पुनः ॥
शुक्रज्ञारार्किजीवेषु सिद्धा स्युस्तिथयः क्रमात् ॥ २ ॥ etc.

Begins — (Comm.) fol. 1*b*

चेतो गोपालचरणयुगले विनिवेश्य गोपिनाथेन ॥
टीका त्रिविक्रमस्य क्रियते बुधवल्लभा ह्येषा ॥

इह ग्रंथारंभसमये शिष्टाचारपरिप्राप्ततया त्रिविक्रमाचार्यो निर्विघ्नस्वसमीहितसिद्ध्यर्थं स्वेष्टदेवतानमस्काररूपं मंगलं कृत्वान्यशिक्षार्थं निबध्नाति । गणकेंदुरिति ॥ etc.

Ends (Text) — fol. 18*a*

रात्र्यां चार्द्रा तथाष्टौ च पूर्वाभाद्रपदादयः ॥
पुनर्वसुक्षणा पुष्याः श्रुतितिस्रः करादिका ॥ ९९ ॥
दिक् शूलपरिघादिचिंतनीयं त्रिविक्रमः ॥
शतश्लोकैर्व्यावहारमनुवधातुशोभनं ॥ १०० ॥
किंचित्कलियुगे जाते ब्रूते ब्रह्मा त्रिविक्रमं ॥
तव जिह्वाग्रसंस्थेन शास्त्रमेतन्मया कृतं ॥ १०१ ॥

इति श्रीत्रिविक्रमाचार्यविरचिते शतश्लोकस्य टीका सुबुद्धिवल्लभा संपूर्णं ॥ शुभ भवतु ॥ श्री ॥ सं १८६२ शाके १७२७ वैशाषवदि ६ शनौ लिषतं मोतीराम शंऽज्ञातीयेन ब्राह्मणेन स्वविचारार्थं ॥

Ends (Comm.) — fol. 18*a*

सुगमं

References — Mss. A – Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 239*b*; ii, 51*a*.

B – Descriptive Catalogues :- Stein's Cat. of Jammu Mss. (Ms. of 1639).

त्रैलोक्यप्रकाशान्तर्गत अर्धकाण्ड

Trailokyaprakāśāntargata Ardhakāṇḍa

No. 643

157
A1883-84

Size — 15 in. by 6⅜ in.

Extent — 2 leaves ; 15 lines to a page; 50–52 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; handwriting clear, legible and uniform ; complete.

Age — Saṁvat 1940.

Author — Hemaprabhasūri.

Subject — A treatise on predictions regarding the rise and fall in the market prices of crops according to positions of the planet. The present portion appears to be a part of the author's larger work called the "Trailokyaprakāśa'.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

करस्थं धारयेन्मूलं केतकीतालवृक्षयोः
मदोन्मत्तगजस्तस्य दूरेणैव हि गच्छति १

अमृतोष्णमरीचानां दिव्यांगः कोडिकारणं
स्फुरद्भामंडलं व्याजाद्दर्शयं तंतुकेवलं २

दहंतंतुभवोद्यानं द्योतयंतं जगत्त्रयं
लक्ष्मीलक्षविधातारं नत्वा पार्श्वजिनेश्वरं ३

श्रीमद्देवेंद्रशिष्याणः सर्वशास्त्राधिपारगः
श्रीमान् हेमप्रभः भूरिरर्घकांडं स्मरत्यसौ ४

सेति कामाभपल्लीनां संख्याज्ञानाय सांप्रतं
बहुष्वप्पर्घकांडेषु नव्यं कांडं विरच्यते ५ etc.

Ends — fol. 2*a*

संगुण्यभागकैः शेषं लब्धं च मानकास्ततः
श्रीमद्धेमप्रभेणैव वर्तनी दर्शिता स्वयं ८

धने वक्रं यदा खेटाः कुर्वंति मिलिताधनाः
तदा धान्यं महर्घं स्यात् सर्वपन्थौघमध्यतः ९

ऋणे वक्रं यदा यांति कुर्वंति मिलिता खगाः
तदा धान्यं महर्घं स्यात् जायते भुवि वेगतः

इति त्रैलोक्यप्रकाशे श्रीहेमप्रभसूरिविरचितमर्घकांडं समाप्तं ॥ संवत् १९४० का लिषितं नानुरामब्राह्मण दाधिचतिथौ शुक्लपक्षे गुरुवासरे

———

दशाफल

Daśāphala

No. 644

541
1899-1915

Size — 10¼ in. by 4½ in.

Extent — 15 leaves; 15 lines to a page; 45–48 letters to a line.

Description — Thin country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting small but clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines and edges in single; edges of some of the folios worn out; complete.

Age — Appears to be old.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*a*

अथ दशाफल लिष्यते ॥
सद्धर्म्मं द्विजदैवपुरजनोत्कर्षं प्रदात्री नृणां
नानाभोगयशोर्थसन्नृपवरा श्वेतांगजाप्तिप्रदा
सत्यागल्पविभुषण वरवयस्त्रीभोगसंदायिनी
ज्ञानानंदकरी दशा भवति वित्पण्यतो मंगलां १

स्यात्पुंसां यदि पिंगला प्रसवतो हृद्रोगशोकप्रदा
नानारोगकुसंगदेहमनसा व्याधर्दितार्भिप्रदा
तृष्णासृग्ज्वरपित्तशूलमलिनस्त्रीपुत्रभृत्याप्त सन्
मानध्वंसकरी धनव्ययकरी सत्प्रेमहर्त्री खला २ etc.

Ends — fol. 15*b*

अथ मुष्टीज्ञानं श्रीब्रह्मार्कमते
केंद्रोपगौ रविकुजौ बलिनौ दधातोः चिंतावदेद्रविसुतेंदुसितौ सवीर्यौ
मूलस्य शीतकरशुक्रसुरेंद्रपूज्या जीवस्य कंटकगताः सबला क्रमेण १

मेषे सिंहे वृश्चिके लग्नयाते दृष्टे युक्ते भानुना भूमिजेन
धातोश्चिता नि ... द्वातुयुग्मे कन्याकुंभे ज्ञे युते शौरियुक्ते २

दृष्टे मूलं जायते कर्कलग्ने मीने चापे तौलियुक्ते नृपे च
चंद्रशुक्रे वाक्यतौ वीक्ष्यमाणे युक्ते जीवं निर्दशेत्पृच्छकस्य ३

इति प्रभब्रह्मार्के मुष्टिज्ञानं १८५ ३६ ११ १० ४ २ १२ ५ ७
सूर्य मंगल बुध शनि चंद्र शुक्र गुरु
धातु धातु जीव

कोहलानीरेषा ३० गुणी कीजै तेमांहि ३३ युक्त कीजै बारे भाग दीजै लब्धशेषते बीजजा

———

दशाफलानि

Daśāphalāni

No. 645

795
1895-1902

Size — 8¾ in. by 5 in.

Extent — 18 leaves; 12–14 lines to a page; 28 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders of some folios ruled in double red lines and of some in double black lines; red pigment used for marking the portion; yellow pigment occasionally used for corrections; slightly moth-eaten; complete.

Age — Appears to be old.

Author — Not mentioned.

Subject —Jyotiṣa. Influence of planets on the destiny of men.

Begins — fol. 1a

॥ श्रीनारसिंहाय नमः ॥

इनशशिकुजराहुर्जीवमंदाज्ञकेतुः भृगुज इति नवानां कृत्तिकादिक्रमेण ॥
तनु ५ नय १० सिर ७ जाया १८ ताय १६ धन्या १९ सटा १७ सा ७
नर २० इति विदुराब्दा भास्करादिक्रमेण ॥

अथांतर्दशाप्रकारः ॥

स्वदशा त्रिगुणीकृत्य तद्दशाभिहता पुनः ॥
खाग्निना विभजेन्मासशेषं दिनमिति स्मृतं ॥ etc.

fol. 2a इति रवेरंतर्दशाफलानि ॥

fol. 4b इति चंद्रस्यांतर्दशाफलानि ॥

Ends — fol. 18a

fol. 18b अथ संन्यासः ॥

मुमुक्षु प्रव्रजेत्पापैर्विबलैर्व्यष्टमे विधौ ॥
धर्मे खे वा गुरा लग्ने भे स्थिरे कोज्यवासरे ॥ १ ॥

त्रिषडेकादशे सौरीव्यये षष्ठे च भार्गवे ॥
सबले धर्मपे जीवे केंद्रो दीक्षा विरक्तिकृत् ॥ २ ॥

अथ ब्रह्मज्ञानोपदेशः ॥

सीतांशौ बुधराशिस्थे शुभेषूदयवर्तिषु ॥
ज्ञानस्य ग्रहणं कार्यं हित्वा पापैर्ग्रहोदयं ॥ ३ ॥

अथ दीक्षा ।। वीर्यहीनैर्बलैर्धर्मे स्थितैः कर्मणि मंत्रिणि ॥
सुस्थिरे सुभदीक्षो प्रव्रज्यायोगसंभवः ॥ ४ ॥ छ ॥

दिवाकरपद्धति — Divākarapaddhati

No. 646 — 867 / 1891-95

Size — 11 in. by 5½ in.

Extent — 9 leaves; 9 lines to a page; 30–32 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting bold, clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines and edges in single; red ink used for daṇḍās; white chalk used for corrections; folios numbered in both margins; complete.

Age — Saṁvat 1850.

Author — Divākara, son of Nṛsiṁha, grandson of Kṛṣṇa Daivajña, great-grandson of Divākara, nephew of Śiva (CC. II, 54*b*).

Subject — Jyotiṣa.

Begins —fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
श्रीमच्छिवाख्यं गणितज्ञचक्र ।। चूडामणिं सज्जनवृंदवंद्यं ॥
विदुर्विदोपधिषणेन तुल्यं ॥ तं नौमि नित्यं धिषणासिहेतोः ॥ १ ॥
श्रीकेशवश्रीपतिसुंदरादिप्रणीततंत्रादधिगत्य सारं ॥
प्रकाश्यते सुज्ञदिवाकरेण । पद्यांशुभिर्जातकमार्गपद्मं ॥ २ ॥ etc.

fol. 2*a* इति भावसाधनाध्यायः

Ends — fol. 9*a*

नृसिंहपुत्रेण पितृव्यलब्धप्रबोधलेशेन दिवाकरेण ।
प्रकासितं जातकमार्गपद्ममध्यायरूपाष्टदलं सुबोधं ॥
नेंदेंदुवर्षेण मया कृतोयं ग्रंथा रवेपादयुगप्रभावात्
शाके नगांभोधिशरेंदुतुल्ये । १५४७ प्राच्यां प्रबंधान्यरिभाव्य सम्यक्
॥ १०४ ॥

इति श्रीदिवाकरकृता पद्धति संपूर्णमगात् ॥

संवत् १८५० का पौस सुदि ३ शनिवासरे लिषितं गंगावीसन् विद्यार्थी जातिपारीक मथुराजीमध्ये लिखितं ॥ श्री श्रीकल्याणमस्तु । श्री ॥ श्री ।

References — Mss. - Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 254a; iii, 55a (the present Ms.).

दिवाकरपद्धति-प्रकाशविवरण

Divākarapaddhati-prakāśavivaraṇa

No. 647

88
A1882-83

Size — 8½ in. by 3 7/16 in.

Extent — 28 leaves; 11 lines to a page; 30-32 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting small but clear, legible and uniform; borders ruled in single red lines; edges moth-eaten; complete. Copied by one Rāmakṛṣṇa Jyotirvid.

Age — Saṁvat 1716.

Author — Vireśvara, son of Gopāla daivajña.

Subject — Commentary on the Divākarapaddhati.

Begins — fol. 1b

श्रीविश्वनाथो जयतितरां ॥

प्रणम्य मल्हारिगुरुं स्वकीयं सुपद्धतेः सुज्ञदिवाकरेण ॥
प्रकाशितायाः सविचारसारं लघुप्रकारं प्रकटीकरिष्ये ॥ १ ॥

विघ्ननिवृत्तिद्वारा ग्रंथसमाप्तिहेतुभूतं गुरुप्रणामरूपं मंगलमाचरति श्रीमच्छिवाख्यमिति ॥ तं श्रीमच्छिवाख्यं गुरुं नित्यं नौमि । etc.

fol. 4b इति वीरेश्वरवीरचिते पद्धतिप्रकाशविवरणे भावविवरणं ।

Ends — fol. 28a

अन्यदप्याह । स्वत्रिकोणेति स्पष्टार्थं सारावल्यां ।

क्रूरदशायां क्रूरः प्रविश्य चांतर्दशां यदा कुरुते ।
पुंसां स्यात्संदेहस्तदारियोगे सदैव महान् भगस्तत्रैव
प्रवेशे बलवान् खेटशुभमित्रनिरीक्षितः ।
सौम्याधिमित्रवर्गस्थो मृत्युकृन्न भवेत्तदा

इति प्रकीर्णकविवरणं ॥ गोदावरी सौम्यतटस्थेति पद्यपंचकं स्पष्टार्थं ॥
इति गोपालदैवज्ञसुतवीरेश्वरविरचितं पद्धतिप्रकाशविवरणं समाप्तं ॥

गोलग्रामात्पूर्वमासन्नमेव पार्थाख्यं स्यात्पत्तनं सर्ववेद्यं ।
तत्रासीन्मे पूर्वजः शास्त्रवेत्ता वैदर्भेशप्राप्तसन्मानवित्तः ।
विनायकस्तस्य सुतो बभूव गोपालसंज्ञो गणकोति धीमान् ॥
वीरेश्वरस्तस्य सुतश्चकार सवासनाजातकपद्मटीकां ॥

संवत् १७१६ आश्विनकृष्णपंचमी सोमे ज्योतिर्विद्रामकृष्णेन लिखितमिदं पुस्तकं ॥ शुभं भूयात्सकलजनजने ॥ ॥ स्वार्थं ॥ ॥ परार्थं च ॥ काश्यां ॥

दैवज्ञवल्लभा — Daivajñavallabhā

No. 648 — 829 / 1887–91

Size — 6½ in. by 4¾ in.

Extent — 25 leaves; 9 lines to a page; 18–20 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting bold, clear and uniform; red pigment used for marking; yellow pigment used for corrections; the Ms. contains Adhyāyas 1–12.

Age — Saṁvat 1863.

Author — Varāhamihira. (In verse 1, line 2 the work is ascribed to Śrīpati.)

Subject — A treatise on astrology and divination.

Begins — fol. 1*b*

श्रीमते रामानुजाय नमः ॥
नत्वोद्रिरं तममलं भैरवमद्वैतमीस्वरं नृहरिं ॥
श्रीपतिनैषा क्रियते प्रश्ने दैवज्ञवल्लभा रचना
दीक्षार्थं दशभेदं व्योमचराणां निरुप्य भावफलं च
पृष्टो यद्यत् कथयति शुभाशुभं तत्तदन्यथा नोक्तं etc.

fol. 3*a* इति वराहमिहिराचार्यविरचितायां दैवज्ञवल्लभायां प्रभावतारो नाम प्रथमोऽध्यायः ॥

fol. 7*a* इति दैवज्ञवल्लभायां शुभाशुभाध्यायो द्वितीयः ॥

Ends — fol. 25*a*

लग्नात् स्मरेशत्रिसुतारिगश्चेद्दुर्वैकसौम्यैः शशभृद्युतोऽन्यैः ।
दृष्टो दिशेदाशुभदं विवाहं चिरात् सविघ्नं त्वशुभे क्षितश्चेत् ।
लग्नगं शशिसुतं शशिनं वा वीक्षिते वलयुतो यदि सुक्रः ।
योषिदवासिरचिरेण तदा स्यात् पापदृष्टसहितं तु नहीति ।
चरालयस्थौ यदि चंद्रलग्नौ विलोक्य मानौ भृगुनंदनेन ॥
पापग्रहाः कण्टकसंगताश्चेत् प्रहुतकांतां लभते तदानीं ॥
इति श्रीदैवज्ञवल्लभायां विवाहाध्यायो द्वादशः ॥
स्थिरे विलग्ने स्थिरलग्नगामिभिर्ग्रहैः शुभैश्चापि विलोकितश्चेत् ॥
सम्वत् १८६३ ॥ श्रीगोविंदाय नमो नमः

References — Mss. A — Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 263*a*; ii, 56*b*.

B - Descriptive Catalogues :- R. Mitra, Notices No. 1633. Also see I. O. Cat. Nos. 2991 and 6353.

दैवज्ञालंकृति Daivajñālaṁkṛti

No. 649 327 / 1882-83

Size — 8¾ in. by 3½ in.

Extent — 21 leaves; 11 lines to a page; 35 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old and musty in appearance; handwriting small but clear and uniform; borders ruled in double black lines; red pigment used for verse numbers and topical headings; edges of some folios slightly worn out; incomplete.

Age — Saṁvat 1803 : Śaka 1668.

Author — Tejasiṁha (composed in Śaka 1300; see Report for 1882-83 p. 32).

Suject — Jyotiṣa. Tājika.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीलंबोदराय नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥
श्रीसूर्याय नमः ॥ श्रीसर्वगुरुभ्यो नमः ॥ श्रीरस्तु ॥ छ ॥

कार्योद्रमेमरगणैरपि मान्यमूर्त्ति
नत्वा गुरौ गणपतिं प्रणतेरितार्त्ति ।
भक्तात्मनां मनसि कामदुघमिपां
वागीश्वरींमिह नतोस्म्यवबोधरूपां ॥ १ ॥

प्रायोत्र जातकफळे बहुकाळसाध्ये
बुद्धिर्नृणां स्फुरति नो खलु दुःखबोध्ये ॥
तत्ताजिकोक्तमनुवच्म्यनुभूय पूर्वं
संक्षिप्य वार्षिकविलग्नफलं स्फुटार्थं ॥ २ ॥ etc.

fol. 2*b* इति राशिफळं

Ends — fol. 21*a*

यस्मिन् विश्रामभाजः परमपृथुतरश्रेणयः सज्जनानां
सोयं प्राग्वाटवंशो जगति विजयते नल्पशाखातिशाली ॥ १ ॥

स्फूर्जच्चालुक्यवंशोद्भवनृपतितो भूषणीभूतकीर्त्तिः
श्रीम ... रंगदेवाह्वयपुरुषगतेः पादपद्मप्रसादात् ॥
सर्वव्यापारभारं समुखमुपगतः सद्गुणोदैकपात्रं
तत्तश्रीविक्रमाह्वे जनिविजितरिपुर्मंत्रिणः सत्समित्रं ॥

मंत्री तस्मादथादौ धृतविजयपदासिंहसंज्ञां दधानो
जज्ञे विद्वज्जनानां हृदयकुमुदमुदा ... वाक्चद्रिकाभूत्
स्याहित्यन्यापवादप्रमुखपरिणमत्सर्वशास्त्राधिपारं
प्राप्तः सौख्यैकपात्रं विनयनमुखैः सद्गुणैर्गीतकीर्त्तिः ॥ ३ ॥

तस्योच्चैर्मान्यबंधुस्तनुजरजनिनी ख्यातमादौ च तेजः
प्रांते सिंहेति नाम प्रदधदवनतः सर्वदा सद्गुरूणां ॥
किंचिल्लुब्धं प्रबोधः पृथुमतिविदुषां पादपद्मप्रसादा-
त्स्नेहौकः सज्जनानां विनयनपुतो लोकदुर्वाक्यभीरुः ॥ ४ ॥

दैवज्ञाळंकृतीति प्रथितमवितथं संज्ञया स प्रतेने
तेनेदं वत्सरीयं फळमिह सकळं सर्वलोकोपकृत्यैः ॥
हृज्जीवांतं विभूषाभरणगणनया बिभ्रते ये ग्रहेंद्राः
शश्वद्भूभृत्सभायामृतियनगुरुतामैत्रभाजोत्र ते स्युः ॥ ५ ॥

श्रीमद्भूभृद्विक्तमस्य — —

संवत् १८०३ वर्षे शाके १६६८ आषाढकृष्णप्रतिपद् १ रवौ ॥ पंड्या-दिवाकरसुतरत्नेश्वरस्य ॥

References — Mss. – Aufrecht's Catalogus Catalogorum –: i, 263*a*; See S. B. Dikshit : Bhār. Jyo. p. 490 and R. G. Bhandarkar : Report for 1882–83 p. 32.

द्वादशभावफल

Dvādaśabhāvaphala

No. 650

542
1899-1915

Size — 10⅛ in. by 4½ in.

Extent — 18 leaves; 17 lines to a page; 25-30 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in triple red lines and edges in double; red pigment used for verse numbers and colophons; yellow pigment used for corrections; white chalk also used; marginal notes; complete.

Age — Appears to be old.

Author — Not mentioned.

Subject — Horoscopy.

Begins — fol. 1*a*

॥ ॐ ॥ अथ द्वादसभावा लिष्यते ॥

भावप्रवृत्तौ हि फलं प्रवृत्तिः पूर्णं फलं भावसमांशकेषु
राशः क्रमाद्भावविरामकाले फलस्य नाशः कथितो मुनींद्रै ॥ १ ॥

व्याख्या ॥ भावे प्रवृत्तिर्भावप्रवृत्तिः तस्या फलं प्रवृत्तिः यदा ग्रहो भावे प्रवृत्तस्तदा फलप्रवृत्तिर्भावा सम्मुखे ॥

इति प्रथमसंध्यधिके ग्रहे फलप्रवृत्तिः फलारंभः इत्यर्थं ॥ etc.

fol. 3*a* इंती प्रथमभावफलं संपूर्णं ॥

Ends — fol. 18*b*

या सात्विकस्तस्य दयास्थिस्त्वं सत्याज्जर्वब्राह्मणा देवभक्तः
रजोधिकः काव्यकरः कुलस्त्रीसमप्रचित्तः पुरुषोतिशूरः ॥ ४ ॥

इति श्रीत्रिंशांशफलं संपूर्णः ॥ श्रीरस्तु

विद्वीनाथराज्यमांनो शेवशीलप्रियंवदः
यसश्वी वा स्थिरं द्रव्यो बुधसूर्यसमागमे ॥ १ ॥

गुरुभार्गवसंयोगे दिव्यदारामाहाधनी
कर्मस्तितिप्रमासाज्ञो वीद्याजीवी च जायते ॥ १ ॥

द्वादशभावविचार Dvādaśabhāvavicāra

No. 651 $\frac{328}{1882-83}$

Size — 9¾ in. by 5¼ in.

Extent — 10 leaves; 10–12 lines to a page; 25–28 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī Characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double black lines; red pigment used for verse numbers and topical headings; edges worn out; complete.

Ms. written by one Nilakaṇṭha.

Age — Saṁvat 1672, Śaka 1538.

Author — Not mentioned.

Subject — A mannual on astrology.

Begins — fol. 1b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

रजनीकररिपु स्यात् मूर्तिभे मेजसंस्थे ॥
बहुजनभृतीकारी भूपतितुल्यजातः
सकलगुणसमेतो राजचेष्टासुबुध्रिः ।
गुणविगुणविचारी भाग्यवंतो धनाढयः ॥ १

धनगेहस्थे राहुः । भवति पुमान् राजपूजितः श्रांते ॥
प्रथमे धनवान् त्यागी मेजस्थेपि सदा चपलः ॥ २ etc.

Ends — fol. 10b

लग्नेशो पंचमे स्थाने । जष्टे चंद्राष्टमे कुजे ।
ज्ञानबुधिविशेजेण तीर्थे मृत्यु न संशयः ॥ १ ॥

अष्टमे सिंहगे राशौ गुरुराहु समन्वितौ ।
नृपतो मान्यता चैव । द्वितीयामंगनात्सुखं ॥ २ ॥

संवत् १६७२ वजे? शके १५३८ प्रवर्त्तमाने ॥ जेष्टशुदि १० गुरौ ॥ अद्येह पेटपद्रे वास्तव्यं । कंडूजज्ञातिय । ज्यो ॥ श्री ५ केशवसुत ज्यो० विश्वनाथसुत ज्यो० पीडारसुतनीलकंठकेन लखितं राहुद्वादशभावगृहगतफलं समाप्तं ॥ श्रीरस्तु । श्रीशुभं भवतु । श्रीकल्याणमस्तु ॥ श्री ॥ श्री ॥

धीकोटि with टीका — Dhīkoṭi with Commentary

No. 652 — 868 / 1891-95

Size — $11\frac{7}{8}$ in. by $5\frac{1}{5}$ in.

Extent — 10 leaves ; 10 lines to a page ; 30-32 letters to a line.

Description — Thin country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; handwriting bold, clear and legible; red pigment used for marking the portion ; white chalk used for corrections ; edges slightly worn out ; the Ms. contains both text and commentary ; the text is complete.

Age — Saṁvat 1863 : Śaka 1728.

Author of text — Śrīpati,
„ comm. — Harikṛṣṇa.

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) — fol. 1b

ॐ स्वस्ति श्रीगणेशाय नमः

ॐ थ वक्रमार्ग उदयास्ताधिकारः ।

द्वितीय श्रीग्रकेंद्रांशात् ज्ञातव्यः ।

ॐस्यात् केंद्रग्निनृपैर ६२ लैवैरनिजुगोर्ध्वन्योद्रिनंदेदुभिः १९७
प्रत्यक् दंतगुणे ३३२ लैयीवसुकरै २८ शात्त्यां कुजोप्युद्गतः ।
धस्त्रैः प्रागुयान्नगांकनयनै २९७ वैक्रो रसांगैस्ततः ६६
पांथोडयंककरै २९७ लयीनखकुभि १२० स्यादुद्गतः प्राग्दिशि । १ । etc.

fol. 2a इति श्रीवक्रमार्ग उदयास्ताधिकारः

Begins (Comm.) — fol. 2b

ॐ श्रीगणेशाय नमः

ॐ गणपत्यं नमस्कृत्य सह सर्वतमोपहं
टीकां दिव्यां हरिकृष्णो धीकोटेस्तु करोत्पलं ।

fol. 5a इति धीकोटिग्रंथे चंद्रग्रहस्य कृतिः संपूर्णा ।

Ends (Text) — fol. 7b

धीकोटिदं सत्करणं प्रसिद्धं श्रीश्रीपतिः सारतरं चकार
ज्योतिर्विदा चंद्रपतंगयोश्च ज्ञानाय सद्यो ग्रहणस्य राहो ॥ ८ ॥

संवत् १८६३ फल्गुशुदी ७ भौमे शाका १७२८ श्रीराम ॥

Ends (Comm.) — fol. 10*b*

अस्य मध्ये राहुणा हीनं जातं ६।२।२५।१२ अंशस्थाने दशभि १० भैक्तं लब्धं विक्षेपकोष्टकं १८ शेषं २।२५।१२ अष्टादशकोष्ट १८ फलं ३४० अग्रिम-कोष्टकं १९ फलं ५।२।४५ द्वयोरंतरं १७२।४५ अंतरेण शेषांकं २।२५।१२

References — Mss. A – Aufrecht's Catalogus Catalogorum :– ii, 59*a*; iii, 59*a*.

B – Descriptive Catalogues :- Stein's Cat. of Jammu Mss. 164

ध्रुवभ्रमयन्त्र — Dhruvabhramayantra

No. 653 — 329 / 1882–83

Size — 9 in. by 4⅝ in.

Extent — 5 leaves ; 10 lines to a page ; 20 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance ; handwriting bold but careless and somewhat illegible; borders ruled in double black lines; red pigment used for marking; edges worn out ; moth-eaten in the centre of folios; complete.

The Ms. contains at the end another small work called चक्रयंत्र. ध्रुवभ्रमयंत्र forms a portion of the authors work called Yantrakaraṇāvali or Yantraratnāvalī.

Age — Appears to be old.

Author — Padmanābha.

Subject — Description of an instrument used in astronomy.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥

श्रीनर्मदानुग्रहलब्धजन्मनः पादारविंदं जनकस्य सद्गुरोः ॥
नत्वा त्रियामासमयावबोधकं ध्रुवभ्रमं यंत्रवरं ब्रवीम्यहं ॥ १ ॥ etc.

Ends — fol. 5a

नक्षत्रत्समयाज्ञानं तमिस्रायां पुरोहितं ॥
ध्रुवात्केनापि न प्रोक्तं त(देत)त्कौतुकात्कृतं ॥ ३१ ॥

इति श्रीनर्मदात्मजपद्मनाभविरचितायां यंत्रकरणावल्यां ध्रुवभ्रमाधिकारो द्वितीयः ॥ छ ॥

Begins — fol. 5a

अथ चक्रयंत्रमारभ्यते ॥
यक्तं चक्रांशकं परिघाश्चथश्रृंखलादिका
धा ... धात्री त्रिन्मधाराकल्प्याभाई च रवार्थं च ॥ १ ॥ etc.

Ends — fol. 5b

उन्नत लवगुणिता त्रिडया घु ... लो न्नतासि जीवाहत
फलधनुरहर्हलग्नतविहत स्याद्युगताशिषं ॥ ४ ॥

इति चक्रयंत्रग्रंथ समाप्त ॥ श्री ॥ छ ॥ श्री ॥ छ ॥

References — Mss. A – Aufrecht's Catalogus Catalogorum :– i, 273a; See S. B. Dikshit – Bhār. Jyo. pp. 755, 351.

B – Descriptive Catalogues :– B. B. R. A. S. Des. Cat. No. 245,

---

ध्रुवभ्रमणाधिकार — Dhruvabhramaṇādhikāra

No. 654 — 543 / 1899-1915

Size — 8 in. by 3¾ in.

Extent — 16 leaves; 9 lines to a page; 25 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines; red pigment used for marking the portion; yellow pigment used for corrections; folios numbered in both margins; the Ms. contains both the text and the commentary on ध्रुवभ्रमणाधिकार from यन्त्ररचनावलि.

Age — Appears to be old.

Author — of the text Padmanābha.
„ of the comm. Padmanābha.

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Comm.) — fol. 1*a*

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ ध्रुवभ्रमाख्योयं अधिकारो व्याख्यायते ॥ तत्रापि निर्विघ्नसमाप्त्यर्थं-मभीष्टदेवतानमस्कारश्लोकमिंद्रया वज्रयाह ॥

Begins (Text) — fol. 1*a*

श्रीनर्मदानुग्रहलब्धजन्मनः पदारविंदं जनकस्य सद्गुरोः ।
नत्वा त्रियामासमयादिबोधकं ध्रुवभ्रमं यंत्रवरं ब्रवीम्यथ ॥ १ ॥ etc.

Ends (Text) — fol. 16*a*

नक्षत्रात्समयज्ञानं तिमिस्रायाः पुरोदितं
ध्रुवाख्येनापि न प्रोक्तं तदेतत्कौतुकात्कृतं ३०

इति श्रीमन्नार्मदज्योतिर्विदात्मजपद्मनाभविरचितयंत्ररचनावल्यां स्वकृतौ ध्रुवभ्रमणाधिकारो द्वितीयः ॥ २ ॥ ग्रंथसंख्या २५५

Ends (Comm.) fol. 16*a*

यदि सायनसषड्भसूर्यघटिकाः वेधघटिकाभिर्हीनाः क्रियंते तदा ताभ्य-स्त्रिंशत्यान्याः शेषं रात्रेः एष्य घटिकाः स्युः लग्नं तु प्राग्वदिति अथ यंत्ररचना-मनुष्टुभाह —

References — See B. B. R. A. S. Des. Cat No. 245.

नक्षत्रचूडामणि — Nakṣatracūḍāmaṇi

No. 655 — 187 / 1902-1907

Size — $8\frac{1}{5}$ in. by 4 in.

Extent — 30 leaves ; 10 lines to a page ; 25-30 letters to a line.

Description — Modern paper with watermarks ; Devanāgarī characters ; handwriting clear and legible but not uniform ; borders ruled in double red lines ; edges of some folios slightly worn out ; complete.

Age — A modern copy.

Author — Yavanācārya.

Subject — The work deals with the differentiating characteristics of several zodiacal asterisms according to Indian astrology.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥

हस्त्यश्वबंधरथयानपुरप्रवेशभैषज्यमंत्रगृहहर्म्यसुरप्रतिष्ठा ।
यात्राविवाहमखदीक्षणचौलभौजी कुर्वंति शांतिकविधानमथाश्विनीषु । १ ॥

Ends — fol. 30*a*

अंतर्दशाविंशतिमासा । सप्त ।... विंशतिदिनानि । नक्षत्रांते द्विघपटिका अभुक्तगंडः । जन्मादिदिने पंचमा सेवा अपमृत्युः । द्वितीयंवर्षे ज्वरादि शस्त्रभयं । चत्वारिंशद्वर्षे पंचाशद्वर्षे वा अपमृत्युः । अष्टषष्टिवर्षे महाकंटकः । तत्परिहृते चतुरशीतिवर्षाणि परमायुः ॥ २७ ॥

इति यवनाचार्यकृतं नक्षत्रचूडामणि सप्तमः ॥ शुभमस्तु ॥ कृष्णापरमस्तु ॥

Reference — Mss. - A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum:- i, 273*a*; ii, 59*a*.

B-Descriptive Catalogues :- This work is described in Madras Triennial Cat. of Mss. Vol. I Part-I. B No. 371 and also in Madr. Des. Cat. Nos. 1379-94. There the work is accompanied by a Telugu comm.

नक्षत्रजातक Nakṣatrajātaka

No. 656 330 / 1882-83

Size — 9½ in. by 4⅓ in.

Extent — 9 leaves ; 9-10 lines to a page ; 32-35 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear. legible and uniform; borders ruled in double red lines ; red pigment used for verse numbers and topical headings ; incomplete.

The Ms is written by one Ratneśvara, son of Divākara.

Age — Appears to be old.

Author — Not Mentioned.

Subject — A mannual of astrology.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय ॥

श्रीमन्नृपविक्रमार्कसमयातितशालिवाहनशाके बार्हस्पत्यमानेन अमुक-संवत्सरे । अमुकअयने अमुकऋतौ । अमुकमासे । अमुकपक्षे । अमुकतिथौ अमुकवासरे ॥ दिनरात्रिगतमानघटिपलविधानं ॥ अमुकनक्षत्रे । अमुकयोगे । अमुककर्णे अमुकराशिस्थिते सूर्यादि सर्वे ग्रहा चंद्रराशिनवांशे अमुके ॥ अमु-काक्षे दैवत्ये । अमुकगुणै ॥ अमुकवर्णे ॥ अमुकयोनौ ॥ अमुकांगांस्थसूर्यनक्ष-त्रात् जन्मनक्षत्रे ॥ जन्मनक्षत्रवशात् अमुकदशायां ॥ अमुकलग्नवहमाने । लग्न-नवांशे अमुके नाम्नि ॥ तत्पतौ ॥ रविवर्ज । etc.

Ends — fol. 9*a*

दूरादध्वजत्साही चपलः कातरः वृतः ।
एकस्थानविरक्तश्च जानुस्थे भानुभे भवेत् ॥ ११

अधमस्वल्पजीवी च कृषीकर्मरतः सदा ।
सेवाविज्ञा भवेज्जातः पादस्थे भानुभे नर ॥ १२ ॥

अथशाराधानं प्रोक्तं पूर्वमशायुषा हि यत् ॥
नक्षत्रजातकालब्धप्रोक्तं तत्फलमुच्यते ॥ १ ॥

तत्राद्रादिप्रसूतस्य षडवर्षाणि रवेर्दशा ।
दशांतरा पंड्यादि दिवाकरसुत रत्नेश्वरेणेदं पुस्तकं

नक्षत्रप्रकरण — Nakṣatraprakaraṇa

No. 657 — 899 / 1884-87

Size — 8⅓ in. by 4 in.

Extent — 4 leaves; 8 lines to a page; 20 letters to a line.

Description — Modern paper; Devanāgarī characters; not old in appearance; handwriting careless but legible; borders ruled in double red lines; folios numbered in both margins; complete.

Age — Not very old.

Author — Not mentioned.

Subject — Astrology.

Begins — fol. 1b

श्रीगणेशाय नमः। अथ नक्षत्रप्रकरण लिख्यते ॥

अश्वयुक्ताश्विनी दस्राश्च दस्रतुरंगमं।
आद्या तुरंगं तुरगं अश्ववाजिहयं हयः। १ ॥

भरणी स्यादामयाम्यारोयुं दुर्गालयं तथा ॥
भारण्या याम्यकाले च धर्मराजांतको यमः ॥ २ ॥ etc.

Ends — fol. 3b

असितार्कश्वपुत्रश्च यमो मंद शनेश्चरः।
छायासूनुशनिः कोणाकृष्ण इत्याभिधीयते ॥ ७ ॥

तमो राहुः सहिकेय स्वर्भानुश्च विधुतथा।
अनुरोगी फणि चैव ज्ञेयं पर्यायनामभिः ॥ ८ ॥

केतुछाया ग्रहा शिखीश्चैव केत उत्पात रूपकत्
पर्यायतो हीतश्चेषामल्पथानानि योजयेत् ॥ छ ॥ श्री ॥ छ ॥

श्रीरस्तु छ ॥ नक्षत्रप्रकरण समाप्तः ॥ छ ॥ श्रीराम ॥ छ ॥

नरपतिजयचर्या Narapatijayacaryā

No. 658 $\frac{33}{1880-81}$

Size — 15 in. by 1¾ in.

Extent — 111 leaves; 3–4 lines to a page; 42–45 letters to a line.

Description — Palm-leaf ms; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्रा's; old in appearance; handwriting clear and legible except in a few leaves; edges worn out; red pigment used for marking verse numbers; borders ruled in triple black lines; the first 25 leaves extremely moth-eaten on the left hand side; written on two sides of the leaf leaving some space in the middle; there is a hole in the middle of each leaf to pass the string through; the folios are numbered as 1-68 and 1-43; complete.

Age — Saṁvat 1471.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

... ... मव्ययं शान्तं नितातं योगिनं प्रियं ।
सर्व्वानंदस्वरूपं यत्तद्वंदे ब्रह्म ... ...
... ... नरपतिरिति लोके ख्यातनामा विधास्ये ।
नरपतिजयचर्यानामकं शास्त्रमेतत् ॥ २ etc.

fol. 6*a* नरपतिजयचर्यास्वरोदये शास्त्रसंग्रहाध्यायः

fol. 15*a* नरपतिजयचर्यास्वरोदये स्वराध्यायो द्वितीयः ॥

fol. 68*b* इति अहिवलसल्योद्वारचक्रं समाप्तं ॥ छ ॥

Ends — fol. 43*a* (111*a*)

खंडिते खंडिसंयुक्ते छिद्रे भिन्ने च वक्रिते ।
धूम्रे कृष्णेरुणे सूर्ये स्थायी जयति सर्वदा ॥ ७१

भूवलानि समाप्यंते चतुरशीतिसंख्यया ।
यदाश्रया वलस्यापि शत्रुश्रीः करगामिनी ॥ ७२

इति भूवलानि समाप्तानि ॥ छ ॥ छ ॥ छ ॥
मंगलं महाश्रीः ॥ शुभं भवतु ॥ छ ॥ छ ॥ छ ॥

On fol. 43*b* (111*b*) we have: श्रीतालक । संवत् १४७१ वर्षे ।
श्रीजिनवर्द्धनसूरिभि

References :— See No. 524 / 1895–1902.

नरपतिजयचर्या — Narapatijayacaryā

No. 659 — 927 / 1886–92.

Size — 8¼ in. by 4⅞ in.

Extent — 329 leaves; 10 lines to a page; 22 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting bold and clear but not uniform; borders of some folios ruled in triple red lines and edges in

single; yellow pigment used for corrections; occasional marginal notes; the Ms. contains different diagrams; pagination not correct; complete.

The date of composition seems to be 1232.

Age — Saṁvat 1902.

Author — Narapati.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीरामजी श्रीगणपतयन्मः ॥

अव्यक्तमव्ययं शांतं etc. as in No. 535 / 1875-76.

fol. 8*a* इति श्रीनरपतिजयचर्यायां स्वरोदये षडंगे सप्ताध्याये शास्त्रसंग्रहाध्यायः प्रथमः ॥ १ ॥ छ ॥

Ends — fol. 32*b*

पूजयित्वा गणाधीशं etc. up to सयुक्तिसंयुक्तं ४ as in No. 524 / 1895-1902 followed by

विक्रमार्कगते काले पक्षाग्निभानु १२३२ वत्सरे
मासे चैत्रे सिते पक्षे प्रतिपत् भौमवासरे ५

षड्भिर्मंगैश्चकरिदं नृपतीनां जयावहं
अनुष्टुप्छंदसां श्लोकैः सार्द्धैः पंचसहस्रकै ६

इति श्रीनरपतिजयचर्य्यायां स्वरोदयषडंगे सप्ताध्याये शकुनांग समाप्तं षष्टमंगसंपूर्णं ग्रंथस्य पूर्तिम् संवत् १९०२.

References — See No. 535 / 1875-76.

नरपतिजयचर्या — Narapatijayacaryā

No. 660 — 484 / 1892-95

Size — 10⅓ in. by 6¼ in.

Extent — 16 leaves; 13 lines to a page; 30-32 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting bold, clear and legible; borders ruled in

double red lines; red pigment used for marking the portion; yellow pigment used for corrections; edges worn-out.

The Ms. contains 'सर्वतोभद्रचक्र'. The Text and the Commentary complete.

Age — Appears to be old.

Author — Narapati.

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) — fol. 1a

॥ श्रीगणेशाय नमः

अथातः संप्रवक्ष्यामि चक्रं त्रैलोक्यदीपकं
विख्यातं सर्वतोभद्रं सद्यः प्रत्ययकारकं १ etc.

Begins (Comm.) — fol. 1b

अथातो अनंतर्थार्थे हंसचारानंतरं सर्वतोभद्रनाम चक्रं प्रवक्ष्यामि किं वशिष्टं त्रैलोक्यदीपकं etc.

Ends — fol. 16b

अथ शुभानां यदि शेषविशोकं तत्फलमाह
वृक्षाणां जायते वृद्धि स्वकाले फलपुष्पयो
शुर्भिक्षं च महारोग्यं प्रजानां तत्र जायते
स्वचक्र परचक्रं च कदाचित् प्रजायते
बांधवा सुहृतः तत्रः शुभानां वेधसंभवे ८९

दीपो यथा गृहस्यांतरुद्योतयति सर्वतः
तथेदं सर्वतोभद्रं चक्रज्ञानप्रकाशकं ९०

इति नरपतिजयचर्यायां स्वरोदयटीकायां जयलक्ष्म्यां सर्वतोभद्रचक्र समाप्तः
शुभंमस्तु

Reference — See No. 535/1875-76.

नरपतिजयचर्या Narapatijayacaryā

No. 661 $\frac{322}{\text{Viśrāma(1)}}$

Size — 8¼ in. by 3⅞ in.

Extent — 159 leaves; 8-9 lines to a page; 20 letters to a line.

Description — Modern paper with watermarks; Devanāgarī characters; new in appearance; handwriting small, clear and uniform; borders not ruled; yellow pigment used for corrections; the Ms. contains numerous illustrations and diaprams; the Ms. contains 1-5 Adhyāyas; incomplete.

Age — A new copy.

Author. — Narapati.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥
अव्यक्तमव्ययं शांतं etc. as in No. 535 / 1875-76.

Ends abruptly — fol. 159*b*

सप्ताहान्मारयत्येवं दूर्वाहोमादि जीवयेत् ॥
अग्रे घातं तु वक्तव्यं पश्चाद्युद्धं समारभेत् ॥ ५१ ॥

विनाघातेन वै युद्धे जयो नास्ति कदाचना ॥ ५२ ॥

इत्युपघातः ॥

इति श्रीनरपतिजयचर्यास्वरोदये षडंगसप्ताध्याये बलाबलाध्यायः पंचमः समाप्तः ॥ ५ ॥

घोरे गूढे सूर्यकालानलाख्ये .....

References — See No. 535 / 1875-76.

नरपतिजयचर्या or स्वरोदय

Narapatijayacaryā or Svarodaya

No. 662

535 / 1875-76

Size — 10½ in. by 6⅝ in.

Extent — 80 leaves; 14-15 lines to a page; 25 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in two double black lines; red pigment used for marking the colophons; yellow pigment used for corrections; edges

slightly worn out; the Ms. contains numerous diagrams; complete.

Age — Saṁvat 1847 : Śaka 1712.

Author — Narapati; composed in 1176.

Subject — On divination from sounds.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥
अव्यक्तमव्ययं शांतं नितांतं योगिनां प्रियं ॥
सर्वानन्दस्वरूपं यत्तद्वंदेहं ब्रह्मसर्वगं ॥ १ ॥

विविधविबुधवंद्यां भारतीं वंद्यमाना
प्रचुरचतुरभावं दातुकामो जनेभ्यः ॥
नरपतिरिति, लोके ख्यातनामाभिधास्ये
नरपतिजयचर्यानामकं शास्त्रमेतत् ॥ २ ॥

सत्ये जयार्णवं नाम त्रेतायां ब्रह्मयामलं ॥
द्वापरे विजयाख्यातं कलौ चैव स्वरोदयः ॥ ३ ॥

ब्रह्मयामलमादौ स्यात् द्वितीयं विष्णुयामलम् ॥
रुद्रयामलमाख्यातं चतुर्थं चाहियामलम् ॥ ४ ॥

fol 4*a* इति नरपतिजयचर्यास्वरोदये शास्त्रसंग्रहाध्याय प्रथमः ॥

Ends — fol. 8C*a*

तत्र तस्मात्फलं वाच्यं वेष्टचक्रं सुनिश्चितम् ॥
गृहे शत्रु धार्य्यते मध्ये तत्परे च गृहाद्बहिः ।
तत्परे ग्राममध्ये तु चतुर्थे ग्रामबाह्यतः ॥
चौर्य्यकर्मशु नृष्टेषु शत्रूणां साधनेषु च ॥
चक्रं वेष्ट इति ख्यातं स्वरशास्त्रेषु सर्वदा ॥

इति श्रीनरपतिजयचर्य्या स्वरोदये ब्रह्मयामले उक्तचराशीतिचक्रभूवलचक्रमंत्रयंत्रादि तत्कालचन्द्रसु ... जागृतकविवेष्टचक्रः स्वरोदयः समाप्तः ॥ शुभमस्तु ॥ संवत् १८४७ शाके १७१२ चैत्रशुदि ७ भौमवासरे ॥ लिखितमिदं पोस्तकं अयोध्यानगरे वशिष्ठकुंडोपरिहुलासमिस्त्रेण स्वपाठार्थं गुरुचरणप्रसादात्

References — Mss. — A–Aufrecht's Catalogus Catalogorum :– i, 277*a*; ii, 60*a*, 206*b*; iii, 59*b*.

B – Descriptive Catalogues :– R. Mitra, Notices No. 1093; I. O. Cat. Nos. 31, 9–15 and 6425–29; B. B. R. A. S. Cat. Nos. 380–84; Mad. Des. Cat. No. 13939.

नरपतिजयचर्या or स्वरोदय

Narapatijayacaryā or Svarodaya

No. 663

335
1879-80

Size — 11 in. by 5 in.

Extent — 10 leaves; 11 lines to a page; 35-36 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राः; old in appearance; handwriting bold, clear and legible; borders ruled in two double black lines with a thick red line on them; red pigment used for verse numbers; edges extremely worn out; the Ms. contains some portion of Narapatijayacaryā.

Age — Fairly old.

Author — Narapati.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

ॐ ॥ ॐ नमः श्रीसारदायै । श्रीनवग्रहेभ्यो नमः ॥
अव्यक्तमव्ययं शांतं etc. as in No.535 / 1875–76.

fol. 4*b* इति नरपतिजयचर्यास्वरोदये षडंगे सप्ताध्याये शास्त्रसंग्रहाध्यायः ॥ प्रथमः ॥ १ ॥ छ ॥

Ends — fol. 10*b*

गुह्याद्गुह्यतरं सारमप्रकाश्यं प्रकाशितं ।
इदं स्वरोदयज्ञानं बानां मस्तके मणि ॥ २६

स्थूलसूक्ष्मतरज्ञानं सुबाधं सत्यप्रत्यदं ।
आश्चर्यं नास्तिके लोके आधारं आस्तिके जने ॥ २७ ॥

दुष्टे च दुर्जने क्षुद्रे अ ... ब्ये गुरुतल्पगे ।
हीन ... दुराचारे स्वरज्ञानं न दीयते । २८

शांते शुद्धे सदाचारे गुरुभक्तैकमानसे ।
चित्ते कृतज्ञे च देय एष स्वरोदयः ॥ २९

इति मात्रादिस्वरप्रकरणं समाप्तं ॥ छ ॥ ॥ श्री ॥

नरपतिजयचर्या or स्वरोदय

Narapatijayacaryā or Svarodaya

No. 664

437
A1881-82

Size — 10¾ in. by 4¾ in.

Extent — 104 leaves; 13 lines to a page; 42 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्रा's old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines with a thick yellow line between them; blank spaces in the centre of folios; red ink used for verse numbers; the Ms. contains numerous diagrams; edges slightly worn out; complete.

Age — Saṁvat 1747.

Author — Narapati.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ ॐ ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ ॐ ह्रीं नमः ॥ नमः सवित्रे ॥
अव्यक्तमव्ययं शांतं etc. as in No. 535/1875-76.

fol. 9*b* इति श्रीनरपतिजयचर्य्यां स्वरोदये स्वराध्यायः ॥

fol. 11*b* इति श्रीनरपतिजयचर्यायां स्वरोदयशास्त्रे षडंगे सप्ताध्याये सूक्षाराध्यायः ॥ छ ॥

Ends — fol. 103*b*

पूजयित्वा गणाधीशं etc. up to श्रीमन्नरपतिकविना रचितमिदं शाकुनं शास्त्रं ॥ ६ ॥ as in No. 524/1895-1902 followed by इति श्रीनरपतिजयचर्य्यां शकुनशास्त्र समाप्तमिति ॥ संवत् १७४७ वर्षे आसोजमासे शुक्लेपक्षे प्रतिपत्तिथौ लिखितमिदं पुस्तकं ॥ श्रीसाहिजहांनावादे ॥ भट्टश्रीगोकलसिंहवाचनाय। लिपीकृता एषा नरपतिजयचर्या स्वपठनाय परोपकाराय हेतवे ॥ ग्रंथाग्रंथ श्लोकसंख्या सहस्र ६००० चक्रसहितं ॥ छ ॥

यादृशं पुस्तकं दृष्टं तादृशं लिखितं मया।
यदि शुद्धमशुद्धं वा मम दोषो न दीयते ॥ १ ॥

कल्याणमस्तु ॥ श्री ॥

पं श्रीनरसागरजी शिष्यलिखितं तिलकसागर ॥ वं ... श्री ५
गोकुलजी रणछोड काशीऔदिच ढोलकीया ज्ञाती पठनार्थं ॥ १ ॥

Then follow some verses.

References — See No. 535 / 1875-76.

नरपतिजयचर्या or स्वरोदय

Narapatijayacaryā or Svarodaya

No. 665

331 / 1882-83

Size — 10½ in. by 4⅞ in.

Extent — 154 leaves; 12 lines to a page; 35 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting bold and uniform but not quite clear; it is illegible on most folios owing to the diffusion of ink; red pigment used for marking the portion; edges worn out; the Ms. is moth-eaten; complete.

Age — Saṁvat 1643 : Śaka 1509.

Author — Narapati.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ ॐ नमः श्रीसर्व्वज्ञाय ॥

अव्यक्तमव्ययं शातं etc. as in No. 535 / 1875-76.

fol. 3*b* इति श्रीनरपतिजयचर्यास्वरोदये शास्त्रसंग्रहाध्यायः प्रथमः ॥

Ends — fol. 154*a*

पूजयित्वा गणाधीशं etc. up to श्रीमन्नरपतिकविना रचितमिदं शाकुनं शास्त्रं ॥ etc. as in No. 524 / 1895-1902 followed by

षड्भिरंगैश्चकारेदं नृपतीनां जयावहं ॥
अनुष्टुप्छंदसीश्लेकैः सार्द्धपंचसहस्रकैः ॥

५५०० ग्रंथः ॥ इति श्रीपंडित श्रीनरपतिविरचितायां

नरपतिजयचर्यायां स्वरोदये शाकुनज्ञानं ॥
समाप्तमिदं नरपतिजयचर्याभिधं ज्योतिःशास्त्रं ॥

शुभमस्तु ॥ ॥ ६२ ॥

संवत् १६४३ वर्षे शाके १५०९ प्रवर्त्तमाने दक्षिणायने वर्षाऋतौ लौकिक आषाढमासे कृष्णपक्षे षष्टयां तिथौ भृगुवासरे श्रीशीकर्या श्रीपाति-

साहराज्ये पातिसाह अकबर लोहोरस्थे ॥ शीकरीमध्ये पुष्करणज्ञातीय ..... नरहरिलिषतं ॥ प्रोहि शांकरभगवानदास लघुसमस्तपठनार्थं पत्र १५४ । श्रीगणाधिपतये नमः ॥ संवत् १८१० शाके १६७५ अषाढशुद २ ग्रंथ घोवा-मध्ये भट जयदेवे पंड्या देवाकरसुतरत्नेश्वर कृष्णार्पण आपो छे ॥ ॥ श्रीरस्तु ॥

References — See No. 535 / 1875–76.

नरपतिजयचर्या or स्वरोदय

Narapatijayacaryā or Svarodaya

No. 666

524 / 1895–1902

Size — 9⅜ in. by 6¼ in.

Extent — 40 leaves; 16–20 lines to a page; 25–30 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting not uniform; fol. 1–18, handwriting legible but careless; from fol. 19 to the end handwriting small, clear and legible; borders of folios 1–18 ruled in single black lines; the rest have no borders; red pigment used for marking the topical headings and colophons, edges worn out; slightly moth-eaten; complete.

The work seems to have been composed in 1223.

Age — Saṁvat 1804.

Author — Narapati.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

सर्वज्ञं सकलं सदाशिवमयं शांतं नितांतं परं
नित्यानंदमनेकमेकममलं लोकोत्तरं शंकरं ॥
ध्यानध्यानविमोक्षकारणपदं ध्यायंति यं योगिनः
सां नत्वा परमेश्वरं नरपतिर्ब्रूते मतं शाकुनं ॥ १ ॥

ज्ञानं गौतमगर्गशाकुनमतं व्यासं वसिष्टं मयं
मांडव्यं जमदग्निजं जनकजं जाबालिजं पावनं ॥
मार्कंडेयपराशरं गुरुभवं मन्वत्रिभृग्वंगिरो
ये चान्ये च वसंतराजसदृशा ग्रंथा मया वीक्षता ॥ २ ॥

एतत् शास्त्रगणान्महोदधिमतं सर्वप्रधानं यतो
नानाभेदविचारचारसहितं व्यक्तं फलं निश्चितं
तस्माद्वस्तुसमुच्चयं क्रमगतं संगृह्य सर्वं ततो
वक्षे शाकुनरत्नपंचकमहं सत्यं सुबोधं जने ॥ ३ ॥

fol. 29a इति पंडितश्रीनरपतिविरचितायां नरपतिजयचर्यायां स्वरोदये वर्कंपे पोतकीरुतं समाप्तं ॥

fol. 33a इति नरपतिजयचर्यायां स्वरोदये पिंगुलाशकुनं समाप्तं ॥

Ends — fol. 39b

विद्यालये मालयसंज्ञे देशे धारापुरीरम्यनिवासवासी ।
नानागमज्ञो नृपलोकपूज्यो नाम्ना प्रदेवो विबुद्धः प्रसिद्धः ॥ ६६ ॥

स्वरबलफलवेत्तदिह तत्वेष्वभिज्ञो विदितशकुनशास्त्रस्तंत्रमंत्रप्रवीणः ॥
कलितगलितसारः चारचूडामणिज्ञो नरपतिरिति नाम तस्य पुत्रो बभूवः ॥ ६७ ॥

ज्ञाने नयसर्वज्ञो नृपगणपूज्यः सरस्वतीसिद्धः ॥
तेन कृतं शास्त्रमिदं प्रचुरगुण दोषरहितं च ॥ ६८ ॥

यो वेत्ति शास्त्रमेतत् । गुरुमुखकथितं सुयुक्तिसंयुक्तं ।
निवसति सदा समग्रा ज्ञानश्री तस्य करकमले ॥ ६९ ॥

विक्रमाऽर्कगते काले पक्षा २ ग्नि ३ भानु १२ वत्सरे १२२३
मासे चैत्रे सिते पक्षे प्रतिपद्भौमवासरे ॥ ७० ॥

इति श्रीमत्पणहिल्लनगरे ख्याते श्रीजयपालनृपराज्ये
श्रीमन्नरपतिकविना रचितमिदं शकुनं शास्त्रं ॥ ७१ ॥

इति श्रीनरपतिकविविरचितायां नरपतिजयचर्याग्रंथ संपूर्णं ॥
संवत् १८०४ मिती भाद्रवावदि ९ दिने इदं पुस्तिका समाप्ताः ॥

॥ श्रीरस्तु कल्याणमस्तु ॥ ॥

References — See No. 535 / 1875-76.

नरपतिजयचर्या
(चतुरशीतिचक्राणि)

Narapatijayacaryā
(Caturaśīticakrāṇi)

No. 667

483
1892-95

Size — 11⅞ in. by 6 in.
Extent — 61 leaves; 13 lines to a page; 35 letters to a line.

Description — Rough country paper; Devanāgarī characters; old and blackish in appearance; handwriting legible and uniform but sometimes not quite clear; borders ruled in two double black lines; edges worn out.

The Ms. contains 84 illustrations and diagrams; seems to be complete.

Age — Fairly old.

Author — Narapati.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ ॐ ॥ स्वस्ति श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसूर्याय नमः ॥
अव्यक्तमव्ययं शांतं etc. as in No. 535/ 1875–76.

Ends — fol. 61*a*

स्वरविवरविशेषैश्चक्रबंधैश्च भूम्यां विविधबलपताको ... का भेदरम्य ॥
नरपतिकविचंद्रः सर्वशास्त्रेष्वधीती नरपतिजयचर्या शास्त्रमेतच्चकार
विद्यालये etc. up to निवसति सदा समग्रां करांबुजे तस्य ज्ञानश्री
॥ ७ ॥ as in No. 524 / 1895–1902 followed by

हत्वा रिपुं नृपलक्ष्मीं दत्ते ... भूपतेर्न संदेहः ।
एतच्छास्त्रज्ञबुधश्चतुर्विधेश्चैव संग्रामे ॥ ८ ॥

श्रीमत्यणहिलनगरे ख्याते श्रीअजयपालनृपराज्ये
श्रीमन्नरपतिकविना रचितमिदं तत्र संस्थेन ॥ ९ ॥

इति श्रीनरपतिजयचर्या चतुराशीतिचक्राणि समाप्तानि शुभं भवतु ॥
छ ॥ शुभं भवतु ॥ लेषकपाठकयोः ॥ छ ॥

References — See No. 535/1875–76.

नरपतिजयचर्या with टीका जयलक्ष्मी

Narapatijayacaryā with Commentary Jayalakṣmī

158
A1883–84

No. 668

Size 12⅝ in. by 6¼ in.

Extent — 93 leaves; 16–17 lines to a page; 45 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; very old in appearance; handwriting neither clear and legible nor uniform; borders not ruled; edges worn out; red pigment used for marking the portion; occasional marginal notes; complete.

Age — Fairly old.

Author of Text — Narapati.

" " Comm. — Harivaṁśapāṭhaka.

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) — fol. 1*b*

ॐ श्रीगणेशाय नमः

नतिं कृत्वा गणेशाय विघ्नविध्वंसकारिणे
निर्विघ्नकृतिसार्थाय कमलापतये नमः ।
हरिवंशः कविः स्वाथः ... राथ च स्वरोदये
व्याख्यानं मातृकादीनां स्वराणां नामजन्मनां २

गुरुभ्यो बहुधा श्रुत्वा यथाज्ञानं यथा धिया
जयलक्ष्मीरिति मया टीकाराज्ञि विरच्यते etc.

Ends — fol. 93*b*

हेयशुक्तिभयं मूलं गोमयं मधुरोचना
फलाक्षतसमायुक्तं स्नानं बुधविकारनुत्
मदयत्पल्लवा जातीपुष्पाणि सितसर्षपाः
यध्वाज्यमिश्रितं स्नानं जीवस्य मुनिभाषितं

असिततिराजलेति ॥

इति हरिवंशपाठकविरचिता जयलक्ष्मी स्वरोदयटीका समाप्ता ॥ शुभमस्तु सर्वजगतां ॥

References — Mss. – Aufrecht's Catalogus Catalogorum :– ii, 60*a*, 206*a*; iii, 60*a*.

नरपतिजयचर्याटीका called जयलक्ष्मी

Narapatijayacaryāṭīkā called Jayalakṣmī

No. 669

928
1886-92

Size — 12½ in. by 5¾ in.

Extent — 135 leaves; 11 lines to page; 44–45 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī charactcers; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; red pigment used for marking the portion; yellow pigment often used for corrections; some folios seem to be missing; complete.

A Commentary on the Narapatijayacaryā by Harivaṁśapāṭhaka.

Age — Saṁvat 1909 (Śaka 1774).

Author — Harivaṁśapāṭhaka.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ ॐ ॥ ॐ नमो परमहंसारुढायै नमः

श्रीगणेशाय नमः

नतिं कृत्वा गणेशाय विघ्नविध्वंसकारिणे
निर्विघ्नकृतिसार्थाय गणाधिपतये नमः १

हरिवंशः कविः स्वार्थं परार्थं च स्वरोदये
व्याख्यानं मातृकादीनां स्वराणां नामजन्मनां २

गुरुभ्यो बहुधा श्रुत्वा यथाज्ञानं यथा धिया
जयलक्ष्मीरिति मया टीकाराज्ञी विरच्यते ३

अथ कविरानंदरुपं ब्रह्म नमस्करोति अव्यक्तमिति etc.

fol. 5*b* इति श्रीहरिवंशमहादेवविरचितायां नरपतिजयचर्य्याटीकायां जयलक्ष्म्यां शास्त्रसंग्रहाध्यायः प्रथमः

fol. 9*b* इति श्रीहरिवंशमहादेवविरचितायां नरपतिजयचर्यायां स्वरोदये जयलक्ष्मीटीकायां मात्रादिस्वरचक्राध्यायो द्वितीयः २

Ends — fol.

मांसीरक्तानि पुष्पाणि स्नानं भौमार्त्तिशांतिकृत्
हेमशुक्तिभवं मूलं गोमयं मधुरोचना
फलाक्षतसमायुक्तं स्नानं बुधविकारनुत्
मदयत्पल्लवा जातीपुष्पाणि सितसर्षपाः
मध्वाज्यमिश्रितं स्नानं जीवस्य मुनिभाषितं

असिततलांजलेति

इति हरिवंशपाठकविरचिता जयलक्ष्मीस्वरोदयटीकायां समाप्तमगमत् नरपतिजयचर्यायां स्वरांगचक्रांगभूवलांगत्रयांग सटीक संपूर्णम् संवत् १९०९ शके १७७४ ज्येष्टकृष्ण ९ बुधे लिखितं विप्रभवानीरामग्रामधातृतामध्ये लेख्यमु.

References — See No. 158/A1883-84.

नरपतिजयचर्याटीका called जयलक्ष्मी

Narapatijayacaryāṭīkā called Jayalakṣmī

No. 670

824
1887-91

Size — 9¼ in. by 4 in.

Extent — 186 leaves; 10 lines to a page; 40–42 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double black lines; red pigment used for marking; yellow pigment used for corrections; fol. 150 missing; folios numbered in both margins; edges of some folios slightly worn out; incomplete.

Same as No. 158 / A1883–84.

Age — Saṁvat 1751.

Author — Harivaṁśapāṭhaka.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः॥

नतिं कृत्वा गणेशाय विघ्नविध्वंसकारिणे ॥
निर्विघ्नकृतिसार्थाय कमलापतये नमः ॥
हारवंशः कविः स्वार्थं न परार्थं स्वरोदये ॥
व्याख्यानं मातृकादीनां स्वराणां नामजन्मनां ॥
गुरुभ्यो बहुधा श्रुत्वा यथाज्ञानं यथा धिया ॥
जयलक्ष्मीरिति मया टीकाराशी विरच्यते ॥

अथ कविरानंदस्वरूपं ब्रह्म नमस्करोति। अव्यक्तमिति। अव्यक्तं करचरणादिसितकृष्णादिरहितं शान्तं निर्गुणं योगिनां सनकादीनां नितांतं प्रियं। सर्वानंदस्वरूपं॥ एवं सर्वगं सर्वव्यापिनं यद्ब्रह्म तस्मै नमः। etc.

fol. 2*a* इति नरपतिजयचर्यास्वरोदये कविप्रशंसा

fol. 7*b* इति श्रीहारिवंशमहादेवविरचितायां नरपतिजयचर्य्याटीकायां जयलक्ष्म्यां शास्त्रसंग्रहाध्यायः प्रथमः ॥ १ ॥

Ends — fol. 187*a*

शुक्रपीडा विनाशाय स्नानं तु मुनिभाषितं
कृष्णतिलांजनं लोध्रं शतपुष्परसान्वितं
ताजायुक्ताभिषेकार्थं जलै रुग्वंति सौरिजं
एवं राहुकेत्वोर्मले इत्यादि स्पष्टमेव ॥

जयलक्ष्मीः संवत् १७... १ समै नाम शुभमस्तु ॥ प्रा० राम ॥ इति श्रीहरिवंशपाठकविरचितायां जयलक्ष्मीस्वरोदयटीका समाप्ता ॥ श्रीः ॥ छ ॥ शुभमस्तु सर्वजगत. ॥ श्रीगणेशसरस्वती गुरवो विजयंते ॥

नरपतिजयचर्याटीका
called जयलक्ष्मी

Narapatijayacaryāṭīkā
called Jayalakṣmī

No. 671

861
1891–95

Size — $10\frac{1}{8}$ in. by $4\frac{13}{16}$ in.

Extent — 89 leaves; 15 lines to a page; 50 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines and edges in single; red pigment used for marking verse numbers and colophons; yellow pigment used for corrections; complete.

Age — Appears to be old.

Author — Harivaṁśapāṭhaka.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

ॐ नमः ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

नतिं कृत्वा गणेशाय etc. as in No. 824/1887–91.

fol. 4*b* इति श्रीहारिवंशमहादेवविरचिता नरपतिचर्याटीकायां जयलक्ष्म्या शास्त्रसंग्रहाध्यायः प्रथमः ॥ छ ॥

fol. 8*a* इति ... मात्रादिस्वरचक्राध्यायो द्वितीयः ॥ छ ॥

Ends — fol. 89*a*

फलिनी चंदनं विष्णूमेलाचंदनहिंगुलैः
मासि रक्तानि पुष्पाणि स्नानं भौमार्त्तिशांतिकृत् ॥

हेमशुक्तिभवं मूलं गोमयं मधुरोचना ।
व्यलाक्षनसमायुक्तं स्नानं बुद्धविकारनुत् ॥
मदयंती पल्लवाजाती पुष्पाणि सितसर्षपाः ।
मध्वाज्यमिश्रितं स्नानं । जीवस्य मुनिभाषितम् ।
असिततिलांजनरोध्रयुता भरित्यादि लोकात् ।

इति श्रीहरिवंशपाठकविरचितायां नरपतिजयचर्या स्वरोदयटीका जयलक्ष्मीनाम्नी समाप्तिमागमत् ॥ शुभं भवतुः ।। श्रीः ॥

नरपतिजयचर्याटीका
or स्वरोदयटीका

Narapatijayacaryāṭīkā
or Svarodayaṭīkā

No. 672

336
1879-80

Size — 10½ in. by 4¾ in.

Extent — 67 leaves; 12 lines to a page; 45 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting legible and uniform but not quite clear; rather careless; borders ruled in double black lines; edges worn out; moth-eaten in the margins and elsewhere.

This is a commentary on Narapatijayacaryā and does not seem to be complete.

Age — Appears to be old.

Author — Narahari.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

ॐ नमः श्रीगणेशाय

सर्वविघ्नच्छिदे ।

तातं गुरुं च विबुधं नरसिंहमीशं नत्वा तदीपदययावगतानुसार्थैः ।
एतत्स्वरोदयसमुद्रगतिप्रसिद्धौ व्याख्यां ... वं नरहरिः प्रकरोति रम्यां ।

श्रीभैरवेंद्रपदपंकजसेवनोत्थकीर्तिः समस्तविबुधानसकृत्प्रणम्य ।
याचे यदीह भवति स्खलनं कदाचित् तत्रावनं कुरुत वंशमहाशयत्वात्

प्रारिप्सित परिसमाप्तिं निःप्रत्यूहमभिलषितमानः कविर्देवतानमस्कार-रूपं मंगलमाचरति । अव्यक्तमिति etc.

fol. 10*b* इति श्रीनरहरिकृतौ स्वरोदयटीकायां तिथिवारनक्षत्रस्वरचक्रविवरणं ॥

Ends — fol. 67*b*

इत्यादि ग्रहे एति राशयः क्रमाहुः यथा मेखो रश्वरे वृषश्चंद्रस्य मृगो मकरः कुंजस्य कन्या बुधस्य ककि पुलुश्च मीनः शुक्रस्य तनोरुच्चगृहानि तस्य उच्चस्यत् सप्तसंगृहं तत्रैचि यथा रेवत्यादिना तुलावृश्चिककर्कटमीनमकर कन्या-मेषाः प्रत्येकं नीचगृहाः। उच्चादिति ॥ उच्चा नीचावधिभूता नृपवर्ग चतुर्थ स्थानं ॥ २

नारदसंहिता — Nāradasaṁhitā

No. 673 — 160 / A188*j*-84

Size. — 12⅜ in. by 6 in.

Extent — 29 leaves; 12 lines to a page; 30-32 letters to a line.

Description — Rough country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting bold and clear but not uniform; red pigment used for colophons; yellow pigment used for corrections; borders not ruled; edges slightly worn out; incomplete.

Age — Appears to be old.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

ॐ श्रीगणेशाय नमः

ॐ उपणोरणुतरः साक्षादीश्वरो महतो महान्
आत्मा गुहायां निहतो जंतोर्ज्जयत्यंतींद्रियः
ब्रह्माचार्यो वशिष्टोत्रिमनुः यालरुपरोमशौ
मरीचिर्णारा व्यासो नारदः शौनको भृगुः २

च्यवनो यवनो गर्गः कश्यपश्च पराशरः
अष्टादशैते गंभीरा ज्योतिःशास्त्रप्रवर्तकाः ३

सिद्धांतसंहिताहोरारूपस्कंधत्रयात्मकं
वेदस्य निर्म्मलं चक्षुर्ज्ज्योतिःशास्त्रमनुत्तमं ४

अस्य शास्त्रस्य संबंधो वेदांगमिति कीर्तितः
अभिधेयं च जगतः शुभाशुभनिरूपणं
यज्ञाध्ययनसंक्रांतिग्रहषोडषशकर्म्मणां
प्रयोजनं च विज्ञेयं तत्तत्कालविनिर्णयः ६ etc.

fol. 2a इति नारदीसंहितायां शास्त्रोयनयनाध्यायः प्रथमः ।

fol. 6a इति श्रीनारदीसंहितायां ग्रहवारोध्यायो द्वितीयः २

fol. 28a इति नारदीयसंहितायां समावर्त्तनाध्यायः षडविंशतिः ॥

Ends — fol. 29b

उत्पात्तग्रहणादूर्द्ध्वं सप्ताहमखिलं ग्रहे ।
नाखिले त्रिदिवं नात्र नेष्टं त्र्यहमृतुत्रयं ॥ १८

ग्रस्तेस्ते त्रिदिनं पर्वपश्चाद्ग्रस्तोदये तथा ॥
संध्याकाले त्रिदिनं निःशेषे सप्त सप्त च ॥ १९ ।

मासांते पंचदिव ... ...

References — Mss. A – Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 287b; ii, 62b; 207a; iii. 62a.

B-Descriptive Catalogues :- Berlin Mss. Cat. by Weber. No. 862 ;

नारदीयसंहिता

Nāradīyasaṁhitā

No. 674

525
1895-1902

Size — 11 in. by 5⅓ in.

Extent — 60 leaves; 10 lines to a page; 35 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting bold, clear, legible and uniform; white chalk used for corrections; right-hand edges being torn, pasted with paper-slips; moth-eaten; complete in 37 Adhyāyas.

Same as No. 160 of A 1883-84,

Age — Saṁvat 1880.

Author — Not mentioned.

Begins — fol. 1b

॥ श्रीवरदमूर्तिर्जयति ॥

अणोरणुतरः साक्षादीश्वरो महतो महान् etc. as in No. 525/1895–1902.

fol. 2a इति नारदीयसंहितायां शास्त्रोपनयनाध्यायः प्रथमः ॥ १ ॥

fol. 8b इति श्रीनारदीयसंहितायां ग्रहचाराध्यायो द्वितीयः । २ ।

Ends — fol. 60a

इह संपदमश्नाति etc. up to धनपुत्रवान्स्यात् as in No. 525/1895–1902 followed by इति श्रीनारदीयसंहितायां श्राद्धलक्षणाध्यायः सप्तत्रिंशतमः । ३७ ।

शके खाग्नितिथ्युन्मिते । १५३० ॥ पिंगलावृते यस्योपिते पक्षतौ देवि तिथ्यां शनैर्वासरे संहितानारदीयां निजाश्वासहेतोर्हि कृष्णो लिलेखः ।

संवत् १८८० । मिति वैसाखवदि । ७ । सप्तम्यां शुक्रवासरे पुस्तक संपूर्ण लिपी सवाई जैपुरमध्ये क्षत्रियहरिदयाल ॥ श्रीः श्रीः श्रीः श्रीः

नारदीयसंहिता — Nāradiyasaṁhitā

No. 675 — 525 / 1895–1902

Extent — 56 leaves; 12 lines to a page; 28–35 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; *handwriting clear,* legible and uniform; red pigment used for marking the portion; yellow pigment used for corrections; the Ms. contains 1-37 Adhyāyas.

Same as No. 160 of A1883–84.

Age — Saṁvat 1883.

Author — Not mentioned.

Begins — fol. 1b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

अणोरणुतरः साक्षादीश्वरो महतो महान्

fol. 2a इति श्रीनारदीयसंहितायां शास्त्रोपनयनाध्याय प्रथमः ॥

fol. 3a इति श्रीनारदीयसंहितायां रविचारः २

fol. 3b इति श्री नारदीयसंहितायां चंद्रचारः ॥

fol. 7a इति श्रीग्रहचाराध्यायो द्वितीयः ॥

Ends — fol. 56a

त्रयोदशीचतुर्दश्योर्हानिर्द्वैनकलत्रयोः
अनंतपुण्यफलदा गजच्छाया त्रयोदशी १८
श्राद्धकर्मण्यमावास्या पक्षश्राद्धफलप्रदा
दस्रद्वय पुष्पचतुष्टये च हस्तत्रये मैत्रचतुष्टये च
सौम्यद्वये च श्रवणत्रये च श्राद्धप्रदाता वहपुत्रवान्स्यात् १९

इति श्रीनारदीयसंहितायां श्राद्धलक्षणाध्यायः समाप्तः सप्तत्रिंशोध्यायः सम्पूर्णम् संमत् १८८३

नावप्रदीप

Nāvapradīpa

No. 676

332
1882-83

Size — 9¼ in. by 5½ in.

Extent — 7 leaves; 11 lines to a page; 26 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines; red pigment used for verse numbers and colophons; folios numbered in both margins; complete.

Mr. S. B. Dikshit believes that the author of the present work is identical with Keśava, the author of the Muhūrtatattva and that he must have flourished about Śaka 1420.

Age — Saṁvat 1796 : Śaka 1662.

Author — Keśava.

Subject — An astrological treatise treating of muhūrta, or auspicious moments for taking the boat on the sea.

Begins fol. — 1b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ नावप्रतिदीपका लिख्यते ॥
श्रीहेरंबगिरीगुरूहरिहरः ब्रह्मार्क इंदु बुधः
भौमो जीवसीताशनितमपिता नत्वा पृथक् भक्तितः ॥

श्रीगर्गादिमुनिप्रणीतमखिलं लल्लावराहानि च
प्रोक्तं सप्तविधिश्च कर्मविदुषां नावप्रदिपाभिधां ॥ १ ॥
यस्याहगस्त्यो मुदयं प्रपन्नो सौम्येर्विदेशो गमनं च नावा ॥
चास्तेर्यथा बर्बरके च देशे यथा च देशांतरमागतं च ॥ २ ॥ etc.

fol. 2b इति नावप्रदिपे राशगुण प्रथमोध्यायः ॥ १ ॥

fol. [illegible]b इति नावप्रदीपे संभवाध्यायः द्वितियः ॥ २ ॥

Ends — fol. 7b

आसिन्वासिमुनिद्द्वर्गनगरे श्रीरामनास्थापीतो
मोढस्योस्मृतियं च वेदभिधया ज्ञानं कुले मेश्वरी ॥
ज्योतिःशास्त्रविचारसारचतुरो लीलाधरस्याद्विज-
तस्यो पुत्रसुकेशवेन रचितं नावप्रदीपाभिधां ॥ ७ ॥

इति श्रीकेशवविरचितायां श्रीनावप्रदीपे नाववर्णनं नाम षष्टमः ॥ ६ ॥ संवत् १७९६ वर्षे शाके १६६२ प्रवर्त्तमाने ज्येष्ठशुदप्रतिपदा १ । गुरुवासरे सीहारेमध्ये उदीच्यज्ञातिय पंडदेवाकरसुतरत्नेश्वरेण लिषितं ॥ छ ॥ आत्मपठनार्थं ॥ शुभं भवतु ॥ छ ॥

References — Mss. — Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 294b.

This is the only Ms. recorded by Aufrecht in his Catalogus Catalogorum.

See Dikshit : Bhār. Jyotih. p. 472.

निबन्धशिरोमणि — Nibandhaśromaṇi

No. 677 — 50 / A1883-84

Size — 9¼ in. by 6 in.

Extent — 8 leaves ; 14–15 lines to a page ; 25 letters to a line.

Description — Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; handwriting clear, legible and uniform ; red pigment used for marking the portion ; the Ms. contains the following topics :

1. ग्रहणनिर्णय
2. मासनिर्णय
3. क्षयमासनिर्णय
4. द्विराषाढनिर्णय
5. लुप्तसंवत्सरनिर्णय

Age — Appears to be old.

Author — Nṛsiṁha.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

ॐ श्रीगुरवे नमः आदौ ग्रहणशूलः मात्स्ये
ॐ त्रिषट् दशायोपगतं ३।६।१०।११ नराणां
शुभप्रदं स्याद् ग्रहणे रवींद्वोः
द्विसप्तनंदेषु च २।७।९।५ मध्यमं स्या-
च्छेषेष्व ४।८।१२।१ रिष्टं प्रवदंति तज्ज्ञाः etc.

fol. 8*a* इति श्रीनृसिंहेन विरचिते निबंधशिरोमणौ क्षयमासनिर्णयप्रकरणं ॥

Ends — fol. 8*b*

चांद्राब्दे क्रियचैत्रके यदि तदा मध्येज्यभं नास्ति चेत् ।
स्याच्चांद्राधिकवत्सरः स्फुटगुरोः भं नास्ति चेद्गौरवः ।
बाणे भैरणिवत्सरैर्गुणमितैर्मासेर्नखैर्वासरैः ।
वेदार्थैर्घटिका ८५।३।२०।५४।१।४२ भिरेव हि यदा स्याल्लुप्तसंवत्सरः ।

तथा च सूर्य्यसिद्धांते ॥

गुरोर्मध्यमसंक्रांतिर्हीनो यच्चंद्रवत्सरे ।
अधिसंवत्सरस्तस्मिन्वर्नसंर्वशुभादिषु ।
वर्जनीया प्रयत्नेन प्रतिष्ठाद्याः क्रियास्तथा
स्फुटसंक्रांतिहीनश्चेत्केप्याहुरधिमासवत् ।

इति श्रीनिबंधशिरोमणौ लुप्तसंवत्सरनिर्णयः ॥

References — Mss. Aufrecht's Catalogus Catalogorum :– i, 29*b*.
This is the only Ms. recorded by Aufrecht.

निषेकोदाहरण — Niṣekodāharaṇa

No. 678 — 869 / 1891-95

Size — 8⅝ in. by 4⅜ in.

Extent — 5 leaves; 11 lines to a page; 30 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting rather careless but legible and uniform; edges slightly worn out; complete.

This is the only Ms. recorded by Aufrecht in his Catalogues Catalogorum.

Age — Saṁvat 1831.

Author — Lālacandra.
Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ सं १७३२ वर्षे शाके १५९७ प्र. आश्विनवदि ८ गुरौ घटी ३७।१० मृगशिर ३७।१३ सिद्धि १८।४४ सू ५।२ इष्ट ५।३२ कन्यलग्ने कर्मचंद्रस्य जन्माभवत् ॥ etc.

Ends — fol. 5*a*

पक्षांततिथेरवसानकाले ॥ स्फुटौ विधेयौ खलु पुष्पदंतौ ॥
राकावसाने निशिशीतरश्मेर्दिने रवेरंशकलादिग्राह्याः ॥

इति श्रीलालचंद्रकृतनिषेकोदाहरणं ॥ संवत् १८३१ द्वि वैशाखकृष्ण ९ बुधे शुभं भूयात् ॥

———

पञ्चपक्षिनिरूपण — Pañcapakṣinirūpaṇa

No. 679 — 931 / 1886-92

Size — 8¾ in. by 4⅛ in.

Extent — 10 leaves; 7-10 lines to a page; 30 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; handwriting clear and legible but not quite uniform; borders not ruled; complete.

Age — Saṁvat 1904.

Author — Narapati.

Subject — Augury.

Begins — fol. 1*b*

श्री गणेशाय नमः ॥
नमस्कृत्य हरिं देवं गुरुं शास्त्रविशारदं ।
भविष्यदर्थबोधाय वक्ष्येहं पंचपक्षिणं १

अनेन शास्त्रसारेण लोके कालत्रयं प्रति ॥
बलाबलानि दृश्यंते कार्ये कार्येष्वसंशयः २ etc.

Ends — fol. 10*b*

गणयित्वाकनेराशौ विभजेत्पंचभिः पुनः
अवशिष्टस्तथा राशिजीवश्वर इतीरितः

श्वरा पृथक् कृत्य गणनीयाः वर्णश्वर पृथक् कृत्य गणनीयाः कियंतौ वर्ण एवं गणनीय सर्वासां संख्यामानानां मेलनं कृत्वा पंचभोर्मक्ता शेषो जीवश्वरो प्रोक्तः एवं उभयोर्गणयित्वा यस्य समीचीनं तेन अपरस्मिन् युद्धार्थं गंतव्यं इति नरपतेनोक्तं पंचपक्षी समाप्तं ॥ सं १९०४ तत्र प्र. ज्येष्टकृष्ण ९ रवौ लिपिकृतवालमुकुंद स्वपठनार्थं मानकचंद गुर्ज्जरज्ञातीये शुभं भूयः ।

References — Mss.:- Aufrecht's Catalogus Catalogorum :-
This is the only Ms. recorded by Aufrecht. in his Catalogus Catalogorum.

पञ्चपक्षिनिरूपण from जातकरत्नाकर

Pañcapakṣinirūpaṇa from Jātakaratnākara

No. 680

930
1886-92

Size — $8\frac{5}{8}$ in. by $4\frac{1}{8}$ in.

Extent — 6 leaves; 8 lines to a page; 22 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; handwriting clear, legible and uniform; borders not ruled; edges slightly worn out.

The Ms. contains a chapter called पञ्चपक्षिनिरूपण from the work जातकरत्नाकर.

Age — Appears to be old.

Author — Not mentioned.

Subject — Astrology.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
नत्वा विघ्नेश्वरं वाणीं पंचपक्षिनिदर्शनं ॥
पुरागस्तेन देवेभ्यः प्रोक्तं संक्षिप्यते मया ।
भेरंडकचकोराख्यः काककुक्कुटकेकिनः ॥
श्वेतपीतारुणश्यामो नीलाः स्युः पंच पक्षिणः २ etc.

Ends — fol. 6a

इदं शास्त्रं महार्थं तु ज्ञेयं गुरुमुखान् शिला ॥
प्रीत्यागस्त्य तव प्रोक्तं रहस्यं रक्षतां त्वया ॥.....
षण्मुखः कुंभजन्माजस्मर्तव्यास्तदुपक्रमात्
एतच्छास्त्रं स्कंदभक्तया स्कंदवृतकृतेन च ५१

सिद्धिर्भवति सर्वेषां नान्यथा सिद्धभाषितं
पारिजाताख्यशास्त्रेऽस्मिन्खंडे रत्नाकराभिधा ५२

प्रश्नशास्त्रमिदं प्रोक्तं चतुर्थाध्यायसंज्ञितं ।
इति श्रीजातकरत्नाकरे पंचपक्षिनिरूपणो नामश्चतुर्थोध्यायः ॥

पञ्चपक्षिप्रश्नग्रन्थ — Pañcapakṣiprasnagrantha

No. 681 — 333 / 1882–83

Size — 9⅝ in. by 4⅛ in.

Extent — 5 leaves; 12 lines to a page; 25 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear and legible but rather careless; borders ruled in triple red lines; red pigment used for verse numbers and colophons; folios numbered in both margins; complete.

Age — Saṁvat 1813.

Author — Not mentioned.

Subject — A treatise on augury.

Begins — fol. 1b

श्रीझटितिबोधकाराय नमः ॥
अथ पंचपक्षीप्रश्नं लीख्यते ॥
नमस्कृत्य हरिं देवं सर्वशास्त्रविशारदं ॥
भविष्यदर्थबोधाय वक्ष्यंते पंचपक्षिणः ॥ १ ॥
अनेन शास्त्रसारेण लोके कालत्रयं प्रति ॥
फलाफलानि दृश्यंते कार्याकार्येष्वसंशयं ॥ २ ॥ etc.

Ends — fol. 5a

उर्द्धस्थेष्वपि चोत्तमेषु च यमाहुस्तथानुत्तमा-
म्नासिकिवणमयियुतां यजुषि हान्यस्याच्छपूर्वस्य नः ॥
वर्णक्रमचतुश्लोकीं वर्णक्रमविचक्षणः ॥
पाठतश्चार्थतो ज्ञात्वा विजयिष्व दिशो दिशः ॥ १ ॥ छ ॥

स्वस्ति श्री संवत् १८१३ कार्त्तिकवदि २ सोमे। सीहंपुरवासी पंड्या-देवाकरसुतरलेश्वरेण लिखितं ॥ पंचपक्षी ग्रंथ ॥ भाईवीरेश्वरपठनार्थं ॥ शुभं भवतु ॥ श्रीरस्तु ॥

पञ्चसिद्धान्तिका — Pañcasiddhāntikā

No. 682 — 37 / 1874-75

Size — 8 in. by 13¼ in.

Extent — 49 leaves; 15 lines to a page; 15-20 letters to a line.

Description — Modern paper with watermarks; Devanāgarī characters; new in appearance; handwriring bold, clear and uniform; written on one side; complete.

Age — A modern copy.

Author — Varāhamihira.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1

पञ्चसिद्धांतिका

दिनकरवशिष्टपूर्वान्विविधमुनीन्प्रणम्य भक्त्यादौ ।
जनकं गुरुं च शास्त्रे येनास्मिन्नः कृतो बोधः ॥ १ ॥ etc.

Ends — fol. 49

अष्टनवतिर्ज्या नवतिर्दलं मनुभिस्त्रयोदशविहीनः
गुणरुद्रैः शून्यार्काद्युनेन शतेन शशिनवकम्
अतिजगतिभिरर्कारस्ते मेत्यन्तो भवतिभिर्विरंशम्
षोडशसार्द्धा सौरश्चरति रवेः सर्वदा हीनः
शनैश्चरः पौलिशसिद्धान्ते ताराग्रहाः एवम्

इत्याचार्यवराहमि (हि) रकृतायां पञ्चसिद्धान्तिका समाप्ता ॥ छ ॥ श्री ॥ श्री ॥ छ

Reference — See No. 338 / 1879-80.

पञ्चसिद्धान्तिका Pañcasiddhāntikā

No. 683 338 / 1879-80

Size — 10⅜ in. by 4⅞ in.

Extent — 22 leaves; 10-12 lines to a page; 28-30 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting legible but careless, also not uniform; borders carelessly ruled in two double black lines; red pigment used for verse numbers; edges worn out; complete.

Age — Saṁvat 1673.

Author — Varāhamihira.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1b

॥ श्रीरामत्राय नमः ॥

दिनकरवसिष्टपूर्वान् विविधमुनींद्रान् प्रणम्य भक्त्यादौ ॥
जनकं गुरुं च शास्त्रे येनास्मिन्नः कृतो बोधः ॥ १

पूर्वाचार्यमतेभ्यो यच्छ्रेष्टलघुस्फुटं बीजं ॥
त ... दि ... महं रहस्यमभ्युद्यतो वक्तुं ॥ २ ।

पौलिशरोमकवासिष्टसौपैतामदास्तु पंच सिद्धांताः ॥
पंचभ्यो द्वावाद्यौ व्याख्यातौ लाटदेवेन ॥ ३ ॥ etc.

Ends — fol. 22a

विधृतिशररसषट्कवर्कशशांके त्रिघ्ने धृतिरुद्रै भाजिते-
ग्रहते सौरस्य धृतिरुरष्टाभिसार्धार्कहाभिरुदितः
प्राक् । अष्टनवतिर्ज्या नवतिर्दलं च मनुभिस्त्रयोदश-
विहीनः गुणरुद्रैः शून्यार्काद्वयुनेन शक्लेन शशिनवकं ।

अतिजग ... रकस्तिमेत्यंतो नवतिभिर्विरंशं षोडशसार्धात्सौरश्चरः ...
तिर ... बेः सर्वदा हीनः ॥ शनैश्चरः ॥ पौलिशसिद्धांते ताराग्रहाः ॥

इत्याचार्यवराहमिहिरकृता पंचसिद्धांतिका समाप्ता ॥

संवत् १६७३ वर्षे शाके १५३८ प्रवर्त्तमाने द्वितीयाश्विनशुदि २ बुधे अद्येह स्तंभतीर्थवास्तव्यं पंडितश्रीपीतांबर तत्पुत्रः श्रीश्रीरंगत्पुत्रः पंडितमान-

तत्तनयो पंडितगोविंदः तस्यात्मजेन शंकरेणेयं पंचसिद्धांतिका लिखिता ॥ आत्मपठनार्थं तथा परोपकृतये च ॥ शुभं भवतु ॥

References — (1) Mss. A- Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- I, 317*a*.

B - Descriptive Catalogues :- I. O. Cat. No. 6288; see also Dikshit - Indian Astronomy pp. 150 ff.

(2) Printed Editions :- Text edited with an original Commentary in Sanskrit and an English Translation and introduction by G. Thibaut and MM. Sudhākara Dvivedi, Benares, 1889.

पञ्चशिरा

Pañcaśirā

No. 684

421 / 1895-98

Size — 11⅛ in. by 5 in.

Extent — 13 leaves ; 9 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description — Country paper ; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double black lines and edges also ruled in double black lines; red pigment used for marking; yellow pigment used for corrections; complete.

Age — Saṁvat 1905.

Author — Prajāpatidāsa.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

... इष्टदेवं न (म) स्कृत्य गोपालं कुलदैवतं ॥
श्रीप्रजापतिदासेन क्रियते ग्रंथसंग्रहः ॥ १ ॥

नवग्रहान् नमस्कृत्य देवीं सारस्वतीं तथा ॥
प्रणिपत्य गुरुं किंचिज्ज्योतिर्ग्रंथं वदाम्यहं ॥ २ ॥ etc.

fol. 3*b* इति शिशुरिष्टो नाम प्रथमोध्यायः १ ॥

fol. 4b इति मातृरिष्टो नाम द्वितीयोध्यायः ॥

Ends — fol. 12b

छिद्रे बुधद्वये शून्ये जन्मविधुं धनुजे कुजे ।
शुक्रशून्यद्वये कर्म मृत्युर्भवति नान्यथा ॥
समुदायं पदारिष्टं यदुक्तं लग्नसंग्रहे ॥
पापयोगे भवेद्रिष्टं शुभयोगे भवेच्छुभं ॥

॥ इति प्रजापतिदासकृतो पंचशिरा संपूर्ण ॥

॥ सं १९०५ महाशुदि २ गुरुवासरे लि. चिरंजीव रामप्रताप दंडाधिपमाह ॥

दिवार्द्धप्रक्रमेणैव रात्रौ षट्प्रक्रमेण च ॥
षट्पंचपरिवर्त्तेन दिवारात्रौ विधीयते ॥ १

दिनेऽर्द्धप्रहरेषा ॥ अर्कशुक्रबुधशशिनिमंदगुरुमहीज अर्काः ॥
निशायाः अर्कगुरुशशिशुक्रकुजमंदबुधर्काः ॥ १ ॥

Then follows :- ॥ श्रीरामजी ॥ अथोदाहरणं श्रीमहमदसाहस्य etc.

Ends — fol. 13b

॥ के. प. वर्षे शशुक्रके. कुं. व. श. गु. कुं. ब. चं

References — See No. 870 / 1891-95.

पञ्चस्वरा or
पञ्चशरानिर्णय

Pañcasvarā or
Pañcaśarānirṇaya

No. 685

334
1882-83

Size — 9⅞ in. by 4½ in.

Extent — 10 leaves ; 12 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description — Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; handwriting clear, legible and uniform ; borders ruled in triple red lines; red pigment used for marking verse numbers ; folios numbered in both margins ; complete.

Age — Saṁvat 1811 : Śaka 1676.

Author — Prajāpatidāsa.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ ॥ श्रीवाग्देवी नमः ॥
अथ त्रिःपताकी लिख्यते ॥
इष्टदेवं नमस्कृत्य गोपालं कुलदैवतं ॥
श्रीप्रजापतिदासेन क्रियते ग्रंथसंग्रहः ॥ १ ॥ etc.

fol. 3b इति शिशुरिष्टो नाम प्रथमोध्यायः ॥ छ ॥

fol. 4b इति मातृरिष्टो नाम द्वितीयाध्यायः ॥ २ ॥

Ends — fol. 10b

प्रथमं त्रितयं शून्यंमते च कुजसंस्थितौ ॥
वर्षः संक्लेशदो नाम शुभयोगे शुभप्रदः ॥ ११ ॥

दशशून्यं भवेद्यत्र वर्षश्च गुरुशुक्रयोः ॥
क्लेशमात्रं भवेत्तस्य जीवनो नात्र संशयः ॥ १२ ॥

छिद्रे बुधद्वये शून्ये जन्मविधुं धनुजे कुजे ॥
शून्ये शुक्रद्वय कर्माणि मृत्युर्भवति नान्यथा ॥ १३ ॥

समुदायं यदारिष्टं यदुक्तं लग्नसंग्रहे ॥
पापयोगे भवेद्रिष्टं शुभयोगे भवेच्छुभं ॥ १४ ॥ छ ॥

इति प्रजापतिदासकृतः पंचशरानिर्णयः ॥ छ ॥

स्वस्ति संवत् १८११ वर्षे शोके १६७६ प्र० । श्रावणमासे शुक्लपक्षे तिथौ १३ बुधे ॥ शीहोरपुरेवासी उदीच्यसहस्रज्ञातीय पंड्यादेवाकरसुत-रत्नेश्वरेण लिखितं ॥ आत्मपठनार्थं ॥ भाईवीरेश्वरपठनार्थं ॥ शुभं भवतु ॥ तैलाद्रक्षे० । १ ॥ यादृशं पुस्तकं० ॥ २ ॥

पञ्चस्वरा or
पञ्चशरानिर्णय

Pañcasvarā or
Pañcaśarānirṇaya

No. 686

870
1891-95

Size — 10 in. by 5⅛ in.

Extent — 23 leaves; 7 lines to a page; 25-26 letters to a line.

Description — Thin country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting bold, clear, legible and uniform; red pigment used for marking verse numbers and

topical headings and colophons; yellow pigment used for corrections; the Ms. contains Adhyāyas 1–7 complete.

Age — Śaka 1761 : Saṁvat 1896.

Author — Prajāpatidāsa.

Subject — On divination.

Begins — fol. 1*a*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

इष्टदेवं नमस्कृत्य गोपालं कुलदैवतं
श्रीप्रजापतिदासेन क्रियते ग्रंथसंग्रह ॥ १ ॥

नवग्रहान्नमस्कृत्य देवीं चैव सरस्वतीं
प्रणिपत्य गुरुं किंचिज्ज्योतिग्रंथं वदाम्यहं ॥ २ ॥

वराहकृतसूत्रेण यत्किंचित्क्रियते मया
ज्योतिर्विद्भिः पुरा सर्वैः कृतं निर्णयविस्तरं ॥ ३ ॥

पंचशराभिधानं च ग्रंथं निधनसंग्रहं
किंचिदुद्देशगम्यं च स्वल्पं वक्षामि शाश्वतं ॥ ४ ॥ etc.

fol. 6*a* इति शिशुरिष्टं प्रथमोध्यायः ॥

fol. 7*a* इति मातृरिष्टं द्वितीयोध्यायः ॥

Ends — fol. 23*b*

कुंडलीद्वयफलमाह

शुभं विभौ बुधे च स्यान्मरणं राहुमंदयोः
गुरुद्वये महीसौख्यं दुःखं स्याद्भौमसूर्ययोः १

ज्योतिर्विदः प्रश्यंतु ग्रहाणां सुविचारका
पंचस्वरादितो यद्वै संगृह्य निधनं कृतं २

इति प्रजापतिदासविरचिते पंचशरानिर्णये मृत्युज्ञानं सप्तमोध्यायः ७ समाप्तः ॥ संवत् १८९६ शाके १७६१ भाद्रपद शुक्ला १५ चंद्रवासरे लिखतं हुकमरामपठनार्थं शुभं भवतु

केतुपताकी केतुकुंडली गुरुपताकी गुरुकुंडली

References — Mss – A– Aufrecht's Catalogus Catalogorum :– i, 317*a*; ii, 69*b*; iii, 68*a*.

B – Descriptive Catalogues :– R. Mitra, Notices, No. 1478 (with Appaya Dikshita's Commen-

tary); Calcutta Sanskrit College, Des. Cat. Part IX, No. 62.

पञ्चस्वराटिप्पण

Pañcasvarāṭippaṇa

871
1891-95

No. 687

Size — 9⅞ in. by 4½ in.

Extent — 10 leaves; 11 line to a page; 30 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; slightly moth-eaten; folios numbered in both margins; complete.

Same as No. 161 / A1883-84.

Age — Saṁvat 1861.

Author — Gauḍabhaṭṭācārya.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1a

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ पंचस्वरादिटिप्पणं मृत्युवर्षज्ञानमाह गणितोत्रिवरोराशशिस्वरोनीकेकृत्यगणनां कृत्वा मृत्युर्वर्षज्ञेयं गणनायां कृतायां ससंशून्यानि यस्मिन्वर्षे वर्षे भवंति तस्मिन्वर्षे मृत्युर्वाच्यः etc.

Ends — fol. 10a

जन्मकाले भवे लग्नं मूर्तो भवति निश्चितं
नवभिश्च कृते चंद्रो राहुभौमौ रसाः समाः
शेषाश्चत्वारि वर्षाणि के चक्षुचक्रे तिचारयेत् १

मंदारो राहुचंद्रौ च एकनाड्यां यदाद्भुतः
तदा काले भवेन्मृत्युर्जीवराहु च कषदौ २

इति पंचशाराटिपण संपूर्णं संवत १८६१ मीति मार्गसिष कृष्णपक्ष ११ ॥ श्रीरस्तु कल्याणमस्तु ॥ १ ॥

पञ्चस्वराटिप्पणी Pañcasvarāṭippaṇī

No. 688 161 / A1883-84

Size — 14¼ in. by 5⅞ in.

Extent — 5 leaves; 12-13 lines to a page; 45 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting not quite clear; portion sometimes scratched off; edges torn and moth-eaten; complete.

Age — Appears to be old.

Author — Gauḍabhaṭṭācārya.

Subject — A Commentary on the Pañcasvarā of Prajāpatidāsa.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ पंचस्वराटिप्पणं लिख्यते

मृत्युवर्षज्ञानम् गणयित्वेति वयो राशिस्वरान्नेकीकृत्य गणना कृत्वा मृत्युर्वर्षं ज्ञेयम् गणनाकृतायां सप्त ७ ... न्यानि यस्मिन्वर्षे भवंति तस्मिन्वर्षे मृत्युर्वाच्यः etc.

Ends — fol. 5*a*

अथ भृगोः शु. शु. १३ । ३५ धनं. शु. सू. ३ । ५४ रोगः शु. चं. ९ । ४३ कुशलं शु. मं. ५ । ११ धननाशो रोगश्च शु. बु. ११ । २ सुखं. शु. श. ६ । २८ धनसुखं. शु. गु. ७ । ४७ भार्यानाशः कलहश्च वं धनं वा शु. वा. बंधनं इत्यंतर्दशाफलाफलम् इति श्रीगौडभट्टाचार्यकृतं पंचस्वराटिपणम् समाप्तम् शुभं शुभं शुभं

References — Mss. A - Aufrecht's Catalogus Catalogorum - i, 317*a*; ii, 209*a*; iii, 68*a*.

B - Descriptive Catalogues :- See Ulwar Mss. Cat, No. 1831, Extract No. 512.

पञ्चाङ्गकौतुक Pañcāṅgakautuka

No. 689 537 / 1875-76

Size — 10⅛ in. by 5¾ in.

Extent — 38 leaves; 11 lines to a page; 32 letters to a line.

Description — Smooth country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines on all sides; the Ms. contains various Koṣṭakas; complete.

Age — Not very old.

Author — Ratnakaṇṭha.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1b

ॐ श्रीगणाधिपतये नमः

ॐ नत्वा लम्बोदरं वाणीं शिष्याणां हर्षवर्धनम्
क्रियते रत्नकण्ठेन रम्यं पञ्चाङ्गकोत्तमम्
तत्कालानीतपञ्चाङ्गा ऋषिपञ्चागमुत्तमम्
यथा भवति सस्पष्टं तथैष विहितश्रमः
अन्यैर्विरचितो यत्नो यद्यप्यपुरातनैः
वह्वन्तखता कार्यं तेन किं खलु तद्विदाम्
बोधार्थं शिवकण्ठस्य स्वात्मजस्य कृतो मया
एष श्रमः प्रसङ्गेन भेवदल्योपकारकः
तथैष विहितो यत्नो मया पञ्चाङ्गसाधने
दिनद्वयेन पञ्चाङ्गं सुस्पष्टं येन सिध्द्यति
वर्षे वेदाग्निभिः शाके व्योमाष्टतिथिसम्मिते
श्रीशंकरसुतेनैतत्कृतं पञ्चाङ्गकातुकम्

पञ्चाङ्गतत्त्वं — Pancāṅgatattva

No. 690 — 824 / 1884-87

Size — 9½ in. by 3⅞ in.

Extent — 3 leaves; 8 lines to a page; 25-28 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting bold, clear and legible; red pigment used for marking verse numbers; complete.

The year taken for calculation is Śaka 1590. It is, therefore, probable that the work was composed is Śaka 1590 i. e. A. D. 1668.

Age — Appears to be old.

Author — Jogibhaṭṭa.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

॥ ब्रह्मेंद्रमुख्यामरवंद्यमानं तत्त्रैपुरं चिन्मह एव नत्वा ॥
श्रीब्रह्मपक्षियमहं ब्रविमि पंचांगतत्त्वं विदुषां सुखार्थं ॥ १ ॥

शाकः खनंदेषु १५९० विधूनितोसौ शेषं गताब्दा कह ते भवेयु ॥
द्विधाचलाबन्हि ३१ भिरब्धिनेत्रैः क्रमाद्विभक्तास्तुतिथेर्भयुत्योः ॥२॥ etc.

Ends — fol. 3*a*

पंचांगतत्त्वमिदमाशुषु चकार शिष्यं संग्रामनादपि शिवा करुणाकटाक्षात् ॥
श्रीउद्धवास्त्राजगुरौ त्वभक्तियोगाद्योगी हरेः पुरनिवासमतिरुदिव्यः ॥१५॥

इति श्रीजोगिभटविरचीतं पंचगतत्त्वं सुपुर्णं ॥

शकोक्कं १२ गुणं कृत्वा एकं उनं च कारयेत्
नंदाचंद्र १९ हरेद्भागं चैत्राद्यौ अधिमासकं ॥ १ ॥

अयमुपरि द्रष्टव्यः ॥

References — Mss. — Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 317*b*; ii, 69*b* (the present Ms.).

पञ्चाङ्गदीपिका

Pañcāngadipikā

No. 691

485
1892-95

Size — 9⅜ in. by 4⅝ in.

Extent — 4 leaves ; 11 lines to a page ; 25 letters to a line.

Description — Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; handwriting clear, legible and uniform ; white chalk used for corrections ; folios numbered in both margins ; complete.

Age — Saṁvat 1839.

Author — Maṇirāma Vājapeyī.

Subject — Jyotiṣa. Astrology.

Begins — fol. 1b

॥ श्रीगणेशाय नमः ।

गजाननं नमस्कृत्य निखिलाभीष्टसिद्धये
मणिरामः करोत्येतान् लोकान् पंचांगबुद्धये १

मेषः वृषश्च मिथुनं कर्कटः सिंहसंज्ञकः
कन्या तुलाह्वया वी च वृश्चिक धनुराह्वयः २

मकरः कुंभसंज्ञश्च मीनश्चापि तथाविधः
एते हि द्वादश ज्ञेया राशयः फलराशयः etc. ३

Ends — fol. 4b

गुरुर्भयं राहुकेतू सार्द्धं संवत्सरं सदा
एवं हि खेचरा राशीन् भुंजते स्वगतिर्वशात् ५०

इति ग्रहस्थितिपरिमाणं

संमुखे दक्षिणे चंद्रः लक्ष्मीभीष्टकारकः
वामस्था पृष्ठगाश्चापि योषिन्नः शुभकारकः ५१

इति चंद्रयोगिनां शुभाशुभं

इति मणिरामवाजपेयिविरचिते पंचांगदीप समाप्तः शुभमस्तु ॥ संवत् १८३९ द्वि. ज्येष्ठवदि ४ गुरुवासरे समाप्तोयं ग्रंथः

पञ्चाङ्गसारणी

Pañcāṅgasāraṇī

No. 692

706 / 1883-84

Size — 9½ in. by 4 in.

Extent — 36 leaves.

Description — Country paper; borders and edges ruled in single red lines; complete.

The Ms. contains different Koṣṭakas,

Age — Does not appear to be very old.

Author — Not mentioned.

Subject — Almanac.

On fol. 1a we have :-

श्रीगणेशाय नमः ॥ पंचांगाचि सारणि
रामंभमुखे कसपे धादरफल याचि असे ॥

Begins — fol. 1b

॥ तिथिकोष्टका इमे ॥

The entire Ms. consists of various Koṣṭakas.

Ends — fol. 36b

सारणि समाप्तः ॥

पद्धतिभूषण

Paddhatibhūṣaṇa

No. 693

872
1891-95

Size — 8¼ in. by 4 in.

Extent — 14 leaves ; 9-10 lines to a page ; 25-28 letters to a line.

Description — Modern paper with watermarks; Devanāgarī characters; new in appearance ; handwriting clear, legible and uniform ; borders ruled in double red lines; yellow pigment used for corrections ; foll. 1, 2, 7, 8 missing ; incomplete.

The date of composition seems to be Śaka 1559. This work is also called Keśavīpaddhatibhūṣaṇa. Aufrecht has wrongly included this work as a comm. on the Jātakapaddhati of Keśava.

Age — A new copy.

Author — Somadaivajña.

Subject — A work on horoscopy.

Begins abruptly — fol. 3a

... ... समभावः ॥ १३ ॥
रात्रिमान दिनमाद्ले तज्जायते तृजननं यदि तर्हि ॥
रात्रिमान दिनमानकोत्थो भानुमानिह सुहृद्यमः स्याद् ॥ १४ ॥ etc.

Ends — fol. 18a

नवमार्गणमार्गेंदुशाके शुभदे फाल्गुनमासि शुक्लपक्षे
कांशराजतिथौ ५ सुरेज्यवारे समभूत्पद्धतिभूषणस्य पूर्तिः ॥ २१ ॥

इति श्रीजलग्रामनिवासिरुद्रभट्टात्मजसोमदैवज्ञविरचिते पद्धतिभूषणे दशांतरदशासाधनाध्याय सप्तमः ॥ ७ ॥ ग्रंथश्लोकसंख्याश्लोक ॥ १५५ ॥

References — Mss. — A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- I, 321a; ii, 70a,

B - Descriptive Catalogues :- B. B. R. A. S. Cat. No. 365; Dikshit, Indian Astronomy p. 487.

पद्धतिरत्नटीका

Paddhatiratnaṭīkā

No. 694

870 / 1887-91

Size — 8¼ in. by 6 in.

Extent — 52 leaves ; 10 lines to a page ; 20 letters to a line.

Description — Modern paper with watermarks; Devanāgarī characters; handwriting clear, and legible but not quite uniform ; borders ruled in two double red lines ; edges slightly worn out ; complete.

Age — Appears to be modern.

Author — Keśavadaivajña.

Subject — Appears to be a commentary on the author's own work Jātakapaddhati.

Begins — fol. 1b

श्रीमहागणपतये नमः ॥

नत्वा विनायकं दुर्गां केशवं च नृकेशवः ॥
स्वस्य पद्धतिरत्नस्य टीकां सोदाहृतिं स्फुटां ॥ १ ॥

अथगर्गमुनिश्रेष्ठवंशोद्भवसकळविद्वद्विप्रचक्रमंडनसकलागमाचार्यवर्यो ज्योतिर्विदग्न्योनेकशिष्यप्रशिष्यैस्तूयमानः श्रीकेशवदैवज्ञतनयः श्रीकृष्णदेवज्ञः पश्चिम सागरस्य प्राक्तटनिकटवर्त्यांसूदग्रामेभूत् ॥ तत्सूनु केशवनामको जातकस्कंधे मंत्ररत्नं तट्टीकां चोत्केदानीं जातकस्कंधांतर्भूतं संक्षिप्ताक्षरवृत्तैर्निबद्धं बहूर्थं तार्तीयकेशवपद्धतिरत्नं चिकीर्षुर्जन्मजन्मांतरार्जितदुरितक्षयार्थं निर्विघ्नेन ग्रंथसमाप्त्यर्थं समालेपि तत्परिचरार्थं शिष्टाचारपरिपालनेनाभिमतदेवतानमस्काररूपं मंगलमाचरन् ग्रंथारंभमिंद्रवज्रावृत्तेन प्रतिजानीतो ॥

प्रणम्य हेरंबमयो दिवाकरं वाग्देवतां कृष्णमहांगुरुं च
कुर्वे स्फुटां वर्षफलस्य पद्धतिं सारं समुद्धृत्य हि पूर्वताजिकात् ॥ १ ॥ etc.

Ends — fol. 52*b*

आसीत्पश्चिमसागरस्य निकटे श्रीकृष्णसांवत्सरो
ग्रामे चापवदे समस्तविबुधैः संकीर्तितोहर्निशं ॥
तत्पुत्रेण तु केशवेन रचितं तत्पूर्णताभागम-
त्सम्यक् पद्धतिरत्नमेवमखिलाघताजिकादुद्धृतं ॥ ११ ॥

पश्चिमसागरस्य निकटे आसवदे ग्रामे श्रीकृष्णसांवत्सरः कृष्णदैवज्ञः आसीत् कथं भूतः समस्तविबुधैः अहर्निशं संकीर्तितः ॥ तत्पुत्रेण केशवेन केशवनाम्ना यत् सम्यक् पद्धतिरत्नग्रंथं अखिला ताजिकात् उद्धृतं यत् रचितं तत् पूर्णतां अगमत् ॥ प्राप्तमित्यर्थः ॥

पूर्णलोचननृपागता यदा शालिवाहाननृपस्य विक्रमात् ॥
चक्रपाणिभइने तपसि श्रीपद्धतेर्विवरणं परिपूर्णं ॥

श्रीगागोन्वयभूषणगणकचक्रचूडामणिकृष्णदैवज्ञात्मजकेशवकृतायां स्वकृत-पद्धतिरत्नटीकायां प्रश्नकालादेव वर्षप्रवेशप्रकरणं समाप्तं ॥ इदं पुस्तकं दैवज्ञेन लिखितं ॥ श्रीवरदमूर्त्तये नमः ॥

पद्धतिभूषणटीका — Paddhatibhūṣaṇaṭīkā

No. 694 A — 527 / 1895–1902

Size — 10⅝ in. by 4⅝ in.

Extent — 54 leaves; 11 lines to a page; 30 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting not quite clear; rather careless; borders ruled in double red lines for folios 1–40; the rest ruled in single black lines; diagrams used; Ms. moth-eaten; edges worn out; incomplete.

Age — Appears to be very old.

Author — Caturbhuja.

Subject — A commentary on the *Paddhatibhūṣaṇa* of *Soma Daivajña*.

Begins — fol. 1*a*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
श्रीमद्गुरुसोमदैवज्ञचरणरविंदाभ्यां नमः ॥

कलितललितकालव्यालमालं ललाटो
ज्वलितशशिकलसद्दंडलग्नालिमालं ॥
पृथुललपनचंचच्छुहृसिंदूरलेपं
रतिपतिरिपुवालं केवलं भावयामि ॥ १ ॥

आश्वलायनयतिः शूरवेता शिष्यपंक्तिमतिवर्द्धनकर्त्ता ॥
मद्गुरुर्गणककैरवसामः सन्मतिर्जगति भाति स सोमः ॥ २ ॥

विद्वन्मानद खानदेशविलसत्पद्मलयाधिष्ठित
श्रीलंबोदरसंनिधौ सुरुचिरो वेरंडवल्लापुरे ॥
ज्ञात्वादीच्यकगुर्जरेषु नितरां मान्यो गणेशप्रियो
व्यासोपाख्य उदीरधीर्विजयते श्रीमत्सुरारिर्द्विजः ॥ ३ ॥

चतुर्भुजेन ... ज्जेन ० टीकापद्धतिभूषणे ॥
क्रीयते ग्रंथकृत्सोमजन्मोदाहरणान्विता ॥ ४ ॥ etc.

Ends abruptly — fol. 54*b*

एवं चंद्रादीनामपि वर्षादीनि पिंडायूंषि साध्यानि । तत्र चंद्रभौमयोर्हार-गुणसंभवात् भाजिता निजहरेणेत्याद्युक्तवत् चक्रपानार्थहानि संस्कारस्तयोः कळासु कार्यः अन्यत् सर्वं रविपिंडायुर्दायवत् ॥

अथ निसर्गायुर्दायोदाहरणं । रविः ७।२९।४४।१८। रवेरुच्चबळं ०।१०।०।० रव्युच्चयोः प्रावित् षडभाधिकांतरस्य लिता १७८४।१८ एताः रवेर्निसर्गायुर्वर्षे २० गुणिताः

पद्मलीलाविलासिनी

Padmalīlāvilāsinī

No. 695

162
A1883–84

Size — 11 in. by 6 in.

Extent — 6 leaves; 20 lines to a page; 40–42 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī Characters; old in appearance; handwriting small but clear and uniform; borders ruled in double red lines and edges in single; red pigment used for verse numbers and colophons; yellow pig-

ment used for corrections ; occasional marginal notes ; complete.

Age — Śaka 1748.

Author — Nārāyaṇa.

Subject — A Karaṇagrantha.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः

श्रीगुरुं परमानंदं वराभयकरं शिवं
अरुणाकरकांतांकं शिरसा प्रणिपत्य च १

सिंदूरारुणशोभांगं दिव्याभरणभूषितं
पाशांकुशधरं देवं नत्वा सिद्धिविनायकं २

तडिद्दीप्तिदिगंतांतां बालार्कारुणभासुरां
शरच्चंद्रकलाकीर्णां पश्यंतीं भुवनत्रयं ३

तुर्यमध्याब्जसदनां वैखर्या मनसा स्तुतां
तामचिंत्यां परां देवीं महालक्ष्मीं प्रणम्य च ४

बालावबोधजननीं दृक्तुल्यज्ञानदायिनीं
कुर्वे यद्गतिमाख्येन पद्मलीलाविलासिनीं ५

fol. 2*a* इति श्रीपद्मलीलाविलासिन्यां मध्यमाधिकारः १

fol. 2*b* इति श्रीपद्मलीलाविलासिन्यां स्पष्टाधिकारः २

Ends — fol. 6*b*

आप्तं स्थितिघटीस्वेष्टकालो द्विरयुतो युतः
तत्स्पर्शमुक्तिकालौ च मध्यः स्वेष्टघटीषु वै ११

अश्लेषैद्रांत्यधिष्णांते गंडांतेन युतः पुनः
त्रिसंगुणोज्वलत्कालः शुभः पुण्येन मंगले १२

इति श्रीपद्मलीलाविलासिन्यां पाताधिकारः ११

इति श्रीमत्पंडितनारायणकृतपद्मलीलाविलासिनीकर्णग्रंथः समाप्तिमगमत्

नागाब्धिशैलेंदुमिते च शाके राधासिते मारगुरौ लिलेख
त ... सुबोधां किल पद्मलीलाविलासिनीं वै गुरुदासनामा १

———

पद्यपञ्चाशिका Padyapañcāśikā

No. 696 $\frac{422}{1895-98}$

Size — 9½ in. by 4½ in.

Extent — 11 leaves; 8 lines to a page; 28 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting bold, clear and uniform; borders not ruled; red pigment used for verse numbers; complete.

Another name for this work seems to be सिद्धान्तसार.

Age — Saṁvat 1874 : Śaka 1739.

Author — Kavīndra.

Subject — A manual of Astrology.

Begins — fol. 1b

॥ छ ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

कस्तूरीकोशभासः कमलदृशदृशः कौस्तुभांकः कृपालुः
कालिंदीकूलकेलिः कुलिशकरकृतिः कामिनीकंठमालः
कंसारिं कौटभारिः कलिकुलकदनः कौणपानां करालः
कल्पस्थाणुः कवीनां कलयतु कुशलं केशवः केशिकालः १

नत्वा कृष्णांघ्रियुग्मं परमपदकरं रंमूराजीवरूपं
विश्वोत्पत्येकबीजं भवभयहरणं कामधेनुं कृपालुं
गकाशीस्थो गौडविप्रो हरिहररशिकः सेवकः सज्जनानां
कुर्व्वे सिद्धांतसारं मुनिमनुजमतं पद्यपंचाशकीयं २ etc.

Ends — fol. 11a

नारीणां जन्मकाले कुजशनितमसः कोणकेंद्रेषु शस्ता-
श्चंद्रस्तेषु प्रशस्तो बुधशितगुरवः सर्वभावेषु शस्ताः
लग्नेशः कामभावे मदनगृहपतिर्लाभभावे वलस्थो
लाभेशः पुत्रभावे वदति मुनिवरो वह्वपत्या भवंति ४९

जीवो वा भार्गवो वा परमबलयुतः कामभावेषु यासां
कर्मेशो धर्मलाभे तनुसुखतनये कर्मकोशे वलस्थः
तासां चंद्राननानां कम ... नृलदृशां नायकारूपयुक्ता
राजंते राजलक्ष्मीर्मणिमयरुधिरे दीप्तिभावे सदैव ५०

इति कवींद्रविरचितायां पद्यपंचासकी समाप्ता १
संवत् १८७४ शाके १७३९

गुरुरविचंद्रविचारः त्रिषद् दशायेषु ३।६।१०।११। रविशुभस्याज्जन्मद्वि-सप्तांकशरेषु १।२।७।९।५। पुज्यः नवाद्रिपंचासिधनेषु ९।७।५।११।२ भव्यो जन्म-त्रिषाटेषु १।३।६।१० गुरु प्रपुज्यः

पद्याब्जमाला

Padyābjamālā

No. 697

900
1884-87

Size — 8¼ in. by 4⅜ in.

Extent — 7 leaves; 9-10 lines to a page; 25-28 letters to a line.

Description — Modern paper with watermaeks; Devanāgarī characters; blue in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders not ruled; the Ms. contains in all 51 verses written by one Gaṇeśa at Tryambakeśvara.

Age — Śaka 1784.

Author — Janārdana.

Subject — Astrology.

Begins fol. — 1b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

पदनतदुःखसहस्रं हंतुं दध्रे ध्रुवं सहस्रकरात् ।
दातुं वेष्टसहस्रंतमरुणसूतं मुदारुणं वंदे ॥ १ ॥

मेरुमंदरमुखाचलदघ्नान् सर्वकार्यसुखसंगतिनिघ्नान्
यस्य संस्मरणमेव हि विघ्नान् हंति सोवतु गणेश्वरदेवः ॥ २ ॥ etc.

fol. 2a इति मेषलग्नोदितव्याधिप्रतीकारः ॥ १ ॥

fol. 2b इति वृषलग्नोदितव्याधिप्रतिकारः ॥ २ ॥

Ends — fol. 6b

प्रोक्ता मया विस्तरशंकितेन संक्षेपतो हौरिकशास्त्रनागात् ॥ ४१ ॥

चिकित्सकानां गणकेश्वराणां यशोर्थिनां व्याधिपरीक्षणार्थं ॥
संरक्षणार्थं च गदाकुलस्य भवत्विदं मल्लिखितं समस्तं ॥ ४९ ॥

श्रीत्र्यंबकक्षेत्रनिवासकारिणा शांडिल्यसद्वंशगृहीतजन्मना ॥
जनार्दनेनाभिविरच्य योजिता पद्याब्जमाला दिनकृत्पदांबुजे ॥

तातच्छटाशके क्रोधिसंज्ञके वत्सरे मधौ ॥
पूर्णायां पौर्ण्यमापन्नो ग्रंथो विद्वन्मुदेस्तु मे ॥ ५१ ॥

इति मेषलग्नादिमीनांतानां व्याधीनां हेतुलक्षणशांतयः समाप्ताः ॥

पुस्तकमिदं चिपलोनकराव्हयस्य गोपालदैववित्तनूभवेन गणेशेन श्रीत्र्यंबकेश्वरक्षेत्रे स्वार्थं परोपकारार्थं चालेखीत् ॥ शके १७८४ दुंदुभीनामाब्दे ज्येष्ठकृष्णाष्टमी ८ गुरौ सायंकाले समाप्तं ॥ शुभं ॥ श्रीत्र्यंबकेश्वरः प्रीयतां ॥

पराशरसिद्धान्त — Parāśarasiddhānta

No. 698 — 103 / 1873–74

Size — 8¾ in. by 5⅞ in.

Extent — 17 leaves; 9 lines to a page; 18–20 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; not old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines and edges in single; red pigment used for verse numbers and colophons; yellow pigment used for corrections; the Ms. contains adhyāyās 1 and 2.

Age — Not very old.

Author — Parāśara.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

॥ श्रीमन्निर्गुणमव्यक्तं निरवद्यमृषिप्रियं
नमाम्यतर्क्यमाद्यं तद् ब्रह्म विश्वोद्भवादिकृत् १

इक्सिद्धं शास्त्रमाहैतत् संधावार्यः पराशरः
वीक्ष्य धर्मच्युतां मुक्तिमृषिभ्यो लोकसत्कृते २

मिलित्वा मुनयः सर्वे कृतपूर्वान्हिकक्रियाः
पराशरमृषिं श्रेष्टमभिजग्मुर्धृतायुधाः ३

अभिवंद्य गुरुं सद्यः सुखासीनं हि शक्तिजं
प्रसन्नहृदयं सम्यगिदमूचुस्तपोधनं ४ etc.

fol. 5*b* इति श्रीपाराशरसंवादे पराशरसिद्धांते गणितस्कंधे शास्त्रोपनयनाध्यायः प्रथमः १ ॥

Ends — fol. 17*a*

तदधोंशाद्यमर्क १२ घ्नं प्रवृत्तेर्दिवसा गताः
खषट् रामा ३६० च्युतैस्तैश्च वत्सरांतः समीरितः ॥ १८ ॥

इत्थं पराशरप्रोक्ते सिद्धांते गणितागमे
आद्यस्कंधे विशेषेण कालमाननिरूपणम् ११९

इति श्रीमुनिपराशरसंवादे पराशरसिद्धान्ते ...

References — Mss. A – Aufrecht's Catalogus Catalogorum :– i, 328*a*.
See Dikshit, Indian Astronomy 232–33.

पर्वप्रबोध
(सूर्यग्रहणोदाहरण)

Parvaprabodha
(Sūryagrahaṇodāharaṇa)

No. 699

528
1895-1902

Size — 13½ in. by 5¾ in.

Extent — 4 leaves ; 11 lines to a page; 42 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting somewhat careless but clear and legible; edges worn out; moth-eaten; fol. 1 pasted with paper slips; the Ms. contains some Koṣṭakas ; complete.

Age — Śaka 1568.

Author — Nāganātha. Aufrecht records the following information about Nāganātha : नागनाथ, son of Nīlakaṇṭha, son of Vishnu, son of Nīlakaṇṭha, son of Rāma. He was father of Nṛsiṁha, father of Nāganātha, father of Jñānarāja, father of Sūryadāsa. The second Nāganātha seems to be the author of Parvaprabodha. " (CC. 1, 282*b*)

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः
विलासनर्त्तनोल्लसत्पदद्वयातिशोभने
गणाधिपाय ते नमः समस्तसिद्धिदायिने १

जगतां जननी करुणानिलयं भजतां भवभंगकरी नियतां
करसंभृतसद्हृदया सदया रिपुनाशपरा ... वरदा भवतु २ etc.

fol. 2a इति पर्वप्रबोधे चंद्रग्रहणं ॥

fol. 2b गणितभयधराणां सत्प्रतिष्टादराणां
लघुविधिचतुराणां प्रोक्तमेतन्नराणां
इति मनसि विचार्यं पंडितश्चापि धार्यं
परमिह न निवार्यं नाग(ना?)थोक्त कार्यं १०

इति श्रीपर्वप्रबोधे सूर्यग्रहणं ग्रंथश्च समाप्तः निर्विघ्नमस्तुः श्रीगणेशाय नमः अथ पर्वप्रबोधोदाहरणं लिख्यते शके १५६८ व्यय्ताब्दे श्रावणाद्धिक शुद्ध १५ शुक्रे घ ४० प ५७ तदा चंद्रपर्वज्ञानार्थं गताब्दः

Ends — fol. 4b

अनेन दशांगुल १० मितं रविबिंबमूनंजातो ग्रासोंगुलादिः ३।५४। अत्र पर्वनाडयः ४ स्थितिऽनाडयौ २ लंबनं संस्कृतस्तिथ्यंतः २९।३८। एकत्र २ वर्जितो जातः स्पर्शकालः २७।३८। अन्यत्र स्थित्या युक्तो जातो मोक्षकालः ३१।३८। उदयात् सूर्यग्रहणत्वात् पश्चिमायां स्पर्शः स्पष्टशरस्योत्तरत्वादक्षिणाश्रितः इति पर्वपर्वप्रबोधे सूर्यग्रहणस्योदाहरणं ॥

Reference — Mss. — Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 330b.

पातसारणी with टीका

Pātasāraṇī with Commentary

No. 700

335
1882-83

Size — 9⅛ in. by 4 in.

Extent — 6 leaves; 13 lines to a page; 36 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting small but legible and uniform; borders ruled in double black lines; red pigment used for marking; yellow pigment used for corrections; edges slightly moth-eaten; both the text and the commentary complete.

Age — Appears to be old.

Author of the Text — Gaṇeśa.

" of the Comm. — Viśvanātha.

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) — fol. 1*a*

वेदाब्धींद्र १४४४ वियुक्शकाद्रुण ३ हतात् खाश्वाप्त २० नाड्यूनिता
रुद्राः ११ सार्द्धजिना २४।३० श्च सावयवके तत्तुल्ययोगे गते ॥
पातः स्याद्व्यतिपातवैधृत इतीहेतायुतेर्नाडिकाः
षष्ट्याप्ताः स्वघटीगुणाः स्फुटतरास्तस्मादपीतेष्यकः ॥ १ ॥ etc.

Begins (Comm.) — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
नत्वा विघ्नेश्वरं पातसारण्या विवृत्तिः स्फुटा ॥
क्रियते विश्वनाथेन मंदबुद्धिप्रवर्द्धिनी ॥ १ ॥ etc.

Ends (Text) — fol. 5*b*

धृतेरूर्ध्वायनांशाये गोघ्नाध्याप्ता फलेन तु ।
तत्कालक्षं घटीषूनं कलापातो यथोक्तवत् ॥ ११ ॥

Ends (Comm.) — fol. 6*a*

धृतेरष्टादशेभ्यः ऊर्ध्वा अधिका ये अयनांशास्ते गोघ्नाः नवाभि गुणिताः द्व्याप्ताः द्वाभ्यां भक्ताः फलेन तत्कालक्षघटीषु विद्यमाननक्षत्रस्य गतघटीका-मध्ये ... नं कार्यं अनेन स्पष्टमुड्वितं जातं कलापातो यथोक्तवत् । राहोः कलासु यः अनुपात उक्तः स यथा उक्तस्तथैव ॥ छ ॥

नंदिग्रामनिवासिकेशवो नानाशास्त्रकलाकलापवित् ।
तत्सूनुर्विगमाद्गणेश्वरः पंचांगादिति पातसाधनं
इति श्रीपातसारणी सटीका समाप्ता ॥ श्री ॥ रस्तु ॥

On fol. 6*b* there are some stray verses.

References — Mss. – Aufrecht's Catalogus Catalogorum :– i, 333*b*; ii 74*a*.

पातसारणी with विवृति — Pātasāraṇī with Vivṛti

No. 701 — 936 / 1886–92

Size — 8½ in. by 4⅕ in.

Extent — 10 leaves; 10–12 lines to a page; 22–25 letters to a line.

...20

Description — Country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting legible but careless and not uniform; borders not ruled; edges slightly worn out; complete.

Age — Saṁvat 1889.

Author of the Text — Gaṇeśa.
„ „ Comm. — Viśvanātha.

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) — fol. 1*b*

वेदाब्धींद्र १४४४ विपुककशाकाद्रुणहतात् ख्यखाश्वाप्त २० नाड ... निता
रुद्रा ११ सार्द्धजिना २४।३० श्च सावयवके तत्तुल्ययोगे गते ।

पातः स्वाद् व्यतिपातवैधृतिद्वतीहेतायुतेर्नाडिकाः
षष्टता ६० ... स्वघटीगुणास्फुटतरास्तस्मादपीतैष्यकः १॥ etc.

Begins (Comm.) — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

नत्वा विघ्नेश्वरं पातसारण्याः विवृतिः स्फुटा
क्रियते विश्वनाथेन मंदबोधाय संप्रति ।१। etc.

Ends (Text) — fol. 10*b*

अथाऽलंकारमाह ॥

नंदिग्रामनिवासिकेशवो नानाशास्त्रकलाकलापवित्
तत्सूनुर्निरमाद्गणेश्वरः पंचांगादिति पातसाधनम् । १२

Ends (Comm.) — fol. 10*b*

स्पष्टार्थः

इति श्रीविश्वनाथदैवज्ञविरचिता श्रीगणेशकृतपातस्य विवृत्तिः समाप्ताः॥ श्रीरस्तु । सं १८८९ पौषकृष्णा ४ भौमे लिखितं वैद्यनाथेन गुर्जरगोडेन शुभं भवतु ॥ चिरंजीवशिवनाथस्य पठनार्थं ॥ शुभं श्रीरस्तु ॥ श्रीः ।

Reference — See No. 335 / 1882-83.

पाराशरसूत्राणि Pārāśararūtrāṇi

No. 702

163
A1883-84

Size — 14⅞ in. by 6½ in.

Extent — 7 leaves; 15 lines to a page; 45 letters to a line.

Description — Modern country paper; Devanāgarī characters; not old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; folios numbered in both margins; complete.

Age — Not very old.

Author. — Parāśara.

Subject — Astrology.

Begins — fol. 1*b*

श्रीरामानुजाय नमः

पराशरस्यानुमतानुसारं दायस्य संस्कारमहं प्रवक्षे
मेषादिराशिस्थगुहेषु लग्नादिभावेषु वाक्यैः १

अथ परासरमतेन मेषादिराशिस्थितेषु विलग्नादिभावगतेषु ग्रहेषु वाक्यानि गतांकैः पृथक् पृथगायुः स्पष्टक्रियोच्यते तत्रादौ सूर्यस्य वाक्यानि लिष्यंते मेषस्थे च वंदे त्रैलोकनाथं च १ पार्वतीपरमेश्वरौ २ etc.

Ends — fol. 7*b*

वासुदेवो जनार्द्दनः ११ विष्णुस्य तु सदा विभुः १२

इति लग्नस्य वाक्यानि ॥

गुणनभजनयोजनवियोजनहन्यादिकं सर्वगुरुपदेशतो ज्ञात्वा सुधीभिरायुः स्पष्टीकरणं विधेयं इमायुः प्रतीतजनकं भवतीति

नमोस्तु गुरवे तस्मै स्वेष्टदेवस्वरुपणे
यस्य वागमृतं हति विषं संसारसंज्ञकं १

इति श्रीपारासरसूत्र संपूर्णं

पाराशरहोराशास्त्र — Pārāśara Horāśāstra

No. 703 — 895 / 1884–87

Size — 8¼ in. by 4 in. (Not uniform).
7⅞ in. by 3⅞ in.

Extent — 94 leaves; 6 lines to a page; 20–22 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters handwriting bold, clear and legible but not uniform; borders not ruled; yellow pigment used for corrections; folios numbered in both margins; occasional marginal notes; complete.

Is this the same work as Uḍudāyapradīpa ? the beginning and end of the present Ms. agree with that of No. 1505 of Rajendralal Mitra's Notices, where it is stated that the portion described forms the Uttarabhāga or the latter half of Parāśarahorā.

Age — Appears to be old.

Author — Parāśara.

Subject — Jyotiṣa, Horoscopy

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥
भगवन्सर्वमाख्यातं जातकं विस्तरेण मे ॥
ससहस्रायुतग्रंथैरशीत्यध्यायसंयुतैः ॥ १ ॥

संकरात्तत्फलानां तु ग्रहाणां गतिसंकरात् ॥
नान्येयमीदृगस्येयमिति वक्तुमलं नराः ॥ २ ॥

fol. 7*b* इति श्रीपराशरहोरायां उत्तरभागे प्रथमोध्यायः ॥ १ ॥

fol. 12*b* इति श्रीपराशरहोरायां द्वितीयोध्यायः ॥ २ ॥ ११२ ॥

Ends — fol. 94*a*

अध्यायानुक्रमं पश्चाद्विशः शास्त्रफलं द्विज
एवं होराशताध्यायो सर्वपापप्रणाशिनी
युगेषु च चतुर्ष्वेव प्रत्यक्ष्यफलदायिनी
इत्येकोनविंशोध्यायः
वेदेभ्यश्च समुध्यत्य ब्रह्मा प्रोवाच विस्तृतं
शास्त्रमाद्यं तदेवेह वेदांगं वेदचक्षुषी
गर्गस्तस्मादत्तः प्राह मया तस्माद्यथा
तदुक्तं तव मैत्रेय शास्त्रमाद्यं तमेव हि

इति विंशोध्यायः संपूर्णा पराशरहोरा गुरुभ्यो नमः ॥

References — Mss. – A – Aufrecht's Catalogus Catalogorum :– i, 335*b*; ii, 74*b*.

B – Descriptive Catalogues :– For a described Ms. of this work see R. Mitra, Notices No. 1515.

पाराशरहोरा
(उत्तरभाग)

Pārāśarahorā
(Uttarabhāga)

No. 704

841
1887-91

Size — 11½ in. by 6¾ in.

Extent — 27 leaves; 12 lines to a page; 40 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; not old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; red pigment used for verse numbers and colophons; yellow pigment used for corrections; the Ms. contains Adhyāyas 1-20.

Same as No. 895 / 1884-87.

Age — Saṁvat 1931 : Śaka 1796.

Author — Parāśara (?).

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥
मैत्रेय उवाच
भगवन्सर्वमाख्यातं जातकं विस्तरेण मे ।।
ससहस्रायुतग्रंथैरशीत्यध्यायसंयुतैः ॥ १ ॥

संकरात्तत्फलानां तु ग्रहाणां गतिसंकरात् ॥
नान्येनमीदृगस्येयमिति वक्तुमलं नराः ॥ २ ॥

fol. 3*b* इती श्रीपराशरहोरायां उत्तरभागे अष्टकवर्गनिरूपणम् नाम प्रथमोध्यायः ॥ १ ॥

fol. 5*a* इति श्रीपराशरहोरायां उत्तरभागे द्वितीयोध्यायः ॥ २ ॥

Ends — fol. 27*a*

वेदेभ्यश्च समुद्धृत्य ब्रह्मा प्रोवाच विस्मृतं ॥ ३ ॥

शास्त्रमाद्यं तदेवेदे वेदांगं वेदचक्षुषी
गर्गः स्तस्मादतः प्राह मया तस्माद्यथा तथा ॥ ४ ॥

तदुक्तं तव मैत्रेय शास्त्रमाद्यं तमेवहि ॥ ५ ॥

इती श्रीपराशरहोरायां उत्तरभागे फलश्रुतिकथनं नाम विंशोध्यायः २० संवत् १९३१ शके १७९६ कातिक शुक्ल ५ श्रीभगनगुरुचरणप्रशंनोस्तु श्रीरस्तु कल्याणमस्तुः यादृशं ..... दोषो न विद्यते ॥ २ ॥

श्रीरामचंद्राय नमो नमः ॥ छ श्रीकाशीविश्वेश्वराय नमः ॥ छ ॥
श्रीगंगादेव्यै नमः ॥ श्रीमणिकर्णिकायै नमो नमः ॥ छ
शुभं भवतु । छ

पाराशरीजातक

Pārāśarijātaka

No. 705

49
1869-70

Size — 8 in. by 4¼ in.

Extent — 5+5=(10) leaves; 7 lines to a page; 25 letters to a line.

Description — Modern paper with watermarks; Devanāgarī characters; blue in appearance; handwriting beautiful, clear and uniform; borders ruled in single lines by pencil; the Ms. contains the following Adyāyas :—

१. संज्ञाध्याय
२. मुक्तिलक्षणाध्याय
३. ग्रहयोगाध्यायप्रकरण

Age — Modern.

Author — Parāśara.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1ᵇ

श्रीगणेशाय नमः ॥
श्रीगजास्यं नमस्कृत्य सिद्धिबुद्धिप्रदायकं ॥
पाराशरीजातकस्य भाषा च क्रियते मया ॥ १ ॥

क्षत्रान्वये विष्णुदासस्तेनाहं प्रार्थितः किल ॥
पाराशरीजातकस्य भाषां कृत्वा ममार्पय ॥ २ ॥

गूढार्थान्प्रकटीकृत्य सशेषं सुखबोधकृत् ॥
पाराशरीजातकस्य भाषा चालिख्यते मया ॥ ३ ॥ etc.

fol. 2ᵇ इति संज्ञाध्यायः ॥

fol. 5ᵇ इति मुक्तिलक्षणाध्यायः ॥ समाप्तः ॥ छ ॥ छ ॥

Ends — fol. 5ᵇ (10ᵇ)

नक्रकुंभतुलामीनचापलग्नस्थितः शनिः ॥
चावैर्गनृपतिर्विद्वान् पुरग्राममणिर्भवेत् ॥ ५२ ॥

एकस्यैव शनैः सप्तमाष्टमाधिपतित्वे शुभं प्रोक्तं ॥
केरळानामतं सम्यगीरितं शुभसंयुतं ॥ ५३ ॥

इति पाराशरीये ग्रहयोगाध्यायप्रकरणं ॥ समाप्तः ॥ छ ॥

References — Mss. - A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum:- I, 73*a*.
B-Descriptive Catalogues :- Stein's Cat. of Jammu Mss. 165.

पारिजातरत्नाकर — Pārijātaratnākara

No. 706 — 836 / 1887-91

Size — 11⅝ in. by 5¾ in.

Extent — 15 leaves ; 13 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description — Thick country paper ; Devanāgarī characters ; not very old in appearance ; handwriting bold, clear and uniform borders not ruled ; red pigment used for verse numbers and topical headings ; the Ms. contains Adhyāyas 1-10 ; incomplete.

Age — Not very old.

Author — Not mentioned.

Subject — An astrological treatise.

Begins — fol. 1*b*

॥ ॐ ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीराधाकृष्णाभ्यां नमः ॥
कनककुंडलमंडितषण्मुखम् वनराजविराजितलोचनम्
निशितशस्त्रशरासनधारिणं शरवणोद्भवमीशसुत भजेत् १

सूत उवाच

पारिजातमिदं प्रोक्तं शास्त्रं ज्योतिषसागरे
खंडैश्चतुर्भिः सहितं स्कंदप्रोक्तं महर्षयः २

प्रथमं पारिजाताख्यं द्वितीयं लग्नजातकं
रत्नाकरतृतीयस्तु चतुर्थं कल्पवृक्षकः ३ etc.

fol. 6*a* इति श्रीपारिजातख्यरत्नाकरे स्कंधअगस्त्यसंवादे पंचांगवर्णनं नाम प्रथमोध्यायः । १

fol. 8a इति श्रीपारजातख्य रत्नाकरेजातकफलादेशनामं द्वितीयोध्यायः २

Ends — fol. 15a

अथान्हिः

यस्मिन्नरहनि यो वारस्तस्माद्वै रविजावधिः
संख्या चतुर्भिर्विहताद्विहीनाद्विवीमंदजः ६

उल्कोवीचलनोपरागगुलिकषष्टाष्टमांत्येवद्वसद्दष्टा-
रुढविमुक्तराशिसितदकस्ययान्हसंध्यादयः ६

गंडातोदभ्यविशस्थिरं च करणं रिक्ताष्टमी विष्टयोः
लाटैकार्गलवैधताहि शिरसः सर्वत्र वर्ज्याडमी ७

पाशककेवली

Pāśakakevalī

No. 707

70
1881-82

Size —10⅜ in. by 4½ in.

Extent — 8 leaves; 12 lines to a page; 32 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear but careless; borders ruled in two double black lines; red pigment used for marking and yellow pigment for corrections; marginal additions; edges worn out; complete.

Age — Saṁvat 1668.

Author — Gargarṣi.

Begins — fol. 1a

॥ ॐ ॥ ॐ नमः श्रीसर्वज्ञाय: ॥

या कुंदेंदुतुषारहारधवला या श्वेतपद्मासनी ।
या वीणावरदंडमंडितकरा या शुभ्रवस्त्रावृता ।
या ब्रह्माच्युतसंकरप्रभृतभिः देवी सदा वंदिता ।
सा मां पातु सरस्वती भगवती नसेषुजाड्यापहा ॥ १

ॐ नमो भगवति । कूष्मांडिनी । etc. as in No. 400 / 1884–86.

Ends — fol 8a

नष्टस्यार्थस्य द्रव्यस्य etc. up to सत्यापाशककेवली as in No. 400 / 1884-86 followed by इति गर्गऋषिकृता पासककेवली संपूर्णाः ॥ श्रीः ॥

सरवालेसलोका ८५ नूंपूरछइ ॥ लिषतं मुनीजेवंतपठणार्थे । राघव ॥ छभाड-मध्ये लष्युं छइ ॥ संवत् १६६८ वर्षे भाद्रवावदि ३ बुधे ॥ शुभं भवतु ॥ छ ॥

Then follows some portion in Gujarati.

References — See No. 937 / 1886-92.

पाशककेवली

Pāśakakevalī

No. 708

400 / 1884-86

Size — 9 in. by 4½ in.

Extent — 13 leaves; 10 lines to a page; 25 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders not ruled; folios numbered in both margins; complete.

Age — Appears to be old.

Author — Garga.

Begins — fol. 1b

॥ श्रीगणेशाय नमः यें नमः

ॐ नमो भगवती कूष्मांडनी देवी मातंगिनी सर्वकार्यप्रसाधिनी सर्वनिमंतप्रकाशिनी एहि २ वरदे हलि २ मातंगिनी सत्यं ब्रूहि २ स्वाहा अनेन मंत्रेण पाशकोभिमंत्र्यते ।

श्रीसर्वज्ञं नमस्कृत्य केवलज्ञानभास्करं
वक्ष्ये सद्गुरुणाविष्टं ज्ञेयं येन शुभाशुभं etc.

Ends — fol. 13b

नष्टस्यार्थस्य सर्वस्य क्षिप्रं लाभो भविष्यति
एकेनैव तु यामेन तथा व दिवसेन तु ८२

जैने आसीज्जगद्बंधो गर्गनामा महामुनिः
तेन स्वयं प्राणीतेयं सत्या पाशककेवली ८३

इति पाशककेवली गर्गमुनिविरचिता संपूर्णा श्रीपरमेश्वरजी सत्पछ ॥ श्रीरस्तु कल्याणमस्तु

References :— See No. 937 / 1886-92.

पाशककेवली

Pāśakakevalī

No. 709

937
1886–92

Size — 8¼ in. by 4¾ in.

Extent — 20 leaves; 9 lines to a page; 18 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders not ruled; red ink used for daṇḍas; edges of some folios slightly worn out; complete.

Age — Saṁvat 1821.

Author — Garga.

Subject — On divination from the throw of dice.

Begins — fol. 1*b*

ॐ नमः सरस्वती ॥
ॐ शुक्लांभरधरं विष्णुं शशिवर्णं चतुर्भुजं ॥
प्रसन्नवदनं ध्यायेत्सर्वविघ्नोपशांतये ॥
ॐ सत्येन धार्यते पृथ्वी सत्येन तपते रविः ॥
सत्येन वायवो वान्ति सर्वं सत्ये प्रतिच्छितम् ॥ १ ॥ etc.

Ends — fol. 19*b*

प्रोषितागमनं चैव पुत्रलाभस्तथैव च
नष्टस्य सर्वस्य क्षिप्रलाभो भविष्यति १८६ ॥

एकोनैन तु षामेन तथै दिवसेन तु ॥
यत्वं चिंतयसे कार्य्यं तत्ते सर्वं भविष्यति ॥ १८७

ऋषिराशिजगवंद्यो गर्गो नाम महामुनिः ॥
तेन स्वप्नेन गीत्योयं सत्यापाश ऋषिकृता ॥ १८८ ॥

इति श्रीपसकेनलो समाप्तशुभमस्तु ॥ सम्वत् १८२१ समये वैशाषमासे शुक्ल (प) क्षे पञ्चम्यं रविवासरे

References — (1) Mss. A — Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 336*b*; ii, 75*a*, 210*a*; iii, 72*a*.

B – Descriptive Catalogues :– I. O. Cat. No. 6440; Weber's Cat. of Berlin Mss. p. 269.

(2) Printed Editions :- 1. Schroder 1900; 2. A. Weber Berlin 1859; Translated by Weber, 1868.

पाशककेवली

Pāśakakevalī

No. 710

938
1886-92

Size — 8¼ in. by 3⅞ in.

Extent — 7 leaves; 8 lines to a page; 18 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting bold and clear but rather careless; borders ruled in double black lines; edges worn out; seems to be incomplete.

Age — Appears to be old.

Author — Gautama ?

Subject — On divination.

Begins — fol. 1*b*

सिधिश्रीमहागणपतये न्म ॥
लक्ष्यलाभस्तथारोग्यमर्थलाभस्तथा भवेत्
पुत्रलाभो जयश्चैव कथीतं गणकोत्तम ॥ १
भो पृच्छक भवेत्सिद्धि भयनाशो धनागमः
राज्यसन्माननं तग्न्यचिंतित सफलं भवेत् ॥ ११२ ॥
पृच्छाकार्ये विलंबस्य चिंताहानिर्भविष्यति
पश्चान्मित्रप्रसादेन तत्फलं शफलं भवेत् ॥ ११३ ॥

Ends — fol. 7*b*

राज्यसन्मानसौख्यं च वस्त्रालंकारभूषितं
माहालाभो भवेत्तस्य धनं धान्यं च संपदा ॥ ४४३ ॥
अनायाशे भवेत्सिद्धि पुत्रमीत्रधनं लभेत्
इदं कार्यं च कनू (तं ?) व्यं सफलं नात्र संसय ४४४
इति गोतमऋषिविरचित प्रश्न

पाशककेवली

Pāśakakevalī

No. 711

423
1895–98

Size — 8⅛ in. by 3⅞ in.

Extent — 19 leaves; 7 lines to a page; 28 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines; white chalk used for corrections; folios numbered in both margins; edges of some folios slightly worn out; complete.

Age — Appears to be old.

Author — Garga.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीरामाय नमः ॥ अथांककेवली लिख्यतै ॥

अथ मंत्रोद्धारः

ॐ नमो भगवति कूष्मांडिनि सर्वकार्यप्रशाधिनि ॥ etc. as in No. 400/1884–86.

Ends — fol. 19*b*

नष्टस्यार्थस्य सर्व्वस्य etc. up to सत्यं पासा च केवली ॥ २०२ ॥ as in No. 400/1884–86 followed by इति गर्गऋषिकृतपासाकेवली संपूर्णा ॥ १ ॥ समाप्ता ॥ श्रीरामजी सदा सहाइ ॥

ॐ ह्रीं क्लीं ल्कीं क्षोभय २ मोहय २ उत्कीलय २ स्वाहा इति उत्कीलयमंत्र ॥ राम राम राम

References — See No. 936 / 1886–92.

पाशककेवली

Pāśakakevalī

No. 712

545
1899–1915

Size — 9¾ in. by 4⅜ in.

Extent — 8 leaves; 9 lines to a page; 30 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters handwriting bold, legible and uniform; edges worn out; almost every folio more or less moth-eaten; foll. 1–3 missing incomplete.

Age — Saṁvat 1781.

Author — Garga.

Begins abruptly — fol. 4a

संशयं इदं च ते ह्यभिज्ञानं कलहस्ते भवद्गृहे
स्त्रीनिमित्ता च ते चिंता स्वचित्तेपि वर्त्तते ॥ १४३

पदं पूर्वं चतुष्कं च त्रिकं चैवावसानिकं
शक्त्या निमित्तमुत्पन्नं चिंतितार्थसमागमः etc.

Ends — fol. 11b

प्रोषितागमनं पुत्रलाभः स्थानंस्तथैव च
नष्टस्यार्थस्य सर्वस्य क्षिप्रं लाभो भविष्यति
एकेनैव तु यामेन तथैव दिवसेन तु
येनासीच्च जगद्वंद्यो गर्गो नाम महामुनिः
तेन स्वयं निगीर्णेयं सत्या पाशककेवली

इति श्रीगर्गमुनिविरचिता पाशककेवली समाप्तः संवत् १७८१ भाद्रपदपूर्णिमा तिथौ रवौ शुभं पं०प्रीतिकुशेनालेषि श्रीरस्तुः वृद्धिरस्तु

Reference — See No. 937/1886–92.

पूर्वदेशसंवत्सरफल — Pūrvadeśasaṁvatsaraphala

No. 713 — 825 / 1884–86

Size — 10 in. by $4\frac{1}{5}$ in.

Extent — 10 leaves; 10 lines to a page; 35 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double black lines; red pigment used for topical headings; folios numbered in both margins; yellow pigment used for corrections; last folios worn out; complete.

Age — Not very old.

Author — Not mentioned.

Subject — Astrology.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ पूर्वदेशषष्टिसंवत्सरा लिख्यते ॥

अथ प्रभवसंवत्सरे ब्रह्मास्वामी मेघ वर्षति अन्नसुभीक्षं भवति २ आषाढे प्रथमलोवरषा भवति उत्तरे म्लेच्छराज्यं सर्षपचनकरलोसूभं भवेत् श्रावणे अन्नमहर्घौ भवेत् etc.

Ends — fol. 10*a*

क्षयनाम संवत्सरे ॥ राहो स्वामी ॥

चैत्री गारा पडती। वैशाखी उत्पात होती। ज्येष्ट अनर्फेक। आसाढी श्रावणी अनमंद। भादे वा आश्विन स्वस्त। कार्त्तिक मार्गशीर अग्निभव होती। अनफर्के। पूषमाघ मंद। भूमिकंप होती युद्धकलह होति। फाल्गुन चैत्र इंद्रप्रस्थ दूसरी पातस्याही होती। प्रलयकाल परति। देसग्रामघर दुरभिक्ष परडती ॥ ॥ इति क्षयनामसंवत्सरफलं ॥

पैतामही with भाष्य — Paitāmahi with Bhāṣya

No. 714 — 424 / 1895-98

Size — 9¾ in. by 4⅝ in.

Extent — 47 leaves; 9 lines to a page; 34 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old and musty in appearance; handwriting uniform but not quite clear in some places; borders ruled in two double black lines; yellow pigment used for corrections; the Ms. is extremely damaged; worn out and moth-eaten; incomplete.

Age — Fairly old.

Author of Text — Madhusūdana.

" " Comm. — Gopirāja, son of Rāmakṛṣṇa.

Subject — Commentary on the Paitāmahī, an astronomical work by Madhusūdana.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

जयति जगति शश्वच्छूलपाणिः कपाल .....
..... लिदेशे प्रसन्नः ।
धवलवृषभगामी पंचवक्त्रोहिभूष-
स्तुहिनगि ..... हित्राश्च ..... नेत्रः ॥ १ ॥

विघ्नेशमाद्यं प्रणिपत्य मूर्ध्ना गुरुं तथा श्रीमधुसूदनाख्यं ।
श्री ... राजो ननु धर्म ..... पैतामहीभाष्यमहं करोमि ॥ २ ॥ etc.

fol. 1b[a] इति श्रीसकलसिद्धांतमंडलीसरोविहरणे राजहंसगणितविद्याचातुरी-तांत्रिकपंचाननदैवज्ञपंडितविरचिते दैवज्ञमधुसुदनकृते पैतामहीभाष्ये उपकरण-सिद्धिः ॥

Ends — fol. 47[b]

मम वाणी क्वचित् किंचिदुक्तावेत्स्यादसंगतं ।
सद्भिस्तच्छोध्यतां रत्नव्रजे काचमणिर्यथा ।
गंगातीरनिवासिपार्थिवपुरे श्रीरामकृष्णात्मजो
भारद्वाजकुलेऽभवत्सुगणकः श्रीगोपि .....
तंत्रं कल्पत ... चकार सुलभ यो मर्त्यलोके तथा
दैवज्ञप्रतिकंठभूषणमलस .....

This is the only Ms. recorded by Aufrecht in his Catalogus Catalogorum iii, 74[a].

प्रतोदयंत्र — Pratodayantra

No. 715 — 546 / 1899-1915

Size — 8⅓ in. by 4 in.

Extent — 6 leaves; 7 lines to a page; 22 letters to a line.

Description — Thin country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting bold, clear, legible and uniform; the Ms. contains only 8 verses — Text and Commentary.

Age — Does not appear to be very old.

Author of the Text — Gaṇeṣadaivajña.
„ „ Comm. — Gaṇeṣadaivajña.

Subject — Directions for preparing an astronomical instrument. India office Cat. (Part v, p. 1032[b]) makes the following

remarks about the Pratodayantra :– "...by Gaṇeśa son of *Keśava* of Nandigrāma, of a special variety of *yantra* called *pratodayantra* and made of ivory or śiṃśa wood, to be used in battle, when mounted on horseback, as a sort of charm". It appears from the description that the instrument was meant for the use of soldiers on horseback so that they should be able to know information about the movements of the planets even when they are on horseback.

Begins (Text) — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः

अथ प्रतोदयंत्रं प्रतिजातं तत्स्वरूपमाह

गणेशोदितं यंत्रमेतत्प्रतोदमनायासकालावबोधं प्रवच्मि
निजेच्छावशादिष्टदैर्घ्यः सुदंडो नतिस्थूलकः शिंशवृक्षादिजातः १

Begins (Comm.) — fol. 1*b*

एतत्प्रसिद्धं प्रतोदयंत्रं गणेशदैवज्ञैरस्मद्गुरुतनतमैः कल्पितमहं निरूपयामि etc.

Ends (Text) — fol. 5*b*

दंडो भूमिस्तत्र सूर्योदये स्याद्भावोभानंतरूपाख्यमध्ये
तस्याद्दग्ज्यारूपशंकोनृरूपद्दग्ज्यातो वायांगुलान्युक्तरीत्या ८

Ends (Comm.) — fol. 6*a*

तस्मात्कारणात्सूर्योदये शंकोरभावाद्दग्ज्यायाः परमत्वात्वमध्ये शंकोः परमत्वाद्दग्ज्याया अभावाच्च दृग्ज्यात्मकः शंकुः शंकुरूपा दृग्ज्या पर्यवसिता ताभ्यामुक्तरीतिवैपरीत्येनोक्तरीत्यैव या च्छाया तान्यंगुलान्युन्नतघटीनां छायात्मकानि ॥

इति श्रीमद्गणेशदैवज्ञविरचिते प्रतोदयंत्रे सपूर्णम् ॥ ॥ शुभंभवतु ॥

References — Mss. – A – Aufrecht's Catalogus Catalogorum :– i, 350*b*; ii, 78*a*, 210*b*; See also Dikshit Bhār. Jyo. p. 352.

B – Descriptive Catalogues :– Bik. Mss. Cat. No. 708.

प्रश्नचण्डेश्वर
or प्रश्नविद्या

Praśnacaṇḍeśvara
or Praśnavidyā

No. 716

164
A1883-84

Size — 11¾ in. by 6 in.

Extent — 68 leaves; 12 lines to a page; 30 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting bold, clear and uniform; red pigment used for marking the portion; yellow pigment used for corrections; fol. 22 missing; occasional marginal notes; slightly moth-eaten in the margins on some folios; edges of some folios slightly worn out; complete.

Age — Saṁvat 1869.

Author — Caṇḍeśvarācārya.

Subject — A treatise on astrology.

Begins — fol. 1*b*

ॐ श्रीगणेशाय नमः ॥
ॐ नमस्ते परमार्थैकरूपाय परमात्मने ॥
स्वेकाविभाषिताशेषभेदभिन्नाय शांभवे ॥ १ ।

चंद्रालग्नाकृतं पूर्वैः प्रश्नशास्त्रं समाकुलं ॥
दृष्ट्वा निराकुलं वक्ष्ये देवाचार्यः क्षितेः पतेः । २ ।

अधितगणितो यः स्यात् जातकेतुकृताश्रमः ॥
सोधिकारी भवेदत्र प्रश्नशास्त्रे समाकुलः । ३ ।

राशिग्रहस्वरूपं च चिंताप्रकरणे पुनः ।
विस्तरात्कथितं सर्वं ग्रहमैत्रीव कथ्यते ॥ ४ ॥ etc.

fol. 3*b* इति श्रीमहाराजाधिराजश्रीचंडेश्वराचार्यविरचितायां प्रश्नार्णवप्रश्नविद्यायां संज्ञाध्यायो नाम प्रथमः ॥ १ ॥

fol. 5*a* इति श्रीप्रश्नचंडेश्वरविद्यायां लग्नविचारो नाम द्वितीयोध्यायः । २

Ends — fol. 69*a*

तंत्रस्य कर्ता गणिते विवोक्ता तद्गोलबंधाद्भुतकर्मकर्त्ता
यंत्रेण सर्वं गणितं ब्रवीमि चंडेश्वरोयं च कृतो वरिष्टः ॥ ७ ॥

भोगींद्रस्य महाणपठतामामस्य पक्षग्रहः
शैलादेः प्रतिपादिनावनिरुहां यत्रावलीं च ग्रहः ॥
विषोखे सरस्वती विलसितं किंवा बहु ब्रूमहे ॥
चंडेशे ... रचिते क्षितौ कविवुद्धः ख्यातिर्गृहाणां यदि ८ ॥

इति श्रीमहाराधिराजश्रीचंडेश्वराचार्यविरचितो यांदेष्काणस्वरूपनिरूपणाध्यायश्चत्वारिंशतितमः । ४ । १४४४ संवत् १८६९ वैशाखवदे त्रयोदश्यां शनौ शुभं भवतु २९५१ संख्या श्लोक शुभम् ॥

Reference — Mss. - Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 357*b*; ii, 80*a*, 211*b*; iii, 76*a*.

प्रश्नचन्द्रिका
with टीका

Praśnacandrikā
with Commentary

No. 717

875
1891-95

Size. — $8\frac{1}{5}$ in. by 4 in.

Extent — 23 leaves; 14 lines to a page; 32-35 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting small but clear and legible; borders not ruled; red pigment used for marking; fol. 6 blank; the Ms. contains both the Text and the Commentary; incomplete.

Age — Appears to be old.

Author of the Text — Not mentioned.
" " Comm. — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) fol. 1*b*

गोपीजनयुग्मवृंदसुनुतं यत्पादपद्माग्रकं
यद्वृत्या जगदुद्भवस्थितिलयं जायेत युक्तेक्षणात्
यद्भक्त्या हि लभेत पुत्रपशुसाम्राज्यं परत्रात्रपौ
श्रीमद्गोकुलचंद्रमीक्षणपथं ज्ञात्वा स्मरेतं सुधी १ etc.

Begins (Comm.) fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः

कृष्णानुजं नमस्कृत्य रेवतीरमणं गुरुं
हलघृडमातृलीलाढ्यं वलकुर्वेर्णदीपिकां १

अथ ग्रंथप्रारिप्सुर्निर्विघ्नपर्याप्रकामः श्रीगोकुलचंद्रोविजयते etc.

fol. 3b इति श्रीप्रश्नचंद्रिकासंज्ञाप्रकरणं प्रथमं

Ends (Text) fol. 23b

लब्धयुग्महतोवेद ८४ भक्तेशेषकरैर्जलं २७

Ends (Comm.) fol. 23b

लब्धं ३५ मूलेन २५० युतं २८५ वेदैः ८४ भक्ते शेषं ३३ ह ☐ परिजलं २७

इति कूपादिप्रश्नः ११

This is the only Ms. recorded by Aufrecht in his Catalogus Catalogorum,

---

प्रश्नचूडामणि
with व्याख्या

Praśnacūḍāmaṇi
with Vyākhyā

No. 718

487
1892-95

Size — 8¾ in. by 4¼ in.

Extent — 24 leaves; 8 lines to a page; 32 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines and edges in single; red ink used for daṇḍas, the Ms. contains Commentary in Gujarātī; complete.

Age — Not very old.

Author — Not mentioned.

Subject — A treatise on divination.

Begins — fol. 1b

ॐ श्रीगणेशाय नमः ॥
उद्यशैलभुजंगफणामणिर्दिवसभूरुहनूतनपल्लवः ॥
दिशतु वः स गिरं महसां निधिर्मुखरसीसरसीरुहमुल्लसन् ॥ १ ॥

जयति विबुशं सन्मानसाचासहंसी
वचनमयशरीरा भारती गौरहारा
तदनु च विजयंते सूर्य्यमुख्याग्रहेंद्रा-
स्तदपि च पदपद्मद्वंद्वमस्मद्गुरूणां ॥ २ ॥

यो बादरायणवसिष्टपराशराद्यै-
र्होराविधिर्विरचितो विवधांस्तदर्थान् ॥
विज्ञाय सम्यगधुना वयमप्यविज्ञा
यत्कुर्म्महे किमपि सोत्र गुणस्तदीयः ॥ ३ ॥ etc.

fol. 2a इति श्रीप्रश्नचूडामणिसारे सूचनिकाप्रकरणं प्रथमं ॥

Ends — fol. 24a

व्याख्या ॥

धान्यवाववानो प्रश्नकरैतिवारै प्रश्नाक्षरना आंक एकठा करी १२ भागे हरवा ॥ शेष १उगैरै अकस्मा धान्यनी उत्पत्ति कहवी ॥ शेष १०।११।२ रहै तो धान्यनी उत्पत्ति थई नाश थाय ॥ शेष ९।२ रहै तो धान्यनी उत्पत्ति रुडी कहवी ॥ शेष ९ उगरै तो घणो काले थाय ॥ शेष १२।४ रहै तो प्रकरधननो आगमन थाय ॥ शेष ८ रहै तो बहुधान्य थाय ॥ शेष ५ रहै तो धान्यनी उत्पत्ति थाय ऐरीतै प्रश्नकरवुं ॥ इति धान्योत्पत्तिप्रकरणं ॥

इति श्रीचूडामणौ ग्रंथे संपूर्णं समाप्तोयं ग्रंथे ॥ श्रीशुभं भूयात् कृतिका-दिननक्षत्रं चतुर्गुणित सध्रु ॥

सप्तभिस्तुहरेद्भाग्यं शेषप्रश्नं च उच्यते १
स्वग्रामे प्रथमे च द्वितीयशीघ्रमेव च ॥
तृतीये निर्गमे स्थानं चतुर्थे गृहमागतः १ ॥
पंचमे पंथ गंतव्यं षष्टे रोगक्षयंकरः ॥
सप्तमे नाशमाप्नोति इति प्रश्नस्य लक्षणं ॥ १ ॥

प्रश्नज्ञान

Praśnajñāna

No. 719

346 (iii)
1879–80

Size — 9½ in. by 3¾ in.

Extent — 8b to 14b leaves; 7 lines to a page; 30 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्रा's; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double black lines; edges worn out; complete.

Age — Saṁvat 1557.

Author — Bhaṭṭotpalācārya.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 8*b*

॥ ॐ ॥ ॐ नमो गणेशाय ।
रविशशिकुजबुधगुरुसितरविजगणेशात् प्रणम्यादौ ।
वक्ष्येऽहं स्पष्टतरं प्रश्नज्ञानं हिताय लोकानां । १

दशभेदं ग्रहगणितं जातकमवलोक्य विशेषमपि ।
यः कथयति शुभमशुभं तस्य न मिथ्या भवेद्वाणी २

रम्यंतरे भूभागे संपूज्य ग्रहगणं सनक्षत्रं ।
पश्चात्प्रश्नविधानं कुर्य्याद्येनाप्नुयात्सिद्धिः । ३ etc.

Ends — fol. 14*b*

भट्टोत्पलेन शिष्यानुकंपया विलोक्य सकलशास्त्राणि ।
आयाति सप्तन्वेषा प्रश्नज्ञानं समासतो रचितं । ७५

इति श्रीभट्टोत्पलाचार्यविरचितायां ज्ञानमालायां प्रश्नग्रंथं समाप्तः । संवत् १५५७ वर्षे जेष्टबुदि ११ सोमजोतिलोवालिलेखि ॥ लेषकपाठकयोः श्रीरस्तु श्रीः ॥

References — See No. 826/1884-87.

प्रश्नज्ञान — Praśnajñāna

No. 720 — 440 / A1881-82

Size — 8½ in. by 3⅞ in.

Extent — 5 leaves; 9 lines to a page; 25 letters to a line.

Description — Modern paper; Devanāgarī characters; new in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders not ruled; red pigment used for marking topical headings; complete.

Age — Śaka 1702.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa.

Begins —fol. 1b

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ भूतभविष्यवर्तमानप्रश्नविज्ञानं ज्योतिषाकृतं ॥
आयप्रश्नमिदं ग्रंथं चमत्कृतिकरं परं ॥ १ ॥

उच्चारितफलं नामाद्यक्षरं वशतोज्ञया ॥
अकारादिकवर्गेण कल्पनीया ध्वजादयः ॥ २ ॥ etc.

Ends — fol. 5b

ध्वजे सप्तदिनं ज्ञेयं सिंहे पक्षं तथैव च ॥
वृषे मासश्च विज्ञेयो गजे मासत्रयं तथा ॥ ५२ ॥

श्वाने खरे च षण्मासं धूम्रे ध्वांक्षे च वर्षकं ॥ ५३ ॥

एत प्रश्नं वदेच्छीघ्रं सर्वकार्याणि चिंतयेत् ॥ ५४ ॥

इति श्रीप्रश्नज्ञानं संपूर्णं ॥ श्री ॥ शके १७०२ शार्वरीनामसंवत्सरे श्रावण-वद्य द्वितीया गुरुवारे संपूर्णं ॥

प्रश्नज्ञान

Praśnajñāna

No. 721

338
1882-83

Size — 9 in. by $5\frac{3}{8}$ in.

Extent — 15 leaves; 12–13 lines to a page; 20 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; handwriting bold and clear but careless; borders ruled in double red lines; red pigment used for verse numbers; folios numbered in both margins; edges slightly worn out; complete.

Age — Saṁvat 1823 : Śaka 1688.

Author — Brahmārka, son of Mokṣeśvara.

Subject — Questions and answers on astrological subjects.

Begins — fol. 1a

श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ ब्रह्मार्ककृतप्रश्नग्रंथः ॥

ब्रह्माणं कमलापतिं गिरिजया नाथं गणेशं गिरं
सूर्यादिग्रहमंडलं च पितरं नत्वाथ मोक्षेश्वरं ॥

बालभ्यान्वयसंभवो गणितवित् प्रोद्दामविद्यावित्
प्रश्नज्ञानमनुत्तमं प्रकुरुते ब्रह्मार्कनामा सुधिः ॥ १ ॥

यस्मिन्काले दिवसनिशये पृच्छको यच्च पृच्छेत्
तस्मात् लग्नं गणितकुशलै छायया तोययंत्रैः ॥
स्पष्टं कार्यं जननसमये प्रश्नकाले विवाहे
लग्नात्खेटादशुभशुभदं प्रोच्यते तत् फलं हि ॥ २ ॥ etc.

fol. 3a इति प्रश्नज्ञाने धातुमूलजीवचिंताज्ञानप्रकरणं

fol. 6a इति प्रश्नज्ञाने शुभाशुभफलप्रकरणं ॥

Ends — fol. 15a

रसाग्निचंद्रैर्लभते मनोन्यैर्वृत्तैर्विचित्रैर्गदितं मुनीनां ॥
विलोक्य शास्त्राणि हिताय दैवज्ञानां मयाध्यायरसेंदु १६ संख्यैः ॥

ज्योतिसूदनसंज्ञिकोवनितले शास्त्रार्थवेत्ता पुरा
तत्सुनुगणिते विचक्षणमतिर्मत्यावतंसो ह्यभूः ॥
होराजातकसंहितास्तुतीपुराणो मोक्षश्वराख्यो द्विजो
ब्रह्मार्को निखिलं तदीयतनुजः प्रश्नं च चक्रे कविः ॥ १

इति श्रीज्योतिषब्रह्मार्कविरचिते प्रश्नज्ञाने दोषप्रकरणं षोडशमं समाप्तोयं ग्रंथः ॥

स्वस्ति श्रीसंवत् १८२३ शाके १६८८ आषाढशुदि ६ रवौ । अद्येह श्रीशीहोरपुरेवासी उदीच्यसहस्रज्ञातीय । पंड्याहरिसुतपंड्यादिवाकरसुतरत्नेश्वरेण लिखितं ॥ वरिश्वरहरीप्रभृतिपठणाय ॥ यादृशं पुस्तकं ॥ १ ॥ शुभं भवतु ॥

References — Mss. – A – Aufrecht's Catalogus Catalogorum :– i, 358a; ii, 80a, 211b; iii, 76a.

B – Descriptive Catalogues :– Bikaner Mss. Cat. No. 702; I. O. Cat. No. 3011.

प्रश्नज्ञान

Praṣnajñāna

No. 722

193
1883–84

Size — 9 in. by $4\frac{1}{5}$ in.

Extent — 5 leaves; 10 lines to a page; 28 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear but somewhat careless; borders ruled

in double black lines; yellow pigment used for corrections; folios numbered in both margins; complete.

Age — Appears to be old.

Author — Bhaṭṭotpala.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*a*

॥ स्वस्ति श्रीगुरुभ्यो नमः ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
रविशशिकुजबुधगुरुसितरविजगणेशान् प्रणम्यादौ ॥
वक्ष्येहं स्पष्टतरं प्रश्नज्ञानं हिताय दैवविदां ॥ १ । etc.

Ends — fol. 5*b*

अत्र कुजादीनां ग्रहाणां क्रमो न विवक्षितस्तस्य पूर्वमेवोक्त स्यात् ॥
इति भटोत्पल समाप्तं ॥ १ ॥

Reference — See No. 826/1884-87.

प्रश्नज्ञान

Prasnajñāna

No. 723

826
1884-87

Size — $9\frac{7}{8}$ in. by $4\frac{1}{4}$ in.

Extent — 6 leaves; 7 lines to a page; 35 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines; folios numbered in both margins; complete.

Age — Not very old.

Author — Bhaṭṭotpala.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
रविशशिकुजबुधगुरुसितरविजगणेशान् प्रणम्य भक्त्यादौ ॥
वक्ष्येहं स्पष्टतरं प्रश्नज्ञानं हिताय दैवविदां ॥ १ ॥ etc. as in No,

Ends — fol. 5[b]

भट्टोत्पलेन शिष्यानुकंपयाऽवलोक्य सर्वशास्त्राणि ॥
आर्यासप्ततिरेकं प्रश्नज्ञानं समासतो रचितम् ॥ ७१ ॥

इति श्रीभट्टोत्पलविरचिते प्रश्नज्ञानं समाप्तम् ॥ ॥श्री॥ श्री॥

References — Mss. – A– Aufrecht's Catalogus Catalogorum :– i, 358[a]; ii, 80[a], 211[b]; iii, 76[a].

B – Descriptive Catalogues :– Stein's Cat. of Jammu Mss. p. 165.

प्रश्नज्ञान Praśnajñāna

No. 724 827 (1) / 1884-87

Size — 9½ in. by 4½ in.

Extent — 1[a] leaf; 25 lines to a page; 60 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting small but clear and legible; red pigment used for marking the portion; edges worn out; the work contains 35 verses;

The Ms. contains three more works viz. :– प्रश्नाध्याय and two others.

Age — Appears to be old.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1[a]

श्रीगणेसाय नमः ॥
कर्णौ पिधायाक्षियुगं च नासामुखं पिधायांगुलिभिः क्रमेण ॥
निरुध्य वायुं समनिम्नसंस्थ। माधारि कायामलनिश्चलांगः । १ । etc.

Ends — fol. 1[a]

आदर्शहस्ताः प्रतिबिंबरूपं प्रकाशयंति प्रकटं तथेदं ।
एते मताः सिद्धिकराः परेषां । इतो हितं प्रश्नविधौ प्रबद्धाः । ३५ ।

इति प्रश्नज्ञानं लिखितं श्रीपतीवरेण । श्री ॥

प्रश्नज्ञान

Praśnajñāna

No. 725

876
1891-95

Size — 10 in. by 4⅛ in.

Extent — 4 leaves; 10 lines to a page; 32 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear but careless; borders ruled in triple black lines; edges worn out; yellow pigment used for corrections; complete.

Age — Saṁvat 1662.

Author — Bhaṭṭotpala.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*a*

॥ ॐ ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

रविशशिकुजबुधगुरुसितरविजगणेशान् प्रणम्य भक्त्यादौ ।
वक्षेहं स्पष्टतरं । प्रश्नज्ञानं हिताय दैवविदां । १

दशभेदं ग्रहगुणितं । जातकमवलोक्य निरयशेषमपि ।
यः कथयति शुभमशुभं । तस्य न मिथ्या भरेद्वाणी ॥ २ ॥ etc.

Ends — fol. 4*b*

भट्टोत्पलेन सिक्षानुकंपयावलोक्य सारुाणि ॥
आर्या सप्तत्पेदा प्रश्नज्ञानं समासतो रचितं ॥ ७१ ॥

इति प्रश्नज्ञानं भट्टोत्पलसमाप्तः ॥ श्री ॥ श्री श्रीदेवसागरे तत्शिक्षवणारीसलक्ष्मीसागर । तत्सिक्षलब्धिसागरपठनाय हेतवे ॥ लि० पं० श्रीजयसागर ॥ शुभं भवत् ॥

यादृसं पुस्तकं दृष्टवा । तादृसं लिषतं मया ।
यदि सुद्धमसुद्धं वा । मम दोषो न दीयते ॥ १ ॥

संवत् १६६२ वर्षे माहवदि १४ शनौः ॥ लेषकः पाठकयो ॥ मांगल्यं ॥

Reference — See No. 826 / 1884-87.

प्रश्नज्ञान

Praśnajñāna

No. 726

54
1919-24

Size — 9½ in. by 4 in.

Extent — 16 leaves; 7 lines to a page; 25–28 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; handwriting clear, legible and uniform; borders not ruled; red pigment used for colophons and yellow pigment used for corrections; folios numbered in both margins; complete.

Age — Śaka 1732.

Author — Brahmārkasūri.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥

ब्रह्माणं कमलापतिं गिरिसुतानाथं गणेशं गिरं
सूर्यादिग्रहमंडलं च पितरं नत्वा च मोक्षेश्वरं
दालभ्यान्वयसंभवो गणितवित्प्राक्प्रोक्तविद्यार्थवि-
त्प्रश्नज्ञानमनुत्तमं च कुरुते ब्रह्मार्कनामासुधीः ॥ १ ॥

यस्मिन्काले दिवसनिशयो पृच्छको यच्च पृच्छे-
त्तस्मिल्लग्नं गणितकुशलेच्छीयं पातोग्वमंत्रैः ॥
स्पष्टं कार्यं जननसमये प्रश्नकाले विवाहे
लग्नात्खेटैरशुभशुभदं प्रोच्यते तत्फलं हि ॥ २ ॥ etc.

fol. 3*a* इति श्रीब्रह्मार्कसूरिविरचिते प्रश्नज्ञाने धातुमूलजीवचिंताप्रकरणं प्रथमं ॥

Ends — fol. 15*b*

राहुक्रोडो रिपुवसुगतो लाभगो वा कुमारः
खंडो वाच्यः सुरविरहितः प्रेत एवं तदा स्यात् ॥
पश्येत्येवं विजयथ तमो भूमिजे वा विलग्ने
प्रोतस्तत्रैः सपदि च मुनिना पुरोगैश्च नूनं ॥ १३ ॥

इति श्रीब्रह्मार्कसूरिविरचिते प्रश्नज्ञाने दोषज्ञानप्रकरणं षोडशं १६ ॥
शुभम् शके १७३२ प्रजापतिसंवत्सरे फाल्गुनकृष्ण १ समाप्तायं ग्रंथः
॥ श्रीः ॥

ज्योतिष्येपनामकदिनकरस्यायं ग्रथः ॥ स्वार्थं परार्थं च ॥ Then follows the index of Prakaraṇas.

Reference — See No. 338 /1882–83.

प्रश्नज्ञान or प्रश्नसप्तति with टीका

Praśnajñāna or Praśnasaptati with Commentary

No. 727

535
1895-1902

Size — $10\frac{3}{8}$ in. by $4\frac{5}{8}$ in.

Extent — 11 leaves; 14 lines to a page; 30 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines; red pigment used for marking the portion; yellow pigment used for corrections; both the Text and the Commentary complete.

Praśnasaptati is the same work as Praśnajñāna by Bhaṭṭotpala described above.

Age — Śaka 1725.

Author of the Text — Bhaṭṭotpala.
" " Comm. — Śrīdatta.

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) — fol. 1a

रविशशिकुजबुधगुरुसितरपिजगणेशान्प्रणम्य बुध्यादौ ॥
वक्ष्येहं स्पष्टतरं प्रश्नज्ञानं हिताय दैवविदां ॥ १ ॥

Begins (Comm.) — fol. 1a

श्रीसूर्यो जयति ॥
यत्प्राहोत्तमभट्ट उत्पलदृशा प्रश्नस्य विज्ञापकं
दैवज्ञस्य हितेच्छया बहुमतं गुप्तं विनाध्यायकं ॥
तत्सत्तार्किकचक्रपूजितनरः स्वात्मप्रसूतस्वयं
श्रीदत्तो विवृणोति विष्णुविनतो विज्ञाय बुध्याधुना ॥ १ ॥

अथ खलूत्पलाचार्यो ग्रहगमनाश्रितफलत्वात् ग्रहाणामिह शास्त्रेभ्य हितानां नमस्कारपूर्वकं प्रयोजनाभिधेयसंबंधाभिधानगर्भकर्तव्यमाह ॥ etc.

Ends (Text) — fol. 11a

दहनविधिशताख्यं मैत्रभं सौम्यवारे
गुरुरदितिभपुष्यं मैत्रभं जीववारे ॥
भगयुगभजयुग्मं विष्णुमैत्रे सिताहे
श्वसनकमलयोनिः सौरिवारे मृतानि ॥ ६९ ॥

भटोत्पलेन शिष्याननुकंप्यालोच्च सर्वशास्त्राणि ॥
आर्यासप्तत्याख्यं प्रश्नज्ञानं समासतो रचितं ॥ ७० ॥

इति श्रीमद्भट्टोत्पलविरचितार्यासप्ततिः सटीका ॥ शके १७२५ रक्ताक्षी-वत्सरे फाल्गुणशुद्ध ४ बुधे पंचमप्रहरे समाप्त शुक्रस्य ॥ अथ कालमानानि ॥ ९ ॥ नव ९ ब्राह्मयं १ दिव्यं २ पैत्र्यं ३ प्राजापत्य ४ बार्हस्पत्य ५ सौरं ६ लावनं ७ चाद्रं ८ नाक्षत्रं ९ चतुर्भिर्व्यवहारः ॥ सौरं १ चांद्रं २ सावनं ३ आक्षं ४ ॥ तेषु सौरं द्विविधं एकं एकराशिमारभ्य द्वितीयो राशिप्रवेशः ॥ अपरं ॥ उदयादुदयः ॥

Reference — Mss. — A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 358*b* (Text only).

प्रश्नतंत्र

Praśnatantra

No. 728

411 (ii)
1895–1902

Size — 11¾ in. by 4⅛ in.

Extent — 25 leaves; 11 lines to a page; 42–45 letters to a line.

Description — Modern paper with watermarks; Devanāgarī characters; new in appearance; handwrirtng clear, legible and uniform; moth-eaten; complete.

Age — Śaka 1712.

Author — Not mentioned.

Subject — Questions and answers according to the Ramala Śāstra.

Begins — fol. 1*a*

श्रीगणेशाय नमः । हरिः ॐ
अथ रमलसंग्रहस्य प्रश्नतंत्रं लिख्यते ।
अथ प्रथमशकलविचारः ॥

देहः कार्यारंभ आयुः प्रपन्नो जन्मस्थानं जीवनं सौख्यदुःखे
वार्ता देहौ शीर्षमास्यं च वर्णे ज्ञेयः सूज्ञैराधखंडे विशेषात् । १ ।

अन्यच्च । ततो जीवस्य प्रश्नः कार्यारंभस्य चापि यत् ।

fol. 1*b* इति प्रथमशकलं ।

fol. 2*a* इति द्वितीयशकलं ।

Ends — fol. 24*b*

येभ्यो प्रस्तारमुत्पाद्य तत्खंडवशतो वदेत् ।
विश्व १३ खंडेद्र १४ खंडे च दाखिलोक्तदिनैर्वदेत् ॥
खारिजं चेन्मासंख्या साविते वर्षमेव च ॥
उन्कलीवेष्टदिवसे कार्यमर्थं भविष्यति ॥ छ छ

श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥ शके १७१२ साधारण नाम संवत्सरे अधीकअषाढ-वद्यप्रतिपदा रवौ दिनेदं पुस्तकं समाप्ति अगमत् ॥ श्रीगजानन वरद ॥ श्री इदं पुस्तकं ग्रामस्ते यांचे असे छ छ छ

प्रश्नतिलक | Praśnatilaka

No. 729 | 441 / A1881-82

Size — 8 in. by $3\frac{3}{4}$ in.

Extent — 7 leaves ; 12 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description — Modern paper with watermarks; Devanāgarī characters; new in appearance; handwriting small but clear and legible; the Ms. contains the following Prakaraṇas :—

1. संज्ञाधिकार
2. चिंताप्रकरण
3. नष्टप्रकरण
4. मुष्टिप्रकरण
5. लूकाप्रकरण
6. सूतिकाप्रकरण
7. लाभालाभाधिकार
8. कालप्रमाणाधिकार
9. चौराधिकार
10. नष्टाधिकार

Age — Śaka 1704.

Author — Not mentioned.

Subject — A short treatise dealing with ten different aspects of astrology.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ।।
प्रणम्य शिरसा देवीं केवलज्ञानकारिणीं ॥
यथा तथ्यं प्रवक्ष्यामि सर्वज्ञेन च भाषितं १ etc.

fol. 2*a* इति प्रश्नतिलके संज्ञाधिकारः प्रथमः ॥

fol. 2*b* इति प्रश्नतिलके चिंताप्रकरणं द्वितीयं ॥

.....

fol. 6*b* इति प्रश्नतिलके नष्टाधिकारो दशमः

Ends — fol. 7*a*

एकविंशत्यक्षरे प्रश्ने द्वितीयवर्गे व्यक्षरं नाम २१

इति प्रश्नतिलके चोरप्रकरणं संपूर्णं ॥

श्रीशके १७०४ शुभकृत्संवत्सरे ॥ ॥ माहादेवो जयति ॥ अंबा प्रसंन्

मेष वृषभ मिथुन कर्क सिंह कन्या तूळ वृश्चिक धन मकर
हमल सोर जोजा सरतां असद् सूंबुल मीजा अकरब् कोस जदी

कुंभ मीन
दल् हूत्

चैत्र वैशाख ज्येष्ठ आषाढ श्रावण भाद्रपद आश्विन
रमजान शव्वाल जिलकाज जिलदज्य मुहरम् सफर् रविलवल

कार्तिक मार्गशीर्ष पौष माघ फाल्गुन
रविउसानी तमादिलवल जमादियउसानी रजव शाबान

रवि चंद्र मंगल बुध गुरु शुक्र शनी
शमश कमर मिरीख अतारदर मुस्तरी जोहरा जुहल
खुरशयद् महताब वहराम् दवीर विरजीस नाहेदर्फ कयवा
अफताव् मह काजीअसमान लोली पहरुआ
जुंमा

प्रश्नतिलक

Praśnatilaka

No. 730

530
1895–1902

Size — 9¼ in. by 4⅝ in.

Extent — 6 leaves; 11 lines to a page; 30 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting bold, clear and legible; borders not ruled; edges worn out; the first two folios torn on the left hand side; complete.

Age — Appears to be old.

Author — Not mentioned.

Subject — Divination.

Begins — fol. 1a

श्रीगणेशाय नमः ॥

यत्र वर्गावलिः कंठे कृतदानांबुभूषिते ॥
भाति रुद्राक्षमालेवा स वः पायाद्गणाधिपः ॥ १ ॥

भूतं भावि भविष्ये भवस्वरूपं जानाति कः करतलामलकानुसारी ॥
दैवं तमिंदुकलिकावतंसं सम्यग्भुतैकविभवं भवतीं नतोस्मि ॥ etc.

fol. 1b ..... लके प्रथमपटलः

fol. 2a इति प्रश्नतिलके चिंताप्रकरणं द्वितीयं

Ends — fol. 6b

एतद्विगुणितं प्रोक्तं बिंदुवर्गादिसंयुतं ॥
नव ... हरेद्भागं तच्छेषं चोरनामकं ॥
पृथ्वि तावद्दियं महत्सुमहती तद्वेष्टनं वारधि-
पीतौसौ कलशोद्भवेन मुनिना स व्योम्नि खद्योतवत् ॥
तद्विष्णोर्दनुजाधिनाथदमने पूर्णापदं नाभवत्
देवोसौ वसते त्वयापि हृदये त्वत्तो महन्नापरः ॥ १ ॥

श्रीरस्तु ॥ शुभं ॥

प्रश्नदीपक

Praśnadīpaka

No. 731

488
1892-95

Size — 8½ in. by 6 in.

Extent — 21 leaves; 9–10 lines to a page; 18 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī Characters; handwriting clear, legible and uniform; borders of the first folio only ruled on all sides in double red lines and the edges of two sides in single; the Ms. is complete.

Age — Saṁvat 1901.

Author — Kāśināthabhaṭṭa.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

तिमिरोबुनिधौ मग्नं etc. as in No. 339/1882-83.

Ends — fol. 20*b*

लग्नस्य प्रथमे भागे etc. up to द्वादशौकादशप्रोक्तो दीपभावोयह्यायं ३ as in No. 339/1882-83 followed by इति श्रीसर्वविद्याविशारदश्री-कासीनाथभटाचार्यकृतौ प्रश्नप्रदीपक समाप्त संवत् १९०१ आश्विशुक्ल १ १ शनीवासरे लिषंजपुरमध्ये राधाजीवणप्रोहित १

References — See No. 339 / 1882-83.

प्रश्नदीपक

Praśnadīpaka

No. 732

489 / 1892-95

Size — 9 in. by 5¼ in.

Extent — 23 leaves; 7 lines to a page; 20 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting bold, clear, and uniform; borders ruled in double red lines and edges in single; red ink used for marking; edges worn out; fol. 1 and fol. 20 torn; up to fol. 9, the text has its Prakrit rendering below; complete.

Age — Appears to be old.

Author — Kāśināthabhaṭṭa.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥

तिमिरांबुनिधौ मग्नं ॥ करैरुधृत्य यो नरात्
प्रणिपत्यातुरं प्रीत्या तस्मै सर्वात्मने नमः ॥ १ ॥

मिहिरेस्तमुपायाते नमसंधिधरातले ॥
प्रश्नग्रहे प्रदीपोयं काशिनाथकृतो बभौ ॥ २ ॥ etc.

Ends — fol. 22*a*

लग्नस्य प्रथमो भागे भवेत् प्राच्यां प्रदीपकः ॥
द्वितीये च तृतीये च भवेदीशानकोणगः २०० ॥

चतुर्थे चोत्तरे वायोः कोणपंचमषष्टके ॥
सप्तमे पश्चिमायां च नैऋत्ये नवमे ॥ ष्टमे ॥ २०१

दशमे दक्षिणगः स्यादग्निकोणे च दायकः ॥
द्वादशैकादशे दीपाभावः प्रोक्तो परह्ययं ॥ २८२ ॥

इति श्रीकाशीनाथभट्टविरचितः प्रश्नदीपकः समाप्तः ॥ १ ॥ छ ॥ श्रीः ॥ छ ॥ श्री ॥ छ ॥

पुत्राश्च सर्वे पितृमातृयुक्ता द्विगुणीकृतारूपयुताः शरघ्नाः ॥
पुत्रीश्च युक्ता शरनेत्रहीनाः । आद्यंकपुत्रा द्वितीयंकपित्री ॥ १ ॥

पुत्रपुत्रीज्ञानं ॥ श्रीरस्तु ॥ शुभं भवतु ।
यादृशं पुस्तकं दृष्टवा तादृशं लिषितं मया ॥
यदि शुद्धमशुद्धं वा मम दोषो न दीयते ॥ १ ॥

Then follow some 5 verses.

References — See No. 339/1882–83.

प्रश्नदीपिका

Praśnadīpikā

No. 733

339
1882–83

Size — 9⅛ in. by 4⅞ in.

Extent — 11 leaves; 12 lines to a page; 25–28 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; handwriting clear and legible but not quite uniform; borders ruled in double black lines; red pigment used for verse numbers and colophons; complete.

Fol. 1*a* contains a small work called नरचक्र in eleven verses; Similarly we have on fol. 11*b* another small work called अघोरकालानलचक्र.

Age — Saṁvat 1798.

Author — Kāśināthabhaṭṭa.

Subject — Astrological questions and answers.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ प्रश्नप्रदीप लिख्यते ।

तिमरांबुनिधौ मग्नं करैरूधृत्य यो नरात् ॥
प्रीणपत्यातुरं प्रीत्या तस्मै सर्वात्मने नमः । १ ॥

तिमिरेस्तमुपायाते नमसंधिधरातले ॥
प्रश्नगेहे प्रदीपोयं काशीनाथकृतो बभौ ॥ २ ॥ etc.

fol. 3*b* इति श्रीकाशीनाथविरचितायां प्रश्नप्रदीपे पुत्रप्रश्नाध्याय प्रथमः ॥ १ ॥

Ends — fol. 11*a*

लग्नस्य प्रथमे भागे भवत्प्राच्यां प्रदीपकः ॥
द्वितीये च तृतीये च भवेद्दीशानकोणगः ॥ १ ॥

चतुर्थे चोत्तरे वायोः कोणे पंचमषष्टके ॥
सप्तमे पश्चिमायां च नैऋते नवमेष्टमे ॥ २ ॥

दशमे दक्षिणगः स्यादग्निकोणे च दीपकः ॥
द्वादशैकादशे दीपाभावः प्रोक्तो परोह्ययः ॥ ३ ॥

इति श्रीकाशीनाथभट्टविरचितायां प्रश्नः प्रदीपिका समाप्तः ॥ छ ॥

पुत्राश्च सर्वे पितृमातृयुक्ता द्विगुणीकृता रूपयुतः शरघ्नाः ॥
पुत्रीश्च युक्ता शरनेत्रहीना आद्यकपुत्रा द्वितीयांकपुत्रीः ॥ १ ॥

इति पुत्रपुत्रीज्ञानं ॥ छ ॥ संवत् १७९८ वर्षे शाके १६६३ प्रवर्त्तमाने कार्त्तिकमासे कृष्णपक्षे तिथौ ८ अष्टमी गुरुवासरे अद्येह सिंहपुरवास्तव्यं उदीच्य-सहस्रज्ञातीय पंडाहरिस्यात्मज - पंडादेवाकरसुतरत्नेश्वरेण ॥ छ ॥ लिखितं ॥ लेषकपाठकयो मंगलमस्तु ॥

References — Mss.-A- Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 358*a*; ii. 80*a* 21 i*b* ; iii. 76*b*.

B – Descriptive Catalogues :- Bikaner Mss. Cat. No. 703.

प्रश्नप्रदीप

Praśnapradīpa

No. 734

877
1891–95

Size — 8 in. by 4 in.

Extent — 25 leaves; 7 lines to a page ; 20 letters to a line.

Description — Rough country paper; Devanāgarī characters; handwriting bold, legible and uniform; red pigment used for verse numbers; white chalk occasionally used for corrections; complete.

Age — Saṁvat 1897.

Author — Kāśīnātha.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

विमिरांबुनिधौ मग्नं करैरुधृत्य यो जगत ।
प्रणिपत्यातुरं प्रीत्या तस्मै सर्वात्मने नमः १

मिहरेस्तमुपायांते तमसांधे धरातले ।
प्रष्णगृहे प्रदीपोयं काशीनाथकृतो भुवौ २

fol. 4*b* इति श्रीप्रश्नदीपक - काशीनाथकृतौ पुत्रप्रश्नः

Ends — fol. 24*b*

लग्नस्य प्रथमे भागे भवेत् प्राच्यां प्रदीपकः
द्वितीये च तृतीये च भवेदीशानकोणगः
चतुर्थे चोत्तरे वायोः कोणे पंचमषष्टयो
सप्तमे पश्चिमायां व नैहृते नवमेष्टमे
दशमे दक्षिणस्यां स्यादग्निकोणे च दीपकः
द्वादशैकादशे प्रोक्तो दीपभावो पट्टायं

इति श्रीसर्वविद्याविशारदश्रीकासीनाथभट्टाचार्यकृतौ प्रश्नप्रदीपः समाप्तः
समत् १८९७ रासावणसु ४ सनीवारे श्री

Reference — See No. 339 / 1882-83.

प्रश्ननिधि
with टीका

Praśnanidhi with Commentary

No. 735

531
1895-1902

Size — 9⅛ in. by 4⅞ in.

Extent — 23 leaves ; 11 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting beautiful, clear, and uniform; borders ruled in triple red lines; red pigment used for verse-numbers and topical headings; folios numbered in both margins; slightly moth-eaten; each verse is followed by its commentary; both the text and the commentary complete.

The work seems to have been composed in Saṁvat 1731.

Age — Śaka 1722.

Author of the Text — Jayadeva.

" " Comm. — Not mentioned.

Subject — A work on Praśnaśāstra or Divination and its commentary.

Begins (Text) — fol. 2*a*

नत्वा श्रीभुवनेश्वरीं गणपतिं ब्रह्मादिदेवान् गुरून्
कुर्वे प्रश्ननिधिं विलोक्य श्रीहरिब्रह्मार्कमुख्यैकृतान् ॥
पृच्छासार्थकराः प्रपूज्यगणकं पृच्छेत्स्वकार्यं सकृ-
द्दैवज्ञोपि वदेद्विलोक्य सदसल्लग्नं ग्रहाणां बलं ॥ १ ॥ etc.

Begins (Comm.) — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशांब गुरवे नमः ॥

अथ प्रश्ननिधिर्लिख्यंते ॥

नत्वा सरस्वतीं देवीं गणेशं भुवनेश्वरीं ॥
टीकां प्रश्नविधेः कुर्वे निगूढार्थं प्रदायनीं ॥ १ ॥

कानीह शास्त्रे संबंधाभिधेयप्रयोजनानि भवंतीभि उच्यते ॥
....

तदत्र स्वाभिमतदेवतानमस्कारं कुर्वं संक्षीप्ताक्षरवृत्ते प्रश्ननिधिं चिकीर्षुं जयदेवनामा द्विजः शार्दूलविक्रीडितेन प्रश्ननिधीमाह ॥ etc.

Ends (Text) — fol. 22*a*

श्रीमत्संपुरमीश्वरं प्रियतमं तत्राभवेद्वेदवी-
ज्जुम्हूर्विप्रवरस्तदीयतनयो गोविंदनामा भवेत् ॥ ३६ ॥

तत्पुत्रो धरणीसुरोचितकरो धारेश्वरो भूसुरो-
मद्भुपालकपालसत्पृथुयशा श्रीशांघ्रिसेवारतः ॥

तत्सुनुर्जयदेवयेतमकरो प्रश्नोदधी विक्रमे
भूरामाद्रिधरा १७३१ मिते शक इते मच्छादिभे केकुजे ॥ ३७ ॥

Ends (Comm.) — fol. 23a

तत्पुत्रो गोविंदपुत्रो धारेश्वरो नाम भूसुरो ब्राह्मणोभूत् किं भूतः धरणीसुरोचितकरः ब्राह्मणोक्तः कर्मकृत् पुनः किंभूपालकृपालसत्पृथुयशा राजकृपया विख्यातबहुकीर्ति पुनः स श्रीशांघ्रिशेवास्तः । हरिचरणसेवनतत्परतत्सूनुर्धारेश्वरपुत्रो जयदेव एतं प्रश्नोदधीं चक्रमे ।। शाके भूरामाद्रिधरानिर्मिते १७३१ इते गते माघासितके माघवद्यद्वितीयायां प्रश्नोदधी करोत् ।। इति श्रीमद्धारेश्वरात्मजजयदैवज्ञविरचितप्रश्ननिर्धि समाप्तं ॥ ॥ शके १७२२ रौद्राब्दे नभासिते १२ अब्जेदं पुस्तकं संपूर्णं ॥ ॥ राम ॥ ॥ छ

Reference — Mss. – A – Aufrecht's Catalogus Catalogorum :– i, 358a.

प्रश्नभैरव — Praśnabhairava

No. 736 — 709 / 1883-84

Size — $7\frac{1}{6}$ in. by $4\frac{5}{8}$ in.

Extent — 15 leaves ; 11 lines to a page ;

Description — Country paper ; Devanāgarī characters ; not very old in appearance ; handwriting clear, legible and uniform ; borders and edges ruled in double red lines ; complete.

This work appears to be different from the प्रश्नभैरव of Gaṅgādhara.

Age — Śaka 1744.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीदेवी ॥ श्रीलक्ष्मीनृसिंहाय नमः ॥
अथ प्रश्नभैरवो लिख्यते ॥ तत्रादौ स्वरप्रश्नः ॥
नाडि तु वामा हिमदोधिते स्यात् स्याद्भास्करी दक्षिणनाडिका च ।
चंद्रस्य नाड्यामथवार्कनाड्यामतः समीरः प्रविशेत्पश्यं ॥ १ ॥

Ends — fol. 15*a*

यात्रावारविलग्नधिष्ठ्यदिवसान् स्वसादितः सर्वतो
राशी ... त्यदिनार्कदिग्वसुजलेष्वेकैकसंख्य.क्रमात्
व्याध्यग्निक्षितिपालचोरमृतिदोह्यंकैश्च भागध्रुवं
शेषे प्राक्तनपंचके निगदितं संजीवनीय खलु ॥ १ ।

सूर्यादिनां मूलत्रिकोणानि ॥

सिंहो वृषभमेषाख्यं कन्या धन्वितुलाघटाः ॥
रव्यादिनां क्रमान्मूलं त्रिकोणा राशयः स्मृताः ॥ १ ॥

॥ इति प्रश्नभैरव समाप्तः ॥ शके १७४४ चित्रभानुनामा द्वे जेष्ठबहुलपक्षे १४ भामदिने संपूर्णं ॥ पुस्तकं जगन्नाथासजसूनवेन लिखितं यस्य अस्ति ।

प्रश्नभैरव — Praśnabhairava

No. 737 — 490 / 1892-95

Size — 9¾ in. by 4¼ in.

Extent — 8 leaves; 8 lines to a page; 22 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting bold, clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines and edges in single; edges slightly worn out; folios numbered in both margins; the Ms. contains the following topics:

1. अंकपाशप्रश्न
2. पुष्पफलप्रश्न
3. नष्टजातक
4. गमागमप्रश्न.

Age — Appears to be old.

Author — Gaṅgādhara, son of Bhairava.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नम. ॥

नीरोद्भवप्रियविवर्धितभानुभालं सर्वस्वभक्तजनविघ्नसमूहकालं ।
विश्वंभराधरपतेर्दुहितुः सुबालं वंदे विनायकमहं गुपितेंद्रजालं ॥ १ ॥

नखाग्रैः सदा वादयंती ... तानैः स्वरैः षड्भकाद्यैर्युतां तां च तंत्री ॥
प्रवृद्धि मतेर्मे सदा देववंद्या सरोजासना बुद्धिदेवीं करोतु ॥ २ ॥

तमस्मान् शिशून् संविलोक्याल्पबुद्धीन् ब्रुवे तेन पूर्वे प्रबंधेन वेशः ॥
अतो भैरवस्यात्मजो वच्मि सम्यक् सतां संमुदे प्रस्फुटं प्रश्नबंधं ॥ ३ ॥

असक्यस्तरितुं बालैः प्रश्ननीरधिनिर्णय ॥
गंगाधरो गुरुं नत्वा करोति प्रश्नभैरवं ॥ ४ ॥

fol. 5b इति अंकपाशप्रश्न समास्ताः ॥

fol. 7a इति पुष्पफलप्रश्न समाप्ताः ॥

fol. 7b इति नष्टजातक

Ends — fol. 8b

वामाक्षिभावे यदि रात्रिनाथो मार्गाधिपो मार्गगतः शुभाढ्यः ॥
धूते तदा मार्गगतं मनुष्यं विपर्ययात्तच्च विलोमकं वा ॥ ३ ॥

चतुर्थनाथे खलु यत्र तस्मात्तावन्मितान्मासगणान् विदुस्ते ॥ ४ ॥

इति गमागमप्रश्ने ॥

References — Mss. — A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum : i, 358a; ii, 80b ; iii, 76b (the present Ms.)

प्रश्नरत्न

Praśnaratna

No. 738

939
1886–92

Size — 11½ in. by 4¼ in.

Extent — 13 leaves ; 10 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description — Country paper ; Devanāgarī characters; not very old in appearance ; handwriting clear, legible and uniform ; red pigment used for verse numbers; yellow pigment used for corrections ; complete.

The work was composed in 1824 (Saṁvat ?) same as No. 425 of 1895–98.

Age — Saṁvat 1904.

Author — Nandarāma.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः
यमक्षरं ब्रह्म वदंति विज्ञा- etc.

fol. 3*b* इति प्रश्नरत्ने संज्ञाप्रकरणं

fol. 5*a* इति प्रश्नरत्ने संयुक्तादिप्रकरणं द्वितीयं

Ends — fol. 13*a*

आस्ते यद्वसुधा विभूषणमणौ श्रीमद्व्रजे सद्व्रजे-
रस्यं काम्यवनं त्रयीधुतमला तस्मिन्वसंति द्विजाः
श्रीकृष्णाश्च यदीयचंद्रतनयो यो नंदरामाभिध-
स्तेषां संस्कृतवान् प्रबंधममलं सत्प्रश्नरत्नाह्वयं ६६

प्रोक्तं चंद्रोन्मीलनं शुल्कवस्त्रैस्तच्चाशुद्धं विज्ञनिद्यं समंतात्
वाच्यं तज्ज्ञः पाक्षपांतं विहायोत्पाताभिख्येऽस्मिन्नतेपांत्रप्राभूत् ६७

सिद्धाष्टचंद्रवर्षेऽश्वियुजः सितपक्षसप्तमगं
पूर्तिमगाद्ग्रंथोयं पूगाब्धि २४ द्विपमैर्वृत्तैः ६९

इति तिमिश्रनंदरामकृतं करेलिशास्त्रे प्रश्नरत्न नाम समप्तं ॥ १ ॥ लि-
खितं नरसंगुलालवीरामणमीती माहाशुदी २ समत १९०४

प्रश्नरत्न

Praśnaratna

No. 739

425
1895-98

Size — 11½ in. by 5½ in.

Extent — 11 leaves; 12 lines to a page; 40 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; red pigment used for verse-numbers and colophons; yellow pigment used for corrections; the Ms. contains the प्रश्नरत्न from केरलिशास्त्र.

Age — Saṁvat 1895.

Author — Miśra Nandarāma.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*a*

॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥

यमक्षरं ब्रह्म विदंति विज्ञाः सिद्धास्तुरीयं यमकर्तृ सांख्याः
तं सत्यमानंदनिधिं स्मरामि श्रीनंदसूनुं श्रुतिभिर्विमृग्यं १
ज्योतिःशास्त्रे पंचशाखाप्रतानाः सद्यस्तेषां यश्चमत्कारिकारी
श्रीरुद्रोक्तः केरलिस्तंतु संम्यक् जानातीशस्तत्प्रसादाज्जनोन्यः २
ज्ञात्वा किंचित्तत्र कुर्वे प्रबंधं श्रीगोपालप्रेरणात्प्रश्नरत्नं
स्वर्णावृतैर्भांतु कंठे बुधानां नित्यं भूमीपालविद्वत्सभासु ३
यद्यपि बहुप्रबंधाः शुक्लपठैः पंडितमन्यैः
रचितास्तेन हि रम्या अतो मयायं समासतः क्रियते ४ etc.

fol. 2*b* इति श्रीप्रश्नरत्ने संज्ञाप्रकरणं प्रथमं

fol. 4*a* इति प्रश्नरत्ने संयुक्तादिप्रकरणं द्वितीयं

Ends — fol. 11*a*

रचितोयं संक्षेपात्केरलिशास्त्रसंदर्भः
अत्राज्ञता भ्रमाभ्यां कुत्कृतं तच्छोधनीयं ज्ञैः
आस्ते यद्वसुधाविभूषणमणौ श्रीमद्व्रजे सद्व्रजे
रम्यं काम्यवनं त्रयीधुतमला यस्मिन्वसंति द्विजाः
श्रीकृष्णाश्च यदीयचंद्रतनयो यो नंदरामाभिध-
स्तेषां संकृतवान् प्रबंधममलं सत्प्रश्नरत्नाह्वयं
प्रोक्तं चंद्रोन्मीलनं शुक्लवस्त्रैस्तच्चाशुद्धं विज्ञनिद्यं समंतात्
वाच्यं तज्ज्ञैः पक्षपातं विहायोत्पाताभिख्येऽस्मिन्न तेषायाभूत्—
सिद्धाष्टचंद्रवर्षेश्वियुजः सितपक्षसप्तम्यां
पूर्तिमगाद् ग्रंथोयं शून्याब्धिप्रमोद्विप्रमो वृत्तैः

इति श्रीमिश्रनंदरामकृतं केरलिशास्त्रे प्रश्नरत्नं नाम ग्रंथं समाप्तं सं १८९५ आश्विनवदि ७ लिखितं रघुनाथगुजर गौडगोत्र सुलताण्यावास सवाईजैपुर चकाएकैरस्तै श्रीसवाईरामस्यघराज्ये शुभं भवतु

Reference — Mss – A – Aufrecht's Catalogus Catalogorum .– i, 358*b*; ii, 80*b*, 211*b*; iii, 76*b* (The present Ms.).

प्रश्नरत्न

Prasnaratna

No. 740

547
1899-1915

Size — 9¾ in. by 4⅜ in.

Extent — 15 leaves; 11 lines to a page; 30 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting bold, clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines and edges in single; red pigment used for topical headings and colophons; yellow pigment used for corrections; slightly moth-eaten; complete. Same as No. 425 / 1895-98.

Age — Saṁvat 1847.

Author — Miśra Nandarāma.

Subject — Jyotiṣa.

Begins —fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

यमक्षरं ब्रह्म वदंति विज्ञा. etc. as in No. 939 / 1886-92.

fol. 4*a* इति प्रश्नरत्ने संज्ञाप्रकरणं

Ends — fol. 15*a*

आस्ते यद्वसुधा etc. up to शून्याब्धिद्विप्रमेर्वृत्तैः । ६८ । as in No. 939 / 1886-92 followed by इति मिश्रनंदरामकृतं केरलिशास्त्रशारं प्रश्नरत्नं नाम ग्रंथं समाप्तं ॥ संवत् १८४७ पौषे शुक्लः १० भृगुवासरे लिखितं नाथुरामपठनार्थं चिरंजीव हरसेवगजीकी सवाईजपुरमध्ये शुभं भूयात् ॥

प्रश्नरत्नटीका — Praśnaratna-commentary

No. 741 — 165 / A1883-84

Size — 10¾ in. by 5⅜ in. (not uniform).

Extent — 48 leaves; 11-12 lines to a page; 25 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting bold and clear but not uniform; red pigmentused for marking the portion; yellow pigment used for corrections; occasional marginal notes; both the Text and the Commentary complete.

Age — Saṁvat 1875.

Author (of the Text) — Nandarāma; composed in 1768 (See Aufrecht's Cat. Cat.t i, 358*b*).

Subject — A treatise on divination according to the method of Keralācārya.

Begins — fol. 1*b*

ॐ श्रीगणाधिपतये नमो (न) मः श्रीसूर्याय नमः
ॐ तं नत्वा श्रीहरिं योदात् ज्ञानमादौ स्वयंभवे।
स्वकृतप्रश्नरत्नस्य टिप्पिणी क्रियते मया ॥ १।

निर्विघ्नपरिसमाप्तिकामो ग्रंथकृत्परदेवतास्मर ... पूर्वकं मंगलमाचरति।
यमक्षरं ब्रह्म वदंति विज्ञाः सिद्धास्तुरीयं यमकर्तृ सांख्या
तं सत्यमानंदनिधिं स्मरामि श्रीनंदसूनं श्रुतिभिर्विमृग्यं २

अहं तं श्रीनंदसूनुं स्मरामीत्यन्वयः। तं कं विशेषे राजानंति ते विज्ञाः पूर्वमीमांसकोत्तरमीमांसकाश्च यं नंदसूनुं अक्षरं ब्रह्म वदंति। etc.

Ends — fol. 48*a*

अथ समापिकालं ग्रंथसंख्या चाह।
सिद्धाष्टचंद्रवर्षेश्वियुतः सितपक्षसप्तम्यां
पूर्तिमगाद्ग्रंथोयं शून्याब्धिद्विप्रमैः २४० वृत्तैः ६८।
आश्वियुजः आश्विनस्य शेषं स्पष्टं ६८।
इषदीषदिह संरचितेयं टिप्पिणी पृथुभयेन मनोज्ञाः
दक्षदग्बुधजनोत्र दृष्टिना ... दूनं वदसुसर्वजमानां।
अत्र भावप्रधानो निर्दिश इत्यस्मात् पृशुभयेनेतिवेद्यं
सप्तद्यैष्टंद्रुषर्षस्य भाद्रपदशुक्लशिवातिथौ
टिप्पणीयं मया कृता संक्षिप्तार्थप्रकाशिनी २।

इति नंदरामविरचिता प्रश्नरत्नस्य टिप्पिणी समाप्तम्
उत्तरमार्गे ग्रहाः सर्वे एकोपि दक्षिणं भवेत्
मातापक्षं भवेच्छून्यं पितापक्षं स जीवति।
दक्षिणमार्गे ग्रहाः सर्वे एकैव चोत्तरं भवेत्
पितापक्षं भवेच्छून्यं मातापक्षं स जीवति।

सं. १८७५ माघकृष्ण अष्टम्यां शुक्रे ४८९३ संपूर्णम्॥

References — Mss. – A – Aufrecht's Catalogus Catalogorum :– i, 358*b*; ii, 80*a*, 211*b*; iii, 76*b*.

B – Descriptive Catalogues :– Cat. of Bikaner Mss. No. 705.

प्रश्नविद्या with टीका

Praśnavidyā with Commentary

No. 742

828
1884-87

Size — 9⅝ in. by 4⅓ in.

Extent — 5 leaves; 12 lines to a page; 30 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting somewhat careless but legible; borders ruled in double black lines; edges slightly worn out; complete.

Age — Saṁvat 1806.

Author of the Text — Garga.
" " Comm. — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) — fol. 1a

प्रणम्यानंदरूपत्वमानंदैकनिकेतनं।
गर्गो बुद्धिमतां प्रीत्यै प्रश्नविद्यामथाकरोत् ।१।

Begins (Comm.) — fol. 1a

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ सर्वविघ्नविनाशार्थं स्वेष्टदेवं नमस्कारं करोमि प्रणम्येति अथेत्यनंतरं गर्गसंहितायां मुहूर्त्तादीन्युक्त्वा गर्गमुनिः प्रश्नविद्यामकरोत्। etc.

Ends — fol. 5b

इति शुद्धिवशात्कार्यसिद्धिः तद्वशात्कालः
आरदिवाकरशेषे दिवसा पक्षाश्च शुक्रेंदोः।
मासागुरोश्च शेषे सौम्ये ऋतवः शनैश्चरेऽद्वस्यु १
आधाने शत्रुजये लाभालाभे गमागमे विजये।
काले कार्यं प्रवदेत्
यदा त्वाभरणं दृष्टं षड्भिर्भागमाहरेत्।
शिरकार्णकरग्रीवा कटिपादौ क्रमेण च।
एकादिशेषतः पात्रभूषणं नाणकं क्रमात्।
अधाम्ये दशभिर्भक्ते पिंडभागो देयो विपश्चिता॥
मृत्तिका जनपाषाणहरितालमनःशिला।
मरकत पुष्परागं प्रवालं मौक्तिकं स्मृतं॥

इति संपूर्णं ॥ १ ॥ संवत् १८०६ श्रावणकृष्णः १२ भृगौ दिने लिखित-
मिदं नानोगराममिश्रेण शुभमस्तु ॥ १ ॥

References — Mss. - A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 358ᵇ (only Text); ii, 80ᵇ (the present Ms.).

प्रश्नरत्न with टीका — Praśnaratna with Commentary

No. 743 — 940 / 1886-92

Size — 9⅝ in. by 4⅜ in.

Extent — 51 leaves; 10-11 lines to a page; 28-30 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines and edges in single; yellow pigment used for corrections; Text in the middle with the Commentary above and below it; edges slightly moth-eaten; both the Text and the Commentary complete.

The Text was composed in Saṁvat 1824 and the Commentary was written in Saṁvat 1827.

Age — Saṁvat 1847.

Author of the Text — Miśra Nandarāma.

" of the Comm. — "

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) — fol. 1ᵇ

यमक्षरं ब्रह्म वदंति etc. as in No. 939/1886-92.

Begins (Comm.) — fol. 1ᵇ

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ ॥ सिद्धिः ॥
तं नत्वा श्रीहरिं योदाज्ञानमादौ स्वयंभवे ॥
स्वकृतप्रश्नरत्नस्य टिप्पिणी क्रियते मया ॥ १ ॥

निर्विघ्नपरिसमाप्तिकामो ग्रंथकृत्परदेवतास्मरणपूर्वकं मंगलमाचरति । यमिति । etc.

fol. 11ᵇ इति प्रश्नरत्ने टिप्पिण्यां संज्ञाप्रकरणं प्रथमं ॥ १ ॥

fol. 19ᵃ इति प्रश्नरत्नटिप्पिण्यां संयुक्तादिप्रकरणं द्वितीयम् ॥

Ends (Text) — fol. 50*b*

आस्ते यद्वसुधा etc. up to इति मिश्रनंदरामकृतं केरलिशास्त्रशारं प्रश्नरत्नं नाम ग्रंथं समाप्तं ॥ as in No. 939/1886-92.

Ends (Comm.) — fol. 50*b*

अथ समाप्तिकालं ग्रंथसंख्यां चाह्ना सिद्धेति । अश्वियुजः । आश्विनस्य । शेषं स्पष्टं ॥ ६८ ।

ईषदीषदिह संरचितेयं टिप्पणी पृथुभयेन मनोज्ञा ।
दत्तदृग्बुधजनोत्र दृढिम्ना हृद्गतं वदतु सर्वजनानां ॥ १ ॥

अत्र भावप्रधानो निर्देश इत्यस्मात् पृथुत्वभयेनेति वेद्यं ।

सप्तव्यष्टेंदुवर्षस्य भाद्रशुक्लशिवातिथौ ।
टिप्पिणीयं मया क्लृप्ता संक्षिप्तार्थप्रकाशिनी ॥ २ ॥

इति श्रीस्वकृतप्रश्नरत्नस्य टिप्पिणी संपूर्णं ॥

मंगलं लेखकानां च पाठकानां च मंगलं ।
मंगलं सर्वभूतानां भूमौ भूपालमंगलं । १ ॥

लिखितं नाथुरामब्राह्मण गोलफटवाकाव्यास सवाईजयपुरमध्ये पठनार्थ चिरंजीवहरसेवगा संवत् १८४७ चैत्रवदि ७ शनीशरवार ॥

Reference — See No. 165 / A1883-84.

प्रश्नविनोद Praśnavinoda

No. 744 401/1884-86

Size — 9⅓ in. by 5¼ in.

Extent — 15 leaves; 11 lines to a page; 25-26 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear and legible but not quite uniform; edges worn out; fol. 1 missing; incomplete.

Age — Saṁvat 1782 : Śaka 1648.

Author — Viśrāmātmaja.

Subject — A treatise on divination.

Begins — fol. 2*a*

..... हांतरं भावसंधिवि ... भाजितां ।
चयं क्षयं फलं भावादल्पेनल्पे ग्रहे स्मृतम् ॥ १५ ॥

संधिसंधिग्रहाद्भावाच्छोध्यो भावोनके ग्रहे ॥
भावस्थ संधितशोध्यो ग्रहो भावस्तथाधिके ॥ १६ ॥

नृसिंहपुत्रेण दिवाकरेण वहतो पापविनिर्मितायां ॥
सत्यद्धतौ वर्षफलस्य वर्णप्रवासभावादिसमाप्तिमार्गात् ॥ १७ ॥ etc.

fol. 7b इति श्रीविश्रामात्मजविरचिते प्रश्नविनोदे गर्भप्रकरणं ॥

fol. 8b इति श्रीविश्रामात्मजविरचिते प्रश्नविनोदे भूमिभंगप्रकरणं ॥

Ends — fol. 16b

अथ सर्वदामते ॥
गोपिलास्वामिकौरुमारवाकाठिला चोरु ॥
वाहात् असे चंद्रोतयासि भंगु नाहि ॥

इति चौरहननं वा न वा ॥

इति श्रीविश्रामात्मजविरचिते प्रश्नविनोदो नामा ग्रंथः समाप्तः ॥ संवत् १७८२ वर्षे शाके १६४८ प्रवर्त्तमाने ज्येष्टशुदि ३ रवौ मेवाडाज्ञातीय पंड्या-सोमेश्वरसुतभवानीशंकरेण लिखितोयं ग्रंथः ॥

यादृशमिति न्यायान्न मे दोषः ॥ ॥ श्रीरस्तु ॥

References — Mss. - A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum:- i, 358b.

प्रश्नवैष्णव — Praśnavaiṣṇava

No. 745 — 442 / A1881-82

Size — 9¾ in. by 4½ in.

Extent — 54 leaves; 10 lines to a page; 30 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines; folios numbered in both margins; foll. 17 & 31 missing; fol. 28 repeated; incomplete.

The work is also called प्रश्नार्णव or वैष्णवशास्त्र

Age — Not very old.

Author — Nārāyaṇadāsa, son of Brahmadāsa.

Subject — Divination.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ।

नारायणं परमपूरुषमादिदेवं ॥
ज्योतिर्मयं शुभकरं वका च देशम् ॥
शांतं प्रणम्य शिरसा द्विजपुंगवाना
प्रश्नार्णवष्णमवमहं प्रकरोमि शास्त्रम् ॥ १ ॥

श्रीब्रह्मदासनयजातनयः सुविद्वान्
श्रीमान् गुसापिनृपतिर्यदुनाथभक्तः ।
वाराहुताजितमुकुंदमतसमीक्ष्य नारायणः ॥
परमशास्त्रमिदुं चकारा ॥ २ ॥ etc.

fol. 4*b* इति श्रीब्रह्मदासपुत्रनारायणदाससिद्धविरचिते वैष्णवशास्त्रे शुभाशुभकार्यसिद्धिनामा ग्रथना प्रथमोध्यायः १

fol. 9*b* इति ब्रह्मदासपुत्रश्रीनारायणदाससिद्धविरचिते वैष्णवे शास्त्रे धनलाभराज्यलाभराज्यस्थिरनृपदर्शनलाभप्रश्ने द्वितीयाध्यायः २

Ends — fol. 55*b*

जयति जगति विष्णोर्भक्तधूर्यः क्रियावान्
प्रशमितभवभीतिब्रह्मदासात्मजोयं
निखिलकवलुषहंत्री मोहदात्री व यस्य
स्फुरति रुचिहरोक्तिः सिद्धनारायणस्य ५

श्रीसिद्धनारायणदासबद्धं ये वैद्यकं वाप्यथ ज्योतिषं वा
विलोकयिष्यंति नृपांगणे ते पूज्या भविष्यंति हरिर्जगादः ६

हरिजीवदक्षत्तमाशीर्वादषन्हमिदं सिद्धयेस्तुः इति श्रीब्रह्मदासपुत्रश्रीनारायणदाससिद्धविरचिते वैष्णवशास्त्रे पंचदशोऽध्यायः १५ शुभं भवतु छ ॥ छ ॥ श्री ॥ वैद्यनाथायऋषीकसुनुसु

References — Mss. – A – Aufrecht's Catalogus Catalogorum :– i, 358*b*; ii 80*b*, 211*b*; iii, 76*b*.

B–Descriptive Catalogues :– R. Mitra Notices No. 784.

प्रश्नवैष्णव

Praśnavaiṣṇava

340
1882–83

No. 746

Size — 10⅛ in. by 4⅕ in.

Extent — 21 leaves; 17 lines to a page; 45 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्रा's; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double black lines; red pigment used for verse-numbers, topical headings and colophons; edges worn out and moth-eaten; white chalk used for corrections; fol. 1 missing; incomplete.

Age — Appears to be old.

Author. — Nārāyaṇadāsa.

Begins abruptly — fol. 2*a*

..... मतिप्रश्ने ॥

लग्ने स्वरोः लग्नगतः शुभग्रहैर्दृष्टो युतः स्यादुदितोधिकारवान् ।
प्रष्टुर्निहन्यादखिलानुपद्रवीन् । शरीरदोषांश्चसुखार्थवित्तदः ॥ ३५

fol. 2*a* इति श्रीब्रह्मदासपुत्रश्रीनारायणदाससिद्धविरचिते वैष्णवशास्त्रे शुभाशुभकार्यसिद्धिनामा प्रथमोध्यायः ॥

fol. 3*b* इति ..... द्वितीयोध्यायः ॥

Ends — fol. 22*b*

जयति जगति etc. up to हरिर्जगाद ॥ ६३ as in No. 442/A1881-82 followed by हरिजीवदत्तमाशीवादमिदं सिद्धयेस्तुः । ग्रं० ७३८ । समाप्तोयं ग्रंथः । श्रीरस्तु ॥

References — See No. 442/A1881-82.

प्रश्नवैष्णव

Praśnavaiṣṇava

No. 747

402
1884-86

Size — 8¾ in. by 4⅛ in.

Extent — 25 leaves; 17 lines to a page; 40- letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting small but clear and legible except on some folios; borders ruled in double red lines and edges in single; edges of some folios worn out and slightly moth-eaten; fol. 1 missing; incomplete.

Age — Saṁvat 1773, Śaka 1638.

Author — Nārāyaṇadāsa.

Subject — Jyotiṣa.

Begins abruptly — fol. 2*a*

…… यैवृद्धिं ॥ १४ ॥

मित्रेक्षितो मित्रगृहे विलग्ने। शुभग्रहश्चाशु करोति पुसां।
सुकार्यसिद्धिं विजयं समृद्धिं। नष्टार्थलाभं परमां च मैत्रीं ॥ १५ ॥ etc.

fol. 2*b* इति श्रीब्रह्मदासपुत्रश्रीनारायणदाससिद्धविरचिते वैष्णवशास्त्रे शुभाशुभ-कार्यसिद्धि नामा प्रथमोऽध्यायः॥

fol. 4*b* इति श्रीब्रह्मदासपुत्रनारायणदासविरचिते वैष्णवशास्त्रे धनलाभराज्यलाभ-चलस्थिरनृपदर्शनलाभप्रश्ने द्वितीयोध्यायः ॥ ॥ २ ॥

fol. 6*a* इति श्रीब्रह्मदासपुत्रश्रीनारायणदासविरचिते वैष्णवशास्त्रे राज्ञो दिग्विजय-प्रश्ने तृतीयोध्यायः ॥ ३ ॥

Ends — fol. 25*b*

जयति जगति विष्णोर्भक्तधुर्यः क्रियावान्
प्रशमितभवभीतिर्ब्रह्मदासात्मजोयं ॥
निखिलकलुषहंत्री मोहदात्री च यस्य
स्फुरति रुचिरकोक्तिः सिद्धनारायणस्य ॥ ६२ ॥

श्रीसिद्धनारायणदासावद्धं ये वैद्यकं ज्योतिषिकं प्रबद्धं।
विलोकयिष्यंति नृपांगणे ते। पूज्या भविष्यति हरिर्जैगाद ॥ ६३ ॥

हरिजीवदत्तमानशीर्वादषकं सिद्धयेस्तु ॥ ७३९ ॥

इति श्रीब्रह्मदासपुत्रश्रीनारायणदससिद्धविरचिते वैष्णवै शास्त्रै ॥ षोडशो-ध्यायः ॥ छ ॥

ग्रंथसंख्या ७६७ ॥ अनुष्टुप्संख्या १२५१ ॥ संवत् १७७३ वर्षे शाके से १६३८ प्रवत्तमाने रविदिक्षणायने गते श्रीमार्गशरमासे शुक्लपक्षे २ दिने सोम-वारे [पंभालीयानगरात् सकलपंडीतश्री ५ श्रीहेमसागर तत्भ्रतागणिश्री ३ वल्लभसागर तत्शीष्यगणिजेवंतशागरलपीकृत्यं ॥

यादृशं …… मम दोषो न दीयतां ॥ १ ॥

References — See No. 442 of A1881–82.

———

प्रश्नवैष्णव

Praśnavaiṣṇava

No. 748

941
1886-92

Size — 12⅜ in. by 5⅝ in.

Extent — 31 leaves ; 14 lines to a page; 45 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; handwriting clear, legible and uniform; folios numbered in both margins; red pigment used for verse-numbers and colophons.

The Ms. contains Adhyāyas 1–15.

Age — Saṁvat 1835.

Author — Nārāyaṇadāsa, son of Bramhadāsa.

Begins fol. — 1b

श्रीगणेशाय नमः

नारायणं परमपौरुषमादिदेवं etc.

fol. 3a इति श्रीब्रह्मदासपुत्रश्रीनारायणदाससिद्धिविरचिते वैष्णवशास्त्रे शुभाशुभ-कार्यसिद्धिनाम प्रथमोध्यायः १

fol. 5a इति श्रीब्रह्मदासपुत्रश्रीनारायणदाससिद्धिविरचिते वैष्णवशास्त्रे धनलाभ-राज्यलाभराज्यस्थिरनृपदर्शनलाभप्रश्ने द्वितीयोध्यायः २

Ends — fol. 30b

जयति जगति विष्णोर्भक्तधुर्यः क्रियावान्

इति श्री श्रीब्रह्मदासपुत्र श्रीनारायणदाससिद्धविरचिते वैष्णवशास्त्रे पंच-दशोध्यायः १५ संवत् १८३५ अश्विनशुक्ल १० गुरुवासरे

References — See No. 442/A1881-82.

प्रश्नवैष्णव or
प्रश्नार्णवप्लव

Praśnavaiṣṇava or
Praśnārṇavaplava

No. 749

831
1884-87

Size — 9½ in. by 4⅛ in.

Extent — 30 leaves ; 4 lines to a page; 45 letters to a line.

Description — Thin country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines; red pigment used for verse-numbers and colophons; yellow pigment used for corrections; the Ms. contains 1-15 Adhyāyas.

Age — Appears to be old.

Author — Nārāyaṇadāsasiddhi.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ ॐ ॥ श्रीगणेशाय नमः

नारायणं परमपौरुषमादिदेवं etc. as in No. 442/A1881-82.

fol. 3*a* इति श्रीब्रह्मदासपुत्रश्रीनारायणविरचिते वैष्णवशास्त्रे शुभाशुभकार्यसिद्धि नाम प्रथमोध्यायः १

Ends — fol. 30*b*

जयति जगति etc. up to हरिर्जगाद 36 as in No. 442/A1881-82 followed by हरिर्जीवदत्तमाशीर्वादषट्कमिदं सिद्धयेरन्तु इति श्रीब्रह्मदास-पुत्रनारायणदाससिद्धिविरचिते वैष्णवशास्त्रे पंचदशोध्यायः १५ सर्वपद्य ७३८ ग्रंथाग्रंथ श्लोकसंख्या १२७५

References — See No. 442/A1881-82.

प्रश्नवैष्णव or
प्रश्नार्णव or
वैष्णवशास्त्र

Praśnavaiṣṇava or
Praśnārṇava or
Vaiṣṇavaśāstra

No. 750

903
A1891-95

Size — 10⅛ in. by 4¾ in.

Extent — 31 leaves; 14 lines to a page; 45 letters to a line.

Description — Thin country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; red pigment used for marking verse-numbers and topical headings; yellow pigment used for corrections; edges of some folios slightly worn out; complete in 15 Adhyāyas.

Age — Appears to be old.

Author — Nārāyaṇadāsa, son of Brahmadāsa.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ ॐ ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

नारायणं परमपौरुषमादिदेवं etc.

fol. 3*a* इति श्रीब्रह्मदासपुत्रश्रीनारायणविरचिते वैष्णवशास्त्रे शुभाशुभकार्यसिद्धिनाम प्रथमोध्यायः १

fol. 5*a* इति ..... धनलाभराज्यस्थिरनृपमंत्रीप्रीतिनृपदर्शनलाभप्रभे द्वितीयोध्यायः २

Ends — fol. 30*a*

जयति जगति विष्णोर्भक्तधूर्यः क्रियावान् etc.

वैष्णवशास्त्रे पंचदशोध्यायः १५ सर्वपद्य ७३८ ग्रंथाग्रंथश्लोकसंख्या १२७५ श्री छ

Then follows a list of the topics dealt with in the present Ms.

References — See No. 442 / A1881-82.

प्रश्नवैष्णव or वैष्णवशास्त्र

Praśnavaiṣṇava or Vaiṣṇavaśāstra

No. 751

348 / 1880-81

Size — 10¼ in. by 4⅜ in.

Extent — 52 leaves; 12 lines to a page; 28 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting careless and sometimes not quite clear; fol. 38*a* blank; the Ms. contains Adhyāyas 1-15.

Age — Saṁvat 1860.

Author — Nārāyaṇadāsasiddha.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*a*

ॐ नमो श्रीमहागणपतिर्जयति सगण ॥
नारायणं परमपूरुषमादिदेवं etc.

fol. 4*a* इति श्रीब्रह्मदासपुत्रनारायणदाससिद्धविरचिते
वैष्णवशास्त्रे शुभाशुभकार्यसिद्धिनामा प्रथमोध्यायः १

fol. 7*b* इति ... धनलाभराज्यलाभस्थिरनृपदर्शनलाभप्रश्ने द्वितीयोध्यायः ।

Ends — fol. 52*a*

जयति जगति विष्णोर्त्रिभक्तुधूर्यः etc.
हरिजीवदतमाशीर्वादषटकमिदं सिद्धायस्तु ।

इति श्रीब्रह्मदासपुत्रश्रीनारायणदाससिद्धविरचिते वैष्णवशास्त्रे पंचशोध्यायः १५

इदं पुस्तक स्वहस्तेनैव मंवई नाम नगरे मिति आषाढसुद्धादशी गुरुवारस्थांणितायां लेखनं कृतं शुभमस्तु संवत १८६०

Reference — See No. 442/A1881-82.

प्रश्नशिरोमणि — Praśnaśiromaṇi

No. 752 — 533 / 1895-1902

Size — 7¾ in. by 3½ in.

Extent — 17 leaves; 10 lines to a page; 35 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting small, clear, legible and uniform; borders not ruled; folios numbered in both margins; yellow pigment used for corrections; slightly moth-eaten; complete.

Age — Appears to be old.

Author — Rāmacandra Daivajña.

Subject — Astrology and divination.

Begins — fol. 1*a*

॥ श्रीवरदमूर्त्तये नमः ॥
नत्वा श्रीभुवनेश्वरीं च गिरिजां श्रीसद्गुरुं विठ्ठलं
कुर्वे प्रश्नशिरोमणिं च विमलं श्रीरामचंद्राभिधः ॥

होराशास्त्रविचारसारचतुरः प्रश्नेषु दक्षो महा-
ज्ञानाग्रंथमतैर्विगुंफितमहं राज्ञां चमत्कारदं ॥ १ ॥

प्रायः प्रोक्ता पूर्वमार्यैस्तु योगास्तेनेवाहं वच्मि संक्षेपतश्च ॥
ये तैनोक्ता विस्तरेणात्र सम्यक् श्रीमज्ज्योतिर्विन्मुदे युक्तितश्च ॥ २ ॥ etc.

fol 10*b* इति प्रश्नशिरोमणौ रामचंद्रदैवज्ञकृते यात्राधिकारः प्रथमः ।

Ends — fol. 17*b*

हुत्वा पार्वततंडुलात्रयमहो तत्खेतभूवेष्टितं
युक्तं तंडुलकैर्विकथ्य मनुजे दत्वा तु तत्खादयेत् ॥
भुक्त्वा तद्दधिरं भवेच्च सकलं चूर्णं हि दृग्गोचरं
तेनेवं चकिता भवंति मनुजाश्चोरं सभायां स्थितं ॥ १५ ॥

भ्रांतिस्थितानां हृदयं पृषेद्वाप्यूध्व वहेत्तेन विचोरितं च ॥
पिष्टं भवेद्वा मुखतंडुलानां सव्याकुलं देहमुखांगितं वा ॥ १६ ॥ छ ॥

इदं पुस्तकं प्रश्नशिरोमणी समाप्तं ॥

Aufrecht does not record any Ms. of this work by **Rāma**-candra in his Catalogus Catalogurum.

प्रश्नसंग्रह Praśnasaṁgraha

No. 753 942 (i) / 1886-92

Size — 9¼ in. by 5⅝ in.

Extent — 1*b* to 9*b* leaves; 10 lines to a page; 20 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; red pigment used for marking; on fol. 12*b* the colophon reads as —

इति प्रश्नसंग्रह समाप्तः ॥ संवत् १८३५

Age — Saṁvat 1835.

Author — (Haribhaṭṭa) ?

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ छ ॥ श्रीमहागणपतये नमः ॥

श्रीगणेशं नमस्कृत्य श्रीगुरुं गिरिजापति
दैवज्ञनां हितार्थाय क्रयते प्रश्नसंग्रहः ॥ १ ॥ etc.

Ends — fol. 9*b*

पूर्वान्हे वालकमुख्यात्पुष्प नमंतु ग्राह्येत्
मध्यान्हे युवती मुख्यात्फलनामं तु ग्राह्येत् ॥
नद्या वा देवानामं ॥ वा रात्रौ सर्वमुख्याद्धरेत् ॥ ६४ ॥

प्रश्नसंग्रह Praśnasaṁgraha

No. 754 943 (i) / 1986-92

Size — 10½ in. by 5 in.

Extent — 1*b* to 6*b* leaves; 9 lines to a page; 30–32 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines; folios numbered in both margins; edges slightly moth-eaten; complete.

The Ms. contains one more work called हंसचक्र.

Same as No. 942 (1) / 1886-92.

Age — Appears to be old.

Author — Haribhaṭṭa.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
श्रीगणेशं नमस्कृत्य ॥ श्रीगुरुं गिरिजापतिं ॥
दैवज्ञानां हितार्थाय क्रियते प्रश्नसंग्रहः ॥ १ ॥ etc.

Ends — fol. 6*b*

अष्टशेषे यदा दृष्टे चिंतोद्वेगस्तदा भवेत्
नंदशेषे यदा दृष्टे धर्मकार्येषु तत्पर ॥ ८८ ॥
दशमे राजसन्मानं रुद्रो भोजनमेव च ॥
द्वादशे द्विषितो ज्ञेये स्त्रीभोगं कृतिमिच्छति ॥ ८९ ॥
इति श्रीहरिभटकृतः प्रश्नसंग्रह समाप्तं ॥

प्रश्नसंग्रह Praśnasaṁgraha

No. 755 534/1895-1902

Size — 8¾ in. by 4⅜ in.

Extent — 12 leaves; 10 lines to a page; 30 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; red pigment used for topical headings; edges worn out; incomplete.

Age — Appears to be old.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ प्रश्नार्थसंग्रहे श्लोकाः ॥
शरीरवर्णनिर्न्हायुर्वयोमानसुखासुखं ॥
जातिशीले च मतिमाल्लग्नात्सर्वं विचिंतयेत् ॥ १ ॥

सुवर्णरूप्यरत्नानि धातुद्रव्यं सखा धने ॥
विक्रमे भ्रातृभृत्याध्वपित्र्यं स्खलनसाहसं ॥ २ ॥ etc.

Ends — fol. 12*a*

प्रश्नकाले यदा प्रष्टुर्जातं चेत्क्षुतकं तदा ॥
फलं दिग्भिश्च विज्ञेयं धीमता नात्र संशयः ॥ १ ॥

उत्तरस्यां तथा याम्यां जातं चेत्क्षुतकं तदा ॥
कार्यसिद्धिश्च लाभश्च चिंतया रहितत्क्षणात् ॥ २ ॥

पूर्वस्यां क्षुतकं चेत्स्याद् दूरदेशे गतिर्भवेत् ॥
आग्नेयां स्वर्णलाभ स्याद्राज्यसन्मानजं सुखं ॥ ३ ॥

नैर्ऋत्यां दुःखशोकस्याद्वारुण्यां द्रव्यनाशनं ॥
वायव्यां शुभवार्त्ता स्यादीशान्यां कीर्तिवर्धनं ॥ ४ ॥

———

प्रश्नसंग्रह Praśnasaṁgraha

No. 756 548/1899-1915

Size. — 11⅞ in. by 5⅜ in.

Extent — 8 leaves; 11 lines to a page; 35 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, and legible but not uniform; red pigment used for marking the portion; yellow pigment used for corrections; edges on the right slightly moth-eaten; complete.

Appears to be the same as No. 942(1)/1886-92.

Age — Appears to be old.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa.

Begins —fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥

॥ श्रीगणेशं नमस्कृत्य श्रीवुरुं गिरिजापतिं ॥
दैवज्ञानां हितार्थाय क्रियते प्रश्नसंग्रहः ॥

समाप्रश्नेन वक्तव्यः कुटिलानां तथा निशि ॥
नापराण्हे अविश्वस्तान् त्वरितान् ... वदेत्कदा ॥ २ ॥ etc.

Ends — fol. 8*a*

पंचदशभक्तानिलब्धं १ पक्षसंज्ञं शेषे दिवसाः ।५।
एवं त्रिंशल्लब्धं मूले त्रिंशद्भाज्ये योज्यं ३१ ।
सप्तभिर्हृते लब्धं शेषे २ वारसंज्ञं भवति ॥
शुक्लपक्षे गुरुतः कृष्णपक्षे शुक्रतः स्यात् । ।लब्धं
सप्तभाज्यमूले योज्यं ॥ ११ ॥ षष्टिभिर्भक्तः ल० ब्ध०
घटयादिकं स्युरतिस्पष्टार्थं ।। इति प्रश्नसंग्रहः ॥

षड्भागकोष्ठं द्विगुणो गुडश्च लाक्षात्रयं पंचनखस्य भागाः ॥
हरीतकी ... जर्जरसी च मांसीभागैकमेकं त्रयं शैलजस्य ॥
घनस्य चत्वारि पुरस्य चैको दशांगधूपं मुनयो वदंति ॥ २ ॥

सर्जरसी राळ। शैलज शिलारस ॥

प्रश्नार्थपुष्पफलवृक्षनाम्नो वर्णध्रुवांकाः इमे
कार्यावधिज्ञानार्थप्रश्नवर्णमात्रांकाः इमे

Then follow two Koṣṭakas.

———

प्रश्नसंग्रह or
हंसचक्र

Praśnasaṁgraha or
Haṁsacakra

No. 757

915
1891-95

Size — 5⅞ in. by 4¼ in.

Extent — 16 leaves; 10 lines to a page; 16 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; red pigment used for marking verse-numbers and topical headings; complete.

Same as No. 548/1899-1915.

Age — Saṁvat 1875.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

श्रीगणेशं नमस्कृत्यं गुरुं श्रीगिरिजापत्यं
दैवज्ञानां हितार्थाय क्रीयते प्रस्नसंगृहः १

सभाप्रश्नो न वक्तव्य कुटिलानां तथा निशि
नापद्भावे ही विश्वस्य त्वरितांन्न वदेत्क्वचित् २

फलपुष्पयुतो यो हि दैवज्ञं परिपृच्छति
तस्यैव कथयेत्प्रश्नं सत्यो भवति नान्यथा ३ etc.

Ends — fol. 16*a*

ऐवं कालस्य विज्ञानं मया सम्यक् प्रकाशितं ॥
परीक्षीताय शिष्याय देयं वत्सरवासिने ॥ १३७ ॥
तेन नो कुप्यतां वाच्यं देवी सत्या प्रवर्त्तते ॥ १३८ ॥

अयं भावः प्रश्नवर्णांकमात्रांकांन् पूर्वोक्तचक्तोक्तानेकीकृत्य चतुर्भिभजेत् ॥ एक १ द्वि २ त्रि ३ चतु ४ शून्ये शेषाणि क्रमेण दिन १ पक्ष २ मास ३ वर्षे ४ भवति निश्चितम् ॥

इति हंसचक्रमिद लेषकपाठकयोर्शुभं भवः ॥ मिति अ । ज्येठसूदी ५ भौमवार संवत् १८७५ का शुभंमस्तुः ॥

प्रश्नसार

Praśnasāra

No. 758

403
1884-86

Size — 8⅝ in. by 4⅛ in.

Extent — 5 leaves; 10 lines to a page; 28 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear and legible but not uniform; complete.

Age — Appears to be old.

Author — Miśra Brahmadāsa.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1b

॥ स्वस्त श्रीगणेशाय नमः ॥
प्रणम्य भास्करं देवं सारदा च गजाननं ।
प्रश्नसारमहं वक्षे लोकानां हितकाम्यया ॥ १ ॥

गमागमौ घ तु च जीवमूलं युद्धं च रोगी परचक्रपश्नं ॥
विवाहचिंता सति नष्टवस्तु बंधस्य मोच्छं सति कोटचक्रं ॥ २ ॥ etc.

Ends — fol. 4b

राज्ये संकटगव्हरे वनगृहे यात्राविवाहोत्सवे
नष्टे यज्ञरसायने सुरधरे विद्या तथा कारयेत् ॥
व्यापारे सकलागमे गुणनिधे रोगे च सावंधके
सर्वं सा शुभयो शुभानि गदिता चक्रं महामद्भुतं ॥ ४६ ॥

सूर्ये रोगी कुजे मृत्यु सुखं भवति वाक्पते
शुक्रो परमकल्याणं शने द्रालिद्रपूरणं ॥ ४७ ॥

बुधे च संपदा नित्यं चंद्रे च सुषसंपदां पतिः ॥
राहुकेतु सस्त्रघातं मुनिवाक्यं न राशयः ॥ ४८ ॥

इति श्रीमिश्रब्रह्मदासविरचिते प्रश्नसार संपूर्ण ॥ शुभमस्तु ॥

Then follow two Koṣṭakas.

Reference — Mss. – A – Aufrecht's Catalogus Catalogorum :– i, 358b; This is the only Ms. recorded by Aufrecht.

प्रश्नसार from ज्योतिषकल्पतरु

Praśnasāra from Jyotiṣakalpataru

No. 759

944
1886-92

Size — 5⅞ in. by 4 in.

Extent — 45 leaves ; 13 lines to a page ; 20–25 letters to a line.

Description — Country paper ; Devanāgarī characters ; not very old in appearance; handwriting small and careless ; also not quite uniform ; borders not ruled ; red pigment used for marking ; fol. 19 missing.

The Ms. contains three Adhyāyas from 11–13 Jyotiṣakalpataru viz.

१. प्रश्ननिरूपणाध्याय
२. लाभालाभप्रश्नकथनाध्याय
३. प्रश्नसंग्रहकथनाध्याय

Age — Saṁvat 1876 : Śaka 1741.

Author — Kavicūḍāmaṇi.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*a*

ॐ श्रीगणेशाय नमः ॥
योंतः प्रविश्यात्मजनस्य चित्रं त्रैकालिकज्ञानयुतं करोति ।
तं देवदेवं वसुदेवसूनुं प्रणम्य वक्ष्ये खलु प्रश्नसारं १

प्रश्नकथनादौ करणीयमाह ।

विष्णुं विरोचिङ्गिरिशं गणेशं भास्वच्छशाङ्कादिग्रहान्मुनीशान् ।
वागीश्वरं चात्मगुरुं प्रणम्य प्रश्नान्वदेत्साधु कृतं मनीषी ॥ etc.

fol. 9*a* इति ज्योतिषकल्पतरौ लौकिकस्कंधे प्रश्ननिरूपणं नामैकादशोध्यायः

fol. 30*a* इति ज्योतिषकल्पतरौ लौकिकस्कंधे लाभालाभप्रश्नकथनं द्वादशोध्यायः

Ends — fol. 46*a*

सूर्यभाद्गुणयेच्चांद्रमष्टघ्नं कारयेत्सुधीः
चंद्रमाजीवनक्षत्रं पंचघ्नं मेलयेत्समं

रविभि १२ स्तु हरेद्भागंशेषं जीवमुदाहृतं १ राम ३ रुद्र ११ रसा ६ ससनंद ९ वाणाः ५ सजीवका सजीवे सफलं कार्यं निर्जीवे घातपातकं श्री

On fol. 45*a* we have :-

इति श्रीकविचूडामणिविरचितज्योतिषकल्पतरौ लौकिकस्कंधे प्रश्नसंग्रहकथनं नाम त्रयोदशोध्यायः श्री सं १८७६ शा. १७४१ आषाढकृष्ण ८ भौमे लिखितं वैजनाथेन शुभौ माष्टमीदिने चंद्राब्धिसप्तचंद्रेष्टे ग्रंथोयं पूर्णतां गतं।

प्रश्नसार or प्रश्नरत्नावली

Praśnasāra or Praśnaratnāvali

No. 760 — 536 / 1895-1902

Size — 10⅜ in. by 4⅞ in.

Extent — 14 leaves; 16 lines to a page; 24 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in triple red lines and edges in single; yellow pigment used for corrections; the Ms. contains various Koṣṭakas; complete.

Age — Does not appear to be very old.

Author — Hayagrīva.

Subject — Jyotiṣa

Begins — fol. 1*b*

गुरुराजादिमिलनप्रश्न

Then follow various Koṣṭakas.

fol. 14*a* ॥ श्रीहयग्रीवाय नमः

नत्वा विष्णुं जगन्नाथं सर्वसृष्टिप्रकारकं
प्रश्नसारमहं वक्ष्ये चतुर्विंशतियंत्रकं १

प्रथमं संप्रवक्ष्यामि प्रश्नज्ञानस्य साधनं
प्रश्नानां नाम येनात्र स्थितानां ज्ञायते स्फुटं २ etc.

Ends — fol. 14*b*

फलकोष्टे स्थितं यत्र त्यक्त्वा तत्रत्यमक्षरं
अष्टमं चाष्टमं वर्णमात्यक्तं गणयेद् बुधः २४

एवं कृतेष्टचत्वारिंशद्गुणाः स्युर्न संशयः
वाक्यानुसारिणः कृत्वा फलं तेषां वदेत्ततः २५

इति श्रीप्रश्नरत्नावली फलधरण नाम शुभमस्तु श्रीरस्तु

त्रयोविंशति ये प्रश्ना विशेषेणह कीर्तिताः
अन्यः साधारणो यस्मिन्सर्वेऽसाधारणा मताः २६

प्रश्नसारमिमं चक्रे हयग्रीवः स्वयं स्फुटं
यस्मिन् शुभाशुभं सर्वं ज्ञायते नात्र संशयः २७

इति श्रीहयग्रीवेण विरचितः प्रश्नसारः समाप्तिमगात्

Reference — Mss. — Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- II, 80ᵇ. One Ms. of this work is recorded by Stein in his Catalogue of Jammu Ms. p. 166.

प्रश्नसुधाकर

Praśnasudhākara

No. 761

945
1886-92

Size — 10½ in. by 4¾ in.

Extent — 58 leaves; 10 lines to a page; 35 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; handwriting clear and legible but not uniform; borders of some folios ruled in double red lines and some in double black; red pigment used for verse-numbers and topical headings; yellow pigment used for corrections; folios numbered in both margins; complete. "The author states that this work is founded on the Jñānapradīpa, Praśnadīpa Saṁvitprakāśa, Viṣṇutantra etc." (cc. II, 80ᵇ).

Age — Appears to be old.

Author — Lālamaṇi.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1ᵇ

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
॥ सिंदूरारक्तशुंडं सकलबुधजनानंदकंदं प्रचंडं
माघन्मातंगवक्त्रं प्रकटकटलसद्दानपूराभिरामं ॥

कामं भृंगांगनाभिर्विरचितसरसोद्गीतसंशोभिगंडं
प्रत्यूहध्वांतधारातरुणिमतरणिं वक्रतुंडं नमामि ॥ १ ॥

ज्ञानप्रदीपादथ प्रश्नदीपात्संवित्प्रकाशादथ विष्णुतंत्रात् ॥
आदाय सारं मिहिरादिशास्त्राद् ब्रवीम्यहं प्रश्नसुधाकराख्यं ॥ २ ॥ etc.

fol. 2*a* इति श्रीप्रश्नसुधाकरे प्रश्ननिरूपणं

fol. 3*b* इति श्रीप्रश्नसुधाकरे कालसाधनाध्यायो द्वितीयः ॥ २ ॥

Ends — fol. 58*a*

कृष्णाराधनलब्धबुद्धिविभवप्रख्यातकीर्तेः सुधीः
श्रीमल्लालमणिर्बभूव तनयस्तेनापि कौतूहलात् ॥
यत्प्राचां वचनप्रपंचरचनामालंब्य भव्योक्तिभिः ।
प्रश्नग्रंथविदां मुदे विरचितः श्रीप्रश्नसौधाकरः ॥ ३३ ॥

इति श्रीज्योतिविज्जगद्रामात्मजज्योतिर्वित्लालमणिकृते प्रश्नसुधाकरे उत्पाताध्यायः संपूर्णः ॥ शुभमस्तुः ॥ रामलिखितमिदं शिरोमणिना ॥ रामः

References — Mss. – A–Aufrecht's Catalogus Catalogorum :– i, 358*b*; ii, 80*b*. See Peterson's Report IV, Extract 52.

प्रश्नादर्श

Praśnādarśa

No. 762

946
1886–92

Size — 11 in. by $4\frac{1}{16}$ in.

Extent — 13 leaves; 10 lines to a page; 38-40 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; folios numbered in both margins; yellow pigment used for corrections; the Ms. contains स्वप्नकाण्ड only.

Age — Appears to be old.

Author — Not mentioned.

Subject — Astrological questions and answers.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
शुक्लांबरधरं विष्णुं शशिवर्णं चतुर्भुजं
प्रसन्नवदनं ध्यायेत्सर्वविघ्नोपशांतये ॥

श्रीमद्गंगाधरसुतं चंद्रलेखावतंसिनं
सिद्धिदं सर्वविद्यानां वंदे दंतावलाननं २

ज्ञानप्रदीपकं नाम शास्त्रं लोकोपकारकं
प्रश्नादर्शं प्रवक्ष्यामि सर्वशास्त्रानुसारतः ३ etc.

Ends — fol. 13*a*

कुंभोदये च कमुकुरं मीने स्वर्णं जलाशयं
चतुर्थे तिष्ठति भृगौ राजानं वस्तु पश्यति ९८

आदित्यश्चेन्मृतान् पुंसः पतनं शुष्कशाषिनां
चंद्रश्चेत्प्लवनं सिंधौ राहुर्मध्यं विषं भवेत् ९९

अत्र किंचिद्विशेषोस्ति छत्रारूढोदयेषु च
शुक्रस्थितश्चेत्सुस्वेत सौधं सौम्योमरान् वदेत् ३००

चतुर्थस्य वशात् स्वप्नं ब्रूयाद् ग्रहनिरीक्षणैः
अत्रानुकं यदखिलं ... यात्पूर्वोक्तवर्त्मना ३०१

इति स्वप्नकांडः

अथोभयर्क्षे पथिको दुर्निमितो निवर्तते
चंद्रोदये दिवा

प्रश्नाधिकारवासना — Praśnādhikāravāsanā

No. 763 — 49 / 1907-15

Size — 12⅜ in. by 6⅝ in.

Extent — 30 leaves; 16 lines to a page; 40 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; not old in appearance; handwriting clear and legible but not quite uniform; borders ruled in double red lines; the Ms. contains Commentary on त्रिप्रश्नाधिकार from सिद्धान्तशिरोमणिमिरीचि.

Age — Not very old.

Author — Muniśvaragaṇaka.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*a*

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ महदहः किमहो रजनी तनुरित्यादि दर्शयक्षेत्रसंस्थाभित्यंतनिबद्ध-प्रश्नानामुत्तरं त्रिप्रश्नाधिकारवासरुपं विना गोलज्ञानमशक्यं अतः प्राग्गोलनिबंधनं तन्निरूप्य तत्प्रश्नोत्तरप्रतिपादनाधिकारस्तदनंतरारब्धो व्याख्यायते ॥ etc.

Ends — fol. 30a

दैवज्ञवर्यगणसंततसभ्यपार्श्वश्रिरंगनाथगणकात्मजनिर्मिते तेस्मिन्
पातः शिरोमणि मरिच्यभिधे समाप्ति त्रिप्रश्नस्य सम्यगुपपत्तिमयधिकारः ॥

इति श्रीसकलगणाकसार्वभौमरंगनाथगणकात्मज-विश्वसूरापरनामक-मुनिश्वरगणकविरचिते सिद्धांतशिरोमणिमरिचावुत्तराध्याये त्रिप्रश्नाधिकारवासनाधिकारः संपूर्णः

गोखलोपनामक-बापूभटस्येदं पुस्तकं नारायणेन लिखितं स्वार्थं परार्थं ॥ छ ॥ छ ॥ छ ॥ छ ॥ समच

प्रश्नाध्याय — Praśnādhyāya

No. 764 — 827 (ii) / 1884–87

Size — 9½ in. by 4⅝ in.

Extent — 1b to 2b leaves; 26–27 lines to a page; 55–60 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting small but clear and legible; edges worn out; red pigment used for colophons; the work contains Prakaraṇas 1–5.

Age — Appears to be old.

Author — Vīrabhadra.

Subject — Astrology.

Begins — fol. 1b

श्रीगणेशाय नमः ।
नत्वा गुरुं विष्णुगणेश्वरं च । सिद्धादयार्या गिरिजाधिनाथं ।
नमामि वख्ये किल प्रश्नराजं । प्रत्यक्षदीपं प्रकरोति प्रश्न । १ ।

श्रीवीरभट्टार्यमुनिप्रणीतं प्रश्नोत्तरं भावविलप्रकाले ।
वराहलल्लादिबुधाश्च ये वै । तेषां प्रकर्त्तिगणनानिबद्धं । २ ।

शांनराजगुरुपादपंकजं । ब्रह्मार्यत्वध्वजिष्णुसौरय ।
प्रश्नकाभरणराजप्रश्नकरं । वीरभद्रकविना प्रचक्षते । ३ । etc.

fol. 1*b* इति श्रीविरभद्रकविना विरचितं मूर्त्तप्रभाविबोधलग्नतत्वगृहस्थानकप्रकर्णं प्रथमं । १ ।

fol. 2*a* इति श्रीवीरभद्रकविविरचितं योगाधियोगद्वादभुवनानि जातकर्माध्याये प्रश्नलग्नविचारो नाम द्वितीयः प्रकर्णं ॥ २ ॥

Ends — fol. 2*b*

पौष च कदलिशाली नालिकेरं तथैव च ।
माघे च मात्रिका भक्षेत् फाल्गुने शर्करां च या २८

अ ... मासे फलं भक्षे मासे मासे तदांशनं ।
द्रावदेकोशसंभुते महाराष्टेति वै द्विजः । २९ ।

वीरभद्रकृतोल्लासः प्रकर्णं पंचभिः समं ।
त्रिंशविंशं विबंधेन श्लोकं शतशतार्द्धकं । ३० ।

इति श्रीवीरभद्रकवीराजकृतं प्रश्नाध्याये प्रश्नराजप्रकर्णं पंचमं ॥ ५ ।

प्राणपदफल — Prāṇapadaphala

No. 765 — 404 / 1884-86

Size — 10 in. by 4⅞ in.

Extent — 6 leaves; 9 lines to a page; 25–30 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines; red pigment used for marking the verse-numbers and topical headings; folios numbered in both margins; complete.

Age — Saṁvat 1859 : Śaka 1724.

Author — Not mentioned.

Subject — Astrology.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

॥ अथाप्रकाश्यगुनिकादि सप्तग्रहाणां भावफलानि लिख्यंते ॥ अथ ॥ धूमफलं ॥

शूरो विमलनेत्रांगः सुस्तब्धो निर्घृणः खलः ॥
मूर्त्तस्थे धूमसंप्राप्ते गाढरोषो दुरासदः ॥ १ ॥

रोगी धनी तु हीनांगो राज्ञापहृतमानसः ॥
द्वीतीये धूमसंप्राप्ते मंदप्राज्ञो नपुंसकः ॥ २ ॥ etc.

Ends — fol. 6a

विख्यातो गुणवान् प्राज्ञो भोगी धनसमन्वितः ॥
लाभस्थानस्थिते प्राणे गौरीगोमानवत्सलः ॥ ११ ॥

क्षुद्रो दृष्टस्तु हीनांगो विद्वेशी द्विजबंधुषु ॥
व्ययगेसौ नेत्ररोगी काणो वा जायते नरः ॥ १२ ॥

इति प्राणपदफलं ॥ संवत् १८५९ शा १७२४ आषाड वदि ७ भौमवार

फारशीप्रकाश — Phārasīprakāśa

No. 766 — 710 (ii) / 1883-84

Size — 9½ in. by 6 in.

Extent — 14 leaves; 13-14 lines to a page; 30 letters to a line.

Description — Rough country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; edges slightly worn out; complete.

Age — Appears to be old.

Author — Vedāṅgarāya.

Begins — fol. 1b

श्रीगणेशाय नमः ॥
अथ पारशीप्रकाश लिख्यते ॥
नत्वा श्रीभुवनेश्वरीं हरिहरौ लंबोदरं च द्विजा etc.

Ends — fol. 12a

दशकादिनवांतो अंकः सग्राह्यो दशकांततः ॥
नखांततोशादास्तु अंकाः स्फुटाः क्रमात् ॥
एवं बुद्धिमता ज्ञातव्यं ॥
इति वेदांगरायविरचितं पारशीप्रकाशः समाप्तः ॥ छ ॥
Then follow some Koṣṭakas —

References :— See No. 1005 / 1886-92.

फारशीप्रकाश or संस्कृतपारसीकरचना

Phārasīprakāśa or Saṁskṛtapārasīkaracanā

No. 767

1005
1886-92

Size — 13½ in. by 4⅜ in.

Extent — 14 leaves; 7–8 lines to a page; 35–36 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear and legible but careless; borders ruled in double red lines; edges on the right worn out and torn; complete.

Age — Saṁvat 1774.

Author — Vedāṅgarāya.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणपतये नमः ॥

नत्वा श्रीभुवनेश्वरीं हरिहरौ लंबोदरं च द्विजान् ॥
श्रीमच्छाहजिहामहेंद्रपरमप्रीतप्रसादाप्तये ॥
ब्रूते संस्कृत्पारसीकरचना भेदप्रदं कौतुकं ॥
ज्योतिःशास्त्रपदोपयोगिसरलं वेदांगरायः सुधीः ॥ १ ॥

संस्कृतोक्तिविदि पारसीज्ञता । पारसीविदि च संस्कृतज्ञता ॥
तद्वयविदि च तद्वयज्ञता जायते तु तदधीयतामिदं ॥ २ ॥ etc.

Ends — fol. 14*a*

दुग्धे स्यात्सीरसंज्ञा च । युगरातदधिसंज्ञिके ।
खड्ग वै समसेर तेगो । करदः क्षुरिकासु च ।
दक्षिभागो हिवूकशब्दा । द्वादशराशिस्थिते चंद्रे ।
कत्याकत्य इषतिया संज्ञा ॥

॥ इति संस्कृतपारसीभाषा संपूर्णा

वेदांगराइ नाममाल्पजीभट्टोऽभूत् । शनप्रवृत्तिश्च मुहुरमाच्च । इति । महरम् । नामा समा चंद्रोदयथी सब्र हिजरीप्रवृत्ति होइ ॥ संवत् १७७४ फाल्गुनशुक्ल ४ रवौ लिखितं मिश्रकृष्णशर्म्मणा ॥ बोधार्थमेव । शुभं भूयात् ।

References — Mss. - A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 334*b*; ii, 74*b*, 210*a*.

B – Descriptive Catalogues :- I. O. Cat. Nos. 2977-78 and 6316; Bikaner Cat. No. 700; R. Mitra, Notices, No. 862 etc.

फारसीविनोद

Phārasīvinoda

No. 768

166
A1883-84

Size — 12⅜ in. by 5 in.

Extent — 7 leaves; 12-13 lines to a page; 32-34 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in triple black lines; red pigment used for topical headings; white chalk used for corrections; complete.

The work was composed in Saṁvat 1716.

Age — Saṁvat 1915 : Śaka 1780.

Author — Vrajabhūṣaṇānanda.

Subject — Persian and Arabic terms of Astrology and Astronomy explained in Sanskrit.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः

वेदांगरायस्य कृतौक्तितो मयां विरच्यते सद्व्रजभूखणेन ॥
युक्ता स्वपद्यानि विचारयित्वा संजीवेनो दैवविदां हिताय ॥ १ ॥
अथ स्वशकोपरि मासज्ञानम् ॥ etc.

Ends — fol. 7*b*

समागणो विक्रमभूपतेर्यः खखाष्टचन्द्रै रहितः पृथक्स्थः ॥
नन्दैहतस्तद्विकालाभिरूनः शेषं कलाद्यं त्वपराशकं स्यात् ॥ १ ॥

तेनान्वितानन्दविलिप्तिको न द्विषत्कलाहीकखनेत्रभागः ॥
अंशादिकं स्यादपरांशमानं सौरान्दवेशे मम दृष्टिगम्यम् ॥ २ ॥

फारसीविनोदनाम्ना मया ग्रंथकृतः शुभः ॥
प्रमोदं दातु सर्वेषां वित्तर्क्को मास्तु कस्यचित् ॥ ३ ॥

विष्णो सुतं श्रीरघुनाथसूनुशुभेघसंसौ व्रजभूषणेन ॥
रसन्दुशैलेन्दुमिता च फाल्गुणे समाप्तिमात्राविगद्भृगौ च ॥ ४ ॥

इति श्रीवृजभूषणनन्दकृत फारसीविनोदं समाप्तम् शुभं भूयात् ॥ १९१५ शाके १७८० कार्तिकशुक्लदशम्यां भौमवाशरे लिखितं कालिदासेन गौडवंशेन सर्म्मणा ॥ स्वपठनार्थं मया ग्रंथं शुभं भवति सर्वदा ॥ १ ॥

श्रीसरस्वत्यै नमः ॥ श्रीहयग्रीवाय नमः ॥ श्रीमहाकाल्यै नमः ॥ श्रीलक्ष्मीदेव्यै नमः ॥

Reference — Mss. - Aufrecht's Catalogus Catalogorum ;- I, 334*b*.

फिरङ्गीयसारणी
(सूर्यग्रहण)

Firaṅgīyasāraṇī
(Sūryagrahaṇa)

No. 769

537
1895-1902

Size — 12¾ in. by 4⅞ in.

Extent — 16 leaves; 8 lines to a page; 32-34 letters to a line.

Description — Thin country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting bold, clear, legible and uniform; borders not ruled; folios numbered in both margins; moth-eaten in the margins; folios being torn pasted with paper slips; the Ms. contains a chapter called सूर्यग्रहण from फिरङ्गीयसारणी.

Is this the same as दृक्पक्षसारणी attributed to Kewalarāma ?

Age — Saṁvat 1914.

Author — Kevalarāma.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः

वरदायकं निखिलविघ्नवारकं गणनायकं रुचिरचंद्रभालकं
अघहारकं शरणगैकपालकं प्रणमामि तं स्मरहरस्य बालकं १

शाकः पत्रशकोनितो भवति यच्छेषं सवर्षकजो
वर्षांकोद्भवकोष्टकेन सहितः पत्रस्थितः कोष्टकः
अब्दादावयनांशयुक्ततरणेस्तोष्देशशुद्धी ततः
ससोद्धर्वं स्वसमापतिर्यदि भवेत्तं शेषयेत्ससभिः २ etc.

fol. 6*a* इति ग्रहस्पष्टीकरणं

Ends — fol. 16a

स्यातां क्रमात्प्राग्रहमुक्तिकालौ लंबोनमानैक्यदलस्य लिप्ता
त्रिभिर्विभक्ता ग्रसनांगुलानि वा सूर्यबिंबार्कलवोंगुलं स्यात् १०३

इति श्रीफिरंगीबसारण्यां दृक्पक्षाभिधायां ज्योतिषरायकेवलरामकृतं सूर्यग्रहणं ॥ छ ॥

सेरुचंद्रभान्वोर्विक्षेपाग्रादिह खलु भवेच्चालितं चंद्रचिन्हं ४ केंद्राच्चालितचंद्रगांशशभृतोप्यन्यां स्वदशोपगांदेशाच्चालिततः परांकुरु यथा चंद्रं स्पर्शेच्चालितं पुस्तक हरदेवमहात्माती लीदी सं १९१४ पौषमें ८ । पुस्तक जोसीरामेश्वर दामोदरयें लीदी

बादरायणप्रश्नविद्या with टीका

Bādarāyaṇaprasnavidyā with Commentary

No. 770

837 / 1887-91

Size — 11¾ in. by 5⅞ in.

Extent - 12 leaves; 11-12 lines to a page; 35-40 letters to a line. (Text)
45-50 „ „ (Comm.)

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; handwriting beautiful and uniform; Text in the middle with Commentary above and below it; borders not ruled; yellow pigment used for corrections; occasional marginal notes; both the Text and the Commentary complete.

Age — Saṁvat 1931 : Śaka 1796.

Author of the Text — Attributed to Bādarāyaṇa.
„ „ Comm. — Utpalācārya.

Subject — Astrology.

Begins (Text) — fol. 1b

पूर्वं परीक्ष्यमन्यत्पश्चाच्छुभाशुभं पुंसां ॥
जगदभ्युद्यतमखिलं करोति किं प्राप्तकालस्य ॥ १ ॥

ज्ञात्वायुषः प्रमाणं मरणनिमित्तं मृतस्य यमनं च ॥
स्थानं च मरणकाले ततो नृणां चैवमुर्देश्यम् ॥ २ ॥ etc.

Begins (Comm.) — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीबिंदुमाधवो जयति ॥

केशाजार्कनिशाकरक्षितिजविजीवात्फुरजेत्सूर्यजा-
न्विघ्नेशं स्वगुरुं प्रणम्य शिरसा देवीं च वागेश्वरीं ॥
पद्येस्मिन्मुनिवादरायणकृते स्पष्टार्थसत्प्रत्यये
शिष्याणां हितकाम्यया द्विजवरष्टीकां करोत्युत्पलः ॥ १॥ etc.

Ends (Text) — fol. 12*a*

लग्नैकादशमे पापो वा पृच्छकस्य धने भवेत् ॥
तिष्ठति शुभसहितश्चेत्तदापि वृद्धिं वदेन्महात्मानां ॥ ७६ ॥

इति श्रीबादरायणप्रश्नविद्या समाप्ता ॥

Ends (Comm.) — fol. 12*a*

दृष्टवा गर्गवासिष्ठदेवलकृतां पाराशरीपावनां
अश्वी चापि हि बादरायणमुनि यो प्रश्नविद्यां व्यधात्
तेषां हि द्वदभीष्टयोगजनितप्रेमाच्च संप्राप्तधीः
शिष्याणां हितकाम्यया विवरणं चक्रे द्विजाग्र्योत्पलः ॥

बादरायणदृष्टेस्मिन् प्रश्नशास्त्रे महोदधौ ॥
अर्थिताउत्पलश्चक्रेऽर्थप्राप्तये विवृतिप्लवां ॥ ३ ॥

चिंतामणीति विख्याता टीकेयं शास्त्रवल्लभा ॥
अनुष्टुभां शतीन्यस्याः पंचमाममुदीरितम् ॥ ४ ॥

इति उत्पलाचार्यविकृता वादरायणप्रश्नटीका समाप्ता ॥
इदं पुस्तकमेहदळेहत्युपनामगोविंदात्मज-नारायणेन लेखी ॥

संवत् १९३१ शके १७९६ व्ययनामसंवत्सरे दक्षिणायने शरदृतौ कार्तिके मासे शुक्लपक्षे तृतीयायां तिथौ सौम्यवासरे सायंकाले श्रीगंगाकाशी-विश्वेश्वरसन्निधौ समाप्तः ॥

श्रीरामः ॥

References — Mss – A– Aufrecht's Catalogus Catalogorum :– i, 368*b*; ii, 80*b*; iii, 78*b*.

B – Descriptive Catalogues :– for a described Ms. of the Text and Commentary see R. Mitra, Notices Vol. IV. No. 113.

बादरायणप्रश्नविद्या with टीका

Bādarāyaṇapraśnavidyā with Commentary

No. 771

829
1884–87

Size — 9¼ in. by 5¼ in.

Extent — 15 leaves; 15–16 lines to a page; 20–25 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting bold and clear but careless; borders ruled in double black lines; red pigment used for marking the portion; text in the middle with the commentary above and below it; complete.

Age — Saṁvat 1818 : Śaka 1783.

Author of the Text — Bādarāyaṇa.
" " Comm. — Utpala.

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) — fol. 2*a*

पूर्वं परीक्ष्य etc. as in No. 837 / 1887–91.

Begins (Comm.) — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥
केशाऽजार्कनिशाकर etc. as in No. 837 / 1887–91.

Ends (Text) — fol. 15*b*

स्थिरराशौ यद्युदयं करोति सूर्यो गुरुर्वापि ॥
गमनं वाप्यागमनं न विद्यते सेनयोरुभयोः ॥ ७५ ॥

लग्नैकादश ११ दशमे १० पापो वा पृच्छकस्य घनभवने ॥
तिष्ठति शुभसहितश्चेत्तदापि वृद्धिं वदेन्महतां ॥ ७६ ॥

इति बादरायणप्रश्नविद्यां समाप्तोयं ग्रंथः ॥

Ends (Comm.) — fol. 15*a*

दृष्ट्वा गर्गवसिष्टदेवलकृतां etc. up to पंचमानमुदीरितम् ॥ ४ ॥ as in No. 837 / 1887–91 followed by इति उत्पलाचार्यकृता बादरायण-प्रश्नटीका संपूर्णम् ॥ संवत् १८०१८ शाके १७ । ८३ मार्गकृष्ण ६ शनौ लिखितं कालिकाप्रसादस्य भैरवदस्य पठनार्थम् ॥ १ ॥

References — See No. 837 / 1887-91.

बालबोध

Bālabodha

No. 772

838
1887-91

Size — 8⅞ in. by 4⅛ in.

Extent — 48 leaves; 7-8 lines to a page; 20 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting bold, clear and legible; borders not ruled; red pigment used for verse numbers and headings; fol. 6 missing.

Age — Appears to be old.

Author — Muñjāditya.

Subject — An astrological treatise.

Begins — fol. 1*a*

श्रीगणेशाय नमः ॥

विघ्नेश्वरं नमस्कृत्य देवीं चैव सरस्वतीं
गुरुं च देवतानां च प्रशादादुद्धृतो मया ॥ १ ॥

नानाशास्त्रसमुद्धृत्य क्रियते बालबोधकं
मुंजादित्येन विप्रेण शिष्यार्थे सारसंग्रहं ॥ २ ॥

विदुषां ब्राह्मणानां च गणकानां तथैव च
एतेषां करलग्नोस्मि बालबोधं च विस्तरेत् ॥ ३ ॥

उदयाचलपर्य्यंतं अस्ताचलमहीमिमां
विख्यातो बालबोधोयं मुंजादित्येन कारयेत् ॥ ४ ॥ etc.

Ends — fol. 48*a*

इति दिनफल

अथ त्रिपुष्कराणी वक्ष्यामि सद्यं प्रत्ययकारकं पूर्वसागरपर्यंतं ७९
पश्चिमोदधिसंयुतं हेलया क्रमेण नित्यं समोभिदिनैश्वरं ८०

इति श्रीमुजादित्यविरचिते बालबोधसारसंग्रह संपूर्णं ॥ श्री

References — Mss. A — Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 371*b*; ii, 84*a*, 212*a*; iii, 79*a*.

B – Descriptive Catalogues :– For a described Ms. see Weher's Catalogue of Berlin Mss. No. 882. See also Mad. Des. Cat. No. 14063.

बालबोध

Bālabodha

No. 773

878
1891-95

Size — 9⅝ in. by 4¼ in.

Extent — 15 leaves ; 11 lines to a page ; 28 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters ; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines; red pigment used for headings and verse-numbers; edges extremely worn out ; some folios pasted with paper slips; the Ms. contains portion up to गुरुशुक्रास्तोत्रविचार.

Age — Appears to be old.

Author — Muñjāditya.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥
विघ्नराजं नमस्कृत्य etc. as in No. 838 / 1887-91.

Ends — fol. 15a

जृंभारातिपुरोहिते हरिगते सुप्ते मुकुंदे विभौ
याते धर्मघृणौ धनुःशफरयोः क्षीणे तुषारत्विषि ॥
अस्ते भार्गवजीवयोः कुजदिने मासाधिके वैधृते
गंडांतव्यतिपातविष्टिषु शुभं कार्यं न कार्यं बुधैः ॥ ६ ॥

नीचास्ते वक्रसंस्थेप्यतिचरगते बालवृद्धास्तगे वा
संन्यासो यज्ञयात्राव्रतनियमविधिर्वास्तुदेवप्रतिष्ठा ॥
मौंजीबंधो बटूनां परिणयनविधिः कर्णवेधस्तु दीक्षा
वर्ज्या सद्भिः प्रयत्नात्त्रिदशपतिगुरौ भार्गवे सिंहसस्थे ॥

इति गुरुशुक्रास्तोत्रादिविचारः शुभं भवतु शुभं कल्याणं लेखकपाठ०

Reference — See No. 838 / 1887–91.

बालबोध

Bālabodha

No. 774

879
1891–95

Size — 10⅜ in. by 4⅜ in.

Extent — 40 leaves; 8–9 lines to a page; 20–22 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राङ्क; handwriting careless and not quite legible; borders ruled in double red lines; edges extremely worn out; red pigment used for headings and colophons; slightly moth-eaten; fol. 3 repeated; fol. 30 missing; otherwise complete.

Age — Saṁvat 1536.

Author — Muñjāditya.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ ॐ ॥ ॐ नमः श्रीरामचंद्राय ॥
विघ्नराजं नमस्कृत्य etc. as in No. 838/1887–91.

Ends — fol. 39*b*

उदयाचलपर्यंतं अस्ताचलमहीमिमां ।
विख्यातो बालबोधोयं मुंजादित्येन कारितं ॥
बालबोध समाप्तोयं बालानां हितकाम्यया
ये पठिष्यंत्विदं शास्त्रं गणकास्ते सदैव हि ॥

इति बालबोधः समाप्तः ॥ छ ॥

ग्रंथसंख्या श्लोकसहंसात ॥ ७०० संवत् १५३६ वर्षे कार्त्तिकवदि प्रतिपदा रवौ ॥ अद्येह कांब ... ग्रामे वास्तव्य ॥ मोढ ज्ञातीय । ज्योतिर्वीजा-सुत ज्योतिलालापठनार्थं शुक्लविद्याधरेण स्वहस्तेन पुस्तिका लिषिता ॥ गणेशगोत्र देवतयोः प्रसादात् दीर्घायुर्भवतु ॥ छ ॥ श्रीरामचंद्रप्रसादात् शुभं भवतु ॥ छ ॥ कल्याणमस्तु ॥ छ । शवमस्तु ॥ श्रीरस्तु ॥ छ ॥ लेषकपाठयोः ॥ छ ॥

References — See No. 838 / 1887–91.

बालबोधपद्धति — Bālabodhapaddhati

No. 775 — 832 / 1884-87

Size — 10⅛ in. by 4½ in.

Extent — 5 leaves; 10-11 lines to a page; 30 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting small, clear and legible; borders ruled in single black lines; red pigment used for headings and colophons; the Ms. contains only two Adhikāras; seems to be complete.

Age — Saṁvat 1846.

Author — Sukhadeva.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

प्रणम्य गजवक्त्रं च सर्वविघ्नविनाशनं
पंचांगग्रहसिद्ध्यर्थं लघुपाय करोम्यहं १

सिंहनद्यात्र वास्तव्यं गौडदेवऋषिर्भया
आत्मजः विष्णुशर्म्मा च नारायणपितामहः २

सुखदेवमहर्क्षे बालानां बोधकारणं
ऊर्द्धं च षोडशाकोष्टं चतुस्तीर्यक् स्थापयेत् ३ etc.

fol. 2*a* इति सुषदेवविरचिते तिथ्याधिकार प्रथमः । १ ।

fol. 5*b* इति सुषदेवविरचितं ग्रहस्पष्टाधिकारः द्वितीयः ॥ २ ॥

Ends — fol. 5*b*

अथ अयनांशमाह ॥

शाकोदंततिथिहीन १५३२ अब्धिपु ५४ घ्नः विलिप्तिका
स्वनृपा १ गोघ्नयो ३९८ घर्षा ५४ स्फुटास्युरयनांशका ८२।

इति सुषदेवविरचितं बालबोधपद्धितौ
संपूर्णे संवत् १८४६ आश्विन कृष्ण १२ बुधे श्रीरस्तु

बालविवेकिनी

Bālavivekinī

947
1886-92

No. 776

Size — 9⅝ in. by 3⅞ in.

Extent — 4 leaves; 8 lines to a page; 35 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double black lines; red pigment used for topical headings; edges worn out; complete.

The beginning of this Ms. agrees with that of Ms. No. 624 described in the Bikaner Mss. Catalogue. But the extent of both Mss. is not the same. The Bikaner Ms. contains 32 folios while the present Ms. has only 4 folios.

Age — Saṁvat 1788.

Author — The work is attributed to Nahnidatta.

Subject — Auspicious times for marriage and other ceremonies.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः

रेवत्युतररोहिणीमृगमघामूलानुराधाकर-
स्वातिषु प्रमदा तुलामिथुनगोलग्ने विवाहः शुभः
मासाः फाल्गुनमार्गमाघशुचयो ज्येष्टः स्तथा माधवः
सस्तासौम्यदिनं तथैव तिथयो रिक्ता कुहूवर्ज्जिता १

Ends — fol. 4*b*

पूषा चाथ कवौ शिवेंदुयवनापुष्पत्रये रोहिणी
जीवे मूलयमायनिलिमघाब्रह्मद्वयं वारुणे ॥
चित्रा वाथ शनौ मघा हरिप्रगं पुष्पायमादित्रयं
पूर्वाषाढयुगं न मूलमिहतप्राप्नोमतः शोभनम् ॥ २४ ॥

इति श्रीबालविवेकिनी समाप्तम्। भाद्रे मासे कृष्णे यन्जे दशम्यां रविवासरे विजयापुरे पुस्तकमलेषि ब्राह्मपाठार्थम्। आत्मपाठार्थं ॥ संव्वत् १७८८। राम राम राम राम

For a described Ms. of this work see Bikaner Mss. Cat. No. 624.

बुद्धिविलास

Buddhivilāsa

No. 777

443
A1881-82

Size — 8⅜ in. by 4¼ in.

Extent — 17 leaves; 7 lines to a page; 20-22 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting bold, clear and legible; borders not ruled; folios numbered in both margins; edges worn out; folios moth-eaten at the edges; incomplete.

Age — Appears to be old.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1a

श्रीगणेशाय नमः

सिद्धिबुद्धि समाश्लिष्टं etc. as in No. 881/1891-95.

Ends — fol. 16b

मस्तके शोकसंतापमुखे मिष्टान्नभोजनं ॥
स्तनयोभर्तुगामी च हृदये सुखसुंदरी ॥ ५१ ॥

नाभौ च मृत्युबालास्या गुह्यं च परदारकः ॥
कंन्याचक्रमिदं प्रोक्तं जन्मकाले विलोकयेत् ॥ ५२ ॥

कंन्याचक्रं ॥

यथा राहुस्तथा शय्यां मंगलोत्र भंगकृत् ॥
रविस्थाने भवेद्दीपो शनौ लोहं प्रकीर्त्तिताः ॥ ५३ ॥

बुद्धिविलास

Buddhivilāsa

No. 778

711 (i)
1883-84

Size — 9¾ in. by 4⅛ in.

Extent — 21 leaves; 7 lines to a page; 20 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old and blackish in appearance; handwriting clear and legible but not

uniform; borders ruled in double red lines; red pigment used; occasional marginal notes; folios numbered in both margins; incomplete.

The Ms. contains one more work; it is also बुद्धिविलास as seen from the beginning and colophons.

Age — Appears to be old.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीरेणुकापुरवासिन्यै नमः ॥ निर्विघ्नमस्तु ॥
सरस्वतीगणाधीश रविशुक्रो बृहस्पती
पंचैतानि स्मरे नित्यं दिव्यवाणी प्रवर्तते ॥ १ ॥
सिद्धिबुद्धिसमाश्लिष्टं etc. as in No. 881/1891-95.

fol. 2*a* इति श्रीबुद्धिविलासे त्याजेप्रकरणं ॥ छ

Ends — fol. 21*a*

अथ प्रस्थनं ॥
देवं सखं द्रव्यं भक्ष्यं च विप्रान् क्षत्री वैश्यं शूद्रचैवं क्रमेण ॥
प्रस्थानं चेद्राज्ञविप्रादिकानां त्रिः ३ पंचा ५ हात्सर्ववर्णेषु इष्ट ॥ ४१ ॥
यः प्रस्थानाद्गम्यते राज्ञविप्रान् भूदेवानां पूजयेन्मार्गसंस्थे ॥
मा .....

बुद्धिविलास — Buddhivilāsa

No. 779 — 711 (2) / 1883-84

Size — 7¾ in. by 5¼ in.

Extent — 67 leaves; 9 lines to a page; 20 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; handwriting clear, bold and legible; borders ruled in two double red lines; incomplete.

Age — Appears to be old.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीमातापुरनिवासिन्यै नमः ॥
सिद्धिबुद्धिसमाश्लिष्टं etc. as in No. 881/1891-95.

Ends — fol. 67*a*

रेवती तोयनाशाय धान्यनाशाय चाश्विनि
भरणि सर्वनाशाय यदीन ... र्पति कृत्तिका ॥ ५ ॥

बुद्धिविलास — Buddhivilāsa

No. 780 — 881 / 1891-95

Size — 8½ in. by 5 in.

Extent — 24 leaves; 11 lines to a page; 18-20 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting bold and legible but somewhat careless; borders ruled in triple red lines; red pigment used for verse-numbers; edges worn out; incomplete.

Age — Appears to be fairly old.

Author — Not mentioned.

Subject — An astrological treatise dealing with muhūrtas, yātrā, thread-ceremony etc. It is a sort of manual.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥
सिद्धिबुद्धिसमाश्लिष्टं दशदोर्दंडमंडितं ॥
महागणपतिं वंदे शुंडामंडलशोभितं ॥ १ ॥

भद्रार्धयामकुलिकव्यतिपातपात-
चंडायुधं ग्रहणभं परिघार्धमार्धं ॥
एकार्गलं जननभं खलु पापहोरां
गंडातजन्मदिनवैधृति जन्ममासं ॥ २ ॥ etc.

fol. 5*b* इति बुद्धिविलासे त्याज्यप्रकरणोक्तदोषविचारः ॥

Ends — fol. 24*b*

गतीशा दशभि १० गुण्या व्यासा ३ अंशादिकातनुः
स्वोदयानवभि ९ र्भाज्या .....

Almost all the Mss. referred to by Aufrecht belong to this library.

बुद्धिविलास

Buddhivilāsa

No. 781

539
1895–1902

Size — 10¼ in. by 5¼ in.

Extent — 25 leaves; 14 lines to a page; 30–32 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting not quite clear; borders ruled in double red lines; red ink used for headings and colophons; almost every folios more or less moth-eaten; folio worn out; complete.

Quotes the following authorities :—

ज्योतिःसागर (fol. 5*a*); नारदः (fol. 5*a*); गोपिराजदैवज्ञसुत रामकृष्ण (fol. 16*a*).

Age — Śaka 1773.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

सिद्धिबुद्धिसमाश्लिष्टं etc. as in No. 881/1891–95.

fol. 1*b* इति श्रीबुद्धिविलासे त्याज्यप्रकरणं ॥ ५ ॥

Ends — fol. 24*b*

फाल्गुने जेष्ट ··· त्रिषु पौर्णिमा माघसप्तमीं ॥
आषाढे कार्तिके भाद्रपदे मासि सिताष्टमि ॥ ५ ॥

श्रावणे मास्यमावास्या पौषे चैकादशी तथा ॥
एता मन्वादयः प्रोक्ता पुण्यप्राज्ञैश्चतुर्दश ॥ ६ ॥

त्रयोदश्यादि चत्वारि सप्तम्यादित्रयं तथा ॥
चतुर्थी च बुधैः प्रोक्ता तिथयोपि गळग्रहाः ॥ ७ ॥

इति बुद्धिविलासग्रंथ समा समाप्तः ॥ शुभं भवतु ॥ शके १७१३ विरोधिकृतसंवत्सरे जेष्टे मासे शुक्लपक्षे तिथौ दशम्यां १० मंदवासरे हस्त-दिवसनक्षत्रे ते दिनी ग्रंथ समाप्तः ॥ छ ॥

हस्ताक्षर विसाजी सोनदेव कुलकर्णि व जोतिशी मौजे सेडी पोखडी-वगैरे प्रग्रणपांडि ... सन् १२०० सस्य जेष्टपुत्र पुरुषोतमेन लीखितं पुस्तकं घरचेखा ... ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु । श्रीनृसिवार्पणमस्तु ॥ ॥ शुभं भवतु ॥ मगमत् ॥ श्रीराम जयराम ॥ जयजयराम ॥

बृहत्चिन्तामणि

Bṛhatcintāmaṇi

No. 782

428
1895–98

Size — $11\frac{1}{16}$ in. by $5\frac{1}{8}$ in.

Extent — 31 leaves.

Description — Thick country paper; Devanāgarī Characters; not very old in appearance; handwriting clear and uniform; complete.

The Ms. contains different kinds of Koṣṭakas.

Age — Saṁvat 1879 : Śaka 1744 (5 ?)

Author — Gaṇeśa.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1a

श्रीगणेशाय नमः

अथ बृहतिथीचिंतामणिप्रारंभः श्रीमात्तस्त्रिपूरे
यश्चिंतामणिरंकलेख्य बहूलोभ्यल्पा क्रियामत क्रता
तिथ्यादावगमप्रदोपसुखिनो यल्लेखने भीरवेः
तत्प्रित्यै लघुमल्पकल्पकमत्तं तिथ्यादिचिंतामणिं
विघ्ने ५ शार्कमुखान् प्रणम्य कुरुते श्रीमद्गणेशक्रतिः १

शाकोब्ध्याद्रिद्रहिनो १४७४ रसयूग ४६ विहृत्शे शके तेब्दपाद्या-लब्धीस्थाद्या स्यूरेते यदि निजपलैः संस्कृता स्यूः स्वपक्षे
भोगाब्देशाः परे प्राक् रहितपलयूता योजनैर्विश्व १३ पादै-
वाराग्रेभस्य भोगे सयूगगज ८४ लवो स्वस्वकेंद्रोर्द्वगांकः २ etc.

Ends — fol. 2b

सौरोऽर्कोपि विधूच्चमंक ९ कलिकोनाज्वस्तमस्त्वार्यजो-
स्तेभ्यस्याग्रहणादिदेशममीयं प्रोक्ता मया सा तिथी
याह्यामंगलधर्मनिर्णयविधा येषां यथाद्रक् समा
यापक्षा यदि चालितोपकरणैस्तत्पक्षजास्या तिथी २२

इति श्रीमद्गणेशसुरिविरचिता पंचांगसाधने बृहत्तिथीचिंतामणी संपूर्णा सकोष्टकास्ति स्वस्ति श्री ॥ संवत् १८७९ शाके १७४५ द्वीतीया चैत्रवदि ६

Then follow different Koṣṭakas from fol. 3 to the last fol. (29th).

fol. 10b (31b) इति बृहतिथीचिंतामणौ तिथीवारादिनक्षत्रवारादियोगवारादिकोष्टका संपूर्णा सं १८७९ शाके १७४४ प्र० प्रथम चैत्रवदि १४ गुरौ ल. अमीचंदनेन अयं प्रतिः अभयशंकरस्यार्थः ॥

बृहच्चिन्तामणिसारणी

Bṛhaccintāmaṇisāraṇī

No. 783

901
1884-87

Size — 8¼ in. by 4 in.

Extent — 251 leaves.

Description — Modern paper with watermarks; borders ruled in double red lines; foll. 1-8 missing; the entire Ms. consists of different kinds of Koṣṭakas; incomplete.

The Ms. is written by one Viśvanāthadaivajña.

Age — Śaka 1682.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa.

Begins abruptly — fol. 9a

The entire Ms. consists of different Koṣṭkās.

Ends — fol. 259b

श्रीशके १६८२ विक्रमसंवत्सरे । माघशुद्धद्वितीया भृगुवासरे शततारकानक्षत्रे कुवेशिग्रामे श्रीरामेश्वरसंनिधौ श्रीलक्ष्मिनृसिंहसंनिधौ इदं पुस्तकं विश्वनाथदैवज्ञेन इदं पुस्तकं लिखितं श्रीगजाननार्पणमस्तु ॥

विनायकदैवज्ञसुतकृष्णदैवज्ञस्येदं पुस्तकं ॥

बृहच्चिन्तामणिसारणी — Bṛhaccintāmaṇisāraṇī

No. 784 — 871 / 1887-91

Size — 12⅛ in. by 4⅙ in.

Extent — 175 leaves.

Description — Modern paper with watermarks; borders ruled in double red lines; the entire Ms. consists of Koṣṭakas; complete.

Age — Śaka 1711.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa.

Begins —

Throughout the Ms. there are Koṣṭakas.

Ends — fol. 175*a*

श्रीगणेशाय नमः

अथात्र ग्रंथो भ्रष्टज्ञानार्थं किंचिद्युच्यते ॥

यत्कोष्टकाधो ध्रुवकः स्तदग्रकेंद्रे च तत्कोष्टमिति ध्रुवो यः
षष्टिस्तयोरंतरनाडिकात्याः स्वर्णं हरोग्ये ध्रुवकेधिकोने ॥ १ ॥

धनर्णहारो धृतषष्टिनाडियुतोमितस्वोर्ध्वगतो ध्रुवो यः ॥
तदग्रकेंद्रे सभवेदथोयं विलोमसंस्कारवशात्तु पूर्वः ॥ २ ॥

एवं सारणिप्रकरणश्लोक समाप्तः ॥

विवाहचौलव्रतबंधयज्ञे यदाभिषेकेषु तथैव राज्ञां ॥
सीमंतयात्रासुतथैव जाते नो चिंतनीयः खलु घातचंद्रः ॥ १ ॥

श्रीशके १७११ सौम्यनामसंवत्सरे अश्विशुक्ल १ रविवासरे तद्दिने बृहच्चिंतामणीसारणी समाप्तः ॥ श्रीरस्तु

This is the only Ms. recorded by Aufrecht in his Catalogus Catalogorum.

बृहज्जातक

Bṛhajjātaka

No. 785

341
1882-83

Size — 11¼ in. by 4⅞ in.

Extent — 30 leaves; 10 lines to a page; 35-40 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines; edges slightly worn out; occasional marginal notes; complete.

Age — Appears to be old.

Author — Varāhamihira

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1b

॥ श्रीगुरुगणपतीष्टदेवताभ्यो नमः ॥
मूर्त्तित्वे परिकल्पितः etc. as in No. 522/1892-95.

Ends — fol. 30b

विवाहकालः करणं ग्रहाणां etc. up to नमोस्तु पूर्वप्रणेतभ्यः ॥ १० ॥ as in No. 522/1892-95 followed by इति उपसंहाराध्यायः ॥ श्री ॥ इति श्रीबृहज्जातकः समाप्तः ॥ शुभं भवतु ॥ श्रीराम जयराम जयजयराम ॥

References — See No. 522/1892-95.

बृहज्जातक

Bṛhajjātaka

No. 786

522
1892-95

Size — 10½ in. by 4⅕ in.

Extent — 25 leaves; 11 lines to a page; 40 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting small but clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines; red pigment used for colophons; foll. 5, 10, 15, 20 and 24 are yellow in appearance; complete.

Age — Not very old.

Author — Varāhamihira.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥

मूर्त्तित्वे परिकल्पितः शशभृतो वर्त्माऽपुनर्जन्मना-
मात्मेत्यात्मविदां क्रतुश्च यजतां भर्त्रामरज्योतिषाम् ।
लोकानां प्रलयोद्भवस्थितिविभुश्चानेकधा यः श्रुतौ
वाचं नः स दशात्वऽनेककिरणस्त्रैलोक्यदीपो रविः ॥ १ ॥

भूयोभिः पटुबुद्धिभिः पटुधियां होराफलज्ञसये
शब्दन्यायसमन्वितेषु बहुशः शास्त्रेषु दृष्टेष्वऽपि ॥
होरातंत्रमहार्णवप्रतरणभग्नोद्यमानामहं
स्वल्पं वृत्तविचित्रमर्थबहुलं शास्त्रप्लवं प्रारभे ॥ २ ॥ etc.

fol. 2*b* इति बृहज्जातके राशिशीलाध्यायः प्रथमः ॥ १ ॥

fol. 5*b* इति श्रीवराहमिहरकृतौ बृहज्जातके निषेकाध्यायश्चतुर्थः ॥ ४ ॥

Ends — fol. 25*a*

आदित्यदासतनयस्तदवाप्तबोधः
कापित्थकेसरिनृलब्धवरप्रसादः
आवंतिको मुनिमतान्यवलोक्य सम्यक्
होरां वराहमिहरो रुचिरां चकार ॥ ९ ॥

दिनकरमुनिगुरुचरणः प्रणिपातकृतप्रसादमतिनेदम् ॥
शास्त्रमुपसंगृहीतुं नमोस्तु पूर्वप्रणेतृभ्यः १०

इति श्रीवराहमिहरविरचिते बृहज्जातके उपसंहाराध्यायः सप्तविंशतिमः ॥ २० ॥ संपूर्णोयं बृहज्जातक ग्रंथः ॥ ४ ॥

References — Mss. (1) – A – Aufrecht's Catalogus Catalogorum :– i, 374*b*; ii, 84*b*, 212*b*; iii, 80*a*.

B – Descriptive Catalogues :– R. Mitra, Notices Nos. 1376 and 2453; I. O. Cat. 3064–65, 6388–95 and 8053; Mad. Des. Cat. Nos. 13832–34.

(2) Printed Editions :– 1 Translation (with Text) by Swami Vijnanananda··· alias Hari Prasanna Chatterjee, Allahabad, Panini Office, 1912; 2

With an English translation by V. Subrahmanya Sastri, Mysore, Govt. Branch Press, 1929; 3 Translated by N. Chidambaram Iyer, Madras, Foster Press, 1885; 1905; 4 Translation by Wilhelm Wulff, Hamburg 1925.

बृहज्जातक

Bṛhajjātaka

No. 787

540
1895-1902

Size — 9¾ in. by 4 in.

Extent — 36 leaves; 9 lines to a page; 36 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in triple red lines; yellow pigment used for corrections; edges worn out.

The Ms. contains 1-26 Adhyāyas.

Age — Śaka 1738.

Author — Varāhamihira.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीरामेश्वराय नमः ॥
मूर्तित्वे परिकल्पितः etc. as in No. 522 / 1892-95.

Ends — fol. 36*a*

नेष्टा योगा जातकं कामिनीनां निर्याणं स्याद्भृजातं दृकाणः ॥
अध्यायानां विंशतिः पंचयुक्ता चत्वारिंशत् सप्तवृत्तं शतानि ॥ ३ ॥

दिनकरगुरुचरणप्रणिपातकृतप्रसादमतिनेदं ॥
शास्त्रमुपसंगृह्णीतुं नमोस्तु पूर्वप्रणेतृभ्यः ॥

इति बृहज्जातकेऽध्यायसंग्रहो नाम षड्विंशोध्यायः ॥ शके १७३९ धाताब्दे भाद्रपदकृष्णप्रतिपदि शनौ पंचनदीकरोपनामकदिवाकरदैवज्ञेन लिखितं स्वार्थं परार्थं च ॥ छ ॥ छ ॥

बृहज्जातक

Bṛhajjātaka

No. 788

277
Viśrāma (i)

Size — 9¼ in. by 5 in.

Extent — 46 leaves; 9 lines to a page; 25 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting bold, clear and uniform; borders ruled in double red lines; edges of the first two folios slightly worn out; complete.

Age — Appears to be old.

Author — Varāhamihira.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ ॐ नमः सहस्रकिरणाय ॥

मूर्त्तित्वे परिकल्पितः etc. as in No. 522 / 1892–95.

fol. 4*a* इति बृहज्जातके राशिप्रभेदाध्यायः प्रथमः

Ends — fol. 45*b*

पृथुविरचितमनैः etc. up to नमोस्तु पूर्वप्रणेतृभ्यः ॥ १५ ॥ as in No. 522 / 1892–95 followed by

ग्रंथोस्य यत् प्रचुरतोस्य विनाशमेति लेख्या बहुश्रुतजडाधिगमक्रमेण।
यद्वा मया कुकृतमल्पमिहाकृतं वा कार्यं तदत्र विदुषा परिहृत्य रागम् ॥ १६ ॥

इति वराहमिहरावंतिककायिछककृते बृहज्जातके शास्त्रानुक्रमणिकाध्यायः षट्विंशतितमः ॥ श्लोकवृत्त ४१६ ॥ श्री ॥ समाप्तोयं बृहज्जातकाख्यो ग्रंथः ॥

References — See No. 522 / 1892–95.

बृहज्जातक
with टीका

Bṛhajjātaka
with Commentary

No. 789

413
A 1881–82

Size — 11⅜ in. by 5 in.

Extent — 226 leaves; 11 lines to a page; 38-40 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in triple red lines; red pigment used for marking the portion; yellow pigment used for corrections; edges slightly worn out; both the text and the commentary complete.

Age — Appears to be old.

Author of the Text — Varāhamihira.

" " Comm. — Bhaṭṭotpala.

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) — fol, 2a

मूर्त्तित्वे परिकल्पितः etc.

Begins (Comm.) — fol. 1b

श्रीगणेशाय नमः श्रीकोटेश्वराय नमः।

ब्रह्माजशंकररविंदु etc. as in No. 872 / 1887-91.

fol. 19b इति श्रीभट्टोत्पलविरचितायां बृहज्जातके वृत्तौ राशिप्रभेदः प्रथमोध्याया समाप्तः

Ends (Text) — fol. 225b

दिनकरमुनिगुरुचरणप्रतिपातकृतप्रसादमतिनेदं
शास्त्रमुपसंगृहीतं नमोस्तु पूर्वप्रणेतृभ्यः ॥ १० ॥

Ends (Comm.) — fol. 225b

दिनकरो अर्कस्तदादिकाः etc. up to भाष्योत्पले चैव लिखापितस्तु ॥ छ ॥ as in No. 872 / 1887-91 followed by इति श्रीभट्टोत्पलकृता बृहज्जातकविवृत्तिः समाप्तः ॥ श्रीशुभं भवतुः ॥ श्रीकल्याणमस्तु ॥ श्रीकोटेश्वर-महादेवजि सत्पछे ॥ ॥ श्री ॥ छ ॥ छ ॥

References — See No. 197 / A1883-84.

बृहज्जातक
with टीका

Bṛhajjātaka
with Commentary

No. 790

343
1882-83

Size — 14 in. by 5½ in.

Extent — 110 leaves; 9–10 lines to a page; 30 letters to a line. (Text)
45 „ „ (Comm.)

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting of the Text bold, of the Comm. small, clear and legible; borders ruled in two double black lines; text in the middle with the commentary above and below it; edges slightly worn out; the text and the commentary complete.

Age — Saṁvat 1904.

Author of the Text — Varāhamihira.
„ „ Comm. — Mahīdhara.

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) — fol. 1b

मूर्त्तित्वे परिकल्पितः etc.

Begins (Comm.) — fol. 1b

श्रीगणेशाय नमः
श्रीगणेशं नृसिंहं च etc.

Ends (Text) — fol. 109b

पृथुविरचितमन्ये etc. up to नमोस्तु पूर्वप्रणेतृभ्यः १० followed by इति श्रीबृहज्जातके वराहमिहिरकृतौ उपसहाराध्यायो नाम षविंशतितमः २६

Ends (Comm.) — fol. 109b

शास्त्रावसाने सतां नतिर्न्यायेयाह दिनकरेति रवेर्वसिष्टादिमुनीनामादित्यदासस्य च चरणं नत्वा कृतः प्रसादो नैर्मल्यं यस्याः ईदृशी मतिर्यस्य तेन मयेदं शास्त्रमुपक्षिप्तं तस्मात्पूर्वपरे शास्त्रकर्तृभ्यो नमः १०

इति श्रीमहीधरकृते बृहज्जातके विवरणे उपसंहाराध्याय षविंशतितमः २६ संम्वत् १९०४ श्रीरामरामराम श्रीरामचंद्र अरानमरामरामराम छ

References — See No. 196 / A1883–84.

बृहज्जातक
with टीका

Bṛhajjātaka
with Commentary

No. 791

177
A1882–83

Size — 10⅛ in. by 5½ in.

Extent — 147 leaves; 15-16 lines to a page; 40-42 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines; red ink used for daṇḍās; the Ms. contains the text and the commentary; foll. 105 and 106 missing; otherwise complete.

Age — Saṁvat 1890.

Author of the Text — Varāhamihira.
" " Comm. — Bhaṭṭotpala.

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) — fol. 3*a*

मुर्तित्वे परिकल्पितः etc. as in No. 177/A1882-83.

Begins (Comm.) — fol. 1*a*

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥

ब्रह्माजशंकररवींदुकुजज्ञजीवशुक्राऽर्कपुत्रगणनाथगुरुन् प्रणम्य ॥
यः संग्रहोद्युचरलाभविशुद्धबुद्धेराद्यंतिकस्य तमहं विवृणोमि कृत्स्नं १ etc.

Ends (Text) — fol. 148*b*

पृथुविरचितमन्यैः etc. up to नमोऽस्तू पूर्वप्रणेतृभ्यः ९

Ends (Comm.) — fol. 148*b*

दिनकरोऽर्कस्तदादिका सर्व एव ग्रहाः मुनयो वसिष्ठादयः गुरूरादित्यदासस्तेषां चरणेषु प्रणिपातकरणेन पादनमनेन नमस्कारकरणेन यत्कृतः प्रसादमतिः प्रकाशमतितेन मतिना एतादृशेन समयां इदं शास्त्रं उपसंग्रहितं संक्षिप्तीकृतं तस्मात् पूर्वप्रणेतृभ्यः पूर्वशास्त्रकारिभ्यः नमोऽस्तू नमस्कारोऽस्तू

इति श्रीमद्भट्टोत्पलविरचितायां बृहज्जातकटीकायां उपसंहारो नाम षड्विंशोऽध्यायः २६ मूलश्लोकसंख्या ४०५ श्रीटिकायां श्लोकसंख्या ५०० स्वस्ति श्रीमन्नृपविक्रमाऽकराज्यसमयातीत् संवत् १८९० अषाढादिक् ९१ कृ वर्षे श्रीमद्विक्रमशकाऽनुवर्ति - श्रीभद्भूपति - श्रीशालिवाहनकृतशके १७५६ प्रवर्त्तमाने चैत्रवदी ७७० गुरौ मेषसंक्रांतेर्गतांशा २५ तद्दिने लेखने पूर्णोऽयं जातो ग्रंथभट्टोत्पलसंज्ञिकः उदिच्यटोलकज्ञाति - नूतनग्रामभट्ट इत्यवटीकांकितनटपुरनिवासकश्रीरनेकोचितश्रीमद्धरणीधरस्तत्पौत्रेणाऽभयशंकरेण मंदबुद्धिना लिखितोयं स्वात्मपठनार्थं भट्टोत्पलः श्रीमदक्षिणामूर्त्तिसहितश्रीबालात्रिपूरसुंदरिकृदयारदितोयं श्रीरस्तू श्रीवर्द्धिचरांबादेव्यै नमः नमः श्रीयै

Reference — See No. 197 / A1883-84.

बृहज्जातक
with टीका

Bṛhajjātaka
with Commentary

No. 792

948
1886-92

Size — 11½ in. by 6¼ in.

Extent — 82 leaves; 12-13 lines to a page; 40-45 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; handwriting clear, legible and uniform; borders not ruled; text in the middle with the commentary above and below it; edges of some folios worn out; yellow pigment and white chalk used for corrections; occasional marginal notes; foll. 46, 70, 76 repeated and foll. 49 and 71 missing; both the text and the commentary complete.

Age — Saṁvat 1886.

Author of the Text — Varāhamihira.
" " Comm. — Mahīdhara.

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) — fol. 1*b*

॥ श्रीसूर्य ॥
मूर्त्तित्वे परिकल्पितः etc.

Begins (Comm.) — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसूर्यनारायणा नमः॥ श्रीगणेशं नृसिंहं च etc.

Ends (Text) — fol. 80*b*

पृथुविरचितमन्येः etc. up to नमोस्तु पूर्वप्रणेतृभ्यः १० followed by इति वराहमिहरविरचिते बृहज्जातके शास्त्रोपसंहाराध्याय षड्विंशः २६ ग्रंथ समाप्तं श्रीरामो जयति श्रीराधाकृष्णो जयति श्री ॥

Ends (Comm.) fol. ६0*b*

शास्त्रावसाने etc. up to गणेशं स्वपत्नीयुतं पंक्तिहस्तं ३ followed by भजेयमिति पूर्वत्रान्वयः

भट्टोत्पलकृतां टीकां विलोक्यातिप्रयत्नतः
मया संक्षेपतोलेखि सारं श्रीशाज्ञया न्विदं

इति बृहजातकविवरणं समाप्त संवत् १८८६ चैत्र शुक्ला १५ रवौ लिप्यकृतं रामवकस सवाईजपुरमध्ये पठनार्थं चिरंजीव स्वयमेव ॥ श्रीराधाकृष्णो जयति ॥ श्रीकृष्ण ॥

Reference — See No. 196/A1883-84.

बृहज्जातक
with टीका

Bṛhajjātaka
with Commentary

No. 793

949
1886-92

Size — 12 in. by 4¾ in.

Extent—46 leaves; 18-20 lines to a page; 50-55 letters to a line. (Text)
75-80 „ „ (Comm.)

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting of the text bold, of the comm. small, clear and legible; text in the middle with commentary above and below it; red pigment used for marking while yellow pigment used for corrections; edges worn out; both the text and the commentary complete.

Age — Śaka 1690.

Author of the Text — Varāhamihira.
„ of the Comm. — Mahīdhara.

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः
मूर्त्तित्वे परिकल्पितः etc.

Begins (Comm.) — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः श्रीसरस्वत्यै नमः श्रीगुरुभ्यो नमः ॐ नमः शिवाय

इह शास्त्रे कानि संबंधाभिधेयप्रयोजनानि भवंति इत्युच्यते वाच्यवाचकलक्षणः संबंधः वाच्योऽर्थो वाचकः शब्दः etc.

Ends (Text) — fol. 46*a*

पृथुविरचितमन्यैः etc. up to नमोस्तु पूर्वप्रणेतृभ्यः

Ends (Comm.) — fol. 46*b*

आदित्यदासतनयस्तदवाप्तबोधः कापिच्छके सविरलध्ववरप्रसादः
आवंतिको मुनिमतान्यवलोक्य संम्यग्घोरां वराहमिहरो रुचिरां चकार ॥

इति श्रीमहीधरकृते बृहज्जातकविवरणे उपसंहाराध्यायः षड्विंशः २६ ॥

श्रीरस्तु मंगलं दातु शुभं भूयात्

खनन्देरसेन्दु १६९० मिते शके वै नागे तिथौ सूर्य्यजावारयुक्ता
कन्याख्यचन्द्रे अतिगराऽयोगे बृहज्जातकाख्यं समाप्तजातं ॥ १ ॥

लिखतं मनीराम चतुर्वेदपाठीनः स्वपठनार्थं परोपकारार्थं वा श्री ॥ ॥ श्री ॥
श्रीरामचन्द्रार्पणमस्तु

Reference — See No. 196/A1883-84.

बृहज्जातक
with टीका

Bṛhajjātaka
with Commentary

No. 794

950
1886-92

Size — 10 in. by 4¾ in.

Extent — 143 leaves; 10-11 lines to a page; 30 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines and edges in single; red pigment used for marking the portion; yellow pigment used for corrections; Text in the middle with the Commentary above and below it; both the Text and the Commentary complete.

The date of composition is Śaka 1520.

Age — Saṁvat 1847.

Author of the Text — Varāhamihira.
" " Comm. — Mahīdhara.

Subject — Divination.

Begins (Text) — fol. 1*b*

॥ श्रीसूर्याय नमः ॥

मूर्त्तित्वे परिकल्पितः etc.

Begins (Comm.) — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः । श्रीसूर्याय नमः ॥ श्रीगणेशं नृसिंहं च etc. as in No. 882/1891-95.

Ends (Text) — fol. 142*a*

पृथु वरचितमन्येः etc. up to नमोस्तु पूर्वप्रणेतृभ्यः १० followed by इति वराहविरचिते बृहज्जातके शास्त्रेपसंहाराध्याय षड्विंशः २६ संपूर्णं ॥

Ends (Comm.) — fol. 142*b*

शास्त्रावसाने etc. up to पंक्तिहस्तं as in No. 882/1891-95 followed by भजेयमिति पूर्वत्रान्वयः

भट्टोत्पलकृतां टीकां विलोक्यातिप्रयत्नतः
मया संक्षेपतोऽलेखि सारं श्रीशाज्ञया न्विदं

इति बृहज्जातकविवरणं समाप्त संवत् १८४७ माघशुक्ल १० सूर्यवारे लिखतं नाथुराम सवाईजपुरमध्ये पठनार्थं चिरंजीवहरसेवगकी पोथी ॥

References — See No. 196/A1883-84.

बृहज्जातक
with टीका

Bṛhajjātaka
with Commentary

No. 795

872
1887-91

Size — 10 in. by 4¼ in.

Extent — 155 leaves; 13 lines to a page; 55 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting small, clear and closely written; borders ruled in double red lines; edges worn out; white chalk used for corrections; occasional marginal notes; left-hand edges moth-eaten; the Ms. contains the Text and the Commentary; fol. 20 repeated and foll. 106 and 107 missing.

Age — Saṁvat 1765.

Author of the Text — Varāhamihira.

" " Comm. — Bhaṭṭotpala.

Begins (Text)— fol. 2*a*

मूर्त्तित्वे परिकल्पितः etc.

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीजिनाय नमः ॥

Begins (Comm.) — fol. 1*b*

ब्रह्माजशंकररवींदुकुजज्ञजीव ।
शुक्रार्कपुत्रगणनाथगुरुन् प्रणम्य ॥
यः संग्रहोक्कैवरलाभविशुद्धबुद्धे-
रावंतकस्य तमहं विवृणोमि कृत्स्नं ॥ १ ॥ .....

इह शास्त्रे कामिसंबंधाभिधेयप्रयोजनानि भवंतीत्युच्यते ॥ वाच्यवाचकलक्षणसंबंधः । वाच्योर्थो वाचकशब्दः । etc.

Ends (Text) — fol. 156*a*

दिनकरमुनिगुरु etc. up to पूर्वप्रणेतृभ्यः

Ends (Comm.) — fol. 151*a*

दिनकरोऽर्कस्तदादिकाः सर्व एव ग्रहाः मुनयो वसिष्ठादयः गुरुरादित्यदासः तेषां चरणप्रणिपातकरणेन पादनमस्कारेण कृतप्रसादो अनुनयेन मतिबुद्धिर्यस्य । तेन दिनकरमुनिगुरुचरणप्रणिपातकृतप्रसादमतिना मयेदं शास्त्रमुपसंगृहीतमस्ति स्वीकृतं । तस्मात्पूर्वप्रणेतृभ्यः पूर्वशास्त्रकारिभ्यो नमोस्तु नमस्कारेण यः कृतप्रसादः नम इति भद्रम् ॥

इति श्रीभट्टोत्पलविरचितायां बृहज्जातकविवृत्तावुपसंहाराध्यायः षड्विंशः ॥ २६ ॥ श्रीः followed by 9 verses.

इति बृहज्जातकटीकाप्रशस्तिः ॥ ॥ ग्रंथप्रमिति ७७०० ॥ श्रीस्तात् ॥ संवत् १७६५ वर्षे पौषवदि ९ भृगुवासरे ॥ श्रीगुर्ज्जरदेशे अहिमदाबादमध्ये दुर्ग्गाद्वहिः नूत्रग्रामनिवासिना उदीच्यज्ञातीयेन ॥ भट-उद्धवात्मजेन जयदेवेन ॥ पूज्यनरहरेरदासपठनार्थं लिखितं ॥

यादृशं पुस्तके दृष्टं तादृशं लिखितं मया ।
यदि शुद्धमशुद्धं वा मम दोषो न दीयतां ॥ श्रीः ॥ छ ॥

Reference — See No. 197 / A1883–84.

बृहज्जातक
with टीका

Bṛhajjātaka
with Commentary

No. 796

427
1895–98

Size — 11½ in. by 5½ in.

Extent — 143 leaves; 10 lines to a page; 30–32 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders not ruled; Text in the middle with the Commentary above and below it; red pigment used for marking the portion; yellow pigment used for corrections; the Text and Commentary complete.

Age — Saṁvat 1904.

Author of the Text — Varāhamihira.

" " Comm. — Mahīdhara.

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) fol. — 1b

॥ श्रीसूर्याय नमः ॥

मूर्तित्वे परिकल्पितः etc.

Begins (Comm.) — fol. 1b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसूर्याय नमः ॥

श्रीगणेशं नृसिंहं च etc.

Ends (Text) — fol. 42a

पृथुविरचितमन्येः etc. up to नमोस्तु पूर्वप्रणेभ्यः ॥ १० ॥ followed by इति वराहमिहिरविरचिते बृहज्जातके शास्त्रेपसंहाराध्यायः षड्विंशः ॥ २६ ॥

Ends — (Comm.) fol. 42b

शास्त्रवसाने etc. up to पंक्तिहस्तं followed by भजेयमिति पूर्वत्रान्वयः ।

भट्टोत्पलकृतां टीकां विलोक्यातिप्रयत्नतः
मया संक्षेपतोऽलेखि सारं श्रीशाज्ञयान्विदं

इति बृहज्जातकविवरणं समाप्तः संवत् १९०४ असाढसूदि २ बुधवासरे लि० दुधनाथ गुजरगोडगोत्रसुलतान्या .....

ॐ नमः शिवायः प्रपन्नपारजाताय । ॥ संवत् १८९५ ज्येष्टशुदि ९ भृगाविष्टं १५।३३ प्रश्नकृतः कस्मिन्मासे गर्भमुमोचः । समये सूर्यं १।१९।२।१४ गति ५७।१३ चं ४।२९।४७ ल ४।१२।२७।१४ एकादश द्वादशांशचंद्रगतः द्वादशांशो वर्त्तते । अत्र कर्के चंद्रपुरतः दशमे मासे वा नवमे वा एकादशे मासे जन्म प्रवदेत् ॥ अत्र नक्षत्र चरणमानयनं । शेषमंशादि । २।५।४७ कला १२५।४७ अष्टादश शत ८०० अनेन गुण्या २२६४१०।०। तदा एकद्वादशांश-

कला १५० भक्ता १५०९।२४। अनेन ८०० उना ७०९।२४ पुनतीनपादकला ६०० ऊना शेष १०९।२४ अश्लेषा नक्षत्रस्य चतुर्थे पादजन्मः अत्रापि अर्द्ध-पादगतः। अग्रे इष्टलग्ननिरूपणं॥ अत्र लग्नचतुर्थ नरांशे कर्कः। तृतीये ऊनः ३।२७।१४ कला १४७।१४ अत्र कर्कलग्नेरात्रिवली तेन रात्रिमानेन गुणिता पुन शतद्वय २०० भक्ताजातो सूर्यास्तकालाद्रात्रेष्टं .....

Reference — See No. 196/A1883–84.

बृहज्जातक
with टीका

Bṛhajjātaka
with Commentary

No. 797

278
Viśrāma (i)

Size — 11¼ in. by 5 in.

Extent — 240 leaves; 10–12 lines to a page; 30–35 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders not ruled; Text in the middle with the Commentary above and below it; fol. 9 repeated; foll. 163, 164 and 195 missing & fol. 83*b* blank; incomplete.

Age — Not very old.

Author of the Text — Varāhamihira.
" " Comm. — Bhaṭṭotpala.

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) — fol. 3*a*

॥ श्री ॥ मूर्त्तित्वे परिकल्पितः etc.

Begins (Comm.) — fol. 1*b*

॥ श्री ॥ वाग्वादिन्यै नमः ॥ श्रीमार्त्तंडमूर्त्तये नमः ॥
ब्रह्माजशंकररवींदु etc. as in No. 872/1887–91.

fol. 19*a* इति श्रीभट्टोत्पलविरचितायां बृहज्जातकविवृतौ राशिप्रभेदो नामाध्यायः प्रथमः ॥ छ ॥ १ ॥

Ends (Text) — fol. 240*b*

पृथुविरचितमन्यैः etc. up to नमोस्तु पूर्वप्रणेतृभ्यः ॥ ७ ॥ followed

by इत्यवंतिकाचार्यवराहमिहिरकृते बृहज्जातके उपसंहाराध्यायः षड्विंशतितमः ॥ समाप्तश्चायं ग्रंथः ॥

Ends (Comm .) — fol. 242*a*

दिनकरोऽर्कस्तदादिकाः सर्व एव ग्रहाः मुनयो वसिष्ठादयः ॥ गुरुः आदित्यदासः ॥ तेषां चरणप्रणिपातकरणेन पादनमस्कारकरणेन यः कृतः प्रसादोऽनुकंपस्तेन मति बुद्धिर्यस्य तेन दिनकरमुनिगुरुचरणप्रणिपातः कृतः प्रसादः नम इति भद्रं ॥ ७ ॥

इति भट्टोत्पलविरचितायां जगच्चंद्रिकाभिधानायां बृहज्जातकविवृत्तौ उपसंहाराध्यायः षड्विंशतितमः ॥ २६ ॥ श्रीरस्तु ॥ लेखकपाठयोः शुभं भवतु ॥ ॥ छ ॥ ५००० ॥

Reference — See No. 197 / A1883-84.

बृहज्जातकटीका

Bṛhajjātakaṭīkā

No. 798

197 / A1883-84

Size — 12¼ in. by 5½ in.

Extent — 85 leaves; 22 lines to a page; 50 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; handwriting small but clear and legible; borders ruled in double red lines and edges in single; red pigment used for marking the portion; yellow pigment often used for corrections, marginal notes; complete.

Age — Saṁvat 1806

Author — Bhaṭṭotpala.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ ॐ नमः

ब्रह्माजशंकररवींदुकुजज्ञजीवं
शुक्रार्क्कपुत्रगणनाथगुरून्प्रणम्य
यः संग्रहोर्क्कं वरलाभविशुद्धबुद्धे-
रावंतिकस्य तमहं विवृणोमि कृत्स्नं १ etc.

fol. 6*b* इति श्रीभट्टोत्पलविरचितायां जगच्चंद्रिकाभिधायां बृहज्जातकविवृत्तौ राशिप्रभेदाध्यायः प्रथमः ॥ १ ॥

fol. 10b इति श्रीभट्टोत्पलविरचितायां बृहज्जातकविवृत्तौ ज० ग्रहयोनिभेदाध्यायो द्वितीयः ॥ २ ॥

Ends — fol. 84b

दिनकरोऽर्कस्तदादिकाः सर्व एव ग्रहाः ॥ मुनयो वसिष्टादयः गुरुराऽदित्यदासः । तेषां चरणप्रतिपातकरणेन पादनमस्कारणेन कृतप्रसादो अनुग्रहहस्तेन मतिर्बुद्धिर्यस्य तेन दिनकरमुनिगुरुचरणप्रतिपातकृतप्रसादमतिना मयेदं शास्त्रमुपसंगृहीतमस्ति स्वीकृतं । तस्मात्पूर्वप्रणेतृभ्यः । पूर्वशास्त्रकारिभ्यो नमोस्तु नमस्कारेण यः कृतप्रसादः नेम इति प्रभं ॥

इति श्रीभट्टोत्पलविरचितायां बृहज्जातकविवृत्तौ जगच्चंद्रिकायां उपसंहाराध्याय षड्विंशः ॥ २६ ॥

इति बृहज्जातकटीका समाप्ताः ॥ followed by 7 verses.

इति श्रीभट्टोत्पलविरचिता बृहज्जातकवृत्तिः समाप्ता ॥ श्री ॥

follows 2 verses.

इति श्रीबृहज्जातकटीका समाप्ताः ॥

संवत् १८०६ वर्षे मिती आसोजसुदि २ तिथौ सोमवारे प० मयाचंद लिखितुं ॥ श्रीवीकानेरमध्ये चिरंजीयात ॥ शुभं भवतुः ॥ ॥ श्रीरस्तुः ॥ श्री ॥

References – (1) Mss. – A–Aufrecht's Catalogus Catalogorum :– i, 375a; ii, 84b, 213a; iii, 80a.

B–Descriptive Catalogues :– I. O. Cat. Nos. 3066, 6392 and 6395. R. Mitra's Notice's No. 759; Bodleianae Mss. Cat. by Winternitz No. 1567; B. B. R. A. S. Cat. 367.

(2) Printed Editions :– 1 Ms. form pp. 123. Bombay, Viṣṇu Vāsudeva Goḍabole, 1864; 2 Ms. form. pp. 17 Bombay, Jñānadarpaṇa Press, 1874.

बृहज्जातकटीका

Bṛhajjātakaṭīkā

No. 799

279
Viśrāma (i)

Size — 11¼ in. by 5 in.

Extent — 144 leaves; 10 lines to a page; 30–32 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting bold, clear and legible but not uniform;

borders ruled in double red lines for foll. 169 to 200; the rest ruled in single black lines; yellow pigment used for corrections; edges slightly worn out; incomplete.

The Ms. contains chapters 12–26.

Age — Appears to be old.

Author — Bhaṭṭotpala.

Subject — Jyotiṣa.

Begins abruptly — fol. 169a

..... काश्रितेषु च तथैकतमे विलग्ने ।
स्वक्षेत्रगे शशिनि षोडश भूमिपाः स्युः । ३ ।

वक्रार्थुजार्क्कगुरुभिर्वक्रोंगारकः । अर्क्कजः सौरः । अर्क्कः सूर्यः गुरुजीवः । एतैर्वक्रार्कजार्क्कगुरुभिः सकलैः सर्वैश्चतुर्भिरपि स्वोच्चेषु स्थितैकथितैकलग्ने एषां कथितानां चतुर्णामपि मध्यादेकैकस्मिन् लग्नगते चत्वारो राजयोगा भवंति । etc.

fol. 198b इति भट्टोत्पलविरचितायां जगच्चंद्रिकाभिधानायां बृहज्जातकविवृत्तौ नामसयोगो नाम द्वादशोध्यायः ॥ १२ ॥

Ends — fol. 314a

दिनकर आदित्यस्तदादिकाः सर्व एव ग्रहाः मुनयो वसिष्टादयः । गुरुत्वादित्यदासः । तेषां चरणप्रतिपातकृतप्रसादमतिना मयेदं शास्त्रमुपसंगृहीतं ॥ संक्षिप्तं ॥ तस्मात् पूर्वप्रणेतृभ्यः पूर्वशास्त्रकारिभ्यो नमोस्तु । नमस्कारे यतः कृतप्रसादः । नम इति भद्रं ॥

इति श्रीभट्टोत्पलविरचितायां जगच्चंद्रिकाभिधानायां बृहज्जातकविवृत्तौ उपसंहाराध्यायः षड्विंशतितमः ॥

वराहमिहराचार्यकृते होरामहोदधौ ।
अर्थिनामुत्पलश्चक्रे ॥ थासये विवृतिप्लवं ॥ १ ॥

चिंतामणिरिति ख्याता टीका शास्त्रज्ञवल्लभा ॥
सप्तसार्धसहस्राणि मानमस्यामनुष्टुभां ॥ २ ॥

प्रीतिदौष्यं परित्यज्य टीकां सप्तग्विचार्य च ।
उपयोग्यानशास्त्रे चेत् संग्राह्यो नोपराधतः ॥ ३ ॥

व्याख्येयं यन्मया त्यक्तं यच्च युक्तिविवर्जितं ।
भ्रांत्या विलिखितं यच्च तत्सर्वं स्फुटतरं नयेत् ॥ ४ ॥

चैत्रमासस्य पंचम्यां सितायां गुरुवासरे ।
वस्वष्टाष्टभि .....

References — See No. 197 / A1883-84.

बृहज्जातक
with विवरण

Bṛhajjātaka
with Vivaraṇa

No. 800

342
1882-95

Size — 10¼ in. by 4½ in.

Extent — 94 leaves; 12-14 lines to a page.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting small but clear, legible and uniform; borders ruled in triple red lines; red pigment used for marking the portion; fol. 46 missing; incomplele.

Age — Saṁvat 1801.

Author of the Text — Varāhamihira.
" " Comm. — Mahīdhara.

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) — fol. 1*b*

मूर्त्तित्वे परिकल्पितः etc.

Begins (Comm.) — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥
श्रीगुरुभ्यो नमः ॥ श्रीसूर्याय नमः ॥
अथ बृहज्जातकटीका महिदासभटकृता लिख्यते ॥
श्रीगणेशं नृसिंहं च शारदां गुरुपंकजं ॥
नत्वा संक्षेपतो वच्मि बृहज्जातकटिप्पणं ॥ १ ॥

शिष्टाचारपालनायेष्टग्रंथाविघ्नसमाप्त्यै चावंतिकाचार्यो वराहमिहरोऽर्क्क-लब्धवरो गणितस्कंधानंतरं होराग्रंथं चिकीर्षुरर्काद्वाक्सिद्धिं शार्दूलविक्रीडिते-नाह ॥ etc.

Ends (Text) — fol. 94*b*

शास्त्रावसाने सतां नतिमार्यायाह ॥
दिनकरमुनिगुरुचरणप्रणिपातकृतप्रसादमतिनेदं ॥
शास्त्रमुपसंगृहीतं नमोस्तु पूर्वप्रणेतृभ्यः ॥ १० ॥

Ends (Comm.) — fol. 94*b*

रवेर्वरिष्टादिमुनीनामादित्यदासस्य च चरणनत्याकृतः प्रसादो नैर्मल्यं यस्या इदृशी मतिर्यस्य तेन मयेदं शास्त्रमुपक्षिप्तं ॥ तस्मात्पूर्वप्रणेतृभ्यः पूर्वशास्त्रकर्तृभ्यो नतिरस्तु ॥ १० ॥ छ ॥

इति श्रीमहीधरकृते बृहज्जातकविवरणेउपसंहाराध्यायः षड्विंशः ॥ २६ ॥

Reference — See No. 196 / A1883-84.

बृहज्जातकविवरण — Bṛhajjātakavivaraṇa

No. 801 — 196 / A1883-84

Size — 10 in. by 4½ in.

Extent — 135 leaves; 9 lines to a page; 30-35 letters to a line.

Description — Rough and thick country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear and legible but not quite uniform; borders ruled in double black lines; red pigment used for verse-numbers and colophone; edges slightly worn out; complete.

Age — Saṁvat 1768.

Author — Mahīdhara composed this work in Śaka 1520.

Subject — Jyotiṣa

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥

श्रीगणेशं नृसिंहं च शारदां गुरुपत्कजं ॥
नत्वा संक्षेपतो वच्मि बृहज्जातकटिप्पणं ॥ १ ॥

शिष्टाचारपालनायेष्टग्रंथविघ्नसमाप्तै चावंतिकाचार्यो वराहमिहिरोर्कलब्धवरो गणितस्कंधानंतरं होराग्रंथं चिकीर्षुरर्काद्वाक्सिद्धिकां शार्दूलविक्रीतेनाह ॥

fol. 9*a* इति महीधरकृते बृहज्जातकविवरणे प्रथमोध्यायः ॥ १ ॥

fol. 16*a* इति श्रीमहीधरकृते बृहज्जातकविवरणे ग्रहयोनिभेदाध्यायो द्वितीयः ॥२॥

Ends — fol. 134*b*

सतां प्रार्थनं वसंततिलकेनाह ॥ ग्रंथस्येति । प्रचरणास्यास्य ग्रंथस्य यत् लेख्यालेखकदोषाद्भवति । यद्वात्र ममायत्कुप्सितं कर्त्तव्यं न कृतं वा तत् बहु-

श्रुतानां मुखात् योगधिगमो ज्ञानं तत्परिपाद्याविदुषा मात्सर्यं विहाय कार्यं मद्ग्रंथो न नाशनीयः शोधनीयश्चेत्यर्थः ॥ ९ ॥

शास्त्रावसाने सतां वतिमार्यया ह ॥ दिनकरेति । नवे वसिष्ठादिमुनीनांमादित्यदासस्य च चरणानत्या कृतः प्रसादो नैर्मल्यं यस्या ईदृशी मतिर्यस्य तेन मयेदं शास्त्रमुपक्षिप्तं ॥ तस्मात्पूर्वप्रणेतृभ्यः पूर्वशाकर्तृभ्यो नतिरस्तु ॥ १० ॥

इति श्रीमहीधरकृते बृहज्जातकविवरणे उपसंहाराध्यायः षड्विंशः संवत् १७६८ ॥ वर्षे माहाघमासे कृष्णपक्षे तिथौ १२ गुरुवासरेण लिखितं दु. धनेश्वरसुतहुवे जयनंदत्रिवाडी श्रीसर्वेश्वरजीनी पुस्तक छै ॥ शुभं भवतु ॥ श्रीरस्तु ॥ श्रीकल्याणमस्तु ॥ श्रीकृष्ण सहाय ॥ श्री ॥ छ ॥ श्री ॥

References — Mss. – A – Aufrecht's Catalogus Catalogorum :– i, 375*a*; ii, 84*b*, 213*a*; iii, 80*a*.

B – Descriptive Catalogues :– R. Mitra, Notices No. 2453; Ulwar Mss. Cat. No. 1873; B. B. R. A. S. Cat. No. 369.

बृहज्जातकविवरण — Bṛhajjātakavivaraṇa

No. 802 — 882 / 1891-95

Size — 12⅛ in. by 4¾ in.

Extent — 101 leaves; 11 lines to a page; 34 letters to a line.

Description — Rough country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting bold but sometimes not quite clear; also not uniform; borders not ruled; yellow pigment used for corrections; white chalk also used; red pigment used for headings and colophons; occasional marginal notes; complete.

A Commentary on Bṛhajjātaka.

Age — Saṁvat 1897.

Author — Mahīdhara.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः श्रीहरिर्विजयतेतरां ।

श्रीगणेशं नृसिंहं च शारदां गुरुपंकजं
नत्वा संक्षेपतो वच्मि बृहज्जातकटिप्पणं ॥ १ ॥

शिष्टाचारपालनायेष्टग्रंथाविघ्नसमाप्त्यै चावंतिकाचार्य्यो वराहमिहिराकें लब्धवरो गणितस्कंधानंतरं होराग्रंथं चिकीर्षुरर्काद्वाक्सिद्धिं शार्दूलविक्रीडितेनाह ॥

Begins (text) fol. 1*b* मूर्तित्वे परिकल्पितः etc.

fol. 6*a* इति श्रीमहीधरकृते बृहज्जातकवृत्तौ राशिप्रभेदः प्रथमोध्यायः ॥ १ ॥

Ends — fol. 101*a*

शास्त्रावसाने सतां नतिमार्यया ह दिनेति । रवेर्वसिष्टादमुनीनांमादित्यदासस्य च चरणनम्याकृतः प्रसादोनैर्म्मल्यं यस्या ईदृशा मतिर्यस्य तेन मयेदं शास्त्रमुपक्षिप्तिसं तस्मात्पूर्वप्रणेतृभ्यः पूर्वशास्त्रकर्तृभ्यो नतिरस्तु ॥

इति मधहीधरकृते जातकविवरण उपसंहाराध्यायः षट्विंशः २८ श्रीगुरुर्जयतितरां श्रीसूर्योजयतितराम वेदमूर्तिर्जयति ... नेत्रेषु शीतांशुः १५२० शाके व्यतीते ... मासि धातुतिथौ सोमे वासरे । महीदासवि ... हे शानपुर्य्यां बृहज्जातके टिप्पणं संव्यधत्तः । १ ।

वराभीतिचक्रं विना कंददानं त्रिनेत्रे फणीशातपत्रं सिताभं ॥
श्रियालिंगितं डाडिमं संदधत्यान्यसिंहं विरंच्यादिसेव्यं भजेयं ॥ २ ॥

रमोमारतिक्ष्याभिरीशैर्य्युताभिः पुरो दक्षिणो पश्चिमे चोत्तरेपि ।
सुसेव्यं षडस्तमुदायोदपूर्वैर्गणेशं स्व ... युतं पंक्तिहस्तं ॥ ३ ॥

संवत् १८९७ पौष शुक्ल ५ भौमवारे लिपिकृतं श्रीनंदेन स्वपठनार्थं शुभं भूयात् लेखकपाठकयोः श्रीरस्तु कल्याणमस्तुः शु-

References — See No. 195 / A1883-84.

बृहज्जातकविवरण — Bṛhajjātakavivaraṇa

No. 803 — 541 / 1895-1902

Size. — 10 in. by $4\frac{1}{5}$ in.

Extent — 109 leaves; 10 lines to a page; 30 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting clear, legible, uniform; and beauti-

ful; borders ruled in double red lines; red pigment used for marking the portion; yellow pigment used for corrections; complete.

Age — Śaka 1730.

Author — Mahidhara.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ।

श्रीगणेशं नृसिंहं च शारदां गुरुपंकजं ॥
नत्वा संक्षेपतो वच्मि बृहज्जातकटिप्पणं ॥ १ ॥

शिष्टाचारपालनायेष्टग्रंथविघ्नसमाप्त्यै चावंतिकाचार्यो वराहमिहरोऽर्कलब्धवरो गणितस्कंधानंतरं होराग्रंथं चिकीर्षुरर्काद्वाक्सिद्धिं शार्दूलविक्रीडितेनाह ॥

मूर्त्तित्वे परिकल्पितः etc.

fol. 6*b* इति महीधरकृते बृहज्जातकविवरणे प्रथमोध्यायः समाप्तः ॥ १ ॥

Ends — fol. 108*b*

शास्त्रावसाने सतां नतिमार्यया ॥ दिनंकरेति ।

रवेवसिष्ठादिमुनीनां मादित्यदासस्य च चरणनकृत्यातः प्रासादो नैर्मल्यं यस्येदशी मतिर्यस्य तेन मयेदं शास्त्रमुपक्षिप्तं । तस्मात्पूर्वप्रणेतृभ्यः पूर्वशास्त्रकर्तृभ्यो नतिरस्तु ॥ १० ॥

इति महीधरकृते बृहज्जातकविवरणे उपसंहाराध्यायः षट्विंशः ॥ २६ ॥ श्रीगजाननार्पणमस्तु ॥ शके १७३० विभवनामसंवत्सरे आषाढकृष्ण ७ सौम्ये तद्दिने इदं बृहज्जातकटीका महीधरी समाप्ता ॥

यादृशं पुस्तकं दृष्टवा तादृशं लिखितं मया ।
यदि शुद्धमशुद्धं वा मम दोषो न विद्यते ॥ १ ॥

श्रीसच्चिदानंदोर्पणमस्तु ॥ श्री ॥ श्री ॥

पुस्तकेदं गोदावरीसंनिधौ सखारामशुक्लेन स्वपरार्थे च लिखितं ॥ श्रीरामचंद्रार्पणमस्तु ॥

मेषवृषकुंभमीना ह्रस्वाः । मिथुनकर्कधनुर्मकरा मध्यमाः । सिंहकन्यातुलवृश्चिका दीर्घाः ॥

मूलत्रिकोणानि ॥ ॥

रवि	चंद्र	मंग	बुध	गुरु	शुक्र	शनि
५	२	१	६	९	७	११
२०	३	१२	२०	१०	३	२०

Reference — See No. 196 / A1883-84.

बृहज्जातकविवरणे नष्टजातकाध्यायः

Bṛhajjātakavivaraṇe naṣṭajātakādhyāyaḥ

No. 804

337
1879-80

Size — 10¼ in. by 4½ in.

Extent — 7 leaves; 14-15 lines to a page; 36 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting legible but careless; borders ruled in two double black lines; red pigment used for headings and colophons; blank spaces in the centre of folios; edges worn out.

The Ms. contains Commentary on the नष्टजातकाध्याय from Bṛhajjātaka.

Age — Saṁvat 1622.

Author — Balabhadra.

Subject — Jyotiṣa.

Begins —fol. 1a

॥ ॐ ॥

अथातो नष्टजातकाध्यायं व्याख्यास्यामः । तत्रादावेव प्रश्नविज्ञानार्थमिन्द्रवज्रामाह ॥

आधानजन्मा परिबोधकाले । संप्रच्छते जन्मवदेद्विलग्नात् ।
पूर्वापरार्द्धे भवनस्य विद्याद्भानावुदग्दक्षिणगे प्रसूतं ॥ १ etc.

fol. 6b इति भट्टबलभद्रकृते बृहद्जातकविवरणे नष्टजातकाध्यायश्चतुर्विंशतिमः समाप्तः ॥ छ ॥

Ends — fol. 7b

अष्टोत्तरशतध्रुवं ।

कगजैर्भुज्यते लब्धं । सोध्यमष्टोत्तरं शतात् ।
परमायुप्रमाणेन मानेन विभुजेद् बुधः ॥

इति नष्टजातकं परिपूर्णं ॥ शुभं भवतु ॥ सं० १६२२ वर्षे ...

बृहत्पर्वमाला

Bṛhatparvamālā

317
Viśrāma (i)

No. 805

Size — 10¼ in. by 4⅝ in.

Extent — 6 leaves; 10 lines to a page; 30–35 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राs; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; red pigment used for verse-numbers and colophons; edges worn out; slightly moth-eaten; edges pasted with paper-slips; the Ms. contains Adhyāyas 1–5.

The Ms. is written by one Rāghava, son of Rāma.

Age — Saṁvat 1599.

Author — Raghunandana.

Subject — Astronomy.

Begins — fol. 1b

॥ ॐ ॥ ॐ नमः श्रीसूर्याय ॥

सूर्येंदुसिंहिकासूनून्नत्वाहं पुरुषोत्तमः ।
ग्रथ्नामि पर्वणां मालां सूर्यसिद्धांतसम्मितां ॥ १ ॥

भाद्योंऽर्कस्य ध्रुवः शून्यं विश्वेनंदाश्विनौ यमौ ।
सपाताऽर्कस्य रुद्राभूर्भूमिपा भूमिपावकाः ॥ २ ॥

चंद्रकेंद्रस्य शून्यक्ष्माः शक्रारूपं नगेषवः ।
तिथ्यंतस्य च वारादिः शून्यमिद्राः कुमार्गणाः ॥ ३ ॥ etc.

fol. 2b इति श्रीबृहत्पर्वमालायां मध्यमाध्यायः प्रथमः ॥ छ ॥

fol. 3b इति श्रीबृहत्पर्वमालायां स्पष्टीकरणाध्यायो द्वितीयः ॥ छ ॥

Ends — fol. 6a

कार्यो मध्यः सपातार्कस्तिथौ स्पष्टे द्विकोनके ।
तस्य द्विघ्नस्य चक्राणि वेदयुक्तान्यगैर्भजेत् ॥ १४ ॥

तच्छेषसम्मितायाता भवेयुर्ग्रहणाधिपाः ।
ब्रह्मेंदुशक्रवित्तेशवरुणाग्नियमाः क्रमात् ॥ १५ ॥

इति बृहत्पर्वमालायां परिलेषाध्यायः पंचमः ॥ छ ॥ समाप्तेयं पर्वमाला ॥ छ ॥ शुभं भवतु ॥

जंबूद्वीपमहीपभूषणमणेः श्रीविक्रमार्कप्रभो-
र्गोनंदश्च सनक्षपाकरशरप्यूर्जे नवम्यां सिते ।
स्फूर्जद्वाक्यपदप्रमाणनिगमप्रांतोल्लसद्वादिनाऽ-
लेखि श्रीरघुनंदनेन विदुषा सत्पर्वमालाखिला ॥ १ ॥

सं. १५९९ वर्षे कार्त्तिकशुद्धं ९ दिने श्रीगौडज्ञातीयवृद्धभुयजनिवासिना ज्योतिर्विद्रामसूनुना राघवेण परोपकाराय पर्वमालेयं लिखिता ॥ श्रीर्भूयाद्दुदिनं ॥ संपूर्णोयं ग्रंथः ॥

Reference — Mss. — Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 375[b].
This is the only Ms. recorded by Aufrecht.

बृहत्पर्वमालाभाष्य — Bṛhatparvamālābhāṣya

No. 806 — 36 / 1892-95

Size — 8½ in. by 5¼ in.

Extent — 18 leaves ; 16-17 lines to a page ; 22-25 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters ; old in appearance; handwriting small but clear and legible; borders ruled in double black lines; red pigment used for marking verse-numbers and colophons ; edges extremely worn out ; slightly moth-eaten ; foll. 1-3, 5-14, 22, 23 missing ; incomplete.

Age — Fairly old.

Author — Rāma, son of Balirāja.

Subject — Commentary on the Bṛhatparvamālā of Raghunandana.

Begins abruptly — fol. 4[a]

.....श्विभिः । ७ । मासव्रज इति । शाकश्चंद्रेंदुविश्वो न इत्यादिना यो आगतो मासव्रजः । स अंक २९ दस्रघ्नः कार्यः एकोनत्रिंशद्भिर्गुणनीयः । एवं यो अंकदस्रघ्नकृतः । सोपि द्वितीयस्थाने स्थापनीयः तस्य अक्षरक्षांशैः २७५ etc.

fol. 15[b] इति श्रीज्योतिर्वित् । बलिराजसुतरामेण कृते बृहत्पर्वमालायां भाष्ये षष्टीकरणाध्यायो द्वितियः ॥ श्रीः ॥

fol. 20[a] इति ..... चंद्रग्रहणाध्यायस्तृतीयः ॥ छ ॥

Ends abruptly — fol. 33*b*

द्विस्थं फलं ग्राह्यं । तत् द्विस्थं फलं पूर्वध्रुवांकसंस्कृततिथ्यं तस्य घटिकासु पलेषु यसणं कार्यमिति । एवं लघ्वाः लघुपक्षमतोछा ग्रहाः । भवंतीति । नतः कर्मात्र कर्त्तव्यमिति ॥

बृहत्पाराशरहोरा
(पूर्वखण्डसारांश)

Bṛhatpārāśarahorā
(Pūrvakhaṇḍasārāṁśa)

No. 807

840
1887–91

Size — $11\frac{1}{5}$ in. by $5\frac{7}{8}$ in.

Extent — 37 leaves; 10 lines to a page; 40 letters to a line.

Description — Modern country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting bold, clear, legible and uniform; red pigment used for topical headings and colophons; yellow pigment used for corrections; seems to be incomplete.

The Ms. contains Adhyāyas 27–28 and 6–16.

Age — Not very old.

Author — Not mentioned.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ विदशाफलप्रारंभः ॥

लग्नेशरोगनाथौ च निधनेशेन संयुतौ
मारकेशयुतौ दृष्टौ रोगनाथांशगौ यदि २

तस्य भुक्तौ विजानीयाद् व्यथां शस्त्रेण वै नृणां
शुभयोगेन बाधः स्यात्पापयोगेन मृत्युकृत् ३ etc.

fol. 5*b* इति श्रीबृहत्पाराशरहोरापूर्वखंडसारांशे सूर्यादि उपदशाफलकथनं नाम सप्तविंशोध्यायः २७

fol. 9*b* इति ..... सूक्ष्मदशाफलकथनं नाम अष्टाविंशोध्यायः २८

fol. 18*a* इति ..... द्वादशभावविचारकथनं नाम षष्ठोऽध्यायः ६

Ends — fol. 37*a*

वित्तेश्वरस्य दिग्भागे वित्तमाप्नोति निश्चितं ॥
रन्ध्रेश्वरस्य दिग्भागे देहस्तत्र विनश्यति १०७

भौमादिति ॥ भौमाष्टकवर्गे भौमाल्लग्नांतं बिंदुयोगः ५३ सप्तभिर्गुणितः ३७९ सप्तविंशति भक्ते लब्धं १३ एतत्तुल्याब्दे दुःखं रोगं स्यात् शेषं २० एतत्तुल्याब्दे वा तद्वर्षे पापसंयुक्त इति विशेषः ॥ इत्यष्टकवर्गफलाध्यायः ॥

इति श्रीबृहत्पाराशरहोरापूर्वखंडसारांशे अष्टकवर्गफलकथनं नाम षोडशोध्यायः १६

मेषादि यद्ग्रहगता वसुसंख्ययातास्तद्भावपुष्टिबलबुद्धिकरा भवंति
षट्पंचसप्तसहितानि शुभप्रदानि त्रिध्येककर्णयुतभानि न शोभनानि १०८

मिश्रं फलं भवति सागरकर्णयोगे रोगापवादभयदा यदि शून्यभावाः
एकादिकर्णयुतभानुमुषग्रहाणां भिन्नाष्टवर्गजनिसर्वफलं प्रवक्ष्मि १०९

बृहत्पाराशरहोरा
(पूर्वखण्डसारांश)

Bṛhatpārāśarahorā
(Pūrvakhaṇḍasārāṁśa)

No. 808

952
1886-92

Size — $10\frac{5}{8}$ in. by $5\frac{1}{16}$ in.

Extent — 32 leaves; 11 lines to a page; 36-38 letters to a line.

Description — Modern country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines and edges in single; red pigment used for topical headings; yellow pigment often used for corrections; the first four verses are completely tinged with yellow pigment.

The Ms. contains Adhyāyas 18-26 from Bṛhatpārāśarahorā.

Age — Not very old.

Author — Parāśara ?

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

अथ सूर्यदशा ॥ वर्षं । ६ । तस्य फलं ॥
सूर्योत्कृष्टदशा करोति सुतधीप्रज्ञाधिकारोत्क्रया
ज्ञानार्थागमकीर्तीपौरुषसुखप्राप्तिश्चरानुग्रहान्

भानोः पापदशा करोति विफलोद्योगार्थहान्यामथा
राजक्षोभमहीशकोपजनकारिष्टाग्निबाधोदयान् ५ etc.

fol. 5a इति श्रीबृहत्पाराशहोरापूर्वखंडसारांशे सूर्यांतरदशाफलकथनं नामाष्टादशोध्यायः १८

fol. 8a इति.....चंद्रांतरदशाफलकथनं नाम एकोनविंशतितमोध्यायः १९

Ends — fol. 32a

प्रमेहकर्म आरोग्यं नानामार्गे धनव्ययं ॥
भार्यापुत्रविरोधश्च गमनं कार्यनाशनं ॥ ७२ ॥

द्वितीय ... ननाथे तु देहबाधा भविष्यति ॥
तद्दोषपरिहारार्थं मृत्युंजयजपं चरेत् ॥ ७३ ॥

छागदानं प्रकुर्वीत सर्वसंपत्प्रदायकं ॥ ७४ ॥

इति श्रीबृहत्पाराशरहोरापूर्वखंडसारांशे भृगोरंतर्दशाफलकथनं नाम षड्विंशोध्यायः २६

बृहत्पाराशरी
(पूर्वभाग)

Bṛhatpārāśari
(Pūrvabhāga)

No. 809

839
1887-91

Size — 7¾ in. by 10 in.

Extent — 32 leaves; 24 lines to a page; 32 letters to a line.

Description — Modern paper with watermarks; Devanāgarī characters; new in appearance; handwriting small but clear, legible and uniform; red pigment used for topical headings and colophons; the Ms. contains portion up to अरिष्टाध्याय.

Age — Modern.

Author — Not mentioned.

Begins — fol. 1a

ज्योतिषं पूर्वपाराशर्यं प्रारंभः ॥

मनोहरदयादृष्टिमंदहासलसन्मुखः
मंगल्यायसदा सर्वमंगल्याजानिरस्तु नः
मेषोक्षनरयुः कर्की सिंहकन्यातुलादयः
धनुर्नक्रघटीमाना इति द्वादश राशयः etc.

fol. 1b इति पाराशर्ये राशिस्वरुपाध्यायः प्रथमः छ

fol. 3a इति पाराशर्ये ग्रहशीलनिरूपणभेदो द्वितीयोध्यायः छ

Ends — fol. 32a

असितरविशशांके भूमिपुत्रैर्नवदशमोदयनैधनाश्रितः
भवति मरणामदेहिनां यदि बलिना रविणा निरीक्षिताः
सुतमदननपांत्यलग्नरंध्रेष्वशुभयुतो मरणाय शीतरश्मिः
शशिसुतभृगुपुत्रदेवपूज्यैर्यदि बलिभिर्नियुतोवलोकितो वा
योगस्थानगतवती बलिनश्चंद्रे स्ववांतनुग्रहमथवा
पापैर्दृष्टैर्बलवति मरणं वर्षस्यांते किल मुनिगदितं छ

इति पूर्वपाराशर्ये अरिष्टाध्यायस्समाप्तः छ

बृहत्संहिता or वराहमिहिरसंहिता

Bṛhatsaṁhitā or Varāhamihirasaṁhitā

No. 810

347
1880-81

Size — 10¾ in. by 4⅝ in.

Extent — 127 leaves; 11 lines to a page; 30-32 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राs; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double black lines; red pigment used for verse-numbers and colophons; edges slightly worn out; the following folios missing 74, 75, 88, 90, 91, 93, 95, 96, 97, 98, 99, 104, 108, 109, 110, 111, 119; incomplete.

Age — Appears to be old.

Author — Varāhamihira.

Subject — A comprehensive treatise on astrology.

Begins — fol. 1b

॥ ॐ ॥ श्रीसूर्याय नमः ॥

जयति जगतः प्रसूतिर्विश्वात्मा सहजभूषणं नभसः ।
हृतकनकसदृशदशशतमयूषमालान्वितः सविता । १

जगदुत्पद्यते च यस्मिन्नुदयगतेस्तंगतेस्तमुपयाति ।
स जयति जगतश्चक्षुध्वांतीतकरः सहस्रांशुः । २

प्रथममुनिकथितमवितथमवलोक्य ग्रंथविस्तरस्यार्थं ।
नातिलघु विपुलरचनाभिरुद्यतः स्पृष्टमभिधातुं । ३

मुनिविरचितमिदमिति यच्चिरंतनं साधुनमनुजग्रथितां ।
तुल्येऽर्थे अक्षरभेदादनंत्तकेका विशेषोक्तिः । ४ etc.

fol. 2a इत्याचार्यवराहमिहिरसंहितायां शास्त्रोपनयनप्रथमं नामाध्याय प्रथमः ॥छ॥

fol. 5a इत्याचार्यवराहमिहरसंहितायां सांवत्ससूत्रं नामाध्यायः ॥छ॥

Ends — fol. 144b

बिभ्राणः शरबिंदुकोटिधवलां दंष्ट्रामिवोच्चैर्मतिं
कृत्वाहेः फणिमंडलेष्विव पदं रत्नावली भारिषु ।
खऽसंमोहमहोदधेऽकुगणकग्राहासमाकृष्णवान्
ज्योतिर्गासुचिरं वराहमिहरछद्मा हरिः पातु वः । २१

इत्यावंत्याचार्यश्रीवराहमिहिरकृता संहिता समाप्ताः ॥ छ ॥

सूर्ये नृपे अल्ध .....

Reference — (1) Mss. — A – Aufrecht's Catalogus Catalogorum :– i, 375b; ii, 85a, 213a; iii, 80a.

B – Descriptive Catalogues :– I. O. Cat. Nos. 2979-83, 6324-25; Mad. Des. Cat. Nos. 13583-4.

(2) Printed Editions – 1 Edited by Dr. H. Kern Bibli. Indica No. 48, 1865; 2 Edited by Pandit Jibananda Vidyasagara, Calcutta, Saraswati Press, 1880; 3 Trans. by Dr. H. Kern JRAS. N, S. 4 (1870); 4 Trans. into English by Chidambaram Iyer, South Indian Press, Madura, 1884, . 885.

बृहत्संहिता or वराहमिहिरसंहिता

Bṛhatsaṁhitā or Varāhamihirasaṁhitā

No. 811

519
1892-95

Size — 13¼ in. by 6$\frac{1}{16}$ in.

Extent — 105 leaves; 13 lines to a page; 38 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled

in two double red lines and edges in single; red ink used for colophons and daṇḍas; folios numbered in both margins; edges of some of the folios worn out; the Ms. contains 1-105 Adhyāyas.

Age — Appears to be old.

Author — Varāhamihira.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

जयति जगतः प्रसूतिर्विश्वात्मसहजभूषणं नभसः ॥ etc.

fol. 1*b* इति श्रीवराहमिहिरकृतो संहितायां शास्त्रोपनयनाध्यायः प्रथमः ॥ छ ॥

fol. 3*b* इति आचार्यमिहरविरचितायां संहितायां संवत्सरसूत्रं नामाध्यायो द्वितीयः ॥ छ ॥

Ends — fol. 105*b*

पुंस्काकिलसमवाणी ताम्रोष्टी पद्मवर्णकरचरणा।
स्तनभारनमितमध्या प्रदक्षिणावर्त्तयानाभ्या ॥ ११ ॥

कदलीकांडनिभोरुः। शुश्रोणीचरककुंदरा सुभगाः॥
सुश्लिष्टांगुलिपादा भवति प्रमदा मनुष्यो वा ॥ १२ ॥

प्रलंबबाहुः पृथुपीनवक्षाः क्षिपाकरस्यास्मितचारुदंतः ॥
गजेंद्रगामी कमलायताक्ष्यः ॥ स्त्रीचित्तहारी स्मरतुल्यमूर्त्तिः ॥ १३ ॥ इति ॥

इत्याचार्यश्रीवराहमिहिरकृतौ संहितायां नक्षत्रपुरुषो नाम पंचधिकशततमोऽध्यायः ॥ ॥ श्रीः ॥ श्री समाप्ता चेयं ज्योतिषशास्त्रसंहिताः ॥

ज्योतिः शास्त्रसमुद्रं प्रमथ्यामंदराद्रिणेव मया
लोकस्यालोककरः। शास्त्रशशांकः समुक्षिप्तः ॥ १ ॥

॥ श्रीरस्तु ॥ कल्याणमस्तूः ॥ श्रीः।

Reference :— See No. 347 / 1880-81.

बृहत्संहिता or
वाराहसंहिता

Bṛhatsaṁhitā or
Vārāhasaṁhitā

548
1875-76

No. 812

Size — $12\frac{1}{6}$ in. by $4\frac{3}{4}$ in.

Extent - 148 leaves; 12 lines to a page; 35 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting somewhat careless and not quite legible; red pigment used for colophons; complete.

Age — Saṁvat 1828.

Author — Varāhamihira.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीवराहमिहिराय नमः ।

जयति जगतः प्रसूतिर्विश्वात्मा सहजभूषणं नभसः etc. as in No. 347/1880-81.

fol. 2*a* इति वराहमिहिरकृतौ संहितायांमुपनयनाध्यायः प्रथमः १

fol. 4*b* इति वराहमिहिरकृतौ संहितायां सांवत्सरसूत्रं द्वितीयोध्यायः २

Ends — fol. 148*b*

माहेंद्रं मध्यदेशं च कुरुक्षेत्रं तथैव च
एते देशा विनश्यंति अस्मिन्नुत्पाभदर्शने ३

... मामिकं तु आग्नेयं वायव्यं तद्विप्रासिकं
मास्मेकं तु वारुण्यं माहेंद्रं त्वर्द्धमासिकं ४

इति श्रीवाराहसंहितायां चतुःसाहस्र्यां ग्रंथसमाप्तश्चायं ॥ संवत् १८२८ वैशाखशुक्ल १ गुरुवासरे लिपिकृतं श्रीनंदेन स्वस्यावलोकनार्थं ..... त्मजस्यापि शुभं भूयात् श्री श्री श्री

Reference — See No. 347/1880-81.

बृहत्संहिता
with टीका

Bṛhatsaṁhitā
with Commentary

No. 813

415
A1881-82

Size — 11½ in. by 5¼ in.

Extent — 639 leaves; 9 lines to a page; 25 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; handwriting clear and legible but not quite uniform; borders ruled in triple red lines; red pigment used for marking the colophons; slightly brittle leaves; folios numbered in both margins; foll. 1–22, 25–58 and 60–101 missing; the Ms. contains both Text and Commentary; incomplete.

Age — Does not appear to be very old.

Author of the Text — Varāhamihira.

" " Comm. — Bhaṭṭotpala.

Subject — Jyotiṣa.

Begins abruptly (Text) — fol. 23a

यानं वाहवियुक्तं यदि गच्छेन्न व्रजेच्च वाहयुतं ॥
राष्ट्राभयं भवति तदा चक्राणां सादभांगे च ॥ etc.

Begins (Comm.) — fol. 23a

... हु दक्षिणं च यजेत् ॥ अथान्यानुत्पातानाह ॥ छ ॥ etc.

Ends (Text) — fol. 737a

अत्रैवातरभूतं परिशेषं निगदितं च शत्रायां
व ... श्रितं । जातककरणं वहूशोध्यमिति ॥

Ends (Comm.) — fol. 737b

फाल्गुनस्य द्वितीयामसितायां गुरोर्दिने ।
वस्वष्टाष्ट ८।८ मिते शाके क्रतोयं विवृती मया ॥
चतुर्विंशतिसाहस्रं मानमस्या ह्यनुष्टूभां ।
वराहमिहरे यस्मिनछाया स्कंदमया क्रता ॥
वराहमिहराचार्यरचिते सिंहितार्णवे ॥
अर्थिनामुत्पलश्चक्रेर्थापुपेविवृत्तिप्लवं ॥

इत्याचार्यवराहमिहरविरचितायां चतुसाहास्रिकायां संहितायां भट्टोत्पलविरचितायां टीकायां शततमोध्याय ॥ समाप्तः ॥ भट्टोत्पलविरचितं विवरणं ॥ संपूर्णं समाप्त ॥ शुभं भवतु ॥

References — See No. 834/1884–87.

बृहत्संहिता
with टीका

Bṛhatsaṁhitā
with Commentary

No. 814

852
1887-91

Size — 13½ in. by 7⅝ in.

Extent — 496 leaves; 16 lines to a page; 32 letters to a line.

Description — Smooth country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting bold, clear, legible and uniform; the Ms. contains both Text and Commentary; the Text marked in reddish ink; edges of some folios slightly worn out; the Ms. contains Adhyāyas 1-101.

Age — Does not appear to be very old.

Author of the Text — Varāhamihira.
" " Comm. — Bhaṭṭotpala.

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) — fol. 1*b*

ॐ जयति जगतः प्रसूतिर्विश्वात्मा सहजभूषणं नभसः etc.

Begins (Comm.) — fol. 1*b*

ॐ श्रीगणेशाय नमः ॐ नमः सूर्यरूपाय वराहमिहिराय नमो नमः ॐ स्वस्ति प्रजाभ्यः

ॐ अचिंत्यमव्यक्तमनंतमव्ययं विभुं प्रभुं भावितभूतभावनं
त्रैलोक्यविस्तारविचारकारकं हरिं प्रपन्नोस्मि गतिं महात्मनां १

ॐ ब्रह्माजशंकररवींदु

fol. 8*b* इति भट्टोत्पलपरिचितायां संहिताविवृत्तौ शास्त्रोपनयनाध्यायः प्रथमः ॥

fol. 33*b* इति ..... सांवत्सरसूत्रं नामाध्यायो द्वितीयः

Ends (Text) — fol. 495*b*

कल्पादौ चक्रवर्ती भवति हि मतिमांतत्क्षयाश्चापि भूयः
संसारे जायमानो भवति नरपतिर्ब्राह्मणो वा धनाढ्यः

followed by the Comm. and then,

प्रतिपातशतप्रसादमात्रं नेदम्
शास्त्रमुपसंगृहीतं नमोस्तु पूर्वप्रणेतृभ्यः

Ends (Comm.) — fol. 495*b*

दिनकर आदित्यः ताराभाः सर्व एव ग्रहाः मुनयो वसिष्टादयः गुरुरादित्यः – साध्यः स्वपिता दिनकरमनिगुरूणां चरणाः पादाः तेषां प्रणिपाते नमस्कारः तत्कृते तत्करणाजातः प्रसादोनुग्रहो यः ततो मतिबुद्धिर्यस्य तेन दिनकरः मणि गुरुचरणप्रणिपातकृतप्रसादपतिना मदीयं शास्त्रं ज्योतिषग्रंथं उपसंगृहीतं संक्षिप्तीकृतम् यस्मातेभ्यः पूर्वप्रणेतृभ्यः पूर्वाचार्येभ्यो नमोस्तु नमस्कारो भवति ॥

भट्टोत्पलविरचितायां संहिताविवृतौ उपसंहाराध्यायशतमेकम् ॥

References — See No. 834/1884-87.

बृहत्संहिता with विवृति — Bṛhatsaṁhitā with Vivṛti

No. 815 — 414 / A1881-82

Size — $11\frac{9}{11}$ in. by $5\frac{3}{8}$ in.

Extent — 422 leaves ; 9 lines to a page ; 25 letters to a line.

Description — Thick country paper ; Devanāgarī characters ; not very old in appearance ; handwriting somewhat careless but clear, legible and uniform ; borders ruled in triple red lines ; folios numbered in both margins ; foll. 1-99 missing ; the Ms. contains both Text and Commentary ; contains Adhyāyas 3 (Inc) to 44 ; incomplete.

Age — Does not appear to be very old.

Author of the Text — Varāhamihira.
" " Comm. — Bhaṭṭotpala.

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) abruptly — fol. 100*a*

शशरुधिरनिभे भानौ नभस्तलस्थे भवंति संग्रामाः ॥
शशिसदृशे नृपतिवधः क्षिप्रं चान्यो नृपो भवति ॥ ३० ॥ etc.

Begins (Comm.) abruptly — fol. 100*a*

..... ज्ञः कर्मविभागेन भवति । तस्य विनाशो मृत्युर्भवति ॥ अन्यदथाह ॥ etc.

fol. 105a इति श्रीभट्टोत्पलविरचितायां संहिताविवृतावादित्यचारो नामाध्यायस्तृतीय ॥ छ ॥

fol. 122b इति श्रीभट्टोत्पलविरचितायां संहिताविवृतौ चंद्रचारो नामाध्यायश्चतुर्थः ॥

.....

fol. 520b इति ..... नीराजनविधिर्नाम चतुश्चत्वारिंशोध्यायः ॥ ४४ ॥

Ends (Text) — fol. 520b

कृष्णो गलेऽस्य बिंदुः सितकरटांतः स रिक्तकृद्रिक्तः ॥
पीतो गोपीत इति क्लेशकरः खंजनो दृष्टः ॥ ३

Ends (Comm.) — fol. 521a

आकंठमुखात् कृष्णः मुखाद्वक्त्रादारभ्य कंठं गलं यावत् ॥ कृष्णोसितवर्णः स संपूर्णनामा ॥ स आशां इच्छां पूरयति ॥ परिपूर्णं करोति ॥ कृष्णो गलेऽस्य बिंदुरिति ॥ इति भाष्यस्य पूर्वार्द्धं ॥ उत्तरार्द्धमपरस्मिन् पुस्तके विलोकनीयं ॥ शुभंभतु

Reference — See No. 834/1884-87.

बृहत्संहिता with विवृत्ति — Bṛhatsaṁhitā with Vivṛtti

No. 816 — 305 / Vtśrāma (i)

Size — 11¼ in. by 5 in.

Extent — 936 leaves; 10 lines to a page; 32 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting bold, clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines; red pigment used for marking and yellow pigment used for corrections; edges of some of the folios moth-eaten; both the Text and the Commentary complete.

The Commentary was composed in Śaka 888.

Age — Saṁvat 1819.

Author of the Text — Varāhamihira.
" " Comm. — Bhaṭṭotpala.

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) — fol. 2b

जयति जगतः प्रसूतिर्विश्वात्मा सहजभूषणं नभसः।
हृतकनकसदृशदशशतमयूषमालार्चितः सविता ॥ १ ॥ etc.

Begins (Comm.) — fol. 1b

॥ ॐ श्रीगणेशाय नमः ॥ ॥ श्रीसूर्याय नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥
ब्रह्माजशंकररवींदुकुजज्ञजीव-
शुक्रार्कपुत्रगणनाथगुरून्प्रणम्य ॥
यः संग्रहोऽर्कवरलाभविवृद्धबुद्धे-
रावंतिकस्य तमहं विवृणोमि कृत्स्नं ॥ १ ॥ .....

fol. 16b इति भट्टोत्पलविरचितायां संहिताविवृतौ शास्त्रोपनयनाध्यायः ॥ प्रथम समाप्तः ॥

fol. 67b इति श्रीभट्टोत्पलविरचितायां संहितायां विवृत्तौ सांवत्सरसूत्रनामाध्यायो द्वितीयः ॥ छ ॥ श्री ॥

Ends (Text) — fol. 935a

शतमिदमध्यानामुपपरिक्रमादवुक्रांतः ॥
अत्र श्लोकसहस्रान्यर्थत्पून चत्वारि ॥

Ends (Comm.) — fol. 395a

इति श्रीभट्टोत्पलविरचितायां संहिताविवृत्तौ शास्त्रानुक्रमणी तथाध्यायं संग्रहविः ॥ .....

चतुर्विंशतिसाहस्रं सानमस्याद्यनुष्टुभां ॥
वराहविहरो यस्मिन् छाया स्कंधमेया कृता
वराहमिहराचार्यरचिते संहितार्णवे ॥
अर्थिनामुत्पलश्चक्रेर्यापूपे विवृतिप्लवं ॥

इत्याचार्यवराहमिहरविरचितायां चतुसहस्रां संहितायां भट्टोत्पलविरचितं विवरणं संपूर्णं ॥ छ ॥ शुभं भवतु ॥ ॥ कल्याणमस्तु ॥ श्रीगोपीजनवल्लभाय नमः ॥ श्रीबौचराजी सत्पछे ॥ ॥ श्रीरस्तु ॥ कल्यांमस्तु श्रीराधेकृष्णः ॥ छ ॥ श्रीमाधवाचार्य ॥ छ ॥ रणछोडजी सप्तछे ॥ संवत १८१९ ना वर्षे पौषवदि ७ वार गरेउ ॥ लषीतं ग पुंस्तकं शुभं भवतु। श्री छ ॥ श्री ॥

Reference — See No. 834/1884–87.

बृहत्संहितावृत्ति

Bṛhatsaṁhitāvṛtti

No. 817

834
1884–87

Size — 11⅝ in. by 5½ in.

Extent — 252 leaves; 10 lines to a page; 35-40 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear and legible but not uniform; borders ruled in two double black lines; red pigment used for marking topical headings and colophons; edges worn out and moth eaten; foll. 1, 51, 52, 85, 195, 213 missing and fol. 243 is repeated; incomplete.

Age — Appears to be old.

Author — Bhaṭṭotpala.

Subject — Commentary on the Bṛhatsaṁhitā of Varāhamihira.

Begins abrupttly — fol. 2a

..... जनं। किमेभिरुक्तैरित्यत्रोच्यते । श्रोत्रीणां संबंधाभिधेयप्रयोजनकथनाच्छास्त्रविषये। श्रद्धा जायत इति। तथा चोक्तमत्रार्थे

सिद्धिः श्रोतृप्रभृतीनां संबंधकथनाद्यतः ।
तस्मात्सर्वेषु शास्त्रेषु संबंधः पूर्वमुच्यते। etc.

fol. 14b इति श्रीभट्टोत्पलविरचितायां संहितावृत्तौ शास्त्रोपनयनाध्यायः प्रथमः।

fol. 53b इति श्रीभट्टोत्पलविरचितायां संहितावृत्तौ सांवत्सरसूत्रनामाध्यायो द्वितीयः ॥ .....

fol. 257b इति श्रीभट्टोत्पलविरचितायां बृहत्संहितावृत्तौ सस्यराजकाध्यायः चत्वारिंशत्तमः ॥ छ ॥

Ends — fol. 258b

अथ मकरकुंभयोराह ॥

मकरे तरुगुल्माद्यं सेक्येषु सुवर्णकृष्णलोहानि ।
कुंभे सलिलजफलफलकुसुमरत्नचित्राणि रूपाणि ॥ ७

तरावो वृक्षाः गुल्माः प्रसिद्धाः। अकांडविटपमित्यर्थ ॥ आदिग्रहणतलवल्पः सैक्यं सेकोच्छें इक्षुः प्रसिद्धः। सुवर्णकृष्णलोहमांसं। एतानि सर्वाणि नरककुंभ इति। सलिलजं यत्किंचिजल .....

References — (1) Mss. – A – Aufrecht's Catalogus Catalogorum :– i, 375b; ii, 85a, 213a; iii, 80a.

B – Descriptive Catalogues :– I. O. Cat. Nos. 2984–86; R. Mitra, Notices Nos. 590, 1491.

(2) Printed Editions :- Edited by MM. Sudhākara Diviedi 2 Vols. Benares, E. J. Lazarus & Co. 1895, 1897.

बृहद्रमल Bṛhadramala

No. 818 411 (i) / 1895-1902

Size — 11¾ in. by 4⅛ in.

Extent — 27 leaves; 8-10 lines to a page; 40-42 letters to a line.

Description — Modern paper with wa'ermarks; Devanāgarī characters; new in appearance; handwriting clear and legible but not quite uniform; borders of some folios ruled in triple red lines; slightly moth-eaten; complete.

The Ms. contains another work on Ramalaśāstra.

Age — Śaka 1712.

Author — Not mentioned.

Subject — A treatise on the Ramalaśāstra.

Begins — fol. 1a

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

॥ अथ रमलप्रश्नविद्यारभ्यते ॥

आदौ श्वेच्छया बिंदूनां चतुष्पंक्तयः कार्याः ता अपि चतुर्धा स्थाप्याः तत्र चतुर्षु स्थानेष्वपि बिंदूनि द्वयोर्द्वयोः संयोगः कर्यः ॥ पश्चादंते यदवशिष्यते रेखात्मकं बिंदुवति सर्वमेकत्र स्थाप्यं अनेनैव प्रकारेण चतुर्षु स्थानेषु यदवत्यमवशिष्यते रेखात्मकं बिंद्वात्मकं वा तदेकत्र स्थाप्यं ॥ etc.

Ends — fol. 27b

अंतर्दशायाः क्रमशो भवति फलंतु चंद्राभरणे विलोक्यं ॥

व्यापारस्तरणेः सुमज्जनभुजा हर्षस्तु तारायते
वैरे बंधुकलिः कुजस्य तमसः शोकं विरोधः करः ॥
धर्मदेवगुरोः शनेस्तु सुतरां दैन्यं विदो बंधुतो
विद्यातश्चेत्सुखं लभेत शिखिनज्वालस्यमुद्वेगता ॥ १ ॥

हर्षश्रीसुखलब्धयोसुरगुरौर्दैनं दिनैंदवि-
द्राज्ञां सम्यगिदं विचार्य दिनचर्यायां फलं त्वादिशत्। सू ५।३

चंद्र ३ मही ३ रा ८।३ वृ०.३ श ८।३ बु ४३ के ३।३० शु १० पो० घटी ६० इति दिनफलं ॥ बृहद्रमलपुस्तकं समाप्तं ॥ छ शके १७१२ साधारणनाम संवत्सरे अधिक आषाढ वद्यद्वादशी शुक्रवारेदं पुस्तकं ..... लिखितं समाप्तं ॥ छ ॥

ब्रह्मव्यवहार — Bramhavyavahāra

No. 819 — 955 / 1886-92

Size — 10 in. by 5⅜ in.

Extent — 4 leaves; 16 lines to a page; 30 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear and legible but not quite uniform; red pigment used for verse-numbers; left-hand edges torn; moth-eaten; complete.

Age — Appears to be old.

Author — Trivikrama.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
नमस्कृत्य परं ब्रह्म गणकेंदुस्त्रिविक्रमः ॥
मुनिप्रणीतमखिलं व्यवहारं प्रवक्ष्यति ॥ १ ॥ etc.

Ends — fol. 4*a*

नारायणस्य तनयो ज्ञानिहल्लानुजो द्विजः ॥
त्रिविक्रमः शतश्लोकं व्यवहारममुं व्यधात् ॥ १०० ॥

क्षेपकोयं ॥

किंचित्कलियुगे जाते ब्रूते ब्रह्मास्त्रिविक्रमः ॥
तव जिव्हाग्रसंस्थेन शास्त्रमेतन्मया कृतं ॥ १०१ ॥

इति त्रिविक्रमकृतौ ब्रह्मव्यवहारः ॥ शुभमस्तु ॥

Reference — See No. 167/A1883–84.

ब्रह्मव्यवहार or
त्रिविक्रमशतक

Bramhavyavahāra or
Trivikramaśataka

No. 820

167
A1883-84

Size — 9⅛ in. by 4½ in.

Extent — 8 leaves ; 8 lines to a page; 25 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; folios slightly worn out; red pigment used for marking the portion; complete.

According to Stein the present treatise is identical with the author's another work *Trivikramaśataka*. See Stein's Cat. of Jammu Mss. p. 164 No. 3049.

Age — Saṁvat 1758.

Author — Trivikramācārya. For other works aseribed to him see Aufrecht. Cat. Cat. i, 239*a*.

Subject — An astronomical treatise.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥

नमस्कृत्य परं ब्रह्म गणकेंदुस्त्रिविक्रमः ॥
मुनिप्रणीतमखिलं व्यवहारं प्रवक्ष्यति ॥ १ ॥

नंदा भद्रा जया रिक्ता पूर्णेति च पुनः पुनः ।
शुक्रज्ञा ... किंजीवाश्वे तत्सिद्धाः स्युस्तिथय क्रमात् ॥ २ ॥

त्याज्याः पंचबुधैर्कैष्टौ सर्वेषु अधिका दश ॥
तिथिवारयुतौ तौ चेत्स्पृशेतां त्रीन्परस्परं ॥ ३ etc.

Ends — fol. 8*a*

ज्येष्ठा विशाखा मूल च नक्षत्रं शततारकं ॥
उत्तरा पूर्वाफाल्गुरापोक्षणास्तिथिसमा दिने ॥ ९९ ॥

रात्रौ चार्द्रा तथा चाष्टौ पूर्वाभाद्रपदादयः ॥
पुनर्वसुक्षणाः पुष्पश्रुतिस्तिस्रः करादिकाः १०० ॥

पू. भा. उ. मारे. अ. म. कृ. रो. मृ. ॥
नारायणस्य तन ... ज्ञानहल्लानुजो द्विजः ॥

त्रिविक्रमशतश्लेकं व्यवहारममुं व्यधात् । १०१॥

किंचित्कलियुगे याते कृते ब्रह्मं त्रिविक्रमं ॥
तव जिव्हाग्रसंस्थेन शास्त्रमेन्मया कृतम् ॥ १०२ ॥

श्री० इति श्रीसत्पंडितमदश्रीत्रिविक्रमाचार्यकृते ब्रह्मव्यवहारः समाप्तः ॥
सं १७५८

References — Mss. - A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 383*a*; ii, 86*b*.

B - Descriptive Catalogues :- I, O. Cat. Pt. V, No. 2884.

ब्रह्मसिद्धान्त of शाकलसंहिता

Bramhasiddhānta of Śākalasaṁhitā

No. 821

345
1882-83

Size — 9⅝ in. by 4⅕ in.

Extent — 24 leaves; 13 lines to a page; 40-45 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting small but clear, legible and uniform; borders ruled in two double black lines; red pigment used for colophons: edges slightly worn out; folios numbered in both margins; the Ms. contains Adhyāyas 1-6 of Bramhasiddhānta.

Age — Śaka 1726 : Saṁvat 1861.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥

ध्यानयोगसमारूढं ब्रह्माणां त्रिजगद्गुरुं
अभिवाद्य सुखासीनं नारदः परिपृच्छति १

नारद उवाच

देवदेव जगन्नाथ सर्वज्ञ कमलासन
ज्योतिषां चारतं ज्ञानं ब्रूहि कालाश्रयं महत् २

अधीतमखिलश्छंदः स्थाणूरूपं प्रतीयते
अंगैर्विना यथा चांगी तस्मादेतत्प्रसीद मे ३ etc.

fol. 4a इति श्रीशाकल्यसंहितायां द्वितीयप्रश्ने ब्रह्मसिद्धांते प्रथमोध्यायः १

fol. 11b इति श्रीब्रह्मसिद्धांते द्वितीयप्रश्ने द्वितीयोध्यायः २

Ends — fol. 22a

धूम्रं कृष्णं क्रमात्कृष्णं कृष्णताम्रं विनिर्दिशेत्
किंचिदूनाधिकैः पादैश्छत्रं कपिलमेव तत् १३

नर्दपं यस्य कस्यापि रहस्यं शास्त्रमुतमं
एतद्देयं सुशिष्याय मुने वत्सरवासिने १४

इति श्रीशाकल्यसंहितायां द्वितीयप्रश्ने ब्रह्मसिद्धांते षष्टोध्यायः समाप्तोयं ब्रह्मसिद्धातः शके १७२६ वैशाख कृ ॥ श्रीसंवतः १८६१ मीती चैत्रशुदी पंचमी वार अतवारके पुस्तक संपुर्ण शुभं भवेत ॥ ॥ श्रीरामचंद्राय नमः ॥ ॥ श्रीहनुमानजी शहाइ ॥ ॥ श्रीदेवीजी शहाइ ॥ ज्योतिर्विद्वल्लभरामस्येदं पुस्तकं ॥ संपूर्ण ॥

Reference — See No. 286 / Viś. I.

ब्रह्मसिद्धान्त
(from शाकलसंहिता)

Bramhasiddhānta
(from Śākalasaṁhitā)

No. 822

286
Viśrāma (i)

Size — 13⅛ in. by 4½ in.

Extent — 29 leaves; 9 lines to a page; 45 letters to a line.

Description — Modern paper with watermarks; Devanāgarī characters; new in appearance; handwriting beautiful, clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines; white chalk and yellow pigment used for corrections; folios numbered in both margins.

The Ms. contains Adhyāyas 1–6 of Bramhasiddhānta from Śākalasaṁhitā.

Age — Modern.

Author — Śākala.

Subject — A part of Śākalyasaṁhitā.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥

॥ ध्यानयोगामनारूढं ब्रह्माणं त्रिजगद्गुरुं ॥
अभीवाद्य सुखासीनो नारदः मर्मपृच्छत ॥ १ ॥

देवदेव जगन्नाथ सर्वज्ञ कमलासन ॥
ज्योतिषां चरितं ज्ञानं ब्रूहि कालाशयं महत् ॥ २ ॥

अधीतमखिलं छंदः स्थाणू संप्रतीयते ॥
अंगैर्विना यथैवांगी तस्मादेतत्प्रसीद मे ॥ ३ ॥

इत्येवमुक्तो विश्वात्मा नारदेन महर्षिणा ॥
पुत्रेण धीमता प्रीत्या वाक्यमेतदभाषत् ॥ ४ ॥ etc.

fol. 15*a* इति शाकलसंहितायां द्वितीयप्रश्ने श्रीब्रह्मसिद्धांते द्वितीयोध्यायः ॥ छ ॥

Ends — fol. 29*a*

ग्राह्यकार्द्धेन तद्बिंबं स्थानं चेत्स्पर्शमोक्षयोः ॥
निमीलनोन्मीलनयोर्विद्या ग्राहणमीप्सितं १

अध्वांतत्वाविधोः सूर्यगृहणं कृष्णमेव तु ॥
द्वांतछादकमिंदो यद्विशेषोस्ति विधौ ततः १२

धूम्रं कृष्णं क्रमात्कृष्णं कृष्णताम्र विनिर्दिशेत् ॥
किंचिदूनाधिकैः पादै छन्नं कपिलमेव तत् १३

यदेवं यस्य कस्यापि रहस्यं शास्त्रमुत्तमं ॥
एतद्देयं सुशिष्याय उनूवत्सरवासिने ॥ १४ ॥

इति शाकलसंहितायां द्वितीयप्रश्ने ब्रह्मसिद्धांते षष्ठोध्यायः ॥
श्रीकृष्णार्पणमस्तु

References — Mss. – A–Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 383*b*; ii, 151*b*. See Bhār. Jyo. pp. 188–90. Mr. Dikshit says that the work must have been composed after Śaka 743 i. e. A. D. 821. p. 189.

B – Descriptive Catalogues :- I. O. Cat. Nos. 2784–87; Mad. Des. Cat. No. 13463; B. B. R. A. S. No. 821.

ब्रह्मस्फुटसिद्धान्त or ब्रह्मसिद्धान्त

Brahmasphuṭasiddhānta or Brahmasiddhānta

No. 823

59
1869–70

Size — $8\frac{3}{8}$ in. by $5\frac{1}{6}$ in.

Extent — 73 leaves; 11 lines to a page; 26 letters to a line.

Description — Modern paper with watermarks; Devanāgarī characters; new in appearance; handwriting small but clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines; yellow pigment occasionally used for corrections; numbered in both margins; complete.

Age — Modern.

Author — Brahmagupta, son of Jiṣṇu composed this work in 628 A. D. in the reign of Vyāghramukha of the Cāhavamśa.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
जयति प्रणतसुरासुरकिरीटरत्नप्रभाच्छुरितपादः ॥
कर्त्ता जगदुत्पत्तिस्थितिविलयानां माहादेवः ॥ १ ॥

ब्रह्मणोक्तं ग्रहगणितं महता कालेन यत् खिलीभूतं ॥
अभिधीयते स्फुटं तज्जिष्णुसुतब्रह्मगुप्तेन ॥ २ ॥ etc.

fol. 5*b* युगभगणमानयातदग्गणदिनवारमध्यमाधेषु ॥
मध्यमगतिद्विषष्ट्यार्याणां प्रथमकृतोध्यायः ॥

fol. 12*a* इति ब्रह्मगुप्ते द्वितीयोध्यायः ॥

Ends — fol. 73*a*

गणितं बहुप्रकारं गोलो यंत्राणि यत्र कथितानि ॥
स ब्रह्मगुप्तविहितः स्फुटसिद्धांतो स्मृतो ब्रह्मः ॥ १ ॥

सिद्धांतेपि स ब्राह्मयं तपसा भक्त्यावयो महादेवं ॥
आराध्य करनमस्तस्मै श्रीब्रह्मगुप्ताय ॥

इति श्रीभिलमाचार्यभटजिष्णुसुतब्रह्मगुप्तविरचिते ब्राह्मे स्फुटसिद्धांते संज्ञाध्यायः ॥ ब्रह्मगुप्तसिद्धांतः समाप्तः

References — Mss. (1) - A - Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 383*b*; ii, 86*b*, 213*a*; iii, 82*a*.
See Dikshit : Bhār. Jyo. pp. 216–24 and Thibant ; Astronomie pp. 58–59.

B - Descriptive Catalogues :- I. O. Cat. 2768-71; B. B. R. A. S. Des. Cat. No. 250.

(2) Printed Editions :- 1 Included in Jyautish Siddhānta Sangraha ed. by Vidyaprasad Dvivedi Benares 1912, 1917; 2 Brahmasphuṭasiddhānta and Dhyānagrahopadeṣādhyāya, edited with his own commentary by M. M. Sudhakar Dvivedi, (The Pandit 1901) and reprint, Medical Hall Press, Benares 1902.

ब्रह्मस्फुटसिद्धान्त with वासनाभाष्य

Brahmasphutasiddhānta with Vāsanābhāṣya

No. 824

339 / 1879-80

Size — 11½ in. by 4⅞ in.

Extent — 245 leaves ; 9 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description — Country paper ; Devanāgarī characters with 'पृष्ठमात्रा's ; very old in appearance ; handwriting clear and legible ; borders ruled in double black lines ; edges worn out and moth-eaten ; fol. 1 missing ; foll. 208 onwards extremely moth-eaten in the centre of folios ; many folios being torn pasted with paper-slips ; incomplete.

Age — Śaka 1595.

Author — Pṛthūdakaswāmī.

Subject — Jyotiṣa.

Begins abruptly (Text) — fol. 2*b*

प्राणैर्विनाडिकाक्षी षड्भिर्घटिका विनाडिका षष्ट्या ।
घटिका षष्ट्या दिवसो दिवसानां त्रिंशता मासः ।

मासाद्वादशवर्षं विकला लिप्तांशराशिभगणांतः ॥
क्षेत्रविभागस्तुल्यकालेनविनाडिकाद्येन । etc.

Begins abruptly (Comm.) — fol. 2a

.....क्षे श्राद्धं कुर्वीतेत्यादि स्मृतिवाक्यान्यपि योज्यानि । अथैवमुच्यते । एषाह संवत्सरस्य प्रथमा रात्रिर्या फाल्गुनी पूर्णिमा सीयोत्तरैषोत्तमा या पूर्वा । एतदपि चेदवाक्यमिति । etc.

fol. 38b इति चतुर्वेदश्रीपृथूदकस्वामिकृते सिद्धांतभाष्ये मध्यगत्यध्यायः समाप्तः ॥ छ ॥

Ends — fol. 246

..... ग्रहोदयास्तमयनाडिकाद्येषु । अध्यायोभग्रह ..... श्रीब्रह्मसिद्धांतवासनाभाष्ये भट्टमधुसूदनसुतचतु ..... ध्यायो दशमः समाप्तः ॥ छ ॥ ग्रंथशतैश्चतुर्भि ग्रंथसंख्या ४५० ॥ पृथुस्वामिश्चतुर्वेदश्चक्रे ..... सगोलमधुनंदनः ॥ १ ॥ अध्यर्द्धेन सहस्रेण पूर्वं गोला ..... मध्यायदशकं ततः ॥ २ ॥ छ ॥ श्रीः ॥ श्रीरस्तु ॥ शुभ । यादृशं.....दृष्टं तादृशं लिखितं मया ॥ यदि शुद्धमशु ..... समुद्रो यावन्नक्षत्रमंडितो मेरुः । यावच्चं ..... ॥ श्रीः ॥ श्रीः ॥

संवत् १५९५ वर्षे भाद्रपदशुदि ५ गुरौ ..... श्रीनारायणप्रसादाद्दीर्घायुष्मान्भवतु

References – Mss. – A–Aufrecht's Catalogus Catalogorum :– i, 383b; ii, 86b. Bhār. Jyo. p. 222.

B–Descriptive Catalogues :– I. O. Cat. 2769.

भटतुल्य करणग्रन्थ — Bhaṭatulya Karaṇagrantha

No. 825 — 346 / 1882–83

Size — 7⅜ in. by 4⅝ in.

Extent — 25 leaves ; 11 lines to a page ; 24 letters to a line.

Description — Rough Country paper; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्रा's; very old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double black lines; edges worn out; slightly moth-eaten; complete.

Age — Saṁvat 1559.

Author — Dāmodara.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1b

॥ ॐ नमः श्रीवरदमूर्त्तये ॥

जयति भूवलयेंऽबुधिमेखले प्रथितकीर्त्तिरसौ जनको गुरुः ।
य इह मौढ्यतमः प्रशमेंऽशुमान् हृदि जनस्य हि विक्तजबोधने । १

दामोदरः श्रीगुरुपद्मनाम पदारविंदं शिरसा प्रणम्य ।
प्रत्यब्दशुद्ध्याऽर्थभटस्य तुल्यं विदा मुदेऽहं करणं करोमि । २

स्वल्पप्रयासेन च खेटसाधनं लघुस्फुटं शिष्यहितार्थमारभे ।
अनल्पकप्रक्रियखेटसाधने भक्ताग्रोघमस्यातिसुखप्रदं हि तत् । ३ etc.

fol. 5a इति श्रीपद्मनाभात्मजदामोदरकृतौ भटतुल्ये मध्यमाधिकारः प्रथमः ॥ १ ॥

Ends — fol. 25a

वृत्तैर्मनुल्यैः ३७ क्रमशोंगदस्रैः २६ र्द्विभिर्नगाष्टाभि ८७ रिलाश्वि-संख्यैः । २७ । गोर्भिर्भुजद्वंद्व २२ मितैर्द्विनैश्च १५ चतुःशती ४०० ग्रंथयुतावनुष्टुभां ४०० / १८

अध्यायाष्टकमेवमार्यभटसत्सिद्धांततुल्यं स्फुटं
श्रीमत् श्रीगुरुपद्मनाभचरणांभोजद्वयानुग्रहात् ।
सच्छिष्यैरसकृतप्रणतिभिः संप्रार्थितो बीजवित्
वक्रांभोजरविश्चकार करणं दामोदरः सत्कृती ॥ १९ ॥

इति श्रीपद्मनाभात्मजदामोदरविरचिते भटतुल्ये ग्रहयु...धिकारोऽष्टमाः ॥ समाप्तोयं ग्रंथः ॥ संवत् १५५९ वर्षे द्वितीयवैशाखवदि १३ भौमे श्रीश्री-मालज्ञातिनामहोपाकेन लिखितं ॥ शुभं भवतु ॥ श्रीरस्तु ॥ श्रीः ॥ श्रीः ॥

Reference — For theinformation about the anthor Dāmo dara cf. Dikshit's Bhāratīya Jyotih. śāstra pp. 255-56.

भार्गवमुहूर्त — Bhārgavamuhūrta

No. 826 — $\frac{835}{1884-87}$

Size — $6\frac{1}{8}$ in. by $4\frac{1}{8}$ in.

Extent — 6 leaves; 17 lines to a page; 24 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting small but clear, legible and uniform;

red pigment used for verse-numbers and topical headings; complete.

Age — Saṁvat 1878.

Author — Vararuci.

Subject — Astrology.

Begins — fol. 1*a*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
नमस्कृत्य प्रवक्ष्यामि देवदेवं जनार्द्दनं ॥
अहं वररुचिर्नाम तत्वं भार्गवभाषितं ॥ १ ॥
यानि वाक्यानि शुक्रेण पृच्छते कृत्रवैरिणे ॥
उक्तानि तानि लिख्यंते ग्रथादाहृत्य भार्गवात् ॥ २ ॥ etc.

Ends — fol. 6*b*

हस्ते वपुःसौख्यम् ॥ २५ ॥ चित्रायां कर्मकृते चिंताश्रयता ॥ २६ । स्वात्यां रिपुसंधानसिद्धिः ॥ २७ ॥ ज्योत्स्नायां कर्मकृते मृत्युः ॥ २८ ॥ मैत्र्यां कर्मकृते क्रोधोपशमः ॥ २९ । संविरचितायां भार्गवमुहूर्त्तोयं समाप्तम् ॥ संवत् १८७८ ज्येष्टशुक्ला १३ गुरु लिपिकृतं श्रीनारायणपठनार्थं चिरंजीव श्रीचंदकस्य ॥

References — Mss. – A– Aufrecht's Catalogus Catalogorum :– i, 407*a*; ii, 93*a*.

B– Descriptive Catalogues :– Stein's Cat. of Jammu Mss. Extra. p. 342.

भावचिन्ता — Bhāvacintā

No. 827 — 196 / 1883–84

Size — 11⅞ in. by 5⅞ in.

Extent — 31 leaves; 12 lines to a page; 28 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting bold, clear and legible; red pigment used for topical headings; folios numbered in both margins; complete.

Age — Saṁvat 1874 : Śaka 1739.

Author — Not mentioned.

Subject — Horoscopy.

Begins — fol. 1b

ॐ श्रीगणेशाय नमः

ॐ भिन्नं द्वादशधा विधाय विलसच्चक्रं च तत्र न्यसे-
ल्लग्ना द्वादश राशयोतिविशदा वामांगमार्गक्रमात्।
अंक्यास्तत्र नभश्चराः स्फुटतरा राशौ च यत्र स्थिता-
स्तेभ्यः साधु फलं त्वसाधु सुधिया वाच्यं हि होरागमात्। १।

तनुविचारः।

रूपं तथा वर्णविनिश्चयश्च चिन्हानि जातिर्वयसः प्रमाणं।
सुखानि दुःखान्यपि साहसत्वं लग्ने विलोक्यं खलु सर्वमेतत्। २। etc.

Ends — fol. 31b

लाभस्थे द्वादशये सुकुमारो दीर्घजीवितो भवति
स्थानप्रवरो दानाविख्यातः सुतवचनपरः। २०।

विभूतिमान् यामनिवासचित्तः कार्पण्यबुद्धिः पशुसंग्रही च॥
चेजीवनिग्रासफतः सदा स्याद् व्ययाधिनाथे व्ययगेहस्तीने। २१।

इति व्ययभावचिंता॥ संपूर्णा १८७४ श्रावणकृष्ण १० गुरौ। १७३९

भावसंग्रह — Bhāvasaṁgraha

No. 828 — 493 / 1892-95

Size — 12 in. by 5⅞ in.

Extent — 55 leaves; 14 lines to a page; 38 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in triple red lines and edges in single; red pigment used for topical headings and colophons; yellow pigment used for corrections; edges of the first few folios slightly worn out; complete.

The work quotes numerous authorities. As the author quotes from Varṣatantra of Nīlakaṇṭha who composed his work in A. D. 1587 it follows that Bhāvasaṁgraha must have been composed after A. D. 1587. For authorities quoted see New Indian Atniquary Vol. I, No. 12.

Age — Appears to be old.

Author — Not mentioned.

Subject — A treatise on horoscopy.

Begins — fol. 1b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

नत्वा नारायणं देवं दृष्ट्वा ग्रंथाननेकशः ॥
बालबोधाय वर्षस्य लिख्यते भावसंग्रहः । १

अथ राशिस्वरूपं उक्तं च वामनताजिके ॥
फले राशिग्रहाधीनं सर्वेषां प्राणिना यतः ॥
अतो मेषादिराशीनां स्वरूपं प्राङ्निरूप्यते ॥ २ ॥ etc.

Ends — fol. 54b

एक १ शून्यत्रिकं चैव ३० द्वि २ शून्यं त्रिकमेव च ॥ ३० ॥
रुप १ पंच युगाश्चैव ४५ वेदशून्यगुणस्तथा ४।३०।
वेद ४ शून्यं च जीवस्य वेद ४ पंचाब्धिमंदयुक् ॥
अब्धि ४ पंचेंदु ५ शून्यं भृगो ज्ञेयं इति मानमुदाहृतम् ॥
तस्य फलं क्रमाज्ञेयं प्राप्ते भावानुसारितः ॥
वालावलाऽनुमानेन फलं ज्ञेयं विचक्षणैः ॥

इति संग्रहभावाब्दसागरे बहवो मतानुसारेण अब्दादिफलं समाप्तम् विशेषफलं अन्यग्रंथे ॥ ॥ सं १२ ॥

शंकुहतेष्टं छायामध्यछायान्वितो भवेद्वार ॥
शंकुहते च दिनार्द्धं हा रविभक्ते च भवेत्काल १

दशगुणितं द्वादशभिर्भक्तं ॥

जी नक्षत्रको सूर्य होय ती नक्षत्रकानी चला अंकमासप्रवेशका वारादिक इष्टम जोडिजें सो दिनप्रवेश होय दिनप्रवेशसारणी

Then follows a Koṣṭaka.

This is the only Ms. recorded by Aufrecht.

भावसप्ततिका

Bhāvasaptatikā

No. 829

884
1891-95

Size — 9⅝ in. by 4¼ in.

Extent — 5 leaves ; 11 lines to a page; 32 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in triple red lines and edges in double; edges worn out; yellow pigment used for corrections; complete.

Age — Saṁvat 1751.

Author — Yaśasvatsāgara.

Subject — Horoscopy (?).

Begins — fol. 1a

॥ ॐ नमः ॥ अथ श्रीपतिपद्धत्यसारतो दिवसलग्नसाधनं ॥
तात्कालिकः स्पष्टदिनाधिनाथोऽयनांशयुक्तो दिवसस्य लग्ने ॥
पात्यास्तदंशाः खेगुणे ३० भ्य एव ॥ भोग्यांशकास्ते प्रभवंति नूनं ॥ १ ॥

अयनांशकरणं यथा ॥

शको विहीनः शरसिंधुवेदैः ४४५ ॥ शेषा कृतोंशाः खलु षष्टिलग्याः ॥
शेषं कलास्ता प्रतिमासमेकं ॥ पंचैव नूनं विकला भवंति ॥ २ ॥ etc.

Ends — fol. 5a

भावसप्ततिका चैषा । यशस्वत्सागरोदिता ।
तां विलोक्य सदा कार्यं । भावचक्रमिदं स्फुटं ॥ ७० ॥

भावचक्रे भावलग्नं तत्रापि ग्रहसंभवं ।
फलं विशेषतो ज्ञेयं । तत्रस्थैरेव खेचरैः ॥ ७१ ॥

इति भावचक्रं ॥

संवत्सरे विक्रमतो भूवेद । मुनींदुसंख्ये बहुले षपक्षे
वृषे विधौ पंचमिकां सिताद्विविचारसत्सागरवाचनार्थं ॥ ७२ ॥

इति श्रीभावचक्रसाधनार्थं द्वासप्ततिका ॥ श्री ॥ संवत १७५१ वर्षे माह-सुदि ६ दिने लीषतं मथेन चुतरारूपनगरमध्ये । वाच्यमान चिरंजीव्यात् ॥ श्री ग. चिरविजयजी

भावसागर

Bhāvasāgara

494
1892-95

No. 830

Size — $12\frac{1}{8}$ in. by $5\frac{15}{16}$ in.

Extent — 63 leaves; 14 lines to a page; 42 letters to a line.

Description — Thin country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in triple red lines and edges in single; red pigment used for marking topical headings and colophons; white chalk occasionally used for corrections; incomplete.

In the colophons the work is called संग्रहभावसागर.

Age — Does not appear to be very old.

Author — Not mentioned.

Subject — A treatise on horoscopy.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
नत्वा गोवर्द्धनं देवं चक्रतीर्थेश्वरं गुरुं ॥
बालानां सुखबोधाय क्रियते (लिख्यते) भावसागरः ॥ १ ॥

तनुर्धनं च भ्राता च सुहृत् पुत्रो रिपुः स्त्रियः
मृत्युश्च धर्मकर्माय व्ययभावाः प्रकीर्त्तिताः ॥ २ ॥

fol. 8*a* इति धनभावः ॥

fol. 11*b* इति संग्रहभावसागरे षष्ठमभावविचार ॥

Ends — fol. 63*a*

पितरि वैरियुतो जनतीप्रियो बहुलजीवितयुक् धनवान्नरः ॥
जननीपालनकर्मरतः सदा भवपतौ दशमस्थान्नगे सदा ॥ १० ॥

बहुलजीवितमुग्रधनैर्युतं शुभकरं वपुपुस्कलसंयुतं ।
प्रतिसुरूपसुवाहनवस्त्रयुक् स्वगृहगे भवभावपतौ नरः ॥ ११ ॥

भवपतौ व्ययगेचरवलौ नरौ चपलजौ

The only Ms. quoted by Aufrecht.

भास्वती or
पञ्चसिद्धान्तभास्वती

Bhāsvatī or
Pañcasiddhāntabhāsvatī

No. 831

823
1884-87

Size — 8¾ in. by 4 in.

Extent — 12 leaves; 7 lines to a page; 22-25 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting bold, legible and uniform; borders ruled in two double black lines with a thick reddish line between them; red ink used for daṇḍās; yellow pigment used for corrections; beautiful designs on fol. 1*b* and 12*a*; complete.

Age — Saṁvat 1746.

Author — Śatānanda composed this work in 1100.

Subject — Jyotiṣa

Begins — fol. 1*b*

॥ ॐ ॥ स्वस्ति श्रीगणेशाय नमः

नत्वा मुरारेश्चरणारविंदं श्रीमान्शतानंद इति प्रसिद्धः ॥
तां भास्वतीं शिष्यहितार्थमाह शाके विहीने शशिपक्षखैकैः ॥ १ ॥ etc.

fol. 3*a* इति श्रीशतानंदविरचिताया भास्वत्यां तिथिध्रुवाधिकार प्रथमः ॥

fol. 4*a* इति श्रीशतानंदविरचिताया भास्वत्यां ग्रहध्रुवाधिकार द्वितीयः ॥

Ends — fol. 11*b*

स्थित्यर्धनिघ्नैरसवेद ४६ भक्तैर्मानांगुलैः प्राक्परतस्त्रदप्रात् ॥
खस्वाश्विवेदैगते ४२०० युगाद्धे दिव्योक्तितः श्रीपुरुषोत्तमस्या ॥ ३

श्रीमान् शतानंद इति प्रसिद्धः सरस्वतीं शंकरयोस्तनूजः ॥ ४ ॥

इति श्रीपंचसिद्धांतभास्वत्यां परलेषाधिकारः अष्टमः ॥

Then after two verses we have

इति श्रीभास्वत्यां शतानंदकृयते संपूर्णः ॥ संवत् १७४६ वर्षे मार्गशिरुमासे शुक्लपक्षे तिथौ त्रियोदश्यां १३ शुक्रदिने लिषतं छजमलघासीरामसुत पाणीपथनगरमध्ये आत्मपठनार्थं शुभमस्तु ॥ शुभं भुयात् ॥

शिवानंदं गुरुं नत्वा नमःस्कृत्य सरस्वतीं ॥
चंद्रनिर्मला मयैषा शिवःस्तुति प्रकाशतेः ॥ १ ॥

सूर्यदत्तगुरुवे चर्ण्णकवलेभ्यो नमः ॥ श्रीछजमलसहाय ॥

References — (1) Mss. – A – Aufrecht's Catalogus Catalogorum :– i, 412*a*; ii 94*a*, 215*a*; iii, 89*b*.

B – Descriptive Catalogues :– I. O. Cat. No. 2916; B. B. R. A. S. Cat. Nos. 251–52.

(2) Printed Editions :– Edited with Sanskrit, Hindi, Commentary and examples of Matri Prasad

Pandey, Benares, Chowkhamba Sanskrit Series office, 1917.

भास्वती also called पञ्चसिद्धान्ती

Bhāsvatī also called Pañcasiddhāntī

No. 832

885
1891-95

Size — 8¾ in. by 4½ in.

Extent — 6 leaves; 16 lines to a page; 25 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear and legible but not uniform; borders of some folios ruled in two double black lines and of some in two double red lines; edges worn out and moth-eaten; yellow pigment used for corrections; complete.

Age — Saṁvat 1855.

Author — Śatānanda.

Subject — Jyotiṣa.

Begins —fol. 1*a*

ॐ श्रीगणीशाय नमः॥ ॐ श्रीसूर्य्यो जयति॥

ॐ नत्वा मुरारेश्चरणारविन्दं॥ श्रीमान्सतानंद इति प्रसिद्धः॥

तां भास्वतीं शिष्यहितार्थमाह॥ शाके विहीने शशिपक्षखैकै॥ १०२९ ॥ १॥ etc.

Ends — fol. 6*b*

खखाश्विवेदाब्द ४२०० गते युगाब्दे दिव्योक्तितः श्रीपुरुषोतमस्य
श्रीमान्सतानंद इमां चकार सरस्वतीशंकारयोस्तनूजा ४

इति श्रीसतानन्दविरचितायां पंचसिद्धांत्यां भास्वत्यां परिलेखाधिकारोष्टमः ८ सम्वत् १८५४ चैत्रकृष्णसप्तम्यां रविवासरे लिखितमिदं पुस्तकम् समाप्तम् शुभः

Reference — See No. 823 / 1884-87.

भास्वती with टीका — Bhāsvatī with Commentary

No. 833 — 495 / 1892-95

Size — 8½ in. by 4¼ in.

Extent — 11 leaves; 4-5 lines to a page; 32 letters to a line. (Text)
15-20 „ „ 35-40 „ „ (Comm.)

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting of the Texf bold, of the commentary small but clear and legible; borders of some folios ruled in triple red lines and edges in single; red pigment used for marking; marginal additions; edges of some folios slightly worn out; complete.

Age — Saṁvat 1760 : Śaka 1625.

Author of Text — Śatānanda.

Subject — An annonymous Commentary on the Bhāsvatīkaraṇa of Śatānanda.

Begins (Text) fol. — 1*b*

॥ ॐ ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥

नत्वा मुरारेश्चरणारविंदं श्रीमान् शतानंद इति प्रसिद्धः
तां भास्वतीं शिष्यहितार्थमाह। शाके विहीने शशिपक्षखैकैः १०२१।१
etc.

Begins (Comm.) — fol. 1*b*

॥ ॐ ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

नत्वेति। अग्रमश्लोके वक्ष्यमाणं शास्त्राब्दपिंडेन संबंधः यदा शतानंदेन श्रीमता शास्त्रमेतत्प्रोक्तं तदा शकाब्दानां सहस्रमेकविंशत्याधिकमासीत् तदेतैः ०२१ विहीनः शकनृपतिलक्षितोऽब्दगणः शास्त्राब्दपिंडो भवति १। etc.

fol. 2*a* इति भास्वत्यां तिथिध्रुवाधिकारः प्रथमः १ ॥

fol. 3*a* इति भास्वत्यां ग्रहध्रुवाधिकारः ॥ २ ॥

Ends (Text) — fol. 11*b*

खखाश्विवेदाधि ४२०० गते युगाब्दे। दिव्योक्तितः श्रीपुरुषोत्तमस्थः
श्रीमान् शतानंद इतीतमाह सरस्वतीशंकरयोस्तनूजः ५

इति श्रीभास्वत्यां परिलेखाधिकाराष्टमः समाप्तः ८
इति भास्वतीसूत्रं समाप्तं ॥

Ends (Comm.) fol. 11*b*

इति भास्वतीटीका समाप्ताः ॥

धरा १ रवौपंचशरा ५५ पलाश्च ।शुद्धावृणं सप्तनखं २०७ ध्रुवाश्च ।
दिग्नंदचंद्रे ९१० च धनं कुवन्हि ३१ केंद्रेग्रश्चर्तु ६७९ पलाश्च रुद्राः ११ ॥

इति ध्रुवाक्षेपकाः ॥ संवत् १७६० वर्षे शाके १६२५ प्रवर्त भासोजवदि ८ बुधे लिखतं धनराजमहात्मा स्ववाचनार्थं ॥

मंगलं लेखकानां तु पाठकानां तु मंगलं
मंगलं सर्वजंतूनां भूमिर्भूपतिमंगलं ।१॥ श्रीरस्तुः ॥

भास्वतीकरण
with टीका

Bhāsvatikaraṇa
with Commentary

No. 834

197
1883-84

Size — 10¾ in. by 5¼ in.
10⅜ „ 5 „

Extent — 90 leaves; 9 lines to a page; 25-26 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; handwriting bold, clear, legible and uniform; borders not ruled; red pigment used for marking the portion; folios numbered in both margins; yellow pigment used for corrections; edges of some folios slightly worn out; both the Text and the Commentary complete.

Age — Saṁvat 1882 : Śaka 1747.

Author of the Text — Śatānanda.
„ „ Comm. — Mādhava.

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) — fol. 1*b*

नत्वा मुरारेश्चरणारविंदं श्रीमान् शतानंद इति प्रसिद्धः ।
तां भास्वती शिष्यहितार्थमाह शाके विहीने शशिपक्षखैकैः १०२१ ॥
etc.

Begins (Comm.) — fol. 1*b*

ॐ श्रीगणेशाय नमः ॥

ॐ नमो विघ्नवल्लीविद्धंसिते गजवदनाय ।

ॐ सदानंदं सर्गस्थितिनिलयहेतुं जगतो
हृदिस्थं ध्यायंति द्रुहिणहरमुष्ट्यादिविषदः ।
यमाद्यं योगेशं निगमनुतमद्यक्तममरं
नमस्तस्मै धाम्ने भवभयभरध्वंसपटवे १

कंसारिपावकमल्लार्चतपूनचित्रः श्रीकंन्यकुब्जवसतिः करणोत्तमस्य
कंदर्पजो गणितविद्गणकाभिरामां टीकाद्व्यधादनुपमामिह माधवाख्यः २
etc.

fol. 8a इति मिश्रश्रीमाधवविरचिते भास्वतीविवरणे तिथिध्रुवाधिकारः प्रथमः । १ ।

Ends (Text) — fol. 89b

अभिभवति सैंहिकेयश्चंद्राऽर्कौ यस्य जन्मनक्षत्रे
तस्यांतककृतभयं विद्यादुग्रमनस्तापं
यस्या च जन्मक्षचे ग्रस्येते शशिभास्करै
तज्जातानां भवेत्पीडा ये नरः शांतिवर्जितः

तस्माद्दानं च होमं च देवार्चनजयौ तथा
उपरागेभिषेकं च कुर्याच्छुतिर्भविष्यति ॥
खखाश्विवेदा ४०० श्च गते युगद्वे दिव्योक्तितः श्रीपुरुषोत्तमस्य ।
श्रीमान्सतानंद इति प्रसिद्धः सरस्वतीशंकरयोस्तनूजः ॥

Ends — (Comm.) fol. 80a

स्पष्टार्थोयमिति ॥

असर्वविद्वान्मतिविभ्रमाच्च यदन्यथास्मिन्कथितं मयात्र
कृत्वानुकम्यां मयि तद्विशोध्यं सद्भिः समुद्भिर्गणितार्थविद्भिः ।

इति श्रीमिश्रश्रीमान्माधवविरचिते भास्वतीविवरणे परिलेखाधिकारोऽष्टमः । ८ । समाप्तम् । संवत् १८८२ शाके १७४७ जेष्टकृष्णदशम्यां गुरुवासरे

कौलविश्वनाथ यमुनाजीतदे शुभमस्तु ।
यावल्लवसमुद्रो यावन्नक्षत्रमंडितो मेरु
यावच्चंद्रादित्यौ तावदिदं पुस्तकं जयति । १ ।

एकदंतं महावीर्यं नमः परशुपाणये
सिद्ध्यंति सर्वकार्याणि त्वत्प्रसादाद्गणेशुरः १ ॥

शुभं दीर्घायु चिरजीवतु

Reference — See No. 165 / A1883-84.

भास्वतीकरण with टीका called शिशुबोधिनी

Bhāsvatīkaraṇa with Commentary called Śiśubodhinī

No. 835

198
1883–84

Size — 10⅓ in. by 4⅜ in.

Extent — 22 leaves; 15 lines to a page; 50 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राs; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in triple red lines; red pigment used for marking; yellow pigment used for corrections; blank space in the centre of folios; the Ms. contains both the Text and the Commentary.

The Ms. contains 1–8 Ulhāsas. The Comm. was composed in Śaka 1417.

Age — Appears to be very old.

Author of the Text — Śatānanda.
" " Comm. — Aniruddha.

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) — fol. 1*b*

नत्वा मुरारेश्चरणारविंदं श्रीमान्सतानंद इति प्रसिद्धः ।
तां भास्वतीं शिष्यहितार्थमाह शाके विहीने शशिपक्षखैकैः १०२१॥ etc.

Begins (Comm.) — fol. 1*b*

॥ ॐ ॥ श्रीजिनाय नमः ॥

तन्नमामि किमपि प्रतिपत्तेः कारणं महिमहो मिहिराख्यं ।
यत्कृतातिशयशांतमनस्का योगिनोनुकलयंति कीलाथम् ॥ १ ॥

आसीद्विद्याधिराजः रूलु यमनपुरे श्रीमहाशर्म्मनामा
तत्पुत्रो भावदासः सकलगुणनिधिः संबभूवाग्रजन्मा ।
यः पूर्वाभ्याससंगादपि सकलपदं धर्म्ममग्र्यं चरित्वा ।
शांतिप्रांते प्रयातो हरिचरणमनाः पत्तने शंकरस्य ॥ २ ॥

अनिरुद्धस्तस्य सुतो गुरुजनचरणारविदकृतसेवः ।
कुरुते बुधोपयुक्तां । संक्षिप्तां भास्वतीटीकां । ३ ॥

श्रीहीरस्य तनूजस्य जन्मकालगतानिह ॥
ध्रुवकाहर्गणोद्भूतानुदाहरसि सस्फुटं ॥ ४ ॥

दुर्जना बोधजननी सुजनानंदकारिणी।
चंद्रयुक्तेव रजनी भ्यात्यसौ शिशुबोधिनी ॥ ५। etc.

fol. 4a इति अनिरुद्धविरचितायां शिशुबोधिन्यां भास्वतीटीकायां प्रथमोल्हासः ॥ १ ॥

Ends (Text) — fol. 22a

ग्राह्यो न षडींद्रस ६ संगुणाच्च खपंचयुक् ५० खंडफलं विमर्द्दं।
हीनं धनं पर्व्वणि चंद्रभान्वोर्न्निमीलनोन्मीलननाडिका स्युः। ५।

Ends (Comm.) — fol. 22a

तया काल इत्यर्थः हीने पर्व्वांते निमीलनकाले युक्तः पर्व्वांते पुनरुन्मीलनकाल इति व्याख्यातमिदं

स्वरशशिशक्र १४१७ समेमंते सकलं नृपकाले स्वयुबहुलपक्षे
प्रतिपद्युतशनिवारे निरुद्धविदुषा समापिता टीका।
खनयनतिथिवत्सरके १५२०। महति कुले यन्मभेभवद्विदुषाम्
शशिगुणवर्षेण मया विमली शिशुबोधिनी रचिता ॥

इति श्रीमिश्रभावशर्म्मात्मज अनिरुद्धविरचितायां शिशुबोधिन्यां भास्वतीटीकायामष्टमोल्हासः ॥ छ॥ शुभं भवतु ॥

श्रीशांतिचंद्रवाचक। वरांतिषत्तेजचंद्रविबुधेन।
गणिहेमचंद्रसजुषा। चित्कोशेसौप्रतिमुँमुचे ॥ १॥

Reference — Mss. Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 412a.
For this Comm. see R. G. Bhandarkar's Report for 1883-84 p. 82.

भास्वतीविवरण — Bhāsvativivaraṇa

No. 836 — 540 / 1875-76

Size — 13⅛ in. by 6½ in.

Extent — 44 leaves; 15 lines to a page; 35-36 letters to a line.

Description — Thin country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting bold, clear and uniform; borders not ruled; red pigment used for marking the portion; folios numbered in both margins; edges slightly worn out; fol. 43 missing; incomplete.

Age — Saṁvat 1861.

Author — Mādhava.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

ॐ सिद्धिः श्रीगणेशाय नमः ।
ॐ नमो विघ्नवल्लीविद्धंसिने गजवदनाय ॥

सदानंदं सर्गस्थितिनिलयहेतुं त्रिजगतो
हृदिस्थं ध्यायन्ति द्रुहिणहरमुष्यादिविषदः ।
यमाद्यं योगेशं निगमनुतमद्यक्रममनं
नमस्तस्मै द्याम्ने भवभयभरध्वंसपटवे । १ ।

कंसरिपावकमर्ल्लार्च्चनपूतचित्तः
श्रीकंन्यकुब्जवसतिः करणेत्तमस्य
कंदर्प्पजो गणितविद्गणकाभिरामां
कां व्यधादनुपमामिह माधवाख्यः । २ । etc.

Ends — fol. 45*a*

वाराहसंहितायां तु । होरायां गृह्यते यस्य नक्षत्रैवानिशाकरः
प्राणसंदेहमाप्नोत्यथवा मरणमिच्छति ।
अभिभवति सैंहिकेयश्च मूद्राऽर्कौ यस्य जन्मनक्षत्रे ।
तस्यान्तककृतभयं विद्यादुग्रमनस्तापं ॥
यस्यान्नजन्मनक्षत्रे ग्रस्येते शशिभास्करै ॥
तज्जातानां भवेत्पीडा ये नराः शान्तिवर्ज्जिताः ।
तस्माद्दानं च होमं च देवार्च्चनजपौ तथा ।
उपरागेभिषेकं च कुर्याक्रान्तिर्भविष्यति ।
खखाश्विवेदा४२००श्च गते युगब्दे दिव्योक्तितः श्रीपुरुषोत्तमस्य ॥
श्रीमां सतानंद इति प्रसिद्धः सरस्वतीशंकरयोस्तनूजः ॥

स्पष्टार्थोयमिति ।

असर्वविस्त्वान्मतिविभ्रमाच्च यदन्यथास्मिन्कथितं मयात्र ।
कृत्वानुकम्यां मयि तद्विशोध्यं सद्भिः समुद्भिर्गणितार्थवद्भिः ।

श्री इति श्रीमिश्रश्रीमान्माधवविरचिते भास्वतीविवरणे परिलेषाधिकारोऽष्टमः । ८ । समाप्तमिदं भास्वतीविवरणम् ॥ संवत् १८६१ शाकः शालिवाहनीयः १७२६ वर्षे श्रावणवदि ॥ बुधौ शुभमस्तु ॥

References — See No. 165 / A1883–84.

भास्वतीविवरण

Bhāsvatīvivaraṇa

No. 837

168
A1883-84

Size — 8¼ in. by 3⅞ in.

Extent — 15 leaves; 9 lines to a page; 25 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; handwriting clear, legible and uniform; borders not ruled; red pigment used for marking the portion and colophons; sometimes portion scratched off with black ink; complete.

Age — Saṁvat 1856 : Śaka 1721.

Author — Mādhavamiśra; written 1526 (cf. Cat. Cat. i, 412*b*)

Subject — A commentary on the *Bhāsvatī* of Śatānanda.

Begins — fol. 1*b*

ॐ श्रीगणेशाय नमः

ॐ स्वस्त्यस्तु ॐ नमो गुरवे ॐ अथ चंद्रग्रहणाधिकारो(व्या)ख्यायते तत्रादावेव पौर्णमास्यां तिथ्याधिकारोक्तविधिनौदयिकौ रविचंद्रौ स्फुटौ विधाय तिथ्यंतः साध्यः etc.

fol. 7*b* इति श्रीमिश्रमाधवविरचिते भास्वतीविवरणे चंद्रग्रहणाधिकारः षष्टः

fol. 11*b* इति श्रीमिश्रमाधवविरचिते भास्वतीविवरणे सूर्यग्रहणाधिकारः सप्तः ७

Ends — fol. 15*a*

सखाश्विवेदाश्व४२०० गते युगाब्दे दियोक्तितः श्रीपुरुषोत्तमस्य
श्रीमान्शतानंद इति प्रसिद्धः सरस्वतीशंकरयोस्तनूजः ।

स्पष्टायमिति ।

असर्वविस्वान्मात्तिविभ्रमाच्च । मदन्पचास्मिन्काथितं मया स्यात् ।
कृत्वानुकंपा मयि तद्विशोध्यं सद्भिः समुद्भिर्गणितार्थविद्भिः ॥

इति श्रीमिश्रमाधवविरचिते भास्वतीविवरणे परिलेखाधिकारोऽष्टमः समाप्तमिदं भास्वतीविवरणम् ॥ शुभदं भूयात् ।

चित्रितमिदं माधवमिश्रकृतं भास्वतीविवरणं कौलविश्वनाथेन स्वात्मार्थं इष्टदेवो जयवंत करोतु श्रीशुभ संवत् १८५६ श्रीशाकः १७२१ ज्येष्टकृष्ण-दशम्यां चंद्रे संवत् ४८७४ ससरिखे

References — Mss. – A – Aufrecht's Catalogus Catalogorum :-
i, 412*b* ; ii, 215*a*.

B – Descriptive Catalogues :– Ulwar Mss. Cat. No. 1884 Extract No. 536.

See also S. B. Dikshit : History of Indian Astronomy, p. 244.

भास्वतीकरणटीका

Bhāsvatīkaraṇaṭīkā

No. 838

199
1883-84

Size — $10\frac{5}{8}$ in. by $6\frac{1}{8}$ in.

Extent — 36 leaves ; 13-16 lines to a page; 25 letters to a line.

Description — Smooth country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders not ruled; red pigment used for marking; foll. 30-35 musty in appearance and slightly brittle; fol. 35 torn; complete.

Age — Saṁvat 1855.

Author — Gaṅgādhara; written in 1686 (Cat. Cat i. 412*a*).

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1*b*

ॐ श्रीगु(रु)चरणपादकमलेभ्यो नमः

ॐ श्रीगणेशाय नमः ॐ स्वस्ति १

ॐ श्रीगणाधिराजं तं नौमि नित्यं तां भारतीं च धिषणाप्रिहेतोः
यन्नामधेयाच्च शुभानि संति शास्त्रेषु बोधो यदनुग्रहेण १

पश्चाद्यत्कुरुक्षेत्रतः पुरवरं सन्मानकाख्यं शुभं
तस्मिनेव नवगृहेऽभवतु यो विधिचंद्रज्योतिर्वित्
तत्सूनुस्तदंघ्रियुगलभजनालब्धावबोधांऽशकः
सिद्धांतेषु परिश्रमो द्विजवरो गंगाधराख्यः सुधी २

शाके भूधरखर्जुभू १६०७ परिमिते मासे तथा भाद्रके
शुक्ले बाणतिथौ मृगांकदिवसे शेषेऽब्धितुल्ये दिने
कुर्वे बुद्धितरंगतः पितृदद्वंद्वाब्जभक्तौ रतो
भास्वत्या हि सोदाहृतिं च विवृतिं व्यक्तां सतां प्रीतये ३

अथ श्रीशतानंदनामाचार्य्यस्तत्रादौ सकलविघ्नोपशमार्थं इष्टदेवतानमस्कारपूर्वसंबंधादिकमाह ॐनत्वा मुरारेति etc.

fol. 5a इति श्रीभास्वतीटीकायां गंगाधरविरचितायां तिथिध्रुवाधिकारः प्रथमः १

fol. 10a इति श्रीभास्वतीटीकायां गंगाधरविरचितायां ग्रहध्रुवाधिकारो द्वितीयः २

Ends — fol. 36b

अथ ग्रासस्य विंशोपकसाधनमाह

ग्रासं विंशत्या २० संगुण्यमानेन भागमाहरेत् ॥
लब्धं विंशोपकाज्ञेयाश्चंद्रसूर्योपरागयोः स्फुः थैः ।
शास्त्राब्दपिंडः स्वरशून्यदिग्नः १००७ खखाष्टभि ८०० भाजितपश्च लब्धं
वारादिकं तं ध्रवकं श्रीपंचसिद्धांतमतेन प्रोक्तं ।
खखाश्विवेदा ४२००ऽब्दगते युगाब्दे दिव्योक्तितः श्रीपुरुषोत्तमस्य
श्रीमान्सतानंद इतीहमाह सरस्वतीशंकरयोस्तनूजः ॥

इति श्रीभास्वतीटीकायां गंगाधरविरचितायां परिलेखाधिकारोऽष्टमः ॥
ॐ मार्गश्रुतिपूर्णपंचदश्यां गुरौ संवत् १८५५ संवत् ४८७४ लिख्यतं पठनार्थम् ॥

References — Mss. - A - Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 412 ; ii, 215a.

B - Descriptive Catalogues :- cf. Ulwar Mss. Cat. No. 1883 Extract No. 535.

भास्वत्युदाहरण — Bhāsvatyudāharaṇa

No. 839 — 200 / 1883-84

Size — 12¼ in. by 5⅞ in.

Extent — 19 leaves; 13 lines to a page; 36 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting bold, clear, legible and uniform; red pigment used for marking; folios numbered in both margins; text in the middle with comm. above and below it; the Ms. contains portion up to चन्द्रग्रहणाधिकार.

The Commentary is called Vidvajjanamanoharā.

Age — Appears to be old.

Author — Not mentioned.

Subject — Jyotiṣa.

Begins (Text) — fol. 1*b*

ॐ नत्वा मुरारेश्चरणारविंदं श्रीमानदानंदतिप्रसिद्धः ॥

तां भास्वतीं शिष्यहितार्थमाह शाके केविहीने शशिपक्षखैकैः १०२१ ॥ १ ॥ etc.

Begins (Comm.) — fol. 1*b*

ॐ श्रीगणेशाय नमः ।

नत्वा गणेश्वरं देवं विघ्नहर्त्ता वरप्रदः ॥
भास्वत्युदाहृतिं वक्ष्ये भास्करादी अहंस्तथा ॥ १ ॥

नत्वा कृष्णपदांभोजं भजज्जनगुणाकरं ॥
भास्वतीपद्धतिं कुर्वे द्विज्जनमनोहरां ॥ २ ॥

तत्र श्रीभास्कराचार्यः शिष्यप्रबोधाय सूर्यसिद्धांतसमयं च सिद्धांतं नाम्ना भास्वतीं संक्षेपेन चकार ॥ etc.

fol. 5*b* इति श्रीभास्वत्युदाहरणटीकायां च ध्रुवाधिकारो प्रथमः

fol. 5*a* इति श्रीभास्वत्युदाहरणे ग्रहध्रुवाधिकारः द्वितीयः समाप्तः ।

Ends — fol. 19*b*

बलनं प्राङ्मुखं देयं तद्विक्षेपैकता यदि ॥
भेदे प्रत्यङ्मुखं देयमिदोर्भानोर्विपर्ययात् ।

इत्यनेन याम्यवलनं प्राङ्मुखमागतं । ततः बलनाभिमुखशरंगुलो देयः । ततः शरांतात् तमोर्द्धखंडेनानेन १४।३४ चंद्रोपरि वृत्तं विधाय परिलेषो भवति ॥ इति श्रीभास्वतीकरणे चंद्रग्रहणाधिकारोदाकृतिः ॥

भास्वतीपद्धति — Bhāsvatīpaddhati

No. 840 — 842 / 1887–91

Size — 9⅜ in. by 4 in.

Extent — 27 leaves ; 6 lines to a page ; 28 letters to a line.

Description — Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; handwriting clear, legible and uniform ; borders ruled in double black lines ; red pigment used for verse-numbers and topical headings ; yellow pigment used for corrections ;

edges of some folios worn out and torn; fol. 1 missing; incomplete.

Composed in Śaka 1575.

Age — Saṁvat 1710.

Author — Cakravarti.

Subject — Jyotiṣa.

Begins abruptly — fol. 2a

कः नवाद्रींदुकृशानुयुक्तः ३१७९ शाँकः चंद्राश्विशून्येंदुभिः १०२१ हीनः अब्दपिंडो भवति । etc.

Ends — fol. 28b

इति सूर्यग्रहणसाधनं ॥
अत्र किंचिदवशिष्टं उन्मीलनादिकं पश्चात् कर्त्तव्यं ।
शिष्याणामुपकाराय तथा चार्य्यस्य भास्वतः ।
कविचूडामणिर्विप्रः पद्धतिं कृतवानिमां ॥
शाके शराद्रिवाणेंदौ १५७५ माघांते पूर्णिमा तिथौ ।
एषा पद्धतिरुद्भूता फाल्गुने पूर्णतां गतां ॥

इति श्रीकविचूडामणिचक्रवर्त्तिविरचिता भास्वतीपद्धतिः समाप्ताः ॥ ॥ संवत् १७१० वर्षे चैत्र वदि दशम्यां भृगुवासरे ॥ ॥ लिखितं कृष्णदासेन वृंदावननिवासिना । चैत्रेमासे कृष्णपक्षे दशम्यां शुक्रवासरे ॥

श्रीगणेशाय नमः ॥ नत्वा मुरारेश्चरणारविंदं श्रीमान्शतानंद इति प्रसिद्धतां भास्वतीं शिष्यहितार्थमाह शाके विहीने शशिपक्षखैकैः १०२१ ॥ १ ॥

अथ प्रवक्ष्ये मिहिरोपदेशात्तत्सूर्यसिद्धांतसमं समासात्
शास्त्राब्दपिंडः स्वरशून्यघ्नः १००७ स्तनाग्नि ३४९ युक्तोष्टशतैर्विभक्तः
लब्धं नगैः शेषितमंगयुक्तं...

भुवनकोश

Bhuvanakośa

No. 841

712
1883-84

Size — 7⅞ in. by 3¾ in.

Extent — 9 leaves; 9 lines to a page; 25 letters to a line.

Description — Modern paper with watermarks; Devanāgarī characters; new in appearance; handwriting not quite clear and

uniform; borders of some folios ruled in double red lines; foll. 7, 10 missing; hence incomplete.

Age — Modern.

Author — Gurjar Anant.

Subject — Description of the Universe.

Begins — fol. 1b

श्रीगणेशाय नमः अथ ब्रह्मांडगोळक्रमः ॥
लक्ष्मीशांबुजभूशिवेभमुखवागींद्रादिभिर्न्विद्वसृक्
सौम्येज्यास्फुजिदैर्निराहुशिखिभिः साकं ध्रुवाभ्यां ध्रुवं ॥
व्यक्ताव्यक्तविभागतत्वनिगमादीर्व्यंति कालगमा
यत्रानंत समीहयास्य जयति श्रीब्रह्मगोले विराट् ॥ १॥

श्रीमन्नित्यमनादिमध्यलयितं चिद्ब्रह्मरूपं यतो
जापुंभ्यामहदस्य गर्भजनितो हंतत्रखंखान्मरुत् ॥
तस्मादग्निरतो जलं सलिलतोभूर्द्भूर्जलेभूतभृ
त्तत्राप्यंबुजभूस्ततश्रुतिरभूद्विश्वं च दीव्यत्यदः ॥ २॥ etc.

Ends — fol. 11b

मत्तोन्मत्तप्रमत्तक्षुधितभययुतानंगयुक् शांतलुब्ध-
क्रुद्धासुक्रामतः पादशसुपद ... णव्यक्तलंकारधर्मान् ॥
ते नो जानंति तस्मात्सुविमलमतिभिर्मत्कृतिः शोधनीया
किवालापैर्महद्भिः सुबुधनिवहतेंघ्रांबुजेमस्तु मूर्धा ॥ ७१ ॥

श्रीमत्या राजपुर्याः सुरचितसदने स्वाम्रपूतादि पूगे
ग्रामे विल्वो नताख्ये ध्रुवधनपनिधे रंगवेदादिघोषे ॥
श्रीमद्रामाहिताग्नेरवनिसुरवरस्वर्चितस्य प्रशिष्यः
श्रीमद्ब्रह्मांडगोलाकृतिमकृतकृती गुर्जरानंतनामा ॥ ७२ ॥

इति श्रीभुवनकोशः ॥ ॥ श्रीनृसिंहो जयति वरदः ॥

This is the only Ms. recorded by Aufrecht.

भूपालवल्लभशास्त्र — Bhūpālavallabhaśāstra

No. 842 — 444 / A1881-82

Size — 10½ in. by 4½ in.

Extent — 193 leaves; 9 lines to a page; 30 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double black lines; edges worn out; some folios extremely moth-eaten; yellow pigment occasionally used for corrections; foll. 17–26 missing; hence incomplete.

The work was composed in Śaka 1278.

Age — Saṁvat 1776 ; Śaka 1642.

Author — Paraśurāma.

Subject — Bhūpālavallabha is an encyclopaedia of Dharma, Alaṁkāra and Jyotiṣa. The present Ms. deals with the Jyotiṣa section of the work.

Begins — fol. 1*b*

॥ ॐ ॥ ॐ नमः श्रीमद्गणपतये नमः ॥
श्रीसरस्वत्यै नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥
... मि महादेवं भवानिवल्लभं शिवं
सुरासुरशिरोरत्ननीराजितपदांबुजं ॥ १ ॥

य ..... वे हृदि पुमांल्लोकत्रयीसुभ्रुवां
यंन्नुत्या विबुधां विनीपतगुरुणा सार्द्धं जडस्य ...
..... चरणांभोजप्रणामो नृणां
तां निःपापविनाशनीं भगवतीं स्वानौ .....
.....स्तुभ्यमाशा गजमदापहः ।
शिरः सिंदूरविसरसंध्यायितन .....
..... दरिद्रोपि नृपायते ।
जडोपि वाचस्पतितां काकटाक्षमुनिमु ..... ॥ ४ ॥

..... वीक्षशिवोक्तानागमानपि ।
स्वानुभूत्या प्रकुर्वेहं शास्त्रं भूपालवल्लभं ॥ ५ ॥ etc.

fol. 4*a* इति श्रीभूपालवल्लभसारोद्धारे पर्शुरामोपदेशे स्वरशास्त्रे सांवत्सरप्र मं ॥ १ ॥

fol. 10*a* इति श्रीभूपालवल्लभे सारोद्धारे पर्शुरामोपदेशे स्वरशा ... करणप्रकरणं ॥

Ends — fol. 203*a*

श्रीशालवाहनशकेष्टमुनिद्विचंद्र-
सं ... ख्ये प्रयातपतिदुर्मुखनास्ति वर्षे
आषाढमाससितयुग्मतिथौ सुरेज्य-
चिष्ण्ये दिने व्यर ... द्विजपर्शुरामः ॥ २ ॥

यावच्चंद्रो दिनमणिरुभौ राज्यहोलंकृतीघ्नौ
यावद्धात्रींदधनिकमठाहीद्रकोणोद्विपेंद्राः ॥
यावल्लंकापतिरिपुकथा वर्त्तते तत्रैलोक्यां-
तावच्चिते वसतु विदुषां पर्शुरामोपदेशः ॥ ३ ॥

निर्मलमतिभिर्यद्यपि रचितानि संति जगति शास्त्राणि
कुरुते तथापि ... कयेष ग्रंथोः सदोपयोगित्वात् ॥ ४ ॥

इति श्रीभूपालवल्लभे पर्शुरामोपदेशे स्व ... नानाग्रंथमते सारोद्धारे समाप्तः ॥ स्वस्ति श्रीश्रीमन्नृपविक्रमार्कतीत आषाढादि १७७६ वर्षे शाके १६४२ प्रवर्त्तमाने दक्षिणायने हेमंतऋतौ कार्त्तिकमासे शुक्लपक्षे पौर्ण ... तिथौ रविवासरे लिखितं ॥ प्रोहितजी श्रीशुषरांमजीपुत्रश्रीसंतोषरांमजी पुशा ... जी लिखावतं ॥ दवेदेवजी लिखितं ॥

यादृशं ..... दोषो न दीयते ॥ १ ॥

॥ श्री ॥ ॥ शुभं भवतु ॥ श्रीरस्तु ॥ कल्याणमस्तु ॥ ॥ श्रीरामो जयति ॥ श्री ॥ ॥ श्री ॥

References — Mss. – A – Aufrecht's Catalogus Catalogorum :– i, 415a.
B – Descriptive Catalogues :– For a described Ms. of this work see Bikaner Mss. Cat. No. 292.

भृगुसंहिता or योगसागर

Bhṛgusaṁhitā or Yogasāgara

No. 843

64
1869–70

Size — 10⅜ in. by 5⅜ in.

Extent — 87 leaves; 9 lines to a page; 26–28 letters to a line.

Description — Devanāgarī characters; new in appearance; handwriting bold, clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines and edges in single; red pigment used for topical headings; folios numbered in both margins; complete.

Age — Saṁvat 1926.

Author — Not mentioned.

Subject — A treatise on astrology. It professes to give the subslance of a conversation between Śukra and Bhṛgu.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ भृगुसंहिता लिख्यते ॥ योगफलं ।
ज्ञानिनां च हितार्थाय कविपृष्टं भृगूदितं ॥
यस्य ज्ञानप्रभावेन ज्ञायते च शुभाशुभं ॥ १ ॥

सुविषमदमध्येष्वष्टाधिकशतसंख्यकाः ॥
योगाः प्रकीर्त्तिताः नूनं भृगुणादिष्टसूचकाः ॥ २ ॥

ग्रहयोगप्रभावेन ज्ञायते पूर्वजन्मकृत् ॥
बहुधा राजयोगानां लक्षणं प्रोच्यते मया ॥ ३ ॥tec.

Ends — fol. 86*a*

रोगिणां रोगहीनत्वं निर्धनोपि धनिर्भवेत् ॥
दानाभावे महाचिंता पुत्रैरपि धनैरपि ॥ ११ ॥

नैव दानं विना कश्चित्पुत्रपौत्रयुतो भवेत् ॥
दानाभावे महाचिंता शुभयोगफलं वृथा ॥ १२ ॥

कविना च कृतः प्रश्नो भृगुणा परिभाषितं ॥ १३ ॥

इति हरिणीयोगफलम् ॥

इति श्रीभृगुसंहितायां योगसागरप्रकरणे शुक्रभृगुसंवादे कुमुदादिराजयोगाष्टोत्तरशतफलं समाप्तम् ॥ श्रीशुभंभवतु ॥ संवत् १९२६ ना चैत्र शुदि भौमवासरे ॥ लिखितं गनविनपुरमध्ये विप्रराजगुरुकेशवजीपीतांबर ॥ श्रीः ॥ श्रीः ॥

References — Mss. A– Aufrecht's Catalogus Catalogorum :– i, 415; ii 95*a*; iii, 90*a*.

B– Descriptive Catalogues :– R. Mitra, Notices No. 1905; See also Dikshit : Bhār. Jyo. p. 484.

मकरंदकारिका Makarandakārikā

No. 844 545 / 1895-1902

Size. — 9 in. by 6⅜ in.

Extent — 13 leaves; 12–13 lines to a page; 20–25 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear and legible but somewhat careless; borders not ruled; white chalk used for corrections; moth-eaten in the margins; complete.

Age — Appears to be old.

Author — Divākara.

Begins — fol. 1*b*

ॐ श्रीगणेशायन्मः

प्राज्ञां यतः प्राप्य कृतप्रतिज्ञं etc. as in No. 496/1892-95.

Ends — fol. 13*a*

वालोदिते etc. up to वचस्तनोति १५ as in No. 496/1892-95 followed by इति श्रीदिवाकरेण विरचिता माकरंदकारिका समाप्तम् दसकत छोटीलालप्राम्णपुजारीश्रीगोपालजी का लिषि गूंदापासिगोपालजीका मंदिरमै श्रीरस्तु ॥

Then follows a Koṣṭaka.

References — See No. 171 / A1883-84.

मकरन्दपञ्चाङ्ग Makarandapañcāṅga

No. 845 546/1895-1902

Size — 10⅝ in. by 4⅝ in.

Extent — 14 leaves.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible, and uniform; borders ruled in double red lines and edges in single; edges slightly worn out and moth-eaten; the Ms. is full of varluos Koṣṭakās; white chalk used for corrections; complete.

Age — Saṁvat 1782.

Author — Not mentioned.

Begins fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः

श्रीसूर्यसिद्धांतमतेन सम्यग्विश्वोपकाराय गुरुप्रसादात्
तिथ्यादिपत्रं वितनोति काश्यामानंदकंदो मकरंदनामा १ etc.

Ends — fol. 14*b*

अमावास्या घटीषष्ट्याः प्रोह्यदिनमानसंयोज्य सूर्यराहुघटीभ्यश्चेदधिकास्तदा शशी दृश्यते मेषमीनोदये चंद्रः प्रायस्यादक्षिणोन्नतः ... वेषुनूत्तरं शृगं समता-वृषकुंभयोः। रविमध्यममैंच ... वै

सं १७८२ वर्षे मिती चैतवदी ५ मी शुक्रवारे श्रीसाहिजहानाबादमध्ये लिखितं पडित उदैचंद स्ववाचनार्थं । श्रीभवतुः ॥

यादृशं ..... दोषो न दीयते ॥
श्रीकल्याणमस्तु श्रीरस्तुः । श्री ।

मकरन्दपञ्चाङ्गविधि — Makarandapañcāṅgavidhi

No. 846 — 543 / 1875-76

Size — 7¾ in. by 4½ in.

Extent — 11*b* to 22*a* leaves; 13-14 lines to a page; 25-26 letters to a line.

Description — Country paper ; Devanāgarī characters; old in appearance ; handwriting small and clear but not quite uniform ; borders of a few folios ruled in double red lines ; the rest in double black lines ; complete.

Age — Saṁvat 1781.

Author — Not mentioned.

Begins — fol. 11*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ मकरंदपंचांगविधिर्लिख्यते ॥

जे वर्षनो तिथिपत्र करवा वांछी इतरे संवतृमाडाजै ..... तिमाहिथी १३५ काढिजे । तिवारै शाको आवै etc.

Ends — fol. 22*a*

मंद स्पष्टागति । १ । ४४ मधो न पतति तदा विपरीतं पाता १ । ४४ मंद-स्पष्टागति ७ । ३९ मध्ये पातिते ज्ञाता ५ । ५५ विपरीतपातने शनिर्वक्री ज्ञेयः । इति मकरंदे स्पष्टकर्त्तव्यताविधिः

शकः खाब्धिबाणेंदु १५४० हीनोग्रघनिघ्नोनगैः ७
खाग्निचंद्रा १३० न्वितोद्यंकवाणै ५९७ हृतासोर्द्धयुक् ।
षष्टिशेषोब्दपूर्वो गताब्दो भवेन्मध्यमेषार्कतोयं ॥ १ ॥

सं १७८१ जेष्टवदि ३ गुरौ

Then follow two Koṣṭakas.

मकरन्दपद्धति Makarandapaddhati

No. 847 836/1884-87

Size — 11¾ in. by 4⅞ in.

Extent — 4 leaves; 10 lines to a page; 30 letters to a line.

Description — Thin country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting bold, clear and uniform; red pigment used for marking; edges slightly worn out; complete.

Age — Saṁvat 1863.

Author — Harikarṇa.

Begins — fol. 1b

ॐ श्रीगणेशाय नमः। ॐ मकरंदपद्धति लिख्यंते

ॐ नत्वा वागीशपादाब्जं हरकर्णो महामतिं।
मकरंदहितान् श्लोकान् तनुते बालबोधकान्। १

मकरंदस्य शाकं हि शोधयेत शालवाहनात्
शेषमित्यादधस्थांकान् शकाधोंकेषु योजयेत्। २

fol. 2a इति श्रीहरकर्णकृते बालकोधमकरंदपद्धतिमणौ तिथ्याधिकार प्रथमः ॥१॥

Ends — fol. 4b

सप्तांगक्षितिपाल १६६७ युक्तशारदि श्रीमाघमासे सिते
पंचम्यां बुधवासरे च विदुषां मिर्गत्सराणां संता
प्रीत्यै श्रीमकरंदपद्धतिगणि पूर्णेः वरीवर्तसौ
स्वस्ति श्रीहरिकर्णशर्मसुधिया बालप्रबोधः कृतः १३

इति श्रीश्रीगोविंदराजसुतसुखारविंदश्रीपरमानंदवंदितपादारविंदवेदांगपाठः दक्षिणे हिस्यरनगराधिवासश्रीसुंदरशर्माहृदयानंदनश्रीहरिकर्णकृते बालबोधकमकरंदपद्धतिमणौ ग्रहाणामुदियावकाधिकारः पंचम। ५ संवत् १८६३ पौषवदि १४ बुधवासरे लिषितं शक्रप्रस्थमध्ये शुभं भूयात् ॥

This is the only Ms. of Makarandapaddhati recorded by Aufrecht.

मकरन्दविवरण Makarandavivaraṇa

No. 848 $\frac{542}{1875-76}$

Size — $7\frac{3}{4}$ in. by $4\frac{1}{2}$ in.

Extent — 1^b to 11^a leaves; 14 lines to a page; 28 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting uniform but not quite clear; red ink used for topical headings and verse-numbers; yellow pigment used for corrections; complete.

The Ms. contains two more works viz:—

मकरन्दपञ्चागविधि and सर्वार्थचिन्तामणि.

Age — Saṁvat 1781.

Author — Divākara son of Nṛsiṁha.

Begins — fol. 1^a

ॐ ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

प्रज्ञा यतः प्राप्य कृतप्रतिज्ञं । स्पर्द्धां विधत्ते ... सभं प्रतिज्ञं ॥
अक्षोपि तं श्रीशिवनामधेयं । गुरूपमं स्वीयगुरुं भजेयं ॥ १ ॥

श्रीमच्छिवात्समधिगम्य वरप्रसादं । वृत्तांशुभिर्विवरणाभिनवारविंदं ।
तत्तद्दिवाकरविकासितमार्यवर्यं । भृंगा भजंति मकरंदपिपासवो जे
॥ २ ॥ etc.

Ends — fol. 11^a

इति राजादि निर्णयस्समाप्त
पर्वादिपद्यप्रतिपादनेन पुरातनोक्तादपि सद्विशेषं
नृनंदनोक्तान्नरसिंहसुनुप्रणीतमंगीकरणीयमार्यैः ॥ ३९ ॥

बालोचितेपि बहुसुंदरविस्तृतार्थे
तुष्टिं भजंतु सुहृदो गतमत्सरा ये
आकस्मिकं खलु सतां हृदयेषु लग्नं
सौख्यानि पंजरशुकस्य वचस्तनोति ॥ १४० ॥

इति श्रीसकलागमसार्वभौमश्रीकृष्णदैवज्ञसुतनृसिंहस्य सुतेन दिवाकरेण विरचितं मकरंदविवरणं समाप्त ॥ श्री ॥ श्री

Reference — See No. 171 / A1883-84.

मकरन्दविवरण Makarandavivaraṇa

No. 849 123/A1882-83

Size — 8⅞ in. by 4 in.

Extent — 11 leaves; 10 lines to a page; 35 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double black lines; red pigment used for verse-numbers and headings; edges slightly worn out; also moth-eaten; complete.

Age — Appears to be old.

Author — Divākara.

Begins — fol. 1*a*

श्रीगुरुचरणकमलेभ्यो नमः ॥

प्रज्ञां यतः प्राप्य कृतप्रतिज्ञं etc. as in No. 496 / 1892-95.

Ends — fol. 11*a*

बालोदितेऽपि etc. up to मकरंदविवरणं संपूर्णं ॥ as in No 496 / 1892-95 followed by श्रीरस्तु ॥ ॥ दयालस्येदं पुस्तकं ॥

Reference — See No. 171 / A1883-84.

मकरन्दविवरण Makarandavivaraṇa

No. 850 171/A1883-84

Size — 9½ in. by 4⅛ in.

Extent — 7 leaves; 11-12 lines to a page; 30 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; handwriting uniform but not quite clear; borders not ruled; red pigment used for marking the portion; fol. 4 missing; incomplete.

Age — Not very old.

Author — Divākara, son of Nṛsimha.

Begins — fol. 1*a*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ ३० ॥

प्रज्ञा यतः प्राप्य कृतप्रतिज्ञं । सद्वर्त्म विघते प्रसन्नं प्रतिज्ञं ॥
अज्ञोपि तं श्रीशिवनामधियं । गुरुपमं स्वीयगुरुं भजेयम् ॥ १ ॥

श्रीमधिवात्समधिगम्य वरप्रसादं । वृत्ताशुभिर्विवर्णाभितवारविंदम् ॥
एतदिवाकरविकशितमार्यवर्यभृगां भजंतु मकरंदपिपासनोये ॥ etc.

Ends — fol. 8*b*

पर्वादिपद्यपतिपादनेन पुरतानोक्तादिपि सद्विशेषं
नृपनंदनोक्तान्नरसिंहसूनुप्रणीतमंगीकरणीयमार्यैं । १४८

वालोदितेपि बहुसुंदरविस्तृतार्थे तुष्टि भजंतु सुहृदो गतमत्सरा ये ।
आकस्मिकं खलु सतां हृदयेषु लग्नं सौख्यातिपंजरशुकस्य नभस्तनोति ॥
१४९ ॥

इति श्रीदैवज्ञनृसंहसुतदिनकरविरचितं मकरंदविवरणं समाप्तं ॥ श्री ॥

References — Mss. – A – Aufrecht's Catalogus Catalogorum :– i, 419*a*; ii 96*a*, 215*b*; iii, 90*b*.

B – Descriptive Catalogues :– I. R. Mitra Notices No. 1301; see also Weber : Cat. of Berlin Ms. No. 864; I. O. Cat. Nos. 2956; Ulwar Mss. Cat. No. 1889.

मकरन्दविवरण Makarandavivaraṇa

No. 851 496 / 1892-95

Size — 12¼ in. by 6 in.

Extent — 12 leaves; 13 lines to a page; 30 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting bold, clear and uniform; borders not ruled; folios numbered in both margins; yellow pigment used for corrections; complete.

Age — Saṁvat 1875.

Author — Divākara son of Nṛsiṁha.

Begins — fol. 1*b*

ॐ श्रीगणाधिपतये विघ्नहर्त्रे नमो नमः ।
अथ मकरंदविवरण लिख्यते ॥

ॐ प्रज्ञां यतः प्राप्य कृतप्रतिसंस्याद्धां विधत्ते प्रसभं प्रतिज्ञं
अज्ञोपि तं श्रीशिवनामधेयं गुरुपमं स्वीयगुरुं भजेयं १

श्रीमच्छिवात्समधिगत्य वरप्रसादं वृत्तांशुभिर्विवरणामिनवारविंदं
एतद्दिवाकरविकासितमार्यवर्यभृंगा भजंतु मकरंदपियासवो जे २ etc.

Ends — fol. 11*b*

बालोदितेपि वहुसुंदरविस्तृतार्थे
जुष्टिं भजंतु सुहृदो गतमत्सरा ये ॥
आकस्मिकं खलु सतां हृदयेषु लग्नं
सौख्यानि पंजरशुकस्य वचस्तनोति ॥ ४७

इति श्रीसकगुणकसार्वभौमश्रीकृष्णदैवज्ञसुतनृसिंहस्य सुतेन दिवाकरेण विरचितं मकरंदविवरणं समाप्तम् ॥ शुभमस्तु संवत् १८७५ शाके १७४० ज्येष्टशुक्ला ८ शनिवासरे लिखितमिदं पुस्तकं ॥

Then follow six verses.

Reference — See No. 171/A1883–84.

मणित्थज्योतिषग्रन्थ — Manṇtthajyotiṣagrantha

No. 852 — 65 / 1869–70

Size — 8 in. by $4\frac{1}{5}$ in.

Extent — 10 leaves; 7 lines to a page; 22 letters to a line.

Description — Modern paper with watermarks; Devanāgarī characters; new in appearance; handwriting bold, clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines; red ink used for daṇḍas; folios numbered in both margins; complete.

The work was composed in 1642 at Benares. Aufrecht ascribes the following works to Mahidāsa :—

(1) Tājakamaṇi.
(2) Maṇittha.
(3) Līlāvatiṭīkā, (composed in 1587).
(4) Varṣaphalapaddhati.

See Aufrechts Cat. Cat. i, 444*b*.

Age — Modern.

Author — Mahīdāsabhaṭṭa.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

प्रणम्य लक्ष्मीं नृहरिं गणेशं गुरुमंबिकां ॥
मणीच्छादिकसंपत्या वक्ष्ये वर्षोच्छितं फलं ॥ १ ॥

जन्मतो गतवर्षाणि चतुर्धा स्थापयेद्बुधः ॥
हन्यात्क्रमा ··· वाद्यश्चै १५ भुंगुणै ।३१। खगुणैरपि ३० रपि ॥ २ ॥ etc,

Ends — fol. 9*b*

लक्ष्मीनृसिंहो विश्वेशो गणेशः कालभैरवः ॥
पठतां द्विजमुख्यानां दध्युर्मंगलसंऽपदः ॥ ८४ ॥

इति श्रीमहिदास वक्तिः ॥

नेत्रवेदांगभूवर्षे शुक्रमास्यष्टमीतिथै ।
वाराणस्यां महीदासोऽकरोद्धायनजं फलं ॥ ८५ ॥

वारे रूपं तिथो रुद्रौ घटीषु च सुरेदवः ॥
पलेष्वेकाधिकां स्त्रिंशत्पुंसो वर्षात्परे क्षिपेत् ॥ १

इति श्रीमहीदासभट्टविरचितो मणित्थसंज्ञो ग्रंथः समाप्तः ॥

मणित्थताजिक Maṇitthatājika

No. 853 — 324 (ii) / 1882–83

Size — 9¼ in. by 5¼ in.

Extent — 1*b* to 8*b* leaves; 12 lines to a page; 28 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in triple red lines; red pigment used for verse-numbers and colophons; folios numbered in both margins; complete.

The work is also called Tājikamaṇittha or Tājikagrantha.

Age — Saṁvat 1798 : Śaka 1663.

Author — Maṇitthācārya.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ ताजिकमणित्थ लिख्यते ॥

पूर्वं प्रणम्येश्वरपादपद्मं ततो भवानीं गणनायकं च ॥
करोमि रम्यं फलमत्र हायनं भवंति तज्ज्ञा विदितेन येन ॥ १ ॥ etc.

fol. 6*a* इति श्रीमणित्थाचार्यकृते वर्षफलं संपूर्णं ॥ छ ॥

Ends — fol. 8*a*

मंदे जलाश्रयमहीरुहरोपकर्म
वाणिज्यकृष्यवनिलब्धधिपोधिवीर्ये ॥
मध्ये तु मध्यमधमे तु सुहृद्विपत्ति
कष्टं क्रियाविफलतानिलरुक्विकाराः ॥ १०४ ॥

इति वर्षेशानां फलं ॥ इति श्रीमणित्थाचार्यविरचिते मणित्थताजिक समाप्तः ॥ छ ॥

संवत् १७९८ वर्षे शाके १६६३ प्र. प्रथम श्रावणमासे शुक्लपक्षे तिथौ दशमि १० रविवासरे अद्येह श्रीसिंहपुरवास्तव्यं उदिच्यसहस्रज्ञातियपंडा-हरिस्यात्मजपंडादेवाकरसुतरत्नेश्वरेण लिषितं ॥ इदं पुस्तकं ॥ आत्मपठनार्थं ॥ शुभं भवतु ॥ छ ॥ कल्याणमस्तु ॥ छ ॥ श्रीरस्तु ॥ छ ॥ लेषकपाठकयोः ॥ मंगलमस्तु ॥ छ ॥ छ ॥ श्री ॥ छ ॥ यादृशं पुस्तकं ..... दोषो न दीयते ॥ १ ॥ अथ पंचाधिकारिणः ॥ followed by some verses.

References — Mss. – A – Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- I, 227*b* (the present Ms.); ii 48*a*.

B – Descriptive Catalogues :- I. O. Cat. No. 061.

मणित्थताजिकग्रन्थ — Maṇitthatājikagrantha

No. 854 — 66 / 1869-70

Size — 10¾ in. by 5⅝ in.

Extent — 4 leaves; 13 lines to a page; 32 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines; edges worn out and moth-eaten; red pigment used for verse-numbers and colophons; complete.

Age — Appears to be old.

Author — Maṇittha.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥
पूर्वं प्रणम्यैश्वरपादपद्मं ततो भवानिगणनायकं च
करोमि सम्यक् फलमत्र हायनं भवंति तज्ञा विदितेन येन ॥ १ ॥ etc.

Ends — fol. 4*b*

तदा फलज्ञानविधौ मुनिंद्रा सविस्मया संवकिता महांतः
गुर्वेंदुसौम्येस्वसुरारिपूज्या सौच्चं गतास्वांशगताश्च वापि ६९

लग्ना त्रिकोणाय गतास्तमित्रैर्दृष्टाश्च युक्ता निजवर्गयुक्ता
गजाश्वरत्नांतरदेशलाभं स्त्रिपुत्रलाभं विविधं च सौख्यं ७०
यच्छंति खेटापरमर्दनं च कुर्वंति सर्वे बलिनोनसंध्यत् ७०

इति श्रीताजिकमतानुसारं श्रीमणिथग्रंथ संपूर्णं समाप्तं लखीतं गव्यासकेशवात्मजदलसूर्य्यरामेण लेख्यं श्रीरस्तु

Reference — See No. 324 (ii)/1882-83.

मयूरचित्रक — Mayūracitraka

No. 855 — 544 / 1875-76

Size — 10½ in. by 5¼ in.

Extent — 22 leaves; 11 lines to a page; 23-24 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting bold and clear but not quite uniform; red pigment used for marking; yellow pigment used for corrections; white chalk also used; complete.

The work is also called मेघमाला or रत्नमाला

Age — Saṁvat 1894.

Author — Nārada.

Subject — Indication of coming rain, famine or plenty etc. from the appearance of the atmosphere.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

उदयास्तमनं केतोगणितेन प्रकाश्यते
ज्ञातुं ख दिव्यभौमाश्च यतस्ते त्रिविधा मता १

एकोत्तरशतं त्वेके सहस्रमपरे विदुः
एकश्च बहुधा भाति प्राह वै नारदो मुनिः २ etc.

Ends — fol. 22*b*

पंचग्रहा हंति चतुष्पदानां चेत षड् ग्रहा हंति समस्तभूपान्
सप्तग्रहा हंति समस्तदेशान्निहंति चाष्टग्रहकूटयोगः
एके राशौ यदा यांति चत्वारः पंच खेचराः
प्लावयंति महीं सर्व्वां रुधिरेण जलेन च ७

इति गृहशृंगाटकं ॥

इति श्रीनारदमुनिविरचिते मयूरचित्रं संपूर्णं समाप्तं ॥ शुभमस्तु ॥ संवत् १८९४

मार्गमासे कृष्णपक्षे सप्तमी रविवासरे
मयूरचित्रकं नाम ग्रंथमेतत् लिपीकृतम् १

प्रक्रुध्यंति क्षितीशाः प्रचलति वसुधा मोदते दस्युवर्गा
विभ्रंशो बुद्धिराज्ञां जनपदमरणं चित्रवापी पयोदाः
चंद्रार्कौ रश्मिहीनौ ग्रहगणसहितौ वांति वाता प्रचंडा·
श्चक्राकारं भ्रमति जगदिदं मीनगे चार्कसूनौ १

यावन्मार्तंडपुत्रो वृषभगंतुलगतो वृश्चिके मीनसिंहे
राशावेकाधिपत्ये सुरगुरुसहितो भूमिपुत्रो युतो वा
तावद् दुर्भिक्षकालं नरपतिमरणं क्षुत्पिपासार्तिलोके
ग्रामारण्ये स्मशाने नरपतिभवने नृत्यंते पिशाचा ॥ २ ॥ कीदाज .....

References — Mss. - A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 432b; ii, 99a.

B - Descriptive Catalogues :- R. Mitra, Notices No. 2668.

मयूरचित्रक

Mayūracitraka

No. 856

838
1884-87

Size — 9⅛ in. by 4⅛ in.

Extent — 16 leaves; 9 lines to a page; 25 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines; folios numbered in both margins; edges extremely worn out and torn; fol. 9 torn; foll. 14, 15, 18 missing; incomplete.

Same as No. 55 / 1919-24.

Age — Saṁvat 1844.

Author — Varāhamihira.

Begins — fol. 1b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

अथातः संप्रवक्षामि फलयोगमनुत्तमं ॥

मासवारतिथीनां च सम्यक् ज्ञानप्रकाशकं ॥ १ ॥ etc. as in No. 55 / 1 19-24.

Ends — fol. 19a

शुक्लपक्षे ग्रहः शुक्लः कुरुते स्वोदय यदि ॥
तदा नरेंद्रसंग्रामो यदा वृष्टिनिरंतरं ॥ ४२ ॥

शुक्रसौरिद्वयोरस्तं एकरासौ यदा भवेत् ॥
अत्र पीडा महद्युद्धं देशेदेशे च विग्रहाः ॥ ४३ ॥

इति ग्रहयोगः ॥

...41

इति श्रीवराहमिहिरकृतौ मयूरचित्रकः समाप्तः ॥ मोताला ... तिजध्या ... विठलसूतहरिलालस्येदं पुस्तकं लेखः ॥ शुभं भवतु शंवत् १८४४ नंदरबार-मध्ये लखः ॥

मयूरचित्रक

Mayūracitraka

No. 857

961
1886–92

Size — $9\frac{3}{8}$ in. by $3\frac{7}{8}$ in.

Extent — 15 leaves; 13 lines to a page; 32 letters to a line.

Description — Thin country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting small but clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines; complete.

The Ms. copied by one Trilokacandra.

Same as No. 544 / 1875–76.

Age — Saṁvat 1877.

Author — Nārada.

Begins — fol. 1*b*

॥ ॐ ॥ श्रीअर्हते नमः ॥ अथ मयूरचित्रकग्रंथ लिख्यते ॥

उदयास्तमनं केतो गणिता न प्रकाश्यते
ज्ञातु ख दिव्यभौमश्च यतस्ते त्रिविधामताः
एकोत्तरं शतं त्वेके सहश्रमपरे विदुः
एकश्च बहुधा भाति प्राह वै नारदो मुनि २

यावंत्यहानि दृश्यंते तावन्मासैः फलं भवेत्
मासै समाश्च विज्ञेया इत्यूचुर्मुनयः किल ३ etc.

Ends — fol. 15*b*

कुंभराशौ शनिर्गत्वा राज्ञी राज्ञा विरोधकृत्
अन्नं महर्घतां यांति मध्यदेशे महाभयं ३९

इति शनिचारफलं

विभन्नः सको द्वियुक्तो भक्तो वेदैश्च शेषतः
विषमे प्रचुरा वृष्टि समेकै स्वल्पका भवेत् ४०

इति श्रीनारदमुनिविरचितायां मयूरचित्रकग्रंथः समाप्तं ॥ मिती चैत्रशुक्ला १३ सं. १८७७ लि. पं. त्रिलोकचंद्रेन स्ववाचनाय ॥ श्री ॥ श्री ॥ श्री ॥

मयूरचित्रक — Mayūracitraka

No. 858 — 962 / 1886–92

Size — $9\frac{9}{16}$ in. by $4\frac{15}{16}$ in.

Extent — 19 leaves ; 13 lines to a page; 32 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting clear and legible but not quite uniform; borders ruled in double red lines and edges in single ; red ink used for marking daṇḍas ; edges slightly worn out ; complete.

Same as No. 544 / 1875–76.

Age — Saṁvat 1898 : Śaka 1763.

Author — Nārada.

Begins — fol. 1*a*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
उदयास्तमनं केतोर्गणितेन प्रकाश्यते ॥
ज्ञातुं खं दिव्यभौमांश्च यतस्ते त्रिविधा मताः ॥ १ ॥
एकोत्तरशतं ..... सहस्रमपरे विदुः ॥
एकश्च बहुधा भाति प्राह वै नारदो मुनिः ॥ २ ॥ etc.

Ends — fol. 19*a*

कुंभराशौ शनिर्गत्वा राज्ञा राज्ञां विरोधकृत् ।
अन्नं महर्घतां याति मध्यदेशे महाभयं ॥ ६ ॥

इति शनिचारफलं ।

त्रिघ्नः शाको द्वियुक्तो वा भक्तो वेदैश्च शेषितः ।
विषमे प्रचुरा वृष्टिः समेके स्वल्पिका भवेत् ॥ १ ॥

इति श्रीनारदमुनिविरचतं मयूरचित्रकं समाप्तं ॥ संवत् १८९८ शाके १७६३ चैत्रशुक्ल । १५ भौमवासरे लिपिकृतं ॥ ॥ शुभं भूयात् ॥

संक्रांतिनाड्यो दलमंकयुक्तं सप्ताहतं पावकभाजितं च
एके समर्घं समता द्वितीये शून्ये महर्घं मुनयो वदंति
यदि भवति कदाचित् कार्त्तिके नष्टचंद्रे
कुजरविशनिवारे स्वाति अयश्मयोजः
नृपतिकुलविनाशं भूधरे पर्वतानां गजतुरगमहर्घं गर्भिणीगर्भपातः

मयूरचित्रक

Mayūracitraka

547
189.-1902

No. 859

Size — 12⅛ in. by 5⅝ in.

Extent — 17 leaves; 12 lines to a page; 40 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; folios numbered in both margins; edges slightly worn out; every folio more or less moth-eaten; yellow pigment occasionally used for corrections; complete.

Same as No. 544 / 1875-76.

Age — Appears to be old.

Author — Nārada.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः

यस्योदयास्तसमये सुरमुकुटनिघृष्टचरणकमलोपि
कुरुतेंजलिं त्रिनेत्रः स जयति धाम्ना निधि सूर्यः १

उदयास्तमनं केतोः गणिभेनं प्रकाशते
ज्ञातुं खदिव्यभमश्च यतस्ते त्रिविधाः मताः २

एकोतरशतं त्वेके सहस्रमपरे विदुः
एकश्च बहुधा भाति प्राह वै नारदो मुनिः ३ etc.

fol. 3*b* इति श्रीमयूरचित्रे केतुचाराध्यायः १

Ends — fol. 17*b*

त्रिंशकोद्विसंयुक्तो वेदैश्च शेषतः
विषमे प्रचुरा वृष्टिः समांके स्वल्पवृष्टिकृत् १

संक्रांतिनाड्या दलमंकयुक्ता सप्ताहता पावकभाजिताश्च
एके समर्थं समता द्वितीये शुन्ये महर्घं कथितो मुनींद्रैः २

इति श्रीनारदोक्त मयूरचित्रनामग्रंथ संपूर्णम् ॥ ० ॥

आद्रादौ दशभिर्योषा विशाखा त्रिनपुंसके
मूलं चतुर्दशां पुंशां नक्षत्राणां च संज्ञकं १

यस्मिन् कालगतांतरे प्रभवतु मासे खलु श्रावणे
पूर्णायां यदि संक्रमश्च ग्रहणं रक्षाविधाने कृते
तस्मिन् देशनृपक्षयं द्विजमृतिं रुंडामहीं श्रोणितैः
कर्तव्या शितपंचमी मुनिवरैर्देवर्षिभिर्भाषितं १

रूपलक्षणवर्णानां क्लेशदुःखसुखावहं
वयप्रमाणजातीनां तनुस्थानान्निरीक्षयेत् १

माणे मुक्ताफलः

मयूरचित्रक — Mayūracitraka

No. 860 — 55/1919-24

Size — $11\frac{9}{16}$ in. by 4 in.

Extent — 19 leaves ; 8 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description — Devanāgarī characters; not old in appearance; handwriting beautiful, clear and uniform; borders ruled in triple red lines; folios numbered in both margins; yellow pigment used for corrections; white chalk used for corrections; edges slightly worn out; complete.

Age — Śaka 1768.

Author — Varāhamihira.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथातः संप्रवक्षामि फलयोगमनुत्तमं ॥
मासवारतिथीनां च सम्यग्ज्ञानप्रकाशकं ॥ १ ॥

प्रतिपदि रविवारश्चैत्रमासे यदि स्या-
न्न भवति बहुवृष्टिर्दुःखितो लोकसंघः ॥
अमृतकिरणवारे ज्ञास्फुजिद्वाग्पतीनां
भवति ननु धरित्री सस्यतोयाभिपूर्णं ॥ २ ॥

वारः स्यान्मंदकुजयोस्तदा वृष्टिर्न जायते ॥
सस्यानि न प्ररोहंति विग्रहं यांति भूमिपाः ॥ ३ ॥ etc.

Ends — fol. 19*a*

अंतर्वेदिमुखांश्च मागधमुखान्कालिंगमावंतिका-
नन्यान्कौंकणपौंड्रकान् रविसुतः सौराष्ट्रसिंधून् क्रमात् ॥
पौलिंदादिककांचिकांश्च कुरुयुक्काश्मीरमत्स्यान्खलो
लायेटांगांदिकबाहुकांश्च कमठं तत्पूर्वतस्त्रिभिः ॥ १ ॥

यावान्मार्तंडपुत्रो वृषतुलगतो वृश्चिके मीनसिंहे
राशौ एकाधिपत्ये सुरगुरुसहितो भूमिपुत्रोयुतो वा ॥
तावद् दुर्भिक्षकालो जनपदमरणं क्षुत्पिपासार्तलोको
ग्रामेरण्ये स्मशाने नरपतिभवने नर्तयंतः पिशाचाः ॥ २ ॥

इति द्वितीयोध्यायः ॥ इति वराहमिहराचार्यकृतो मयूरचित्रकः समाप्तः ॥
शके १७६७ विश्वावसुनामाब्दे श्रावणशुक्लप्रतिपच्चंद्रे तद्दिने समाप्तः

इदं ज्योतिषोपनामदिनकरसुतगोपालेन पुण्यग्रामे लिखितं ॥ शुभं ॥

References — Mss. - A - Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 99. Aufrecht refers to only one Ms., viz., No. 838 of 1884–87.

महादेवी

Mahādevi

429
1895-98

No. 861

Size — 10⅞ in. by 4⅞ in.

Extent — 75 leaves.

Description — Thick country paper, borders ruled in triple red lines and edges in double; the entire Ms. consists of various astronomical Koṣṭakas; complete.

The Ms. is copied in Bikaner.

Age — Saṁvat 1847.

Author — Not mentioned.

Subject — Astronomical tables.

Begins — fol. 1*a*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ भोमघटी ॥

The entire Ms. consists of various Koṣṭakas.

Ends — fol. 75*b*

इति श्रीमहादेवी संपूर्ण लि० क्रमगनीराममुनिना लपिकृतं विकानेरमध्ये सं १८४७ रा मितिद्वितिय आसाढ सुद २ दिने

महादेवी with टीका — Mahādevi with Commentary

No. 862 — 845 / 1887-91

Size — 9⅛ in. by 4⅓ in.

Extent — 38 leaves; 17 lines to a page; 35 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines and edges in single; red pigment used for marking; folios numbered in both margins; both the Text and the Commentary complete.

Same as No. 340/1899-80.

Age — Saṁvat 1761.

Author of the Text — Mahādeva.
" " Comm. — Dhanarājagaṇi.

Begins (Text) — fol. 1*b*

सिद्धिं करोतीशजकेंद्रभोर्व्वी etc. as in No. 340/1879-80.

Begins (Comm.) — fol. 1*b*

॥ ॐ ॥ श्रीनाभेयं जिनं नत्वा etc. as in No. 340/1879-80.

Ends (Text) — fol. 38*a*

ईश्वरेति ०।४१ तत्पौत्र इति ४२ तज्जेति ०।४३ etc.

Ends (Comm.) — fol. 38*a*

एताः स्पष्टार्थाः etc up to धार्या गुरोर्भावतः ४ etc. as in No. 340/1879-80 followed by इत्यांचलिकवाचनाचार्य्यश्रीभुवनराजगणींद्रानां शिष्य पं० श्रीधनराजगणिकृत्वा महादेवीदीपिकावृत्तिः संपूर्णाः संवत् १७६१ वर्षे मिती मगशिख दि ७ भौमे लिषतं सांगानेरमाहे ——

महादेवी with टीका Mahādevī with Commentary

No. 863 124 / 1899-1915

Size — $9\frac{11}{16}$ in. by $4\frac{3}{8}$ in.

Extent — 28 leaves; 17 lines to a page; 40–42 letters to a line.

Description — Country pape; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्रा's; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in triple red lines and edges in single; yellow pigment and white chalk used for corrections; folios numbered in both margins; marginal notes; fol. 28 missing; both the Text and the Commentary; incomplete.

Same as No. 340 / 1879–80.

Age — Saṁvat 1733.

Author of the Text — Mahādeva.

" " Comm. — Dhanarāja.

Begins (Text) — fol. 1*b*

सिद्धि करोतीशजकेंद्रभोर्व्वी etc. as in No. 340/1879–80.

Begins (Comm.) — fol. 1*b*

॥ ॐ ॥ श्रीजिनाय नमः ॥

सकलपंडितशिरोमणिपंडितश्री १०८ श्रीन्यानविजयग।
गुरुभ्यो नमः ॥

श्रीनाभेयं जिनं नत्वा etc. as in No 340/1879-80.

Ends (Text) — fol. 28*a*

इश्वरेति ०४१ तत्पौत्र इति ०४२ तज्जेति ०४३ etc.

Ends (Comm.) — fol. 28*a*

एताः स्पष्टार्थाः etc. up to केंद्रमागामिकं भवेत् ॥ २ ॥ as in No. 340/1879-80 followed by इति महादेवीटीका संपूर्णम् ॥ महोपाध्याय श्री १० श्रीकीर्त्तिविजयग। शिष्यपंडितश्रीसूरविजयगशिष्यपंडितश्रीन्यानविजयगशिष्यमु। भांणविजयना लिपिचक्रे ॥ श्री ॥ संवत् १७३३ वर्षे पोसवदि ३ गुरौ लिषितं श्रीसुमतिनाथप्रसादात्। श्रीनवीनपुरे ॥ स्ववाचनकृते ॥ कल्याणमस्तु ॥ शुभं भवतु ॥ श्री

Then follow some Koṣṭakas

महादेवीसारणी with टीका

Mahādevisāraṇī with Commentary

No. 864

340
1879-80

Size — 9⅝ in. by 4⅓ in.

Extent — 38 leaves; 15 lines to a page; 36 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्रा's; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double black lines and edges also in double black lines; edges of some folios slightly worn out; both the Text and the Commentary complete.

The Text was composed in Śaka 1238 = A. D. 1316 and Commentary in Śaka 1557 = A. D. 1635 (cf. Bhār. Jyo. p. 282).

Age — Saṁvat 1722 : Śaka 1887.

Author of the Text — Mahādevarṣi.
" " Comm. — Dhanarāja.

Begins (Text) — fol. 1b

सिद्धिं करोतीशजकेंद्रभोर्व्वी नादीन् शिवौ क्षेत्रपवाग्गुरून् स्वान्
चक्रेश्वरारब्धनभश्चराशु सिद्धिर्महादेवऋषिश्च नत्वा १

पितामहार्य्यभटजिष्णुजभास्करादि-
सिद्धांतभेदकरणैर्नितरामगाधेः
संख्यार्णवे खचरकर्म्मजले निमग्न-
ज्योतिर्विदां प्रतरणाय दृढोरुनावः २ etc.

Begins (Comm.) — fol. 1b

॥ ॐ ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥

॥ श्रीनाभेयं जिनं नत्वा श्रीगुरोः पादपुष्करं
वाग्देवीतपनादींश्च हेरंबुभुवनेश्वरीं १

महादेव्योक्तसारिण्याः ग्रहाणां विदधाम्यहं
वृत्तिं शास्त्रानुसारेण दैवज्ञानां सुखाशये २ etc.

Ends (Text) — fol. 37b

ईश्वरेति ४१ तत्पौत्र इति ०४२ तज्जेति ०४३

Ends (Comm.) — fol. 37*b*

अथ वृत्तिकारः ॥ स्वाभिधानपूर्व्वकं शार्दूलविक्रीडितेन वृत्तचतुष्टेनाह ॥ ...

बांणेलाशतशंखका पुनरनुष्टुप्छंदसा तन्मिति ।
यावन्मेरुमहीध्रुवाः स्थिरतरा खे पुष्फदंतौ स्थितौ
तावत्तिष्टतु दीपकेति सततं नाम्नी हि वृत्तिस्त्वियं ।
तत् ज्ञानां च सुखाप्तये सुमतिना धार्या गुरोर्भावतः ॥
इति श्रीमहादेवीटीका समाप्ता श्रेयसे ॥

Then after two verses.

इति चंद्रकेंद्रानयनमागामिवर्षे ॥

इति श्रीमहादेवीदीपिका संपूर्णम् ॥ संवत् १७२२ वर्षे शाके १५८७ प्रवर्त्तमाने । अश्विन्शुदि ३ रवौ ॥ श्रीकृष्णपुरमध्ये । कतःपुरागछेश भ० धर्मविमलसूरिणाऽलेखि स्ववाचनार्थे ॥ शुभं भवतु लेखकपाठकयोः ॥ श्रेयोस्तु सज्जनजनेभ्यः । करकृतमपराधं क्षंतुमर्हंति संतः ॥ बुधैः संशोधनीय ॥

References — Mss. – Aufrecht's Catalogus Catalogorum :– i, 438*a*; iii, 94*a*.

महादेवीसारणी
with टीका

Mahādevisāraṇī
with Commentary

No. 865

497
1892–95

Size — 9¾ in. by 4⅜ in.

Extent — 25 leaves; 17 lines to a page; 52 letters to a line.

Description — Smooth country paper; Devanāgarī characters with ;पृष्ठमात्रा's; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines and edges in single; red pigment used for marking; both the Text and the Commentary complete.

Same as No. 340/1879–80.

Age — Saṁvat 1734 : Śaka 1599.

Author of the Text — Mahādeva.
" " Comm. — Dhanarāja.

Begins (Text) — fol. 1*b*

सिद्धिं करोतीशजकेंद्रभोर्व्वी etc. as in No. 340/1879–80

Begins (Comm.) — fol. 1*b*

॥ ॐ ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥

श्रीनाभेयं जिनं नत्वा etc. as in No. 340/1879–80.

Ends (Text) — fol. 25*a*

इश्वरेति ४१ तत्पौत्र इति ४२ तज्जेति ४३

Ends — (Comm.) fol. 25*b*

एता स्पष्टार्थाः etc. up to केंद्रमागामीकं भवेत् २ as in No. 340/1879–80 followed by इति चंद्रकेंद्रानयनमागामीवर्षे शुभं भवतु लेखकपाठकयोश्च संवत् १७३४ वर्षे शाके १५९९ ना फागुणशुदि ९ भौमे लिखितं भं। महिमाप्रभसूरिणा स्ववाचनाय पूंनिमगच्छीय शेयं॥ श्रीरस्तु कल्याणमस्तु श्रेयम्॥ भद्र भवतु॥ छः॥ श्रीः

Then follow some Koṣṭakas.

इति अवधिप्रतितिथ्यानयनप्रकारः॥

शुद्धिः स्वकीयावधिकोष्टकेन क्रमेण युक्तावधिजातिभिः स्यात्॥

मासप्रवेशसारणी — Māsapraveśasāraṇī

No. 866 — 445 / A1881–82

Size — Not uniform.

Extent — 7 leaves; 9 lines to a page; 30–35 letters to a line.

Description — Devanāgarī characters; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines; the Ms. is extremely moth-eatan and worn out.

Age — Not very old.

Author — Dinakara.

Subject — Jyotiṣa.

Begins — fol. 1b

..... णम्यादौ कुर्वे मासप्रवेशनं
अज्ञानां शीघ्र .....
द्रमिते श ..... यो वर्षगणः स्मृतः ॥
तस्यांघ्रिणा युतश्चापि कार्यो वर्षगणः ..... etc.

Ends — fol. 7a

There is a कोष्टक at the end—

इति माससारणी समाप्तम्

References – Mss. – Aufrecht's Catalogus Catalogorum :– i, 454a;
cf. Dikshit : Bhāratiya Jyotiṣaśāstra pp. 298–99.

मिताङ्कगणित

Mitāṅkaganita

No. 867

839
1884-87

Size — 9 in. by 4 in.

Extent — 22 leaves ; 7-8 lines to a page ; 25 letters to a line.

Description — Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance; handwriting careless and illegible ; borders ruled in double black lines; edges slightly worn out; complete.

Age — Saṁvat 1694.

Author — Viśvanātha.

Begins — fol. 1b

॥ सिद्धिश्रीगणेशाय नमः सरस्वत्यै नमः ॥

जयंति शतशः प्रातरनुंणाः किरिणा रवेः
तमसो हतये मुक्ता मार्गणा इव हैंगुलाः ॥ १ ॥

नत्वार्कं विश्वनाथेन सूर्यसिद्धांतसंमतः
बालानलं वः क्रियते मितांके । गणितागमात् ॥ २ ॥ etc.

fol. 6b इति श्रीमितांके मध्यमाधिकारः ॥ छ ॥

fol. 11b इति श्रीमितांके स्पष्टाधिकारः ॥

Ends — fol. 21*b*

वलनाग्राश्रयेत्सूत्रं केंद्रं सूत्रे केंद्रतः ॥
विभादेषात् दग्राघस्वे भयावृत्तमालिखेत् ॥ ८

तद्व ..... स्थे पूर्ववृत्ते शेपा शृ॰ोन्नतिबुधैः ॥

इति शृंगोन्नतिधिकारः ॥ अंबावती शुभस्थाने ॥

श्रीमहाराजाधिराजराजाजयसिंहस्य राज्ये ॥ लिषतं ज्योतिर्विद ॥ जोसी सिवनाथ जोसी द्वारिकपुत्र संवत् १६९४ पौषवदि द्वादसी आदित्यवारे ॥ शुभं भवतु मांगल्यं ददातु ॥ श्री ॥

Reference — See No. 498 / 1892-95.

मिताङ्कप्रकरण

Mitāṅkaprakaraṇa

No. 868

498 / 1892-95

Size — 8⅝ in. by 5 in.

Extent - 12 leaves; 11-12 lines to a page; 28 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines; edges worn out; red pigment used for marking; yellow pigment used for corrections; occasional marginal notes; complete.

Age — Saṁvat 1686.

Author — Viśvanātha.

Subject — Rules for compiling almanacs.

Begins — fol. 1*b*

॥ स्वस्ति श्रीगणेशाय नमः ॥

सूरिः श्रीविश्वनाथो जगदुपकृतये सूर्यसिद्धांतसारं
संगृह्यानि प्रयत्नादकुरुत करणं यन्मितांकाभिधानं ॥
स्पष्टीकर्त्तुं तदेतद्विवरणसहितं तांडवः संविधत्ते
तल्लब्धाचाकविद्या जलनिधि हि बुधा गोष्पदं कल्पयंतु ॥ १ ॥

ज्योतिःशास्त्रप्रकरणारंभे प्रत्यूहनिरासाय सूर्यस्यैव समुचिताभीष्टदेवतारूपत्वेन स्तुतिं चिकीर्षन्ग्रंथकारस्तस्य स्वरूपतः स्तोतुमशक्यतया तदीयकरांस्तदुपकरणत्वेन स्तौति । etc.

Ends — fol. 12*b*

वलनाग्रान्नयेत्सूत्रं केंद्रं सूत्रे केंद्रतः ॥
विभादेषा तद्ग्राधस्त्वेभयावृत्तमालिखेत् ॥ ८ ॥

तद्बहिस्थे पूर्ववृत्ते ज्ञेया श्रृंगोन्नतिर्बुधैः ॥

इति श्रीमिताके इदं गोलस्थाधिकारः ॥

इति श्रीमिश्रविश्वनाथकृतं मितांकं नाम प्रकरणं समाप्तम् ॥ शुभमस्तु ॥ शुभं भवतु सर्वदा ॥ संवत् १६८६ महामांगल्यप्रदपौषवदि द्वादशी १२ बुधे लि. त्रि. सुखदेवेन ॥ श्री ॥

References — Mss. – A – Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 455*a*; ii, 105*a*; iii, 98*a*.

B – Descriptive Catalogues :- Ulwar Mss. Catalogue contains a description of this work with a commentary by Tāṇḍava-kavirāja, see No. 1895 Extract No. 541.

मिश्रभावाध्याय — Miśrabhāvādhyāya

No. 869 — 361 / 1882–83

Size — 10 in. by 4½ in.

Extent — 12 leaves; 13 lines to a page; 40 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders not ruled; white chalk used for corrections; edges slightly worn out.

The Ms. contains the following topics :

1 पञ्चाङ्गफल
2 मिश्रभावाध्याय
3 राशिफल

Age — Saṁvat 1801 : Śaka 1666.

Author — Not mentioned.

Subject — Astrology.

Begins — fol. 1*a*

॥ अथ स्त्रीपंचांगफलं ॥

गणेशं शिवं सूर्यमुष्यादिषेटान् । भवानि सदा भक्तितोपि प्रणम्य
मया जातकं सर्वशास्त्रा विलोक्य ॥ तदा जन्मपत्रीस्त्रीयाणां ब्रुवेहं ॥ १ ॥

स्त्रिया दिशोष्या गुणसंयुता च भर्त्तुप्रीया वल्लभतामुपेती
कामादिसौष्या गुणसंयुता च जातायते चोतरगे सदेवे २ etc.

fol. 7*a* इति पंचांगफल संपूर्णं ॥

Ends — fol. 12*a*

अर्कात्कर्मगते पितुश्च भवनं मामु चतुर्थे शशी
भ्राता वह्निमिते कुजय्यभवना मित्राणि तुर्ये बुधे
संतानगुरुपंचनाच्च भवतः जायास्तगैभार्गवै
पीडारंध्रगतेशना च रमते होराप्रकाशे वदेत् १०९

इति श्रीमिश्रभावाध्याय संपूर्णं ॥ संवत् १७०१ वर्षे शाके १६६६ प्रवर्त्तमानै त्र्योषवदि ११ तीथौ शनीवासरै गच्छः

नक्षत्राणां पादोक्तानां राशिना भावाफल ॥

Then follows in 12 verses description of effects produced by 12 Rāśis.

मीनराजजातक or
वृद्धयवनजातक

Mīnarājajātaka or
Vṛddhayavanajātaka

No. 870

104
1873-74

Size — 10¼ in. by 4⅝ in.

Extent — 160 leaves; 12 lines to a page; 40–42 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राः; old in appearance; handwriting clear, legible and closely written; borders ruled in double black lines; edges worn out; red pigment used for verse-numbers and colophons; complete.

Age — Saṁvat 1659.

Author — Yavanācārya.

Begins —fol. 1*b*

॥ श्रीमहागणपतये नमः ॥

सृष्टे विधत्ते जगतां शिवाय संहारकाले स्थितेयच्युताय ।
तुल्यं नमः सर्वगताय नित्यं त्रयीमयायामलभास्कराय ॥ १ ॥

यदुक्तवान् पूर्वमुनिस्तु शास्त्रं होरामयं लक्षमितं मयाय ।
तं मीनराजो निपुणं स्वबुध्या विचिंत्य चक्रेष्टसहस्रमात्रं ॥ २ ॥ etc.

fol. 2*a* इति वृद्धयवने प्रथमोध्यायः

Ends — fol. 160*b*

तत्सान्विता यदि गोः पुरस्तात उत्का विशेषाच्छुभचेष्टिताश्च
पातुर्विधत्ते विजयं प्रतापं । सुवित्तलाभं हरिसंक्षये च ॥

इति श्रीवृद्धयवने गोविचेष्टितं ॥

इति श्रीयवनेस्वराचार्यविरचितं मीनराजजातकं समाप्तं ॥
जम्नरुक्षगतनाडिका गणे विंशताधिकः शतेन गुण्यते ।
भज्यते नवतिसंख्यया तते । लब्धशोध्यपरमायुसष्टु ॥

परमायुरयं १२० ग्रंथांतरे परमायुः १०८ ताजकश्चायं ९० ॥ शुभमस्तु ॥ श्री ॥ श्री ॥ संवत् १६५९ वर्षे ज्येष्टमासे कृष्णपक्षेष्टम्यां तिथौ भौम श्रीमन्नागपुरीयतपागच्छे ... भ० राजरत्नत्सूरि तत्पट्टे भ० श्रीश्रीश्रीचंद्रकीर्तिसूरिस्तत्पट्टे भ० श्रीश्रीश्रीमानकीर्तिसूरि सूरिपुरंदराणां तच्छिष्यज्योतिषी माधरायलिषायतं पुस्तकं आगरामध्ये सवदलपाक .....

References — Mss. - A- Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 455*b*; ii 105*a*, 217*b*.

B- Descriptive Catalogues :- R. Mitra, Notices 4103; I. O. 3073-74.

मीनराजजातक or वृद्धयवनजातक

Mīnarājajātaka or Vṛddhayavanajātaka

No. 871

211 / 1883-84

Size — 12⅕ in. by 5½ in.

Extent— 80 leaves; 20-24 lines to a page; 40-50 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting small but clear and legible; borders

ruled in double red lines and edges in single; red pigment used for verse-numbers, topical headings and colophons; yellow pigment used for corrections; folios numbered in both margins; complete.

Age — Saṁvat 1805.

Author — Yavaneśvarācārya.

Begins — fol. 1*b*

॥ ॐ श्रीसूर्याय नमः ॥

॥ स्पृष्टेर्विधात्रे जगतां शिवाय । etc. as in No. 104 / 1873–74.

fol. 2*b* इति श्रीवृद्धभवने प्रथमोध्यायः ॥ १ ॥

fol. 3*b* इति श्रीवृद्धभवने ग्रहयोनिभेदाध्यायः ॥ २ ॥

Ends — fol. 80*a*

गोक्षीरपानं वृषभो विधत्ते । etc. up to मीनराजजातकं समाप्तं as in No. 104 / 1873–74 followed by संवत् १८०५(? १८०६) वर्षे मिती आसाढसुदि ४ दिने पं० मयाचंद लिखतमस्ति श्रीवीक्रमपुरे इदं पुस्तिक लिपिकृतं चक्रे ॥ ॥ श्रीरस्तु ॥ श्रीरस्तु ॥ ॥ श्री ॥ छ ॥ श्री ॥ १ ॥ श्रीशुभं ॥

मुकुन्दविजय

Mukundavijaya

No. 872

172
A1883–84

Size — 12⅛ in. by 5¾ in.

Extent — 31 leaves; 14 lines to a page; 30–40 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in two double black lines; red pigment used for marking the portion; edges worn out; slightly moth-eaten at the edges; fol. 1 missing; incomplete.

Age — Saṁvat 1728.

Author — Paramamiśra, son of Yadumaṇi, composed in 1535 A. D. (cf. Cat. Cat. i, 459*a*).

Subject — A treatise on divination and fortune-telling.

Begins abruptly — fol. 2a

..... शक आद्य उक्तुः कुलोचनानां २१
स्पुरिकारमुख्याः । आदिस्वराणामुदयो वसंतमासाद्य-
नेत्रांगदिनैः क्रमेण ॥ १४ ॥ राशिः ॥

पूषादित्युत्तरामैत्रं च श्रवणोद्यस्वरादधः ।
क्रमाद्वक्षोत्तरेदेति अद्वये चायनद्वयी ॥ १५ ॥ etc.

Ends — fol. 32a

श्रीमन्निण्डपुरे समंगपुरांतर्वर्त्तिनिप्रोल्ल ..
शांगारविभूषितेसुमिवसन् विद्वद्विवादोदयो ॥

अब्दे चंद्र १ नवांशुगेद्रगुणिते श्रीवैश्रुमे भूभृतां
भूत्यै श्रीपरमो मुकुंदविजयग्रंथं न्यवंचादमुं ॥
शुभमस्तु ॥ समाप्तोयं मुकुंदविजयनामा ग्रंथः ॥
संवत् १७२८ चैत्रशुक्लापंचम्यां

References — Mss. – A – Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- I, 459a; ii 106a, 217b.

B – Descriptive Catalogues :- R. Mitra : Notices No. 872; I. O. Cat. No. 3013; Stein's Cat. of Jammu Mss. p. 169; Ulwar Mss. Cat. No. 1897.

मुकुन्दविजय — Mukundavijaya

No. 873 — 173 / A1883-84

Size — 10⅝ in. by 6½ in.

Extent — 42 leaves; 15-16 lines to a page; 28-30 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting bold, clear and uniform; red pigment used for marking the portion; yellow pigment used for corrections; there are various diagrams in the Ms.; complete.

Age — Saṁvat 1847.

Author — Paramamiśra,

Begins — fol. 1*b*

ॐ श्रीगणेशाय नमः नमः शिवाय

ॐ अविद्यातिमिरोच्छेदिविद्याकरसहस्रकं
जगदानंदकंदं च मुकुंदं मिहर नुमः १.....

तस्याज्ञया शेषविशेषबोधः कृतश्चतुर्द्धोदिति संगरस्य
सतां मुदे श्रीपरमेन सम्यग्विनिश्चयार्थं क्रियतेऽत्र यत्नः ७ etc.

Ends — fol. 41*a*

श्रीमन्मुकुंदविजये विजयैकधास्वि संग्रामसीम्नि नृपतेः परमोदितोस्मिन्
पद्यातापघातरचनांवितमंत्राध्यायः समाप्तिमगमत्किल सत्यमाख्य ७

ॐ धार्या गले वक्षसि etc. up to मुकुंदविजयं मान्यन्यवध्रीदमुं ५ ॥ as in No. 172/A1883–84 followed by इति श्रीशाकद्वीपिकुलावतंशपयमिश्रेन मुकुंदविजयः कृतः संपूर्णः ॥ संवत् १८४७ पौषमासे कृ (ष्ण)-पक्षे द्वितीयस्यां गुरौ कौलविश्वनाथलिख्यतं

पादे प्रथमे द्वादश मात्रा तथा तृतीयेपि
अष्टादश द्वितीये चतुर्थगे पंचदशाऽऽऽर्याः १

मास्त्रिगुरुस्त्रिलघुश्च नकारो भादिगुरुः पुनरादिलघुर्यः
ज्योगुरुमध्यगतोरलमध्यसोंतिगुरुः कथितोत्यस्तधुस्तः २

चतुर्भिर्लकारै भुजंगप्रयातृसंयुक्त ... दीर्घसानुस्वारं विसर्गसंमिश्र विशेषमकरं गुरु पादा तस्या विकल्पे ... शुभं ब्रूयात् ॥

Then follow the names of the नक्षत्र's.

Reference — See No. 172 / A1883–84.

मुष्टिज्ञान

Muṣṭijñāna

No. 874

405
1884–86

Size — 8 in. by 4⅞ in.

Extent — 4 leaves; 8–9 lines to a page; 20–22 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting bold but careless and not quite clear; borders carelessly ruled in double black lines; edges worn out; complete.

Age — Saṁvat 1881; Śaka 1745.

Author — Not mentioned.

Subject — Astrology.

Begins — fol. 1[a]

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

द्वादशस्थो यदा चंद्रो क्रुरा षष्टाष्टमे ग्रहाः ।
तस्मिन्योगे भवेन्मृत्यु हृद्रोगेण न संशयः ॥ २७ ॥

षष्टाष्टमे यदा लग्ने जन्मकाले यदा तमः ॥
मतिहीनो च विकलो अंगनासो भवेत् ध्रुवं ॥ २८ ॥ etc.

Ends — fol. 4[b]

... नुद्वे च मृगप्रोक्तौ गुल्फे कुंभोपदज्रसः ।
चरे मार्गेण तिष्टंति स्थिरे द्वे स्थानवासिनः ॥ ३ ॥

त्रिस्थानं द्विस्वभावेन ज्ञातव्यं च न संसयः ।

इति मुष्टिज्ञानं ॥ छ ॥ शंवत् १८८१ शके १७४५ प्रवर्त्तमाने दक्षिणायनगते श्रीसुर्ये सिशिक्रतौ माहा० माघमासे कृष्णपक्षे अद्ये तिथौ पंचमि चंद्रवासरे समाप्तः लिगडवास्तव्यजो रामशंकरेण लेखः

मुहूर्तकल्पद्रुम — Muhūrtakalpadruma

No. 875 — 840 / 1884-87

Size — 13¾ in. by 5⅝ in.

Extent — 54 leaves; 9-10 lines to a page; 22-25 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; handwriting bold, clear and legible; borders ruled in double black lines; red pigment used for headings and colophons; white chalk used for corrections; complete.

Age — Saṁvat 1912.

Author — Viṭṭhala Dīkṣita; composed in A. D. 1627.

Begins — fol. 1[b]

श्रीगणेशाय नमः ॥

अनाथबंधुं गणनाथमंतश्चिते निवेश्य क्षयितांतरायम् ॥
प्राचीनवाक्यानि विचार्य सम्यक् मुहूर्त्तकल्पद्रुममारभेहम् ॥ १ ॥

श्रीवाणि कल्याणपरंपराभिः संपूरयैनं मम वाक्यगुंफम् ॥
मुहूर्त्तकल्पद्रुमनामधेयं विज्ञापयेनं तव पादपद्मे ॥ २ ॥ etc.

Ends — fol. 53*b*

इति द्वादशांगुलशंकुः ॥

ग्रंथाननेकांनवलोक्य संम्यक् संदर्भिते वीट्ठलदीक्षिते (न)
मुहूर्त्तकल्पद्रुमनामधेयं विरचिते स्यात् ग्रंथं समाप्तम् ॥ २१ ॥

सवत् १९०१२ शाके १७।७७ द्वितीय आषाडमासे कृपक्षे तिथौ चतुर्थ्यां चन्द्रवासरे लिषितं कालिकाप्रसादस्या पुस्तकं समाप्तं शुभम् ।

References — Mss. – A – Aufrecht's Catalogus Catalogorum :– i, 462*b* ; ii 106*b*, 218*a* ; iii, 99*b*.

B – Descriptive Catalogues :- Bikaner Mss. Cat. No. 681 ; I. O. Cat. Nos. 3022-23 ; A. S. B, Des. Cat. Vol. III No. 2725.

See also Dikshit, Indian Astronomy p. 473.

मुहूर्तकल्पद्रुम Muhūrtakalpadruma

No. 876 964 / 1886-92

Size — 10⅝ in. by 4¾ in.

Extent — 53 leaves ; 10-11 lines to a page; 25-30 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance ; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines and edges in single ; red pigment used for marking; edges slightly worn out ; foll. 28 & 31 repeated ; foll. 19, 26, 34 missing.

Age — Saṁvat 1865.

Author — Viṭṭhala Dīkṣita.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीरामजी ॥ श्रीगणेशाय नम ॥
अथ मूहूर्त्तकल्पद्रुम लिष्यते ॥
अनाथबधुं etc. as in No. 840 / 1884-87.

Ends — fol. 54*a*

कृष्णातिगोत्रे etc. up to विबुधाधिपानां ३ ॥ as in No. 840/1884-87 followed by इति श्रीविट्ठलाचार्यविरचिते मुहूर्तकल्पद्रुम सर्वं संपूर्णम् ॥ १ ॥ संवत् १८६५ लिप्यकृतं गौडवंशोद्भवजीवणशर्मणा ॥

भग्नपृष्टिकटिग्रीवाबद्धमुष्टि अधोमुखं ॥
कष्टेन लिखितं शास्त्रं यत्नेन परिपालयेत् ॥ १ ॥

अहं पतिव्रतायै नमःकरोति ॥ राम ॥

Reference — See No. 840/1884-87.

मुहूर्तकल्पद्रुम Muhūrtakalpadruma

No. 877 887/1891-95

Size — 12⅜ in. by 5½ in.

Extent — 29 leaves; 13 lines to a page; 35-38 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines and edges in single; red pigment used for headings and colophons; complete.

Age — Saṁvat 1874.

Author — Viṭṭhala Dīkṣita.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

अनाथबंधुं etc. as in No. 840/1884-87.

Ends — fol. 29*a*

कृष्णात्रिगोत्रे etc. up to विबुधाधिपानां ३ ॥ as in No. 840/1884-87 followed by.

ग्रंथाननेकानवलोक्य सम्यक् सदर्भितो विट्ठलदीक्षितेन
मुहूर्तकल्पद्रुमनामधेयः समाप्तिमागात् सुमनोहरोयं ॥ ४ ॥

संवत् १८७४ का मीती असाढशुक्ले ११ बुधवारे ॥ लिषतं ब्राह्मणगोडडमासरातिवाडि रामचंद्र जनग्रमध्ये ॥ श्री ॥ श्री

References — See No. 840/1884-87.

मुहूर्तगणपति

Muhūrtagaṇapati

No. 878

174
A1883-84

Size — 12⅞ in. by 6⅛ in.

Extent — 90 leaves; 12 lines to a page; 34-35 letters to a line.

Description — Smooth country paper; Devanāgarī characters; new in appearance; handwriting clear, legible and uniform; red pigment occasionally used for marking the portion; yellow pigment used for corrections; edges slightly worn out; complete.

Age — Saṁvat 1878 : Śaka 1743.

Author — Gaṇapati Rāvaḷa; composed in 1685.

Subject — A treatise on astrological rules for determining auspicious time for religious observances and festivals.

Begins — fol. 1*b*

ॐ श्रीगणेशाय नमः

ॐ श्रीमत्या कल्पवल्येवे हेमवत्या निरीक्ष्य यः
जगत्यालिंगतः कल्पदुमः सत्फलदः शिवः १

प्रवर्तयंति सा लोकं यज्ञादिकर्मसु
यन्मुहूर्ताः करौघास्तं वंदेर्कं कालमीश्वरं २

श्रीरामदासजनुषो हरिशंकरस्य श्रीरावलस्य तनयो विनयोपपन्नः
ग्रंथं मुहूर्तगणपत्यभिधं विधत्ते विद्यानिधिर्गणपतिर्गणितागमज्ञः ३ etc.

fol. 2*b* इति श्रीमद्दैवज्ञरावलहरिशंकरसूरसूनुगणपतिकृते मुहूर्तगणपतौ संवत्सरादिप्रकरणं प्रथमं ॥

Ends — fol. 89*b*

निवेद्य चित्स्वरूपाय शिवाय प्रार्थये चिरं
वरदोयं शुभोभीष्टः सर्वत्र प्रसरत्विति ७७

आयुः प्रजां यशः सौख्यं सौभाग्यफलमक्षयं
अभिश्रेष्टयं पशुन्पुत्रान् लभतां ग्रंथतत्ववित् ३७९

इति श्रीमदग्निहोत्रचातुर्मास्ययाजिसमासादितसकलपुरुषार्थदैवज्ञवर्यरावलहरिशंकरसूरिसूनुरावलगणपतिकृतमुहूर्तगणपतौ ग्रंथालंकारप्रकरणं द्वाविंश समाप्तं २२ समाप्तोयं मुहूर्तगणपतिग्रंथः संवत् १८७८ शाके १७४३ ॥

References — (1) Mss. – A – Aufrecht's Catalogus Catalogorum :– i, 462*b*; ii, 106*b*, 218*a*; iii, 99*b*.

B – Descriptive Catalogues :– R. Mitra's Notices, No. 1296; I. O. Cat. No. 3027; Winternitz : Cat. of Mss. in Bodleian Library Vol. II Nos. 1557–58.

See also S. B. Dikshit, *History of Indian* Astronomy, p. 474.

(2) Printed Editions :– 1 Ms. form, Bombay, Indian Printing Press, 1887.

मुहूर्तगणपति

Muhūrtagaṇapati

548
1895–1902

No. 879

Size — 9¾ in. by 3⅞ in.

Extent — 183 leaves; 7 lines to a page; 28 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines; red ink used for daṇḍas; the Ms. contains some कोष्टक; complete.

Age — Śaka 1736.

Author — Gaṇapati.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नम ॥
श्रीगुरुभ्यो नमः ॥ अथ मुहुर्त्तगणपतिप्रारंभः ॥

श्रीमत्या कल्पवल्ल्ये वे हेमवत्या निरीक्षया ॥
जगत्यालिंगितः कल्पद्रुमः सत्फलदः शिवः ॥ १ ॥

प्रवर्त्तयति सा लोकं लोकं यज्ञादिकर्मसु ॥
यन्मुहुर्त्ताः करौद्यास्तुं वंदेकं कालमीऽश्वरं ॥ २ ॥

श्रीरामदासजनुषो हरिशंकरस्य ॥
श्रीरावणस्य तनयो विनयोपपंनः ॥
ग्रंथ मुहुर्त्तगणपत्यभिधं विधत्ते ॥
विद्यानिधिर्गणपतिर्गणिताऽगमज्ञः ॥ ३ ॥ etc.

fol. 4a इति श्रीमेदेवज्ञरावलहरिशंकरसूरिसूनुगणपतैसंवत्सरादिप्रकरणं प्रथमं ॥ १ ॥

fol. 8b इति दैवसरावे० मुहुर्त्तगण० तिथिप्रकर्णं द्वितीयं ॥ २ ॥

Ends — fol. 182b

अथ सामान्यताशुभलक्षणानि ।।

अर्चिता वचनं चेश्रो उन्मत्तं सुभगं वपुः
पापभीरुर्मतिश्चेत्कि चिन्हैरन्यैनृपोषितां ॥ ७६ ॥

इति श्रीमद्दैवज्ञरावलहरिशंकरसूरिसूनुगणपतिकृते मुहुर्त्तगणपतौ मिश्र-प्रकरण एकविंशतितमं समाप्तः ॥ ५

अथ ग्रंथालंकारं ॥

अहिताग्ने द्विजा श्रेष्टाद्धरिशंकरलावलान् ॥
जातो गणपतिश्चाहं समाप्य ग्रंथमुत्तमं ॥ ७७ ॥

निवेद्य चित्स्वरूपाय शिखाय प्रार्थयेच्चिरं ॥
वरदोयं शुभोभिष्टः सर्वत्र प्रसरस्त्विति ॥ ७८ ॥

आयुः प्रजा यशः सौख्यं सौभाग्यफलमक्षयं ॥
अभिश्रेष्टपशून् पुत्रान् लभतां ग्रंथतत्ववित् ॥ ७९ ॥

इति ग्रंथालंकारप्रकरण द्वाविंशति ॥ २२ ॥ समाप्तमस्तु ॥ शके १७३६ भावा नाम संवत्सरे आश्विनवद्य १० सोमवार तद्दिने ग्रंथसमाप्तः ॥ हस्ताक्षर आत्माराम रामदासि तस्य लिखितं ।। इदं पुस्तकं येकनाथ जोसि प्रतीष्टानकर तस्य ग्रंथ लिखितं समाप्तं ॥ छ ॥ छ ॥ छ ॥ छ ॥

Reference — See No. 174 / A1883–84.

मुहूर्तचिन्तामणि — Muhūrtacintāmaṇi

No. 880 — 761 / 1882–83

Size — 8¼ in. by 4 in.

Extent — 42 leaves; 12–13 lines to a page; 30 letters to a line.

Description — Modern paper with watermarks; Devanāgarī characters; new in appearance; handwriting small but clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines; yellow pigment used for corrections; edges slightly worn out; red pigment used for verse-numbers; complete.

Age — Śaka 1743.

Author — Daivajñarāma.

Begins — fol. 1b

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥
गौरीश्रवः etc. as in No. 890 / 1891-55.

fol. 7b इति श्रीदैवज्ञानंतसुतदैवज्ञरामविरचिते मुहूर्तचिंतामणौ शुभाशुभप्रकरणं ॥

Ends — fol. 41b

आसीद्धर्मपुरे etc. up to मुहूर्त्तचिंतामणि ॥ १० ॥ ४६८ ॥ as in No. 890 / 1891-95 followed by इति श्रीदैवज्ञानंतसुतदैवज्ञरामविरचिते मुहूर्त्तचिंतामणौ गृहप्रवेशप्रकरणं ॥

भूशुभिसप्तशुशाके रौद्राब्दे माघकृष्णके ॥
प्रतिपद्या लिखेंद्ग्रंथे ज्योतिर्विद्लक्ष्मणेन च ॥

श्रीगजानन प्रसंन् ॥ श्रीकृष्णाबाई प्रसंन् ॥ शके १७४३ ॥ वृषा नाम संवत्सरे श्री

Reference — See No. 890 / 1891-95.

मुहूर्तचिन्तामणि — Muhūrtacintāmaṇi

No. 881 — 713 / 1883-84

Size — 9½ in. by 3⅝ in.

Extent — 32 leaves; 13 lines to a page; 38 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting small but clear legible and uniform; borders ruled in two double red lines; folios pasted with paper slips; red pigment used for marking the portion; complete.

Age — Appears to be old.

Author — Daivajñarāma.

Begins fol. 1b

... श्रीगणेशाय नमः ॥
गौरीश्रवः etc. as in No. 890 / 1891-95.

fol. 5*a* इति श्रीदैवज्ञानंतसुतदैवज्ञरामविरचिते मुहूर्त्तचिंतामणौ शुभाशुभप्रकरणं ॥ छ ॥

Ends — fol. 32*a*

आसीद्धर्मपुरे etc. up to मुहूर्तचिंतामणि ॥ १० ॥ as in No. 890 / 1891-95 followed by इति श्रीदैवज्ञानंतसुतदैवज्ञरामविरचिते मुहूर्त्तचिंतामणौ गृहप्रवेशप्रकरणं ॥ समाप्तोयं ग्रंथः ॥ ॥ श्रीउमामहेश्वरार्पणमस्तु ॥

Reference — See No. 890 / 1891-95.

मुहूर्तचिन्तामणि — Muhūrtacintāmaṇi

No. 881 A — 714 / 1883-84

Size — 10¼ in. by 5⅝ in.

Extent — 33 leaves; 11 lines to a page; 28 letters to a line.

Description — Rough country paper; Devanāgarī characters; very old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; borders not ruled; edges worn out; foll. 32-39 missing; incomplete.

Age — Fairly old.

Author — Daivajñarāma.

Begins — fol. 1*b*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसूर्याय नमः ॥ श्रीमानापुरनिवासोन्यै नमः ॥ गौरीश्रवः etc. as in No. 890 / 1891-95.

fol. 11*a* इति श्रीदैवज्ञानंतदैवज्ञरामविरचिते मुहूर्तचिंतामणौ नक्षत्रप्रकरणं समाप्तं ॥

Ends — fol. 41*a*

आसीद्धर्मपुरे etc. up to मुहुर्त्तचिंतामणि ॥ as in No. 890 / 1891-95 followed by इति मुहूर्तचिंतामणौ गृहप्रवेशप्रकरणं इति श्रीदैवज्ञानंतसुतदैवज्ञरामविरचिते मुहूर्त्तचिंतामणौ गृहप्रवेशप्रकरणं ॥

यादृश पुस्तकं दृष्टवा तादृशं लिखितं मया ॥
यदि शुद्धमशुद्धं वा मम दोषो न विद्यते ॥ १ ॥

श्रीगजाननार्पणमस्तु ॥ श्रीमातापुरनिवानियनमः ॥ श्रीशुभं तु ॥ श्रीरस्तु ॥

रवौ गगनमध्यस्थे मुहुर्तोभिजाताह्वयः ॥
भिनंति सकलान् दोषान् चक्रमादाय माधवः ॥ १ ॥

Reference — See No. 890 / 1891-95.

मुहूर्तचिन्तामणि

Muhūrtacintāmaṇi

No. 882

890
1891-95

Size. — 9⅜ in. by 4¾ in.

Extent — 56 leaves; 10 lines to a page; 22-25 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting clear and legible but not uniform; borders ruled in double black lines; red pigment used for verse numbers; edges of folios worn out; fol. 37 missing; fol. 39 repeated; some folios pasted with paper slips; incomplete.

The work was composed in Śaka 1522 (?).

Age — Śaka 1765.

Author — Rāmadaivajña.

Begins — fol. 1*b*

श्रीगणेशाय नमः ॥

गौरिश्रवःकेतकपत्रभंगमाकृष्य हस्तेन ददनमुखाग्रे ॥
विघ्नं मूहूर्ताकलितद्वितीयदंतप्ररोहो हरतु द्विपास्यः ॥ १ ॥

क्रियाकलापप्रातिहेतुं संक्षिप्तसारार्थविलासगर्भं ॥
अनंतदैवज्ञसुतः स रामो मुहूर्त्तचिंतामणिमातनोति ॥ २ ॥ etc.

fol. 7*b* इति श्रीदैवज्ञानंतसुतरामचंद्रविरचिते मुहूर्त्तचिंतामणौ शुभाशुभप्रकरणं संपूर्णं ॥

fol. 40*b* इति श्रीदैवज्ञानंततसूतरामदैवज्ञविरचित मुहूर्तचिंतामणौ विवाहप्रकरणं ॥ छ ॥

Ends — fol. 55*b*

इति मुहूर्तचिंतामणौ गृहप्रवेशप्रकरणं ॥ .....

तदात्मज उदारधीर्विबुधनीलकंठानुजो-
गणेशं पदपंकजं हृदि निधाय रामाभिधाः ॥
गिरीशंनगरे भुजकरेषुचंद्रै १५२२ मिते शके
विनिरमादिनं खलु मुहूर्तचिंतामणिं ॥ ३ ॥

इति मूहुर्तचिंतामणिः संपूर्णः ॥ ग्रथसमाप्तौ मंगलार्थं पंचश्रीकाराः ॥ स्वस्ती श्रीनृपशालिवाहनशके १७६५ शोभक्रतनामसंवत्सरे श्रावणे मास क्रष्ण-पक्षतिथप्रति ... गु वारि प्रथमप्रहरि ग्रंथसमाप्त जाला असे ॥ छ ॥ श्री ॥ श्री श्रीमंगळमाहेश्वरि शुभं भवतु ॥ श्रीहुमजादेवतार्पणमस्तु ॥ छ ॥ छ ॥

References — Mss. A– Aufrecht's Catalogus Catalogorum :– i, 462*a*; ii 106*b*, 218*a*; iii, 99*b*.

B– Descriptive Catalogues :– I. O. Cat. Nos. 3019–20, 6310A, 6361.

See also Dikshit, Indian Astronomy pp. 278 and 476.

मुहूर्तचिन्तामणि with टीका called पीयूषधारा

Muhūrtacintāmaṇi with Commentary called Piyūṣadhārā

No. 883

175
A1883–85

Size — 13⅓ in. by 6⅝ in.

Extent — 231 leaves; 16 lines to a page; 45–48 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting small but clear legible and uniform; red pigment used for marking the Text and colophons; yellow pigment used for corrections; separate pagination for each prakaraṇa; both the Text and the Commentary complete.

Age — Saṁvat 1905 : Śaka 1770.

Author of the Text — Daivajñarāma.

" " Comm. — Govinda.

Begins (Text) — fol. 2*a*

ॐ गौरीश्वः etc. as in No. 890/1891–95.

Begins (Comm.) — fol. 1*b*

ॐ श्रीगणेशाय नमः ॥

ॐ दधानं भृंगाली etc. as in No. 965/1886–92.

fol. 31*b* इति श्रीविद्वद्वरदैवज्ञमुकुटालंकारनीलकंठज्योतिर्विस्पुत्रेण गोविंदज्योतिर्विद्विरचितायां मुहूर्तचिंतामणिटीकायां पीयूषधाराभिधायां शुभाशुभप्रकरणं समाप्तिमगमत् ॥

Ends (Text) — fol. 8*a* of last Prakaraṇa.

आसीन्मातृपुरे etc. up to मुहूर्तचिंतामणि as in No. 890 / 1891-95.

Ends (Comm.) — fol. 11*b*

कीर्त्याविद्योतिताशो etc. up to पीयूषधारां व्यधात् ॥ संख्या ४०५ as in No. 965/1886-92.

संवत् १९०५ शाके १७७० फाल्गुणशुक्लाष्टम्यां शुक्रे समाप्तिमगमत् । शंभुनाथेन स्वविचारार्थम् ।

References — Mss. - A - Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- i, 463*a*; ii 107*a*, 218*a*; iii, 100*a*.

B - Descriptive Catalogues :- Ulwar Mss. Cat. No. 1901, Extra. No. 543.

मुहूर्तचिन्तामणि with टीका called पीयूषधारा

Muhūrtacintāmaṇi with Commentary called Piyūṣadhārā

No. 884

965
1886-92

Size — 13¼ in. by 7¼ in.

Extent — 234 leaves; 2-4 lines to a page; 25-30 letters to a line. (Text)
15-16 „ „ 40-45 „ „ (Comm.)

Description — Smooth country paper; Kāśmīri Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting small but clear and legible; Text in the middle with Commentary above and below it; edges worn out; folios numbered in both margins; marginal additions; both the Text and the Commentary complete.

Author of the Text — Rāmadaivajña.

„ „ Comm. — Govinda.

Begins (Text) — fol. 2*b*

ॐ नमः सरस्वत्यै ॐ गौरीभवःकेतकपत्रभंग etc.

Begins (Comm.) — fol. 1*b*

ॐ नमो नारायणाय श्रीगणेशाय नमः नमो वाग्देव्यै ॥.....

तस्माद्दैवविदग्रगण्यतिलकात् श्रीनीलकंठत्तपा
गोविन्दाख्यसुतोजनि स्वगुरुतः संप्राप्तविद्यागणः
यः शास्त्रामृतसिंधुबंधुरवचोवीचीषु निष्णात्ततां
सानन्दं समवाप्य भूरि कृतवान् ग्रंथे श्रमं ज्यौतिषे १२ etc.

fol. 30*a* इति श्रीविद्वद्वरदैनज्ञमुकटालंकारनीलकण्ठज्योतिर्वित्पुत्रेण गोविंदज्योतिर्विद्विरचितायां मुहूर्तचिंतामणिटीकायां पीयूषधाराभिधायां शुभाशुभप्रकरणमगमत् ॥ १ ॥

fol. 234*a* इति श्रीदैवज्ञानंतस्वतदैवज्ञरामविरचिते मुहूर्तचिंतामणौ पीयूषधाराभिधायां गृहप्रवेशप्रकरणं मुहूर्तचिंतामणि समाप्तः —

Ends (Text) — fol. 231*b*

आसीन्मातृपुरे etc. up to मुहूर्तचिंतामणिं as in No. 899/i 891-95.

Ends (Comm.) — fol. 234*a*

शाके तत्वतिथीमिने युगगणा ... नीलकंठात्मभूत्
दुग्धार्थं निखिलार्थयुक्तममलं मौहूर्तिचिंतामणिं
काश्यां वाक्यविचारमंदनगरे नामाष्टलेखक्रियं
गोविन्दो विदिवत् करोति विमलां पीयूषधारां व्यधात् ६ ॥

संख्या ४७५ ॥ शुभम्

समाप्तोयं पीयूषधारायां भद्रमस्तु लोपालकस्य सहते ॥
ॐ यादृशं पुस्तकं ..... दोषो न विद्यते ॥ शुभमस्तु नः वः ॥

References — See No. 175 / A1883–84.

मुहूर्तचिन्तामणि with टीका called पीयूषधारा

Muhūrtacintāmaṇi with Commentary called Piyūṣadhārā

No. 885

313
Vtśrāma (i)

Size — $11\frac{1}{5}$ in. by 5 in.

Extent — 445 leaves; 11 lines to a page; 32–35 letters to a line.

Description — Thick country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting bold but not quite clear in some

places; also not quite uniform; borders ruled in double red lines; some folios worn out and torn; separate pagination for each prakaraṇa; the Ms. contains both the Text and the Commentary but is incomplete.

Age — Appears to be old.

Author of the Text — Daivajñarāma.
,, ,, Comm. — Govinda.

Begins (Text) — fol. 3a

गौरीश्रवःकेतकपत्रभंगः etc. as in No. 890/1891-95.

Begins (Comm.) — fol. 1b

श्रीगणेशाय नमः ।

दधानं भृंगाली etc. as in No. 965/1886-92.

fol 53b इति श्रीविद्वद्दैवज्ञमुकुटालंकारनीलकंठाज्योतिर्वित्पुत्रगोविंदज्योतिर्विद्विरचितायां मुहुर्त्तचिंतामणिटीकायां पीयूषधाराभिधायां शुभाशुभप्रकरणं समाप्तं श्रीराम ॥ श्रीराम ॥ श्रीराम शुभं ॥ श्रीरामानु नमः ॥ सदाशिवाय नमः। गोविंदाय नमः॥ सर्वेश्वराय नमः॥ विश्वमूर्त्तये नमः वेदमूर्त्ते नमः॥ गंगा पतये नम नमः॥ वास्तुमनाय नमः॥ छ॥छ॥ श्री श्री श्री श्रीराम

Ends (Text)— fol. 23 of गृहारंभप्रकरण

अथ गृहारंभप्रकरणं गद्येनोपसंगृहरति

ईति श्रीदैवज्ञानं (त) सुतदैवज्ञरामविरचिते मुहुर्त्तचिंतामणौ गृहनिर्माणप्रकरणं स्पष्टार्थमेतत्

Ends (Comm.)

ज्योतिर्विद्धरनीलकंठविदुःषः श्रीचंद्रिकायास्तथा
पुत्रेणा हिं गविप्रसारितधिया मौहुर्त्तचिंतामणौ ॥
गोविंदेन विनिर्मिते नयनिधौ पीयूषधाराभि (धा)-
व्याख्याने गृहनिर्मितं प्रकरणं संपूर्णतामभ्यगात् ॥

इति श्रीविद्वद्दैवज्ञमुकुटालंकारनीलकंठज्योतिर्वित्पुत्रगोविंदज्योतिर्विद्विरचितायां मुहुर्त्तचिंतामणिटीकायां पीयूषधाराभिधायां गृहारंभप्रकरणं संपूर्णमगमत् राम ॥ श्रीराम ॥ श्रीराम ॥ ॥ श्रीराम ॥ श्रीराम

Reference — See No. 175/A1883-84.